

Τ.Ε.Ι ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ ΜΕ ΧΩΡΑ ΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ANNA

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΔΡΟΥΖΑ - ΜΑΤΣΟΥΚΗ ΜΑΡΙΑ

ΠΑΤΡΑ, 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	11
Δυναμική του τουρισμού	13
ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ.	16
Σκοπός του μάρκετινγκ	18
Λειτουργίες του μάρκετινγκ.	18
ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.	19
Τα είδη έρευνας τουριστικού μάρκετινγκ που συνήθως χρησιμοποιούνται από τις τουριστικές επιχειρήσεις	20
ΑΝΑΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	27
Άμυνα και Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο . . .	32
Οικονομία	32
Σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση	33
Διεθνές εμπόριο και ναυτιλία	34
ΠΟΛΕΙΣ ΤΙΣ ΚΥΠΡΟΥ	
Λευκωσία	35
Λεμεσός	35
Λάρνακα	36
Πάφος	36

Αμμόχωστος	37
Κερύνεια	37
Συνοπτική ιστορική αναδρομή	38

ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Καλοκαιρινός τουρισμός	43
Μαζικός τουρισμός	45

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Εισαγωγή	46
Αγροτουρισμός	47
Χειμερινός τουρισμός	64
Αρχαιολογικός τουρισμός	78
Συνεδριακός τουρισμός	89
Ιατρικός τουρισμός και τουρισμός ευεξίας	91
Αθλητικός τουρισμός	93
Θρησκευτικός τουρισμός	94

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Τα πρώτα χρόνια της τουριστικής βιομηχανίας – Τουρκική εισβολή και ανοικοδόμηση	105
Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού (Κ.Ο.Τ)	106
Συμμετοχή σε Διεθνείς Οργανισμούς	107
Τουριστική Βιομηχανία	107
Στρατηγικό Σχέδιο για τον Τουρισμό 2010 – Σχέδιο Υλοποίησης 2003-2010	109

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ	111
Οι κυριότεροι στόχοι μιας καμπάνιας δημοσίων σχέσεων μιας τουριστικής επιχείρησης	112
Διαφήμιση και δραστηριότητα προώθησης της Κύπρου στο εξωτερικό . .	115
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	
Αντικειμενικοί σκοποί	120
Περίληψη αποτελεσμάτων για την τουριστική κίνηση	121
Δέσμη μέτρων για ενθάρρυνση επενδύσεων σε παρεμφερή τουριστικά έργα	124
Ειδικά προγράμματα για αναζωογόνηση της υπαίθρου	126
Φιλοδοξία τουρισμού, μέθοδοι ανάπτυξης του	128
Επίπεδο και υπηρεσίες	130
Ιδιωτικός τομέας	132
ΚΥΠΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ	133
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	137
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Βάση της μελέτης αυτής έχει γίνει μια προσπάθεια να καλυφθεί η Τουριστική Ανάπτυξη στη θεωρία και στην πράξη, σε ένα όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα και να μελετηθεί σαν ένα ενιαίο σύνολο. Επίσης κύριος στόχος της προσπάθειας αυτής είναι να διευρυνθεί και να παρουσιάσει τις γενικές αρχές του τουριστικού μάρκετινγκ, καθώς και να τονίσει την τεράστια σημασία που έχει αυτό, τόσο για τις τουριστικές επιχειρήσεις όσο και γενικότερα για το σύνολο της εθνικής οικονομίας. Ακόμη γίνεται κατάθεση απόψεων, ιδεών και προτάσεις προς αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης. Συγκεκριμένα η μελέτη αυτή αναφέρεται για το Μάρκετινγκ Προορισμών με χώρα την Κύπρο και όλα αυτά τα στοιχεία που την αποτέλεσαν έπρεπε να μαζευτούν από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους, που συνθέτουν την πολυπλοκότητα του τουριστικού φαινομένου, που γίνεται πιο εμφανής, όσο ο γνώστης των θεωρητικών δεδομένων πλησιάζει την πρακτική.

Η τουριστική ανάπτυξη είναι ένας κλάδος στον οποίο δεν είναι εύκολο να διεισδύσει κανείς, ώστε να τον μελετήσει σε όλο του το φάσμα, για πολλούς λόγους. Ο συνδυασμός της τουριστικής ανάπτυξης με τη θεωρία και την πράξη είναι ιδιαίτερα ευρύς. Έτσι πρέπει να αναπτυχθεί ένα πλήθος δραστηριοτήτων, που κοινό τους χαρακτηριστικό έχουν ότι κινούνται γύρω από τον τουρισμό. Δυσκολίες δημιουργούνται για τον λόγο ότι οι τουριστικές δραστηριότητες, εμπλέκονται σε διάφορους τομείς, έτσι ώστε συχνά είναι υπόλογες σε διατάξεις που θεσμοθετούνται από όργανα της πολιτείας, όχι άμεσα αρμόδια για τον τομέα του τουρισμού. Επιπλέον δεν πρέπει να αγνοηθεί ότι ο κλάδος αυτός είναι παραδεκτό ότι έχει διεθνή χαρακτήρα με αποτέλεσμα να αναπροσαρμόζεται στην πραγματικότητα αυτή με μεγάλη ευκολία.

Αν και υπάρχει μεγάλη προοπτική για την ανάπτυξη του τουρισμού παγκόσμια, η υψηλή αβεβαιότητα στην εξέλιξη του κλάδου δημιουργεί πρόσθετα προβλήματα στο πως ο τουρισμός θα εξελιχθεί στο μέλλον. Η διαχείρισή του γίνεται δυσκολότερη δεδομένου ότι μετασχηματίζεται σε μια σύνθετη και διαφοροποιημένη δραστηριότητα. Αποτελεί πια κοινή παραδοχή ότι ο τουρισμός «ήλιου και θάλασσας», είναι ξεπερασμένος. Οι λόγοι που οδηγούν στο συμπέρασμα αυτό είναι, μεταξύ άλλων, ο

μεγάλος ανταγωνισμός, η καταστροφή του περιβάλλοντος και η πρόσθετη αστικοποίηση. Οι κοινωνικές και πολιτιστικές αλλαγές δημιουργούν την ανάγκη για νέα τουριστικά προϊόντα.

Οι νέες τάσεις που έχουν διαφανεί φανερώνουν μια στροφή από το μαζικό απρόσωπο και παθητικό τουρισμό, σε τουρισμό συμμετοχικό, επιλεκτικό, με σεβασμό στο περιβάλλον και τον τοπικό πολιτισμό. Τα συλλεγόμενα στοιχεία δείχνουν νέες τάσεις στα ενδιαφέροντα όλο και για πιο μεγάλο ποσοστό πληθυσμού. Αυτό όμως οδηγεί και σε μεγάλες αλλαγές στον τρόπο που μπορεί να αντιμετωπιστεί η ιστορία και ο πολιτισμός.

Από το 1980 η 27η Σεπτεμβρίου καθιερώθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (World Tourism Organization) ως Ημέρα Τουρισμού. Σκοπός του οργανισμού αυτού ήταν για να αναπτύξει το ενδιαφέρον και να πληροφορήσει τον κόσμο για την σπουδαιότητα του τουρισμού ως σημαντικός παράγοντας στη διεθνή κοινότητα και να αποδείξει πόσο επηρεάζει την πολιτιστική, κοινωνική και τις οικονομικές αξίες παγκοσμίως. Έδρα του οργανισμού είναι η Μαδρίτη. Αρχικά ιδρύθηκε ως Διεθνές Κογκρέσο Κρατικών Τουριστικών Οργανισμών το 1925 στη Χάγη μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (WTO) θεωρεί πως πολιτιστικός τουρισμός είναι το ταξίδι που γίνεται με βασικό κίνητρο το πολιτιστικό – περιλαμβάνοντας εκπαιδευτικές περιηγήσεις, προσκυνήματα, μνημεία, θεατρικές παραστάσεις, φεστιβάλ, επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία, καθώς και μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος, της τέχνης και του λαϊκού πολιτισμού. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού υποστηρίζει ότι ο πολιτιστικός τουρισμός αναπτύσσεται με ρυθμό 15% τον χρόνο και ότι το 37% όλων των διεθνών ταξιδιών περιλαμβάνει ένα πολιτιστικό στοιχείο. Από το άλλο μέρος, ο μαζικός τουρισμός αναπτύσσεται με ρυθμό μόνο 8% τον χρόνο.

Ο τουρισμός έχει γίνει μια παγκόσμια και από τις δημοφιλέστερες δραστηριότητες. Το 2008 καταγράφηκαν πάνω από 815 εκατομμύρια μετακινήσεις τουριστών. Σημαντικότεροι τουριστικοί προορισμοί είναι η Κύπρος, η Ελλάδα, η Γαλλία, η Ισπανία, οι ΗΠΑ, η Ιταλία, η Κίνα, το Ηνωμένο Βασίλειο, ο Καναδάς, η Αυστρία, η

Γερμανία και το Μεξικό. Τα ταξίδια και γενικά ο τουρισμός αναμένεται να αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο στο μέλλον, καθόσον ο ελεύθερος χρόνος, οι διακοπές, η αναψυχή κερδίζουν μια κεντρική θέση στις σύγχρονες αστικές κοινωνίες. Αποτελεί κατά κύριο λόγο μια παράλληλη μορφή βιομηχανίας, στην οποία το προϊόν που παράγεται είναι στενά συνδεδεμένο με το ανθρώπινο στοιχείο, και που σκοπό έχει στην παρεμβολή στην διαδικασία παραγωγής και προώθησης, όπως για παράδειγμα στις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών φιλοξενίας από το προσωπικό ξενοδοχείων, ταξιδιωτικών υπηρεσιών, από τουριστικούς πράκτορες ή tour operators.

Ο ταξιδιώτης πλέον δεν χρησιμοποιεί πια το γαϊδουράκι και την άμαξα ή τα πόδια του για να μεταβεί από μια πόλη σε άλλη όπως γινόταν στα παλιότερα χρόνια, αλλά αξιοποιεί τα αυτοκίνητα, τα τρένα, τα πλοία και τα αεροπλάνα για να επισκεφτεί άλλες πόλεις, άλλες χώρες και άλλες ηπείρους. Το να πάει κάποιος σήμερα από το Παρίσι στη Κύπρο, από την Αθήνα στη Ρώμη, δεν αποτελεί πλέον ταξίδι στο εξωτερικό. Αντίθετα, επιτρέπει στον ταξιδιώτη να ανακαλύψει ένα κομμάτι του εαυτού του. Από τους περασμένους αιώνες μεμονωμένα άτομα ή ολιγομελείς ομάδες περιηγητών, ψάχνοντας τη γνώση και την εμπειρία, πραγματοποιούσαν ταξίδια κυρίως σε τόπους με ιστορικό, αρχαιολογικό, λαογραφικό ή θρησκευτικό ενδιαφέρον, σε άγνωστα μέρη, με διαφορετικό πολιτισμό και εθνολογικές ιδιομορφίες. Οι διακοπές που τόσο έχουν κυριαρχήσει στη ζωή όλων σήμερα, δεν υπήρξαν άγνωστες στον αρχαίο κόσμο. Οι Έλληνες, οι Ρωμαίοι, οι Αιγύπτιοι και άλλοι αρχαίοι λαοί είχαν κάποια σχετική γνώση και ενασχόληση.

Οι πλούσιοι κάτοικοι των αρχαίων Θηβών της Αιγύπτου είχαν εξοχικές επαύλεις και διατηρούσαν στο Δέλτα σπίτια όπου όταν ταξίδευαν κατέλυαν στην περιοχή αυτή. Οι Ρωμαίοι μετέφεραν από την Ανατολή και τη Συρία τα πρότυπα των εξοχικών επαύλεων, μετατρέποντας τα αγροκτήματα των προγόνων τους σε τόπους αναψυχής μεγάλης διάρκειας. Το κυνήγι εκτός από μέσο εξασφάλισης τροφής, υπήρξε από τα αρχαία χρόνια μέσο αναψυχής, μια μορφή διακοπών, μακριά από τις καθημερινές φροντίδες. Γιατί τι άλλο σκοπό έχουν οι διακοπές από το να απομακρύνουν τον άνθρωπο από την καθημερινή ρουτίνα και να του επιτρέψουν να ζήσει για λίγο πιο ελεύθερα; Τα ιαματικά λουτρά επίσης ήταν πόλος έλξης, ώστε δεν άργησαν να γίνουν τόποι αναψυχής και παραθερισμού. Π.χ. η Αιδηψός είχε

μεταβληθεί σε πρώτης τάξης θέρετρο. Οι Ρωμαίοι επίσης αξιοποίησαν τις θερμοπηγές.

Αν υπήρχε η διάθεση να γίνει μια αναδρομή στο παρελθόν του τουρισμού μέσα από το πέρασμα των αιώνων θα γινόταν αρχή από τον 15^ο αιώνα όπου αρχίζει να επικρατεί στην αστική τάξη η συνήθεια του παραθερισμού σε ιδιόκτητες εξοχικές κατοικίες. Στην συνέχεια κατά τον 18ο αιώνα αρχίζει να δημιουργείται η αντίληψη ότι οι εξοχικές κατοικίες πρέπει να είναι λιτές και τόποι ανάπαυσης κοντά στη φύση. Με την αστικοποίηση, η φυσιολατρία που άρχισε ως κίνημα διακοπών, άνθισε ως τις μέρες μας. Φτάνοντας πιο πρόσφατα, στον 19ο αιώνα ένας νέος παράγοντας έρχεται να προσθέσει στην ιδέα των θερινών διακοπών, την θάλασσα. Έτσι δημιουργήθηκαν στη Γαλλία οι πρώτες δημόσιες και παγκόσμια δημοφιλείς πλαζ. Παρά την αρχική αντίδραση ορισμένων, τελικά οι πλαζ υπερίσχυσαν.

Ας θυμηθεί κανείς τα πρώτα μαγιό (λέξη κι αυτή γαλλική) και τις έντονες αντιδράσεις, της συντηρητικής τότε κοινωνίας. Ένα αιώνα πριν, αρχή της περιόδου των θαλασσιών λουτρών της Διέππης (βόρειο λιμάνι της Γαλλίας), η αναγγελία για το γεγονός αυτό γινόταν με κανονιοβολισμούς. Η δούκισσα Ντε Μπερρύ έμπαινε στη θάλασσα με τον γιατρό της για να την βοηθήσει σε περίπτωση απροόπτων. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι στον τουρισμό ως τόπος παραθερισμού καθιερώθηκε μόλις τον 19ο αιώνα και το βουνό. Στην Κύπρο μέχρι τις αρχές του 1970, το βουνό ήταν αρκετά δημοφιλές για τις θερινές διακοπές.

Σήμερα σε όλους είναι γνωστό πως για να ταξιδέψει κανείς χρειάζεται και σχετικά ταξιδιωτικά έγγραφα. Τι έγγραφα χρησιμοποιούσαν αυτοί που ταξίδευαν τότε; Τα διαβατήρια με κάποια μορφή εμφανίστηκαν εκατοντάδες χρόνια πριν. Όμως, η υιοθέτηση του συστήματος των διαβατηρίων από όλα τα κράτη αναπτύχθηκε τον 19ο και 20ο αιώνα. Χώρα καταγωγής των διαβατηρίων είναι η Γαλλία. Στα 1672 ο αυτοκράτορας Λούις ο 14ος απαγόρευσε στους υπηκόους του να εγκαταλείπουν την χώρα τους, και επέβαλε εμπάρκο στους ξένους να εισέρχονται στην επικράτεια της, χωρίς διαβατήριο. Η μετάφραση της λέξης «passport» από τα γαλλικά ή ιταλικά το «passo» σημαίνει «ένα βήμα, το πέρασμα», «πέραν των λιμένων».

Στην τσαρική Ρωσία το σύστημα των διαβατηρίων εφαρμόσθηκε το 1719 από τον Μέγα Πέτρο. Στις ΗΠΑ άρχισε το 1915. Στην Αγγλία υπήρχαν περιορισμοί και ειδικές

άδειες για την έξοδο τους από την χώρα μέχρι τον 18ο αιώνα. Οι πρώτες ειδικές άδειες εξόδου φαίνεται να έχουν δοθεί το 1573 σε ρέτζιστερς. Υπήρχαν, επίσης, στην Αγγλία τα λεγόμενα «Safe Conducts» από το 1414. Μεταξύ 1644 και 1649 οι δυο Βουλές της Αγγλίας εφάρμοζαν επίσης την έκδοση διαβατηρίων. Ένα διάταγμα του Κοινοβουλίου ημερομηνίας 14 Απριλίου 1649 δεν επέτρεπε σε κανένα να εξασφαλίσει «Pass», να περάσει πέραν των θαλασσών «go beyond the seas», μέχρι, να υποσχεθεί ότι δεν θα ενεργούσε εναντίον της Κοινοπολιτείας.

Η Βιομηχανική Επανάσταση με τη ραγδαία ανάπτυξη των σιδηροδρόμων στα μέσα του 19ου αιώνα οδήγησε στην έκρηξη του τουρισμού σε όλη την Ευρώπη, και λόγω αυτής το αποτέλεσμα ήταν η κατάργηση των διατυπώσεων ελέγχου διαβατηρίων στην Ευρώπη. Για αντιμετώπιση του προβλήματος που δημιουργήθηκε η Γαλλία κατάργησε τα διαβατήρια και τις βίζες το 1861 και ακολούθησαν οι υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Έτσι, υπήρχε περιορισμός στην χρησιμοποίηση διαβατηρίων στην Ευρώπη μέχρι το 1914. Σήμερα, εξελίχθηκαν τόσο πολύ οι διαδικασίες αυτές που πλέον ο ταξιδιώτης-τουρίστας μπορεί να μεταβαίνει χωρίς διαβατήριο και μόνο με την ταυτότητα του, αφού η χώρα στην οποία θα ταξιδέψει είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην περίπτωση που δεν είναι, τότε θα ταξιδέψει με το διαβατήριό του.

Ο τουρισμός είναι από τους πιο διαδεδομένους τρόπους ψυχαγωγίας, ειδικά στον Δυτικό Κόσμο, ενώ παράλληλα είναι και μια πολύ μεγάλη βιομηχανία και σημαντικότερη πηγή εσόδων για παραδοσιακά τουριστικές χώρες όπως η Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, η Ελλάδα και φυσικά η Κύπρος. Για πολλά χρόνια οι ευρωπαϊκές χώρες αποτελούν τον κυριότερο προορισμό του παγκόσμιου τουρισμού (60% όλων των διεθνών αφίξεων - ΠΟΕ). Η μεγάλη πλειοψηφία των ευρωπαίων τουριστών (91%) επιλέγουν να επισκεφτούν μια περιοχή στην Ευρώπη.

Παράλληλα, με τον «μαζικό τουρισμό», προβάλλεται και αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια ένα άλλο είδος τουρισμού ο «εναλλακτικός τουρισμός». Σε αντίθεση με τον μαζικό τουρισμό, ο «εναλλακτικός» τουρισμός είναι περίπου ίδιος με αυτό που λέμε «οικοτουρισμός», την προαγωγή δηλαδή και προστασία περιοχών φυσικού κάλους από τον μαζικό τουρισμό και την υπερανάπτυξη. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού, χρησιμοποίησε την έννοια «οικοτουρισμός» για να καλύψει «όλες τις

μορφές τουρισμού όπου βασικό κίνητρο του τουρίστα είναι η παρατήρηση και η εκτίμηση της φύσης, και μορφές που προκαλούν τις ελάχιστες επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά».

Έτσι, πολλά και διαφορετικά είδη εναλλακτικού τουρισμού, τα οποία συνδέονται με την φύση, όπως ο αγροτουρισμός, ο οικολογικός τουρισμός, ο φυσιολατρικός τουρισμός, ο ορεινός τουρισμός, ο αθλητικός τουρισμός, ο τουρισμός περιπέτειας, Υγείας και φυσικής ζωής, ο ιαματικός, ο εκπαιδευτικός, ο επιστημονικός κ.α. έχουν την δυνατότητα να ενταχθούν στην κατηγορία του οικοτουρισμού. Οι διάφορες μορφές αυτές τουρισμού συνδέονται στενά με την αναπτυγμένη τάση προς τον τουρισμό ειδικών ενδιαφερόντων, που περιλαμβάνει τουριστικά ενδιαφέροντα σε αρκετά ειδικευμένα περιβάλλοντα. Ο εναλλακτικός τουρισμός από τη μια και ο μαζικός τουρισμός από την άλλη, ευχαριστούν διαφορετικές ανάγκες των τουριστών και συνήθως αναφέρονται σε διαφορετικές κατηγορίες ανθρώπων.

Οι πλούσιοι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι μπορεί να αποτελέσουν ένα σημαντικό πλεονέκτημα για τις τουριστικές περιοχές της Ευρώπης. Παρά την εμφάνιση πολλών νέων προορισμών, οι Ευρωπαϊκές περιοχές ακόμα διατηρούν το μεγάλο μερίδιο του παγκόσμιου εμπορίου στον τουρισμό. Ιδιαίτερα σημαντικό επίσης για την ανάπτυξη του τουρισμού στην Ευρώπη είναι που περισσότεροι από το 60% των πολιτών της κάνουν διακοπές. Η Μεσόγειος θεωρείται σαν ο μεγαλύτερος τουριστικός προορισμός στον κόσμο. Η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ελλάδα παραμένουν κατά πολύ ο κεντρικός προορισμός για το διεθνή τουρισμό.

Αν και οι προοπτικές για την ανάπτυξη του τουρισμού παγκόσμια υπάρχει μεγάλη αισιοδοξία, υπάρχει ακόμα και υψηλή αβεβαιότητα όσον αφορά τον τρόπο που ο τουρισμός θα εξελιχθεί στο μέλλον. Η διαχείριση γίνεται πιο δύσκολη δεδομένου ότι μετασχηματίζεται σε μια σύνθετη και εντελώς διαφοροποιημένη δραστηριότητα. Αποτελεί πια μια κοινή παραδοχή όπου ο τουρισμός «ήλιου και θάλασσας», είναι ξεπερασμένος. Οι λόγοι που συντελούν στο ξεπέρασμά του είναι, μεταξύ άλλων, ο μεγαλύτερος ανταγωνισμός, η καταστροφική οδός του περιβάλλοντος και εκτεταμένη αστικοποίηση, οι κοινωνικές και πολιτιστικές αλλαγές που αναγεννούν την ανάγκη για νέα τουριστικά προϊόντα.

Οι νέες τάσεις που διαφαίνονται παρουσιάζουν μια στροφή από το μαζικό απρόσωπο και παθητικό τουρισμό, σε τουρισμό επιλεκτικό, συμμετοχικό, με σεβασμό στο τοπικό πολιτισμό και το περιβάλλον. Τα στοιχεία δείχνουν καινούριες τάσεις στα ενδιαφέροντα όλο και μεγαλύτερου ποσοστού πληθυσμού. Οδηγούν, όμως, και σε μεγάλες αλλαγές στον τρόπο που αντιμετωπίζεται η ιστορία και ο πολιτισμός. Τον Ιανουάριο του 2005 για παράδειγμα, το Μουσείο του Λούβρου, δέχτηκε μεγάλο αριθμό επισκεπτών, που ενδιαφέρον είχαν να δουν τους χώρους, τους οποίους περιέγραφε ο Dan Brown στο βιβλίο του «Κώδικας Ντα Βίντσι» - το παγκόσμιο μπεστ σέλερ του 2004.

Σημαντικές αλλαγές έχει βιώσει τα τελευταία χρόνια ο παγκόσμιος τουρισμός, οι περισσότερες από τις οποίες είναι συνέπειες εξωτερικών παραγόντων, όπως το οικονομικό και πολιτικό σκηνικό, θέματα περιβάλλοντος, τρομοκρατικές επιθέσεις, απειλές σε θέματα ασφάλειας και υγείας. Ωστόσο, στην πραγματικότητα οι πλήστες από τις αλλαγές αυτές πηγάζουν από την ίδια τη φύση του καταναλωτικού κοινού, καθώς έχουν μετατραπεί πλέον αισθητά τόσο τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ανθρώπων, όσο και ο τρόπος ζωής τους. Οι διακοπές δε θεωρούνται πια ως ένας απλός παραθερισμός στη θάλασσα.

Η ανάπτυξη της αστικοποίησης δημιουργεί μία από τις πιο ισχυρές επιθυμίες για υπαίθριες ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Ο σύγχρονος τουρίστας αναζητά πλέον τη διαφυγή προς ένα νέο τρόπο ζωής που δεν φέρνει στο μυαλό του παραστάσεις της καθημερινότητας του. Είναι άτομο περισσότερο συμμετοχικό και ενεργό, παρά παθητικό και αντικείμενο περιποιώσεων. Παράλληλα με τη σημαντική ανάπτυξη του τουρισμού, αναμένεται να υπάρξουν κάποιες αλλαγές στη ζήτηση αναφορικά με τους τύπους τουρισμού. Η μεγαλύτερη αύξηση που αναμένεται στον τουρισμό αφορά την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά.

Ο τουρισμός, το ταξίδι δεν έχει αποκλειστικό σκοπό την ανάπαυση του τουρίστα και τη ψυχαγωγία. Ο σημερινός και ακόμα πιο πολύ ο αυριανός ταξιδιώτης ενδιαφέρεται για κάτι παραπάνω. Θέλει η παρουσία του στον τόπο επίσκεψης του να συνδεθεί και με πολιτισμικά βιώματα, με τα μνημεία και την ιστορία, με τα ήθη και έθιμα και τη ζωή των ανθρώπων που κατοικούν. Θέλει ακόμη κι ολόκληρο το ταξίδι του να ενταχθεί σε ένα πλαίσιο, να ακολουθήσει ένα 'χνάρι' που θα τον βοηθήσει να γνωρίσει και να

ξαναζήσει κάποιο σημαντικό ιστορικό ή μυθολογικό, καλλιτεχνικό ή επιστημονικό, ομαδικό ή ατομικό παραδοσιακό βίωμα. Έτσι εμφανίζεται η έννοια της πολιτισμικής διαδρομής.

Την αντίληψη αυτή έδωσε βάση η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού και έτσι πρόβαλαν κάποιες αξιοσημείωτες πολιτιστικές διαδρομές, π.χ. το «δρόμο του Μεταξιού» από την Ιταλία ως την Κίνα. Από ελληνικής πλευράς έγιναν ορισμένες ενέργειες έτσι ώστε να αναγνωριστεί και κυρίως να προβληθεί διεθνώς ως πολιτισμική διαδρομή ο Περίπλους του Οδυσσέα, μια και ο βασιλιάς της Ιθάκης, ο πολυμήχανος και πανούργος Οδυσσέας, είναι γνωστός παγκοσμίως και έχει γίνει σύμβολο του ανθρώπου που γύρισε τόπους και γνώρισε ανθρώπους και πάλεψε 10 ολόκληρα χρόνια να επιστρέψει στην πατρίδα και την οικογένειά του.

Στην συνέχεια κάτι που αξίζει να αναφερθεί σχετικά με τον ταξιδιώτη, είναι πως παρατηρείται μέσα απο έρευνες ότι ένας στους δέκα Αμερικάνους παίρνουν κάποια συσκευή μαζί τους. Κολλημένοι με την τεχνολογία οι Αμερικάνοι, κατά τη διάρκεια των διακοπών τους δεν μπορούν να αποχωριστούν κάποιες από τις αγαπημένες ηλεκτρικές συσκευές, όπως κινητά τηλέφωνα, φορητούς υπολογιστές, cd-players, iPod/MP3 players, προκειμένου να έχουν διαρκή επικοινωνία με τα αγαπημένα τους πρόσωπα και να απολαμβάνουν το είδος της αγαπημένης τους μουσικής. Ιδιαίτερα, όπως προέκυψε από έρευνα της Ένωσης Τουριστικών Επιχειρήσεων των ΗΠΑ (Travel Industry Association of America - TIA), το 86% απάντησε ότι παίρνει μαζί του στα ταξίδια αναψυχής κινητά τηλέφωνα, το 67% ψηφιακές κάμερες, ενώ το 24% δεν μπορεί να αποχωριστεί τον φορητό υπολογιστή του. Τα cd-players παραμένουν ένα από τα δημοφιλή αντικείμενα με το 21% των Αμερικάνων να τα παίρνει μαζί σε κάποιο ταξίδι, ενώ μόνο ένα 11% παίρνει ένα iPod ή MP3 player.

Χάρη στην συνεχώς αναπτυσσόμενη τεχνολογία, οι ταξιδιώτες δεν ανυπομονούν να επιστρέψουν από τις διακοπές τους για να μοιραστούν τις εμπειρίες τους με φίλους και γνωστούς, καθώς το 18% των Αμερικάνων έχει σύνδεση με το internet ακόμα και κατά τη διάρκεια των διακοπών, ώστε να είναι σε επικοινωνία με τα αγαπημένα του πρόσωπα, ενώ ένα 18% χρησιμοποιεί το internet περισσότερο για τουριστικές πληροφορίες, που έχουν να κάνουν με τον τόπο που βρίσκονται στις διακοπές τους.

Το κακό όμως αυτής της συνήθειας είναι ότι μπορούν, ή σε ορισμένες περιπτώσεις πρέπει, να είναι σε επικοινωνία και με το γραφείο τους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ταξιδίων (European Travel Commission - ETC), για τις αλλαγές στον παγκόσμιο τουρισμό, πιστεύει ότι στην γήρανση του πληθυσμού στις κυριότερες αγορές, που είναι το σημαντικότερο γεγονός και που ήδη έχει αρχίσει και θα συνεχίσει να επηρεάζει την τουριστική και ταξιδιωτική ζήτηση. Το ίδιο θα γίνει και με την είσοδο νέων αγορών στον παγκόσμιο τουριστικό χάρτη, όπως της Κίνας, της Ινδίας και της Ρωσίας, όπου έχουν βγάλει σημαντικά το επίπεδο ανταγωνισμού, σχετικά με την Ευρώπη. Από την άλλη, η πρόοδος της τεχνολογίας, με την εξάπλωση του internet, έχει κάνει πολύ πιο εύκολη την πρόσβαση καταναλωτών στη πληροφορία, δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα επιλογής, ακόμη και οργάνωσης, κάποιου ταξιδιωτικού πακέτου, σύμφωνα με δικές τους ανάγκες.

Διαφοροποιήσεις παρατηρούνται στη συχνότητα και διάρκεια των διακοπών, στην κατανομή τους στο χρόνο και την ποικιλία των σκοπών για αναψυχή. Ο σημαντικότερος παράγοντας σχετίζεται ίσως με μία αλλαγή και εξέλιξη των ψυχαγωγικών αναγκών και κινήτρων των σύγχρονων ανθρώπων. Η αύξηση του ελεύθερου χρόνου, που συνεχώς εντείνεται από την σταδιακή μείωση του χρόνου εργασίας, προσφέρει πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες απόδρασης, οι οποίες είναι και κατανοητές στο σύνολο του έτους.

Η μελέτη επίσης αυτή κάνει μία στάση στην ενότητα του Αγροτουρισμού, αρχικά γίνεται μια γενική αναφορά στο είδος του τουρισμού αυτού όπου αναλύονται οι κατηγορίες, τα κύρια χαρακτηριστικά καθώς και τα πλεονεκτήματά του. Στη συνέχεια παραθέτονται στοιχεία για τον Αγροτουρισμό στην Κύπρο, τομέα όπου παρατηρείται άνοδος, με σημαντικά οικονομικά και πολιτισμικά οφέλη για το νησί. Πλέον, υπάρχουν αρκετές περιοχές σε όλη την Κύπρο κατάλληλες για το σκοπό αυτό, που έχουν πανέμορφη θέα και αξιόλογα ιστορικά τοπία, με οικογενειακά καταλύματα σε φιλική ατμόσφαιρα. Αναφέρονται επίσης παραδοσιακές δραστηριότητες τις οποίες μπορούν να παρακολουθήσουν ή ακόμα και να λάβουν μέρος οι ξένοι επισκέπτες, ως μια μοναδική εμπειρία για αυτούς.

Στη συνέχεια, επιλέχθηκαν και περιγράφηκαν τα πιο αντιπροσωπευτικά χωριά της Κύπρου για τον Αγροτουρισμό και τις υπόλοιπες εναλλακτικές μορφές του τουρισμού

και συγκεκριμένα: 1)τα ξακουστά Λεύκαρα, όπου γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο «λευκαρίτικο κέντημα», 2)το γραφικό Όμοδος, με το Μοναστήρι του Τίμιου Σταυρού, 3)η όμορφη Κακοπετριά, με το θαυμαστό φυσικό περιβάλλον και τη ζεστή φιλοξενία, 4)ο αμφιθεατρικά κτισμένος Αγρός, με τους σημαντικούς ιστορικούς χώρους και τα παραδοσιακά κυπριακά προϊόντα, 5)οι ορεινές Πλάτρες, με τους καταρράχτες και άλλα αξιόλογα φυσικά τοπία και 6)η ιστορική Χοιροκοιτία, με τους οικισμούς από τη Νεολιθική Εποχή.

Εκτός από τα προαναφερθέντα, γίνεται αναφορά και σε άλλα μικρότερα χωριά επίσης κατάλληλα για Αγροτουρισμό και τις υπόλοιπες εναλλακτικές μορφές τουρισμού, όπως ο Ασκάς με τα όμορφα σπίτια, η Πλατανιστάσα με τις βαθιές κοιλάδες και τις απότομες βουνοκορφές, η Σκαρίνου με την προνομιά της γεωγραφική θέση, η αναπτυσσόμενη κοινότητα της Καλαβασού, οι Αγίοι Βαβασινιάς με την ποικιλία σε καλλιέργειες και η Νικόκλια φημισμένη για τα πουλιά, ερπετά και πεταλούδες που βρίσκονται εκεί. Στην συνέχεια η παρούσα μελέτη παρουσιάζει τα βασικότερα ήθη και έθιμα που μπορούν να απολαύσουν οι ξένοι τουρίστες στα χωριά κατά τη διάρκεια εορταστικών περιόδων όπως τα Χριστούγεννα και το Πάσχα ή κατά την εκτέλεση ενός κυπριακού παραδοσιακού γάμου.

Επιπλέον, υποστηρίζει πως για την επιτυχία μιας τουριστικής επιχείρησης και γενικότερα πως να απορροφήσει όσο περισσότερο τουρισμό μπορεί, πρέπει να μπαίνουν κάποιοι στόχοι. Κάποιοι σημαντικοί στόχοι που παίζουν πρωταρχικό ρόλο στην αύξηση του τουρισμού είναι οι σχέσεις που δημιουργούνται με τους τουριστικούς πράκτορες και τους tour operators, σχέσεις με τους εκπροσώπους των μέσων μαζικής ενημέρωσης και ο ελεύθερος αιθέρας. Όμως πρωταγωνίστρια όλων αυτών είναι η διαφήμιση, χωρίς αυτήν τίποτα δεν γίνεται. Έτσι κι ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού ετοίμασε μια εκτεταμένη και προοδευτική διαφημιστική καμπάνια όπου λανσάρετε η Κύπρος σε όλες τις βασικές τουριστικές αγορές στο εξωτερικό. Αυτή η καμπάνια περιλαμβάνει την τηλεοπτική όσο και ραδιοφωνική διαφήμιση, ακόμη και στον τύπο.

Κλείνοντας η εργασία αυτή προτείνει μέτρα με την φιλοδοξία για ανάπτυξη του τουρισμού όλων των μορφών, καταθέτει ιδέες για να γίνει το πακέτο τουρισμού περισσότερο 'κυπριακό'. Όπως έχει ήδη γίνει κατανοητό από όλη την παρουσία της

μελέτης, σαν γενικό κανόνα, ένας τουρίστας θα κοιτάξει το βαλάντιο του, για να δει σε ποιο τουριστικό προορισμό μπορεί να περάσουν ακόμα και δυο εβδομάδες, με το ποσό που διαθέτει. Η Κύπρος, σαν μικρός και ευέλικτος προορισμός, που οι ιδιαίτερες της οικολογικές και δημογραφικές συνθήκες της απαγορεύουν ουσιαστικά να προωθήσει ποσοτικούς στόχους, πρέπει σταθερά και με γρήγορους βηματισμούς να καταστεί τουριστικός προορισμός υψηλών προδιαγραφών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Όπως είναι γνωστό άρχισε σοβαρά να απασχολεί την επιστημονική σκέψη, το τουριστικό φαινόμενο, κυρίως μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Αυτός ο προσανατολισμός, κατά τη πολεμική περίοδο επιστημονική μελέτη και έρευνα του Τουρισμού υπήρξε συνέπεια, όπως φαίνεται, της ανάγκης να αντιμετωπιστούν κατά τρόπο μεθοδικό και συστηματικό τα διάφορα προβλήματα, τα οποία παρουσιάστηκαν με αιφνίδια ανάπτυξη στη διεθνή κλίμακα. Πράγματι η εξελικτική αυτή πορεία ανάπτυξης του Τουρισμού και η ανάγκη αντιμετώπισης στα κάθε εμφανιζόμενα διαφόρων τύπων προβλημάτων σε διάφορες φάσεις του όλου τουριστικού κυκλώματος, δεν ήταν δυνατόν παρά να οδηγήσει στην αναζήτηση μιας τεχνικής. Έτσι και η τεχνική του Τουρισμού είχε προχωρήσει με πρακτικούς σκοπούς, που κύριο χαρακτηριστικό της ήταν ο εμπειρισμός, το τυχαίο, ο αυτοσχεδιασμός και φυσικά η άγνοια των νόμων της επιτυχίας της.

Από τη στιγμή που ο τουρισμός σημείωσε αλματώδη άνοδο τόσο ποσοτικός όσο και ποιοτικός, η τεχνική αυτή ήταν όχι μόνο ανεπαρκής και αδύνατη να υποβοηθήσει στην επίλυση των εμφανιζόμενων προβλημάτων της πρακτικής, αλλά και πολλές φορές και επιζήμια, έτσι κάτω από την πίεση των επιστημονικών γνώσεων ήταν αναγκαία. Ιδιαίτερα, αυτό συνέβη κατά τις δυο τελευταίες δεκαετίες, όπου αποδείχτηκε πως ο τουρισμός και τα προβλήματα που απορρέουν από αυτόν, ήταν αδύνατον να επιλυθούν με κάποιον άλλον τρόπο, εκτός από την επιστημονική αντιμετώπιση. Έτσι ορισμένοι επιστήμονες από διάφορες χώρες στράφηκαν στη μέθοδο της μελέτης και στην έρευνα του τουριστικού φαινομένου, με σκοπό να εξυπηρετήσουν τόσο τη θεωρία αλλά και την πρακτική του τουρισμού. Πιο πολύ ασχολήθηκαν με τη μελέτη του τουριστικού φαινομένου εκείνοι οι οποίοι μπόρεσαν και προέβλεπαν την παραπέρα ανάπτυξη και σπουδαιότητα του τουρισμού, από οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική άποψη.

Ο Τουρισμός δημιούργησε μια σειρά οικονομικών δραστηριοτήτων και αποτέλεσε ίδιο κλάδο με την εθνική οικονομία διαφόρων χωρών. Επίσης κατά την πορεία εξέλιξης του, υπήρξε λόγος βασικής σημασίας για διαφορετικά κοινωνικά γεγονότα καθώς και των νέων σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων, όπου συμβάλλουν στη πολιτιστική τους

άνοδο, στην αλληλογνωριμία και την αλληλοκατανόηση. Οι πρωτοπόροι αυτοί επιστημόνες, που πιο αντιπροσωπευτικοί είναι οι καθηγητές όπως της Ιταλίας ο Ang. Marriotti, της Ελβετίας ο Walter Hunziker, της Δανίας ο E. Alkjaer και της Ελλάδας ο Ν.Αιγινίτης, που με τη δράση τους και τις μελέτες τους υπήρξαν οι κύριοι παράγοντες, οι οποίοι έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της τουριστικής σκέψης και συντέλεσαν στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών, για την απομάκρυνση του εμπειρισμού και του αυτοσχεδιασμού.

Από τότε όλο και περισσότερο, η επιστημονική μελέτη και έρευνα του τουριστικού φαινομένου, απασχολεί τον κόσμο της επιστήμης, που τείνει από τη φύση του καθορισμού μιας χώρας, μιας περιοχής «ως τουριστικής αξίας», μέχρι να γίνει η αξιοποίηση, με διάφορα έργα υποδομής, εκμετάλλευσης της με την εφαρμογή ορισμένων μέτρων και μεθόδων, που προσπαθούν να καλύψουν ολοένα και περισσότερο ολόκληρο το τουριστικό κύκλωμα.

Με λίγα λόγια τουρισμός είναι μια πρόσκαιρη διακίνηση ατόμων από το γεωγραφικό περιβάλλον της μόνιμης διαμονής σε άλλο, με σκοπό την ψυχική ευχαρίστηση. Για να υπάρχει τουρισμός, είναι απαραίτητο να υπάρχουν δύο τουλάχιστον τόποι, δηλαδή αυτός της μόνιμης διαβίωσης κι εκείνος ή εκείνοι του τουριστικού προορισμού. Ο προορισμός πρέπει να είναι γνωστός από πληροφορίες που υπάρχουν και είναι έγκυρες, διότι σε αντίθετη περίπτωση δεν έχουμε το φαινόμενο του τουρισμού αλλά της εξερεύνησης. Το στοιχείο της μετακίνησης αποτελεί οριοθέτηση σε σχέση με το χρόνο που διαρκεί. Συνήθως θεωρείται τουριστική η μετακίνηση η οποία έχει διάρκεια τουλάχιστον εικοσιτέσσερις ώρες.

Ο τουρισμός αποτελεί ένα διεθνές κοινωνικοοικονομικό φαινόμενο αρκετά μεγάλης σημασίας και γι' αυτόν το λόγο, τόσο οι χώρες προέλευσης των τουριστών, όσο και οι χώρες υποδοχής, ενδιαφέρονται για την παρακολούθηση και καταμέτρηση του φαινομένου. Έτσι δημιουργήθηκε η ανάγκη ενός ευρέως αποδεκτού ορισμού του τουρισμού, ο οποίος θα εξυπηρετούσε την εύκολη καταμέτρηση των στοιχείων της τουριστικής διακίνησης. Η καταμέτρηση τουριστών είναι μια δύσκολη διαδικασία, λόγω του τεράστιου πλήθους του.

Δεν είναι εύκολο να θέτει κανείς ερωτήματα στους ταξιδιώτες πάνω στις οδικές αρτηρίες, στα λιμάνια και στα αεροδρόμια, για τον τρόπο με τον οποίο θα ξοδέψουν το χρόνο τους, για το ποσό χρημάτων που θα καταναλώσουν και για τη διάρκεια του ταξιδιού τους. Έτσι έχουν επικρατήσει ορισμοί που περιγράφουν τον λόγο και την μορφή που παίρνει το ταξίδι, πιθανώς οι ταξιδεύοντες είναι για λόγους υγείας, για επαγγελματικούς λόγους, για θρησκευτικούς ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο. Στην περίπτωση όμως που εγκαταλείπουν το σπίτι τους για μεγαλύτερο διάστημα από μία μέρα χωρίς να έχουν πρόθεση μόνιμης εγκατάστασης στον προορισμό, ονομάζονται τουρίστες.

- **Δυναμική του Τουρισμού**

Είναι πέρα από κάθε αμφισβήτηση ότι ο τουρισμός σαν κλάδος οικονομικής δραστηριότητας μπορεί κάτω από προϋποθέσεις να αποτελέσει σημαντικότατο παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης ή μεγέθυνσης.

Σημαντικές οικονομικές επιδράσεις από την ανάπτυξη του τουρισμού:

Στα περισσότερα κράτη του πλανήτη όπου ανήκουμε και κύριως στα αναπτυσσόμενα οι πολιτικές εξουσίες τους, από τα πρώτα ακόμη στάδια ανάπτυξης του τουρισμού, προσέδωσαν σε αυτόν ένα μονόπλευρο οικονομικό προσανατολισμό. Το γεγονός αυτό είχε σαν συνέπεια ο τουρισμός να αποτελέσει αντικείμενο εκμετάλλευσης εκ μέρους μερίδας επιχειρηματιών που σε αρκετές περιπτώσεις όχι μόνο άγγιζε αλλά και ξεπερνούσε τα όρια της αισχροκέρδειας, καθώς επίσης να εμφανίζεται η τουριστική προσφορά ασύνδετη και αποκομμένη από τους άλλους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας. Επίσης η αλόγιστη και αψυχολόγητη αυτή πολιτική είχε σαν συνέπεια, από τη μία να γίνει παράληψη στις κοινωνικές και πολιτιστικές πτυχές του τουριστικού φαινομένου και από την άλλη να αγνοηθεί σκόπιμα η ανθρώπινη του πτυχή. Έτσι λοιπόν ο τουρισμός μπόρεσε και αποτέλεσε σε πολλές περιπτώσεις μέσο στυγνής εκμετάλλευσης του ανθρώπου, του φυσικού του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής του κληρονομιάς, ενώ παράλληλα συνέβαλε στο να αλλοιωθεί σημαντικά η τουριστική εικόνα πολλών κρατών.

Η διεθνής πρακτική έχει αποδείξει πως για πολλά κράτη και περισσότερο για τα αναπτυσσόμενα, ο τουρισμός αναμφίβολα αποτελεί αν όχι την αξιολογότερη, σίγουρα μία από τις πιο αξιόλογες συναλλαγματοφόρες πηγές τους. Το συνάλλαγμα που εισρέει σε αυτά κάθε χρόνο από τον τουρισμό, μπορεί και καλύπτει σε πολλές περιπτώσεις ένα μεγάλο ποσοστό του παθητικού ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών τους. Πέρα όμως από αυτό, ο τουρισμός συμβάλλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη πολλών κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Όπως είναι γνωστό οι δαπάνες που γίνονται από τους ξένους και ντόπιους τουρίστες διοχετεύονται μέσα από τις τουριστικές επιχειρήσεις σε άλλους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας για την αγορά αγροτικών, βιομηχανικών και άλλων προϊόντων, καθώς επίσης διαφόρων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να τονώνεται σε σημαντικό βαθμό η εγχώρια οικονομική και εμπορική δραστηριότητα σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Ο τουρισμός εκτός από σημαντικός κλάδος οικονομικής δραστηριότητας είναι ταυτόχρονα και σημαντικός εργοδότης. Η ανάπτυξη του είναι στενά συνυφασμένη και με τη δημιουργία ικανοποιητικού αριθμού νέων θέσεων εργασίας έστω και αν αυτές τις περισσότερες φορές έχουν εποχιακό χαρακτήρα και μπορεί να απογοητεύσουν μερικούς. Χάρη στον τουρισμό όμως, βρίσκουν απασχόληση πολλοί άνεργοι και κυρίως υποαπασχολούμενοι σε αγροτικές περιοχές της περιφέρειας. Το

σημαντικότερο μάλλον από όλα είναι που σαν κλάδος μπορεί και δημιουργεί θέσεις εργασίας εκεί που συνήθως άλλοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας όπως η βιομηχανία, η γεωργία κλπ, για λόγους που έχουν σχέση με τις εξωτερικές οικονομίες του τόπου στον οποίο γίνεται προσπάθεια ανάπτυξης του, αδυνατούν να δημιουργήσουν. Έτσι, λοιπόν, με την ανάπτυξη του τουρισμού σε περιοχές ενός κράτους, όπου άλλοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας έχουν περιορισμένες ή καθόλου πιθανότητες να αναπτυχθούν, εκτός από την αποτυχία των οικονομικών στόχων, αλλά παράλληλα και των κοινωνικών, που απορρέουν από τον περιορισμό της μετανάστευσης και κυρίως της μαζικής μετατόπισης των πληθυσμών τους στα μεγάλα, κυρίως αστικά κέντρα προς αναζήτηση καλύτερης τύχης.

Σχετικά με το φυσικό περιβάλλον, δεν υπάρχει αμφισβητήται ότι ο τουρισμός μπορεί να προκαλέσει δυσμενέστερες συνέπειες αν δεν ληφθούν έγκαιρα κατάλληλα μέτρα. Οι διαστάσεις που μπορεί να πάρει το τουριστικό ρεύμα, τις περισσότερες φορές ενδέχεται να είναι δυσανάλογες και προς το μέγεθος του πληθυσμού, αλλά και την κλίμακα ενός κράτους υποδοχής τουριστών, όπου αυτό έχει αποτέλεσμα να κινδυνεύει άμεσα στο να τεθεί σε δοκιμασία το φυσικό του περιβάλλον. Πέρα από αυτό όμως η αρμονία του χώρου κινδυνεύει και από ορισμένες ροπές, που είναι δύσκολο να γίνει έλεγχος και έτσι ακολουθούν και προωθούν την τουριστική ανάπτυξη ή μεγένθυση. Έτσι λοιπόν παρατηρείται πως, η τάση για αστικοποίηση, σε γραφικές και ιστορικές περιοχές ενός κράτους, ασκεί ισχυρή πίεση στο φυσικό περιβάλλον τους, ενώ η κακώς νοούμενη σκοπιμότητα στην οικοδομική δραστηριότητα ευνοεί την «αρχιτεκτονική ρύπανση» με την κατασκευή ακαλαίσθητων κτισμάτων. Επίσης όταν υπάρχει συνεχής αύξηση κινητικότητας ανθρώπων και πόρων από της οποίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό η τουριστική ανάπτυξη ή μεγένθυση, επιβάλλει ρυθμούς κυκλοφορίας όπου επηρεάζουν αρνητικά το φυσικό περιβάλλον κάποιου κράτους υποδοχής τουριστών.

ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ

Το μάρκετινγκ είναι η επιστήμη που έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια της διοίκησης των επιχειρήσεων και βοηθά τα στελέχη μιας επιχείρησης ή κάποιου οργανισμού για να προσαρμόσουν όλη την δραστηριότητα της επιχείρησης, στις ανάγκες των πελατών της. Έτσι, έχει δημιουργηθεί μια σειρά επιστημονικών μεθόδων, για τον εντοπισμό της αγοράς και στόχου μιας επιχείρησης και την αριστοποίηση του “μείγματος μάρκετινγκ”, οι οποίες αφορά αποφάσεις γύρω από το προϊόν, την τιμή του, την προβολή και τη διάθεση του.

Το μάρκετινγκ επηρεάζει αποφασιστικά την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης και κατ' επέκταση την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Ο μεγάλος αριθμός διαφορετικών θεμάτων και δραστηριοτήτων που εντάσσονται στην επιστήμη του μάρκετινγκ, για παράδειγμα έρευνα αγοράς, συμπεριφορά καταναλωτή, ανάπτυξη νέων προϊόντων, διαφήμιση, στρατηγικό μάρκετινγκ, βιομηχανικό μάρκετινγκ, κ.α, έχει οδηγήσει στην ανάπτυξη πολλών επιμέρους ειδικοτήτων η κάθε μία από τις οποίες στηρίζεται σε εξειδικευμένη επιστημονική βιβλιογραφία. Τέλος, το μάρκετινγκ ενδιαφέρει όχι μόνο κερδοσκοπικές μονάδες αλλά και τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, τους συλλογικούς και πολιτικούς φορείς και άλλους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

Ο επικρατέστερος ορισμός του μάρκετινγκ είναι αυτός που θεωρεί το μάρκετινγκ σαν ειδικό κλάδο οικονομικών εκμεταλλεύσεων. Ασχολείται με την μελέτη, την έρευνα παραγόντων που αφορούν την αγορά και που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την παραγωγή και την διάθεση προϊόντων μιας επιχείρησης. Οι υπεύθυνοι των διαφόρων οικονομικών μονάδων, προσπαθούν να βρουν και να επισημάνουν τις ανάγκες που υπάρχουν ποσοτικά και ποιοτικά και ακόμα να κάνουν προβλέψεις με σκοπό την παραγωγή των καταλληλότερων αγαθών και υπηρεσιών. Άρα σε τελική ανάλυση το μάρκετινγκ ορίζεται ως ένα συνολικό σύστημα επιχειρησιακών δραστηριοτήτων σχεδιασμένα έτσι ώστε να προγραμματίζει, να τιμολογεί, να προβάλλει και να διανέμει προϊόντα και υπηρεσίες που ικανοποιούν ανάγκες. Αυτός ο ορισμός είναι η έκφραση της ιδεολογίας του μάρκετινγκ απο την θεωρία στην πράξη με ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα μακροχρόνιας προοπτικής και με σκοπό το όσο το

δυνατό μεγαλύτερο κέρδος από τις οικονομικές μονάδες είτε τουριστικές είτε βιομηχανικές είναι αυτές.

Το Μάρκετινγκ δεν είναι διαφήμιση, αλλά είναι ένα μόνο μέρος της αποστολής του μαρκέτινγκ. Το μάρκετινγκ δεν είναι πωλήσεις, αλλά ένας από τους αντικειμενικούς σκοπούς του μάρκετινγκ. Σύμφωνα με την American Marketing Association το μάρκετινγκ είναι “η διαδικασία σχεδιασμού και εκτέλεσης της ανάπτυξης, τιμολόγησης, προβολής και διανομής προϊόντων, υπηρεσιών και ιδεών για τη δημιουργία συναλλαγών που ικανοποιούν άτομα και οργανισμούς”. Με άλλα λόγια το μάρκετινγκ είναι μια διαδικασία λήψης αποφάσεων και δράσης. Είναι ο τομέας που είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη προϊόντων και για τις αποφάσεις τιμολόγησης τους, προβολής και διανομής τους, τα λεγόμενα “τέσσερα P” του μάρκετινγκ-product (προϊόν), price (τιμή), promotion (προβολή), place (τόπος). Τα στοιχεία αυτά αποτελούν το λεγόμενο μίγμα του μάρκετινγκ (marketing mix).

Το πιο πάνω μείγμα που αναφέρεται είναι ο συνδυασμός του ανθρώπινου δυναμικού και των άλλων υλικών μέσων, τα οποία απαιτούνται για την εκπλήρωση των προγραμμάτων και στόχων της επιχείρησης σε μια αγορά. Μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί το σύνολο της παραγωγικής προσπάθειας μιας επιχείρησης και συνιστάται από τα στοιχεία του προϊόντος του συστήματος καθορισμού της τιμής, του συστήματος διανομής και επικοινωνίας.

Οι σύγχρονες καπιταλιστικές οικονομίες χαρακτηρίζονται σήμερα από υψηλό ρυθμό πληθισμού, οικονομική στασιμότητα και έλλειψη ενέργειας, Επίσης μερικά από τα πιο σύγχρονα προβλήματα και η υπερκαταναλωτική κοινωνία. Η λύση στα παγκόσμια αυτά προβλήματα επιχειρείται να δοθεί με την βοήθεια του μαρκετινγκ. Το οποίο έχει δύο έννοιες, η μία είναι η γενική έννοια και είναι γνωστή ως μακρο-μάρκετινγκ το οποίο εξετάζει γενικά θέματα, που αποτελούν την βάση για πολλές αποφάσεις του μαρκετινγκ. Η άλλη έννοια είναι στενότερη και είναι γνωστή σαν micro-marketing. Το micro-marketing εξετάζει το marketing στο επίπεδο του συγκεκριμένου αγοραστή και πωλητή. Εξετάζει την επιχείρηση, τον καταναλωτή και το άτομο.

- **Σκοπός του Μάρκετινγκ**

Με μια λέξη “έσοδα”. Καμιά άλλη λειτουργία μιας επιχείρησης δεν έχει ως άμεσο αποτέλεσμα τη δημιουργία εσόδων. Ο ρόλος αυτός πέφτει μόνο στο μάρκετινγκ. Βέβαια χωρίς έσοδα δεν υπάρχει επιχείρηση, ή όπως έχει παρατηρήσει και ο μεγάλος θεωρητικός του μάνατζμεντ Peter Drucker, μόνο το μάρκετινγκ και η καινοτομία δίνουν αποτέλεσμα, όλα τα άλλα είναι κόστος.

Λειτουργίες του μάρκετινγκ

Ο τρόπος εκτέλεσης των λειτουργιών του Μαρκετινγκ και τα πρόσωπα που τις εκτελούν, διαφέρουν ανάμεσα στα διάφορα κράτη, και στα διάφορα οικονομικά συστήματα. Οι λειτουργίες αυτές είναι απαραίτητες σε κάθε σύστημα μακρο-Μαρκετινγκ. Οι κυριότερες λειτουργίες είναι:

1) Λειτουργία της αγοράς, η διαδικασία δηλαδή της εκτίμησης των προϊόντων και υπηρεσιών.

2) Λειτουργία της πώλησης, η οποία ασχολείται με την προώθηση ενός προϊόντος και περιλαμβάνει την προσωπική πώληση, την διαφήμιση και άλλες μεθόδους μαζικών πωλήσεων. Αυτές οι δύο λειτουργίες περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες εκείνες που απαιτούνται για την μεταβίβαση της κυριότητας των προϊόντων.

3) Λειτουργία της μεταφοράς, η μετακίνηση δηλαδή των αγαθών από μία περιοχή σε μία άλλη.

4) Λειτουργία της χρηματοδότησης, παρέχει τα αναγκαία κεφάλαια, τις απαραίτητες πιστώσεις για την παραγωγή, αποθήκευση, προώθηση, πώληση και αγορά προϊόντων.

5) Λειτουργία πληροφόρησης της αγοράς, η οποία περιλαμβάνει την συλλογή, αναζήτηση και διανομή πληροφοριών απαραίτητων για τον προγραμματισμό, εκμετάλλευση και έλεγχο δραστηριοτήτων του μάρκετινγκ.

ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Εάν ένας τέτοιος προγραμματισμός παριστάνει μία υποκειμενική και ημιτελή ικανοποίηση των προβλημάτων που δημιουργούνται από τον τουρισμό, υπάρχουν άλλοι μηχανισμοί που μπορεί να βοηθήσουν. Συχνά, όπως λέγεται, το Μάρκετινγκ ερμηνεύτηκε στενά πως ασχολείται με την διαφήμιση, την προώθηση και πιθανώς ως ένα σημείο, με την τιμή. Η λειτουργία έρευνας της αγοράς έχει συχνά παραβλεφθεί. Η ανάπτυξη του προϊόντος έχει ερμηνευθεί σε σχέση με τα φυσικά αυτά συστατικά μόνο, χωρίς αναφορά στους τύπους των τουριστών που πρόκειται να έρθουν.

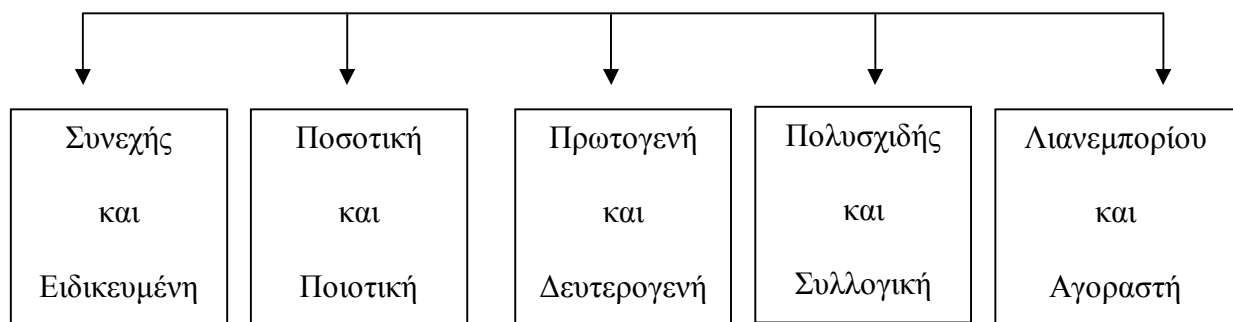
Πολλοί συγγραφείς έχουν αναγνωρίσει μια αυξανόμενη απαίτηση ανάμεσα στους τουρίστες για αναγνώριση ατομικών αναγκών και μια ανάγκη για ανεξαρτησία και μια ελαστικότητα στις ρυθμίσεις των διακοπών τους που δεν μπορούν πάντα να είναι τυπικές οργανωμένες μικρές διακοπές με τη χαρακτηριστική ενός μέρους προσαρμογής σε προορισμούς βατούς σε αεροπλάνα, μέσα σε ειδικά περιοριστικούς χρόνους. Μπορεί να είναι σημαντικό ότι αυξανόμενοι αριθμοί ανθρώπων στο Ηνωμένο Βασίλειο διαλέγουν διακοπές οργανωμένες από μικρές ταξιδιωτικές εταιρίες που προσφέρουν ασυνήθιστες διακοπές που ποκίλουν, από ιππασία στην Ισπανία, μέχρι και ποδηλασία στην Γαλλία. Η κίνηση προς μία μετάβιομηχανική κοινωνία μπορεί αποδεικτικά να υποτιμήσει το κίνητρο απόδρασης για διακοπές και να δυναμώσει την εμπειρική φύση της ζήτησης ώρας για “αναδημιουργία” στην πιο πλατιά έννοια.

- Τα είδη έρευνας τουριστικού μάρκετινγκ που συνήθως χρησιμοποιούνται από τις τουριστικές επιχειρήσεις

Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι έρευνας τουριστικού μάρκετινγκ. Αμέσως πιο κάτω γίνεται αναφορά σε αυτές που χρησιμοποιούνται περισσότερο από τις διοικήσεις των τουριστικών επιχειρήσεων και που είναι οι εξής:

Διάγραμμα 1.

Είδη έρευνας Τουριστικού Μάρκετινγκ

A) Συνεχής και Ειδικευμένη

Πολλές τουριστικές επιχειρήσεις θεωρούν όλο και περισσότερο αναγκαίο να μετρούν συνεχώς και συστηματικά ορισμένες τάσεις που διαμορφώνεται με το πέρασμα του χρόνου σε μια ή περισσότερες τουριστικές αγορές. Γι' αυτό το σκοπό κρίνεται αναγκαία η συλλογή εκ μέρους τους στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με το δυναμισμό της τουριστικής αγοράς, τα μερίδια της που ελέγχονται από τουριστικές επιχειρήσεις, την ικανοποίηση των τουριστικών αναγκών ή επιθυμιών των πελατών από την κατανάλωση ή χρήση τουριστικών προϊόντων, την πληρότητα ξενοδοχείων και των προτύπων κρατήσεων που χρησιμοποιούνται για τη διάθεση των δωματίων τους κλπ. Ακόμα θα πρέπει να πούμε ότι η συνεχής και συστηματική ροή χρήσιμων στοιχείων και πληροφοριών, όπως αυτών που αναφέρθηκαν ενδεικτικά πιο πάνω, εφόσον αποθηκευτούν σε μια τράπεζα πληροφοριών και χρησιμοποιηθούν κατάλληλα, θα μπορούσαν οπωσδήποτε να ασκήσουν θετική επίδραση στις αποφάσεις που λαμβάνονται γενικά από τις διοικήσεις των τουριστικών επιχειρήσεων σχετικά με το μίγμα μάρκετινγκ που θα χρησιμοποιηθεί εκ μέρους τους ανάλογα με την περίπτωση.

Συχνά επίσης παρουσιάζονται ιδιαίτερα προβλήματα στο τουριστικό μάρκετινγκ, τα οποία απαιτούν έρευνα κατά περίπτωση, όπως για παράδειγμα όταν η διοίκηση μιας ξενοδοχειακής επιχείρησης επιθυμεί να γνωρίζει αν το σερβίρισμα αγγλικού προγεύματος αντί ευρωπαϊκού, θα μείωνε ή θα αύξανε την ικανοποίηση της πελατείας της ή όταν η διοίκηση μιας αεροπορικής εταιρίας θεωρεί δικαιολογημένη την επένδυση χρημάτων για την αγορά νέων αεροσκαφών, εξαιτίας μιας αυξανόμενης ζήτησης υπηρεσιών αερομεταφορών που παρατηρείται, καθώς επίσης το μέγεθος και το ποιοτικό επίπεδο των υπηρεσιών αυτών που δικαιολογείται να προσφέρει αυτή την πελατεία της. Για να λάβουν λοιπόν οι διοικήσεις των τουριστικών αυτών επιχειρήσεων τις αποφάσεις που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών, πρέπει απαραίτητα να έχουν τα αναγκαία στοιχεία και πληροφορίες.

B) Ποσοτική και ποιοτική

Οι περισσότερες έρευνες τουριστικού μάρκετινγκ που διεξάγονται από τις τουριστικές επιχειρήσεις, βασίζονται συνήθως σε ερωτήματα που υποβάλλονται σε δείγματα ενεργής και πιθανής πελατείας τους, από τα οποία οι διοικήσεις τους αντλούν τα στοιχεία και τις πληροφορίες που τους ενδιαφέρουν προκειμένου να λάβουν πιο σωστές αποφάσεις. Για παράδειγμα, ένας tour operator μπορεί να θέλει ορισμένα στοιχεία και πληροφορίες προκειμένου να προγραμματίσει πιο σωστή την επιχειρηματική του δραστηριότητα. Προς το σκοπό αυτό μπορεί να θέλει να γνωρίζει τις ομάδες ηλικιών αυτών που μετακινήθηκαν για τουριστικούς λόγους κατά τη διάρκεια ενός ή περισσότερων ετών, το μέσο όρο των ημερών παραμονής τους σε συγκεκριμένο τουριστικό προορισμό, το μέσο όρο του ύψους των δαπανών που πραγματοποίησαν κατά την παραμονή τους στο τουριστικό προορισμό που επισκέφτηκαν, το μεταφορικό μέσο που επέλεξαν για την τουριστική τους μετακίνηση κλπ. Όλα αυτά τα στοιχεία και οι πληροφορίες που θέλει να μάθει ο tour operator προκειμένου να προγραμματίσει πιο σωστά την επιχειρηματική του δραστηριότητα, μπορούν χωρίς άλλο να ποσοτικοποιηθούν και να πάρουν αριθμητική έκφραση, αποκτώνται δεν εκ μέρους του με τη διεξαγωγή ποσοτικής έρευνας η οποία δεν είναι τίποτε περισσότερο από μια μελέτη σε βάθος που βασανίζεται σε αριθμητικές εκτιμήσεις.

Ας σημειωθεί ότι η ποσοτική έρευνα βασίζεται πάντα σε ερωτηματολόγια που καταρτίζονται από ειδικούς και δίνονται στα άτομα που αποτελούν το δείγμα της έρευνας για να απαντήσουν. Τα ερωτηματολόγια αυτά περιλαμβάνουν συνήθως και τις πιο πιθανές ερωτήσεις που μπορεί να δοθούν και οι οποίες δεν είναι τυχαίες αλλά προϊόν προηγούμενων αποκτημένων εμπειριών, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι καλύπτουν όλες τις πιθανές απαντήσεις που μπορεί να δοθούν.

Επίσης θα πρέπει να πούμε ότι η χρησιμοποίηση ποσοτικών μεθόδων δεν είναι και τόσο ενδεδειγμένες για τη διερεύνηση των διαθέσεων, των επιθυμιών, των αντιλήψεων ή των αισθημάτων των καταναλωτών ή χρηστών τουριστικών προϊόντων, γιατί συχνά αυτοί που διεξάγουν την έρευνα, δεν μπορούν να προβλέψουν τους τρόπους με τους οποίους τα άτομα στα οποία υποβάλλονται οι ερωτήσεις των ερωτηματολογίων, σκέπτονται για τα διάφορα τουριστικά προϊόντα που προσφέρονται στην τουριστική αγορά. Κατά συνέπεια οι προπαρασκευασμένες απαντήσεις στις οποίες ζητούν να δηλώσουν αν συμφωνούν ή διαφωνούν με αυτές, ενδεχόμενα να μην φτάσουν ποτέ σε αυτά που πραγματικά απασχολούν τους πιθανούς αγοραστές τουριστικών προϊόντων. Έτσι λοιπόν σε περιπτώσεις σαν και αυτές, η προσπάθεια χρησιμοποίησης ποσοτικών ερευνών πρέπει να θεωρείται ανεφάρμοστη για τον απλούστατο λόγο ότι οι ιδέες δεν δεσμεύονται υποχρεωτικά σε κατασκευασμένα ερωτηματολόγια αλλά ούτε βασίζονται σε ικανοποιητικά δείγματα ατόμων.

Σε αυτές τις περιπτώσεις μπορούμε να καταλήξουμε σε όσο το δυνατό πιο ορθά συμπεράσματα χρησιμοποιώντας την μέθοδο της ποιοτικής έρευνας. Η έρευνα αυτή περιλαμβάνει ποιοτικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται σαν μη μετρήσιμα. Έχουν να κάνουν με κατηγορίες απαντήσεων ή ταξινομήσεις που δεν έχουν αριθμητικές συσχετίσεις. Μετριοούνται τις περισσότερες φορές σε ονομαστικές ή διατεταγμένες κλίμακες.

Η ποιοτική έρευνα αγοράς αφιερώνει αρκετό χρόνο στον κάθε ερωτούμενο. Γίνεται μια βαθύτερη κατανόηση του ατόμου που στηρίζεται σε ένα πλήθος ειδικών ερωτήσεων, σε μια εις βάθος συνέντευξη, όπου κάθε άτομο καλείται να απαντήσει μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα, αρκετό ώστε να εκφράσει συναισθήματα, απόψεις και απαιτήσεις. Συμπεραίνουμε λοιπόν, πως η ποιοτική έρευνα σε αντίθεση

με την ποσοτική, μπορεί να φανεί πιο χρήσιμη σε περιπτώσεις που διερευνούνται προσωπικά στοιχεία, όπως ιδέες και σκέψεις, ενώ από την άλλη παρατηρείται το χαρακτηριστικό της χρονοβόρου διαδικασίας.

Σήμερα όμως, οι ποσοτικές έρευνες στο τουριστικό μάρκετινγκ χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο, μια και έχει επιτευχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό η ποσοτικοποίηση των κύριων τύπων συμπεριφοράς επισκεπτών, δηλαδή τουριστικών εκδρομών. Κυρίως όμως είναι πολύ χρήσιμες σε αυτούς που ασχολούνται με το σχεδιασμό των διαφημιστικών εντύπων, γιατί τους βοηθούν να επικοινωνούν κατά τον καλύτερο δυνατό και αποτελεσματικό τρόπο με παλιούς και νέους πελάτες.

Γ) Πρωτογενής και δευτερογενής

Η έρευνα τουριστικού μάρκετινγκ βασίζεται σε πρωτογενή και δευτερογενή στοιχεία και πληροφορίες, χωρίς τη διερεύνηση και συλλογή των οποίων, αλλά και τη σωστή χρησιμοποίηση τους κάθε άλλο παρά εφικτή είναι.

Σκοπός της πρωτογενούς έρευνας είναι η συλλογή πρωτογενών στοιχείων και πληροφοριών που κρίνονται εντελώς απαραίτητα από τις διοικήσεις των τουριστικών επιχειρήσεων για τη λήψη πιο σωστών αποφάσεων εκ μέρους τους. Η συλλογή των πρωτογενών στοιχείων και πληροφοριών γίνεται με δύο κυρίως τρόπους και συγκεκριμένα είτε με τη μέθοδο της επισκόπησης είτε με αυτήν του ερωτηματολογίου. Εκείνο όμως που προέχει και στις δύο αυτές μεθόδους, είναι το άτομο που έχει την ευθύνη της διεξαγωγής της έρευνας, να είναι οπωσδήποτε έμπειρο. Γενικά θα πρέπει να παρατηρηθεί ότι αυτού του είδους έρευνες είναι χωρίς άλλο δαπανηρές.

Σε αντίθεση με την πρωτογενή έρευνα, η δευτερογενής έρευνα έχει σαν σκοπό τη συλλογή στοιχείων και πληροφοριών που να μην δεν έχουν μεγάλη σχέση με αυτές που χρειάζονται οι διοικήσεις των τουριστικών επιχειρήσεων για να λάβουν πιο σωστές αποφάσεις, πλην όμως μπορούν να χρησιμοποιηθούν μερικά, τουλάχιστον, γι' αυτό το σκοπό. Η συλλογή των δευτερογενών στοιχείων και πληροφοριών είναι σχετικά εύκολη, αρκεί να γνωρίζει ο υπεύθυνος της έρευνας από ποιές πηγές θα αναζητηθούν, αφού έχουν ήδη συγκεντρωθεί από τρίτους.

Για την ακρίβεια όλα τα δημοσιευμένα στοιχεία και πληροφορίες, όπως για παράδειγμα στατιστικές μελέτες, έρευνες αγορών κλπ, αποτελούν δευτερογενή στοιχεία και πληροφορίες που μπορούν μερικά, τουλάχιστον να χρησιμεύουν στις διοικήσεις των τουριστικών επιχειρήσεων για τη λήψη σωστών αποφάσεων. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να πούμε ότι αυτού του είδους οι έρευνες δεν είναι δαπανηρές. Ακόμα ότι η συλλογή δευτερογενών στοιχείων και πληροφοριών χρειάζεται μεγάλη προσοχή σε ότι αφορά στην ακρίβεια τους, στην αμεροληψία τους, στη εγκυρότητα τους, κλπ, γι' αυτό και όταν συλλέγονται, πρέπει απαραίτητα να ελέγχεται η αξιοπιστία τους.

Δ) Πολυσχιδής και συλλογική

Στην τουριστική αγορά και γενικότερα στις καταναλωτικών προϊόντων παρατηρείται μια αυξανόμενη τάση εκ μέρους οργανισμών που διεξάγουν έρευνες, να κάνουν δικές τους συνεχείς δειγματοληπτικές έρευνες και να πουλούν τα πορίσματά τους ή μέρος αυτών σε διάφορους πελάτες τους. Αυτού του είδους οι έρευνες χαρακτηρίζονται σαν πολυσχιδείς, γιατί είναι ανοικτές σε όλους εκείνους που είναι χρήστες των υπηρεσιών τους ή που θέλουν να γίνουν. Κάνοντας μερική ή ολική χρήση των πορισμάτων των ερευνών για τις οποίες ο λόγος, δηλαδή των πολυσχιδών ερευνών, οι τουριστικές επιχειρήσεις που αναζητούν να βρουν απαντήσεις σε ορισμένα βασικά ερωτήματά τους, μπορούν να εξυπηρετηθούν καλύτερα, πληρέστερα και πολύ φτηνότερα απ' ότι θα τους κόστιζε, αν ανέθεταν τη διεξαγωγή της έρευνας για λογαριασμό τους σε οργανισμούς διεξαγωγής ερευνών.

Οι συλλογικές έρευνες εξυπηρετούν κατά πολύ τον ίδιο σκοπό που εξυπηρετούν και οι πολυσχιδείς έρευνες, αλλά διαφέρουν τυπικά και ουσιαστικά σε ένα σημείο και συγκεκριμένα στο ότι αυτές διεξάγονται από οργανισμούς ερευνών κατ' εντολή και για λογαριασμό περισσότερων τουριστικών επιχειρήσεων, οι οποίες και επιμερίζονται το κόστος που συνεπάγεται η διεξαγωγή τους.

Τόσο οι πολυσχιδείς έρευνες όσο και οι συλλογικές παρέχουν τη δυνατότητα στις μικρότερες τουριστικές επιχειρήσεις να έχουν τα στοιχεία και τις πληροφορίες που τους χρειάζονται με χαμηλό σχετικά κόστος και για τις οποίες άλλες μέθοδοι έρευνας, όπως για παράδειγμα η ειδικευμένη, θα ήταν απαγορευτική στην κυριολεξία. Ας σημειωθεί ότι η μέθοδος της πολυσχιδούς έρευνας προσφέρεται ειδικά για την

επίτευξη ποσοτικοποιημένων αποτελεσμάτων και μάλιστα πολύ γρηγορότερα απ' ό-
τι θα ήταν δυνατό να επιτευχθούν αυτά με τη μέθοδο της ειδικευμένης έρευνας.

Ε) Λιανεμπορίου και αγοραστή

Οι συνηθέστερες μορφές συνεχούν έρευνας τουριστικού μάρκετινγκ είναι αυτές που διεξάγονται σε επίπεδο αγοραστή και λιανικού εμπορίου και βασίζονται στους ελέγχους που γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Βέβαια θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι μορφές έρευνας για τις οποίες ο λόγος συγκριτικά με άλλους τομείς του μάρκετινγκ καταναλωτικών προϊόντων έχουν περιορισμένη εφαρμογή στον τουρισμό.

Οι έρευνες που διεξάγονται σε επίπεδο λιανικού εμπορίου τουριστικών προϊόντων συνίστανται σε λεπτομερειακό έλεγχο των αποθεμάτων αυτών, εφόσον αυτά μπορούν να αποθεματοποιηθούν καθώς επίσης και των πωλήσεων τους, που πραγματοποιήθηκαν σε ορισμένο τόπο και χρόνο βάσει ενός επιλεγμένου αντιπροσωπευτικού δείγματος τουριστικών επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου. Έτσι λοιπόν τα τουριστικά πρακτορεία για παράδειγμα ελέγχουν για λογαριασμό των tour operators τις κρατήσεις τουριστικών πακέτων που έγιναν, καθώς επίσης το διαφημιστικό υλικό που διανεμήθηκε εκ μέρους τους σε παλιούς και νέους πελάτες, χρησιμοποιώντας γι' αυτόν το σκοπό δείγματα τουριστικών πρακτορείων.

Παρ' όλα αυτά θα πρέπει να πούμε ότι η έρευνα που διεξάγεται σε επίπεδο λιανικού εμπορίου στη προκειμένη περίπτωση, παρουσιάζει στην πράξη πολλά τεχνικά προβλήματα, γι' αυτό και η αξιοπιστία της έχει αποτελέσει αντικείμενο έντονης κριτικής και αμφισβήτησης. Δεν μπορούμε όμως να πούμε ότι ισχύει το ίδιο για έρευνες που διεξάγονται στο χώρο του ξενοδοχειακού κλάδου σε επίπεδο λιανικού εμπορίου. Εδώ, αν και χρησιμοποιούνται οι ίδιες μέθοδοι έρευνας, προκειμένου να διαπιστωθεί η πληρότητα των ξενοδοχείων και κατ' επέκταση οι λιανικές πωλήσεις υπηρεσιών φιλοξενίας που πραγματοποιήθηκαν σε ορισμένο τουριστικό προορισμό και χρόνο, η αξιοπιστία τους δεν έχει σήμερα αμφισβητηθεί.

Σε περίπτωση των ερευνών που διεξάγονται σε επίπεδο λιανικού καταναλωτή, ακολουθούνται ουσιαστικά οι ίδιες βασικές αρχές συνεχούς έρευνας που ακολουθούνται και στην περίπτωση των ερευνών που διεξάγονται και σε επίπεδο λιανικού εμπορίου τουριστικών προϊόντων, με μόνη διαφορά ότι η έρευνα για την

οποία ο λόγος βασίζεται σε μεγάλο βαθμό και σε ημερολόγια τα οποία τηρούν ορισμένοι τουρίστες και εκδρομείς, στα οποία έχουν καταγράψει όλες τις αγορές τουριστικών προϊόντων που πραγματοποίησαν, καθώς επίσης σε προσωπικές μαρτυρίες τους. Θα πρέπει ακόμη να σημειωθεί ότι οι έρευνες που διεξάγονται σε επίπεδο καταναλωτή στο χώρο της τουριστικής βιομηχανίας είναι πάρα πολύ περιορισμένες και μικρής έκτασης, ο δε χαρακτήρας τους περισσότερο πειραματικός.

Αναφορά για τη Κύπρο

Η Κύπρος είναι ολόχρονα ένα ηλιόλουστο νησί των θρύλων, της αγάπης και του ονείρου. Τόπος με ιστορία 10,000 χρόνων, φαινόμενο φυσικής ομορφιάς και γεωστρατηγικής σημασίας. Η Κύπρος έχει δει πολιτισμούς να έρχονται και να φεύγουν και διεκδικήθηκε από ιστορικές προσωπικότητες όπως ο Μέγας Αλέξανδρος και η Κλεοπάτρα. Η Αφροδίτη, θεά της ομορφιάς και του έρωτα έκανε τη Κύπρο σπίτι της και την καθιέρωσε από αρχαία χρόνια ως σημείο προσέλκυσης ξένων ταξιδιωτών.

Λέγεται ότι το ίδιο το όνομα της Κύπρου τρεμοφέγγει με μια αρχέγονη μυστηριακή γοητεία. Σήμερα, η ιστορία και ο ηδονισμός συνυπάρχουν αρμονικά στο νησί. Το θεαματικό τοπίο και το ζηλευτό κλίμα του, δεν είναι καμία κατάπληξη ότι η Αφροδίτη επέλεξε το νησί ως παιδική χαρά της, και από τότε, έχουν ανακαλύψει αυτό το "έδαφος κατάλληλο για τους Θεούς" . Η Κύπρος είναι ένα νησί της ομορφιάς και χώρα των αντιθέσεων. Τα δροσερά, πεύκο-ντυμένα βουνά είναι μια πλήρης σκηνή-αλλαγή μετά από τις χρυσές ήλιο-φιλημένες παραλίες τα ήρεμα, άχρονα χωριά είναι το χτύπημα της αντίθεσης στις σύγχρονες κοσμοπολίτικες πόλεις.

Νοτιοδυτικά βρίσκεται η οροσειρά Τροόδους και στην ψηλότερη κορυφή ο Όλυμπος (1952μ). Στα Βόρεια του νησιού είναι η οροσειρά της Κερύνειας ή αλλιώς του Πενταδακτύλου. Το ψηλότερο σημείο είναι ο Κυπαρισσόβουνος (1024μ) και η κεντρική πεδιάδα της είναι της Μεσαορίας. Κάτι χαρακτηριστικό είναι ότι δεν υπάρχουν ποταμοί συνεχούς ροής, μονο λίγες πηγές και ρυάκια. Το κλίμα στη Κύπρο είναι Μεσογειακό με ήπιους, υγρούς χειμώνες (μέση ημερίσια θερμοκρασία 5°K, 41°Φ), ζεστά, ξηρά καλοκαίρια (μέση ημερίσια μέγιστη θερμοκρασία 36°K, 97°Φ).

Ο πληθυσμός της Κύπρου είναι 793.100 από τους οποίους 639.500 (80.7%) ανήκουν στην Ελληνοκυπριακή κοινότητα, 87.600 (11.0%) την Τουρκοκυπριακή κοινότητα και 66.000 (8,3%) είναι ξένοι που κατοικούν στην Κύπρο. Στην Ελληνοκυπριακή κοινότητα συμπεριλαμβάνονται και 9.000 περίπου Μαρωνίτες, Αρμένιοι και Λατίνοι,

οι οποίοι με βάση το Σύνταγμα του 1960, κλήθηκαν να επιλέξουν την κοινότητα στην οποία επιθυμούν να ενταχθούν και επέλεξαν την ελληνοκυπριακή (στοιχεία 2001).

Οι άνθρωποι στην Κύπρο μιλούν Ελληνικά, Τούρκικα (λιγιστοί) και Αγγλικά όπου είναι και ευρέως διαδεδομένα. Οι Ελληνοκύπριοι είναι Χριστιανοί και ανήκουν στην Αυτοκέφαλη Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου. Οι Τουρκοκύπριοι είναι Μουσουλμάνοι, ενώ οι μικρότερες Κυπριακές μειονότητες των Μαρωνιτών, Αρμένιων και Λατίνων ανήκουν σε άλλα Χριστιανικά Θρησκείματα.

Σήμερα η Κύπρος είναι μια σύγχρονη χώρα στην οποία αβίαστα παντρεύονται ο Ευρωπαϊκός πολιτισμός με τη μαγεία της ιστορικής και αρχαιολογικής μνήμης. Στη Κύπρο θα ανακαλύψετε τον ολοκληρωμένο τουριστικό προορισμό, τη σύγχρονη τουριστική υποδομή, τις σαγηνευτικές παραλίες, τις εύοσμες κατάσπαρτες με αμπελώνες και ελαιώνες βουνοπλαγιές και τις κατάφυτες με εσπεριδοειδή πεδιάδες.

Γραφικά πετρόκτιστα χωριουδάκια όπου το γλυκό κρασί και η ζιβανία κυλούν ελεύθερα με την κουβεντούλα στο χωριάτικο καφενείο. Αυτά είναι που ενισχύουν και συμπληρώνουν ένα θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον, με τοπικό χαρακτήρα και την παραδοσιακή αρχιτεκτονική τους. Ένας ανέμελος τόπος όπου η διαχρονική καλοσύνη του λαού είναι και στις μέρες μας αισθητή και χειροπιαστή. Μέσα σε ένα τέτοιο περιβάλλον ο επισκέπτης έχει το όφελος της καθημερινής εμπράγματης εμπειρίας των πλούσιων παραδόσεων του χωριού ανθρώπων: οι απλοί, γαλήνιοι ρυθμοί της αγροτικής ζωής, λαϊκό τελωνείο, καθημερινές δραστηριότητες, και οι αυθεντικές προτιμήσεις της παραδοσιακής κουζίνας όλοι που φιλτράρονται μέσω της αίσθησης της γνήσιας φιλοξενίας.

Εκπληκτικά ξενοδοχεία πέντε αστέρων σε απόσταση αναπνοής από τα καλά διατηρημένα ελληνικά και ρωμαϊκά ερείπια προσφέρουν όλες τις ανέσεις που θα μπορούσε να αναμένει ο σύγχρονος ταξιδιώτης. Από ονειρεμένες πισίνες, κήπους και παραλίες μέχρι την τελευταία λέξη σε κέντρα θαλασσοθεραπείας. Μια από τις πιο εντυπωσιακές αρχαιολογικές τοποθεσίες, η αρχαία πόλη-βασιλείο του Κουρίου δεσπόζει σε μια ατέλειωτη έκταση από παραλίες με φόντο την αστραφτερή γαλάζια θάλασσα. Σε ολόκληρη την ηλιοφίλητη ακτογραμμή του νησιού, από την Αγία Νάπα

στα ανατολικά μέχρι την Πάφο στα δυτικά, σύγχρονες ξενοδοχειακές μονάδες εναλλάσσονται με τοποθεσίες απείραχτες εδώ και χιλιετίες.

Στο νησί αυτό θα βρείτε παραδοσιακά κρασοχώρια με ατμοσφαιρικά δρομάκια και αμπελώνες κτισμένους πάνω σε αναβαθμίδες. Το βράδυ μπορείτε να μείνετε με χαμηλό κόστος σε ένα από τα φιλόξενα αναπαλαιωμένα παραδοσιακά σπίτια που αποτελούν μέρος του κυπριακού προγράμματος αγροτουρισμού. Έτσι μπορείτε να ερευνήσετε τις Ορθόδοξες εκκλησίες κουρνιασμένες στους λόφους με τις ολοζώντανες ζωγραφισμένες βυζαντινές τοιχογραφίες. Πολλές από αυτές είναι κρυμμένες ανάμεσα στις πευκόφυτες βουνοκορφές του Τροόδου, όπου η θεία σιωπή διαλύει κάθε αίσθηση του χρόνου και κάθε ίχνος από άγχος.

Ποσοστό 17% της έκτασης του νησιού καλύπτεται από δάση. Η φυσική βλάστηση περιλαμβάνει καταπράσινα δάση, φυλλοβόλα δέντρα, θάμνους και άνθη. Η Κυπριακή χλωρίδα περιλαμβάνει 1800 γηγενή είδη, υποειδή και ποικιλίες, από τα οποία τα 140 ή 7% είναι ενδημικά. Υπάρχουν επίσης 365 είδη πουλιών αλλά μόνον 115 αναπαράγονται στο νησί. Δύο είδη και πέντα υποειδή πουλιών έχουν χαρακτηριστεί ως ενδημικά. Ανάμεσα στα ζώα, το πιο ενδιαφέρον ενδημικό είδος ζώου είναι το Κυπριακό αγρινό. Ανήκει στην οικογένεια του προβάτου και είναι μοναδικό στον κόσμο.

Παρατηρείται ακόμα, τα πολλά έξοχα άγρια λουλούδια αυξάνονται στη θαυμάσια αφθονία στην άνοιξη. Δέντρα, θάμνοι και εγκαταστάσεις χαλάρωσης στη μεσογειακή ηλιοφάνεια καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η φωτεινή βουκεμβίλια καίγεται ζωντανά ενάντια στους άσπρους τοίχους, απεικονίζοντας τη μεγαλοπρέπεια του στα καθαρά ύδατα κρυστάλλου. Η Κύπρος είναι επίσης βραβευθείσα για τη ζωή πουλιών της, και τα μεταναστευτικά πουλιά που χρησιμοποιούν τη χώρα ως ενδιάμεση στάση μεταξύ των εποχών. Λόγω του θαυμάσιου κλίματος και της ποικιλίας του τοπίου, το νησί προσφέρει τις ατελείωτες ευκαιρίες για εραστές της φύσης και τους υπαίθριους αθλητικούς ανεμιστήρες. Οι δραστηριότητες όπως η αλιεία, βουνό-πεζοπορία, πεζοπορία, ολίσθηση, γκολφ, αθλητισμός θάλασσας και ιστιοπλοϊκός είναι μερικές από τις δραστηριότητες που μπορεί και προσφέρει το νησί. Η Κύπρος μπορεί να χαρακτηριστεί σαν το πουλί του παραδείσου, ένας αρχαιολογικός παράδεισος ακόμα και σαν ένα φωτογραφικό όνειρο.

Σε ολόκληρη την πορεία από τη Λεμεσό μέχρι την Πάφο, ο δρόμος ανοίγει διάπλατα και φανερώνει ένα μεγαλειώδες πανόραμα όπου κατάλευκα βράχια στέκονται φρουροί πάνω από μια εκθαμβωτική γαλαζοπράσινη θάλασσα. Εδώ οι λάτρες του ήλιου κάνουν μια απαραίτητη παράκαμψη για να απολαύσουν το γεύμα τους στην ύπαιθρο και να κάνουν μια βουτιά πλάι στην Πέτρα του Ρωμιού, ένα τεράστιο βράχο στο σημείο όπου, σύμφωνα με το μύθο, η θεά Αφροδίτη αναδύθηκε από τον αφρό της θάλασσας. Στην περιοχή του Ακάμα, οι οδοιπόροι, κουρασμένοι από την αναζήτηση της πλούσιας χλωρίδας της περιοχής μπορούν να δροσιστούν στη σπηλιά όπου έλουζε το κορμί της η θεά του έρωτα μετά από τις ερωτικές της περιπέτειες.

Σε κάθε γωνιά της Κύπρου, το γνήσιο μεσογειακό τοπίο διατηρεί άθικτη την ευλογία της διαχρονικής ομορφιάς της αρχαιότητας. Συναντάμε κάστρα των Σταυροφόρων πλαισιωμένα από ψηλά κυπαρίσσια, ελληνορωμαϊκά θέατρα λαξευμένα μέσα από τα βράχια και βυζαντινά μοναστήρια ισορροπημένα στις άκρες των βουνοκορφών. Οι πόλεις του νησιού διατηρούν μια λεπτή ισορροπία μεταξύ του αρχαίου και του σύγχρονου. Η πρωτεύουσα, Λευκωσία, είναι περιστοιχισμένη από ενετικά τείχη και προμαχώνες σε σχήμα καρδιάς. Στη Λάρνακα, όπου βρίσκεται το κύριο αεροδρόμιο της Κύπρου, συναντάμε την Εκκλησία του Αγίου Λαζάρου με την κρύπτη του ομώνυμου αγίου που ανάστησε ο Χριστός. Κοντά στο λιμανάκι της Πάφου που σφύζει από ζωή, ο επισκέπτης μπορεί να δει τα ρωμαϊκά ψηφιδωτά δάπεδα των Οίκων του Αιώνα, του Αχιλλέα και του Διόνυσου, με τις εκπληκτικές και τόσο καλά διατηρημένες σκηνές από τη μυθολογία.

Ο κάθε επισκέπτης στην Κύπρο, ο ανεξάρτητος ταξιδιώτης, τα ζευγάρια στο μήνα του μέλιτος, ο λάτρης της αρχαιολογίας και ο φίλος της φύσης, ανακαλύπτει τις αμέτρητες εκπλήξεις και ενδιαφέροντα που κρύβει το νησί. Οι λάτρες της γαστρονομίας απολαμβάνουν το φρεσκότατο χαλούμι φτιαγμένο με αγνά υλικά και τους νοστιμότατους κυπριακούς μεζέδες που προσφέρουν ένα λαχταριστό συνδυασμό υλικών της Δύσης με αρώματα της Ανατολής. Όσοι επισκέπτονται το νησί για επαγγελματικούς σκοπούς θαυμάζουν τις άρτιες συνεδριακές εγκαταστάσεις και τη ζεστή επαγγελματική εξυπηρέτηση σε περισσότερα από 64 ξενοδοχεία και άλλα καταλύματα, και, όπως και οι ομάδες κινήτρων, έχουν τη δυνατότητα να χαρούν τη θάλασσα που είναι μόλις μια ανάσα μακριά. Όσο για τη χρυσή λιακάδα - υπάρχουν

περισσότερες από 300 ημέρες ηλιοφάνειας το χρόνο - ποιος θα μπορούσε να αντισταθεί! Προσθέστε τα όλα μαζί και το αποτέλεσμα είναι ένα απaráμιλλο νησί σε μια ιδεώδη τοποθεσία. Ένας τόπος ισάξιος της μυστηριακής του γοητείας: η Κύπρος.

- **Άμυνα και Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο**

Η Εθνική Φρουρά δημιουργήθηκε το 1964 και αποτελείται από κληρωτούς στρατιώτες και εφέδρους, καθώς και μικρό αριθμό αξιωματικών του Ελληνικού στρατού και υπαξιωματικών Εθελοντών Πενταετούς Υποχρεώσεως (ΕΠΥ). Ως χώρα ενταγμένη πλέον στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κύπρος συνεισφέρει στον Ευρωπαϊκό Στρατιωτικό Δυναμικό (Ευρωπαϊκό Στρατο).

Η Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο, που αποτελείται από 1210ν άτομα, βρίσκεται στην Κύπρο από το 1964. Ήλθε μετά το ξέσπασμα των ενδοκοινοτικών συγκρούσεων το Δεκέμβριο του 1963 και τις Τούρκικες απειλές για εισβολή. Το κύριο της καθήκον είναι να επιτηρεί τη νεκρή ζώνη και να διατηρεί την κατάπαυση του πυρός, δεδομένου ότι 350000 τούρκικα στρατεύματα κατέχουν το Βόρειο τμήμα του νησιού.

- **Οικονομία**

Ενώ το πολιτικό πρόβλημα παραμένει άλυτο, η οικονομία, που στηρίζεται στο σύστημα της ελεύθερης αγοράς έχει σημειώσει αξιόλογη ανάκαμψη, ξεπερνώντας τα επίπεδα πριν από την εισβολή. Η Κύπρος είναι σήμερα σημαντικός τουριστικός προορισμός, κέντρο παροχής υπηρεσιών-κυρίως τραπεζικών και ναυτιλιακών- και τηλεπικοινωνιακός κόμβος. Έχει βιοτικό επίπεδο που είναι ψηλότερο ακόμα και από αυτό χώρων μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και η επίδοση της οικονομίας συγκρίνεται ευνοϊκά με αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βάσει των Διεθνών Δεικτών Ανάπτυξης του 1999, που εκδίδονται από τη Διεθνή Τράπεζα, η Κύπρος κατέχει την 16^η θέση διεθνώς όσον αφορά στο κατα κεφαλήν εισόδημα. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός

ανάπτυξης κατά τα τελευταία οκτώ χρόνια ήταν περίπου 3.8%, ενώ ο πληθωρισμός ήταν 3,5% και η ανεργία 2,7%.

- **Σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση**

Αριθμός αξιωματούχων και μερικά σώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ανεξάρτητα και δεν υπάγονται σε κανένα Υπουργείο. Σύμφωνα με το Σύνταγμα, ανεξάρτητοι αξιωματούχοι της Δημοκρατίας είναι ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Γενικός Ελεγκτής, οι οποίοι ηγούνται της Νομικής και της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, αντίστοιχα και ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας. Ο Επίτροπος Διοικήσεως είναι επίσης ανεξάρτητος αξιωματούχος της Δημοκρατίας, ο θεσμός του οποίου όμως άρχισε να λειτουργεί στην Κύπρο πολύ αργότερα, το 1991. Η Επιτροπή Δημόσιας υπηρεσίας, η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και το Γραφείο Προγραμματισμού λειτουργούν επίσης ως ανεξάρτητα σώματα.

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ιδρύθηκε το 1963 και είναι υπεύθυνη για την διαμόρφωση και εφαρμογή της νομισματικής και πιστωτικής πολιτικής. Η Τράπεζα αυτή διαχειρίζεται τα συναλλαγματικά αποθέματα της Δημοκρατίας, έχει την εποπτεία των τραπεζών και ενεργεί ως τραπεζίτης και οικονομικός αντιπρόσωπος της Κυβέρνησης. Αναφορικά για τις τοπικές αρχές, την ευθύνη για θέματα αυτοδιοικήσεως, ενώ στα χωριά τα θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελούν αρμοδιότητα των Κοινοτικών Συμβουλίων. Τα Συμβούλια αυτά είναι ανεξάρτητα σώματα και τα μέλη του εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία.

Η Κύπρος είναι μέλος πολλών διεθνών οργανισμών περιλαμβανομένων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (HEX1960) και των εξειδικευμένων Σωμάτων και Οργάνων. Επίσης είναι του Συμβουλίου της Ευρώπης (1961), της κοινοπολιτείας (1961), του Οργανισμού Ασφάλειας και Συνεργασίας στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ – 1975). Επιπλέον είναι μέλος του κινήματος των Αδεσμεύτων (1960) και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου(1995).

Αίτηση για Ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ έγινε από το 1990 και αργότερα, το 1998, έγινε η έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την ΕΕ. Απόφαση για ένταξη στην ΕΕ έγινε την 1^η Μαΐου 2004 (Κοπενχάγη, Δεκ. 2002). Η γνωμάτευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο αίτημα της Κύπρου για εισδοχή στην ΕΕ (30 Ιουνίου

1993) επαναβεβαίωσε τον Ευρωπαϊκό χαρακτήρα και την καταλληλότητα της Κύπρου για ένταξη.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στη Σύνοδο του στην Κέρκυρα (25 Ιουνίου 1994), αποφάσισε ότι το επόμενο στάδιο διεύρυνσης της ΕΕ θα περιλάμβανε και την Κύπρο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι (Δεκ. 1999) αποφάσισε ότι η λύση του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου δεν αποτελούσε πλέον προϋπόθεση για ένταξη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπενχάγης (Δεκ. 2002) έδωσε το πράσινο φως για την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ την 1^η Μαΐου 2004, μαζί με άλλες εννέα υποψήφιες για ένταξη χώρες, υιοθετώντας της εισηγήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Σεπτεμβρίου 2002. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, στις 9 Απριλίου 2003, με 507 ψήφους υπέρ, 29 κατά και 26 αποχές.

- **Διεθνές Εμπόριο και Ναυτιλία**

Η Κύπρος έχει αναπτυχθεί σε διεθνές Τραπεζικά και Εμπορικό Κέντρο, με 30 διεθνείς τραπεζικές μονάδες, δυο διαχειριζόμενες τραπεζικές μονάδες και πέραν των 1000 διεθνών επιχειρήσεων που έχουν φυσική παρουσία στο νησί που λειτουργούν στο νησί. Έχει επίσης καταστεί σημαντικό ναυτιλιακό κέντρο και κατέχει την έκτη θέση παγκόσμια ως ναυτιλιακή δύναμη.

Η κεντρική Γεωγραφική θέση του νησιού, το νομικό σύστημα του νησιού που είναι βασισμένο στο Βρετανικό, η παροχή ενός ευρέως φάσματος επαγγελματικών υπηρεσιών, η εξαιρετή υποδομή, το προηγμένο δίκτυο τηλεπικοινωνιών και η ευρεία γνώση της Αγγλικής γλώσσας είναι μερικοί από τους παράγοντες που έχουν βοηθήσει στη δημιουργία ενός ιδεώδους εμπορικού κλίματος για ξένες εταιρίες.

Πόλεις της Κύπρου

ν Λευκωσία – η πρωτεύουσα

Είναι η πρωτεύουσα της Κύπρου και ο πληθυσμός της είναι 300.000 περίπου. Σ αυτή βρίσκονται η έδρα της Κυβέρνησης, οι ξένες Πρεσβείες και άλλες διπλωματικές αντιπροσωπείες και τα κεντρικά γραφεία των μεγάλων οργανισμών.

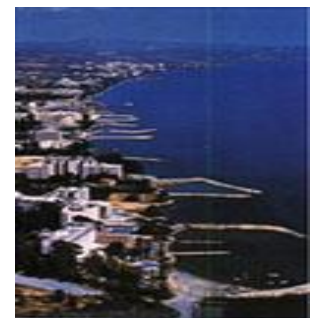
The Famagusta Gate was designed to protect the ancient city.

Η Λευκωσία του σήμερα συνδυάζει το ιστορικό παρελθόν με τη ζωντανή κίνηση μιας σύγχρονης πόλης. Το κέντρο της πόλης, η παλιά χώρα, που περιβάλλεται από τα ενετικά τείχη του 16ου αιώνα, περιλαμβάνει μουσεία, παλιές εκκλησίες, μεσαιωνικά κτίρια και διατηρεί τη νωχελική ατμόσφαιρα του παρελθόντος. Έξω από τα τείχη η νέα πόλη με τις σύγχρονες ανέσεις ζει σε κοσμοπολίτικους ρυθμούς. Η Λευκωσία παραμένει η μοναδική μοιρασμένη πρωτεύουσα στον κόσμο.

Αξιοθέατα: Κυπριακό Μουσείο, Λεβέντειο - Δημοτικό Μουσείο, Βυζαντινό Μουσείο, Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, Μουσείο Εθνικού Αγώνος, Αρχοντικό Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου, Πύλη Αμμοχώστου, Λαϊκή Γειτονιά, Κέντρο Κυπριακής Χειροτεχνίας, Φυλακισμένα Μνήματα, Τύμβος Μακεδονίτισσας κ.ά.

ν Λεμεσός – η καρδιά της διασκέδασης

Η Λεμεσός είναι η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη του νησιού με πληθυσμό 200.000 περίπου και το πιο σημαντικό σήμερα τουριστικό και εμπορικό κέντρο της Κύπρου. Η νεότερη πόλη της Λεμεσού είναι το κέντρο της οιοβιομηχανίας και το κυριότερο λιμάνι. Φιλοξενεί δυο από τα πιο ζωντανά φεστιβάλ

του τόπου, το Καρναβάλι και τη Γιορτή του Κρασιού. Σήμερα η Λεμεσός διαθέτει μια πολυάσχολη αγορά με άπειρα εστιατόρια και ταβέρνες και μια ποικίλη νυχτερινή ζωή.

Αξιοθέατα: Μεσαιωνικό Μουσείο - Φρούριο Λεμεσού, Επαρχιακό Αρχαιολογικό Μουσείο, Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, Δημοτική Πινακοθήκη, Δημόσιος Κήπος

ν Λάρνακα – η πατρίδα του Αγίου Λαζάρου

Η Λάρνακα, κτισμένη στη θέση του αρχαίου Κιτίου, είναι διάδοχος μιας από τις πόλεις-βασίλεια της αρχαιότητας και έδρας του Χριστιανισμού από τα πρώτα χριστιανικά χρόνια, του Κιτίου. Το Κίτιο είναι η γενέτειρα του Στωικού φιλόσοφου Ζήνωνα και δεύτερη πατρίδα του φίλου του Χριστού, του Αγίου Λαζάρου.

Η νεότερη πόλη της Λάρνακας με πληθυσμό 100.000 περίπου κατοίκους, έχει ένα δικό της μοναδικό χαρακτήρα. Η παραλία της με τη σειρά των πανύψηλων φοινικόδεντρών της, φέρνει στο νου.

Αξιοθέατα: Η προτομή του Κίμωνα, Επαρχιακό Αρχαιολογικό Μουσείο, Μουσείο Περίδη, Μεσαιωνικό Μουσείο - Φρούριο Λάρνακας, Εκκλησία Αγίου Λαζάρου, Κίτιο, Καμάρες - Υδραγωγείο, Τεκές Χαλά Σουλτάν, Εκκλησία Παναγίας Αγγελόκτιστης, Μονή Σταυροβουνίου, Χοιροκοιλία, Καλαβασός - Τέντα, Λεύκαρα, Μονή Αγίου Μηνά.

ν Πάφος – η γενέτειρα της Αφροδίτης

Η Πάφος, μια γοητευτική πόλη στα δυτικά παράλια της Κύπρου με πληθυσμό 60.000 περίπου κατοίκους, στεγάζει το δεύτερο διεθνές αεροδρόμιο του νησιού. Από την Πάφο, όμως, ξεκίνησε επίσημα και ο Χριστιανισμός στο νησί το 45 μ.Χ. όπου οι Αποστόλοι Παύλος και Βαρνάβας άρχισαν να

διδάσκουν τη νέα θρησκεία. Στην αρχαιότητα, η Πάφος ήταν για ένα μεγάλο διάστημα η πρωτεύουσα της Κύπρου. Στις ακτές της γεννήθηκε, σύμφωνα με την παράδοση, η Αφροδίτη, η θεά του έρωτα και της ομορφιάς και εδώ βρισκόταν το κέντρο της λατρείας της. Στα Κούκλια, ένα χωριό της Πάφου, σώζονται ακόμη και σήμερα το ερείπια του πρώτου και σημαντικότερου ιερού της θεάς.

Αξιοθέατα: Επαρχιακό Αρχαιολογικό Μουσείο, Βυζαντινό Μουσείο, Μεσαιωνικό Φρούριο, Τάφοι των Βασιλέων, Ψηφιδωτά της Πάφου, Σαράντα Κολόνες, Ιερό της Αφροδίτης και Τοπικό Μουσείο Παλαιπάφου, Πέτρα του Ρωμιού, Μονή Αγίου Νεοφύτου, Μονή Χρυσορρογιάτισσας, Λουτρά της Αφροδίτης κ.ά.

ν Αμμόχωστος – η πόλη «φάντασμα»

Η Αμμόχωστος, η "πόλη φάντασμα" - έτσι είχε χαρακτηριστεί από Σουηδό δημοσιογράφο - παραμένει μια νεκρή πολιτεία από τις 16 Αυγούστου 1974, αφότου ο τουρκικός στρατός, σ' αντίθεση με άλλα τουρκοκρατούμενα μέρη της Κύπρου, έχει κλείσει την περιοχή με συρματοπλέγματα. Η πόλη εκκενώθηκε πλήρως από τον ελληνικό πληθυσμό της κατά τη δεύτερη φάση της τουρκικής εισβολής, μπροστά στον κίνδυνο του βάρβαρου τουρκικού στρατού και αφού η πόλη είχε επανειλημμένα βομβαρδιστεί από την τουρκική αεροπορία.

ν Κερύνεια – η σκλαβωμένη γραφική πόλη

Η Κερύνεια, η μικρότερη σε έκταση και πληθυσμό από τις έξι πόλεις της Κύπρου και πρωτεύουσα της ομώνυμης επαρχίας, ήταν σημαντικό τουριστικό κέντρο τόσο για Κύπριους όσο και για ξένους επισκέπτες. Κτισμένη στη βόρεια ακτή της Κύπρου και έχοντας πίσω της την εντυπωσιακή οροσειρά του Πενταδακτύλου, περιτριγυρίζεται από ένα εξαιρετο φυσικό περιβάλλον που συνδυάζει τη θάλασσα με το βουνό.

Συνοπτική ιστορική αναδρομή

Μυκηναϊοί και Αχαιοί έφεραν τον πολιτισμό τους εδώ, που καθιερώνει τις πρώτες ελληνικές ρίζες 3.000 έτη πριν. Πολλοί άλλοι πέρασαν, συμπεριλαμβανόμενοι Φοίνικες, Ασσύριοι, Αιγύπτιοι, Πέρσες, Ρωμαίοι, σταυροφόροι, Βενετοί, Οθωμανοί και Βρετανοί. Οι απόστολοι Χριστού περπάτησαν αυτό το έδαφος. Το Βυζαντίου, που ιδρύθηκε από τον Κωνσταντίνο τον μεγάλο, στη Κωνσταντινούπολη, κάλυψε το νησί της Κύπρου. Εδώ είναι οι προϊστορικές τακτοποιήσεις, οι αρχαίοι ελληνικοί ναοί, τα ρωμαϊκά θέατρα και οι βίλες, οι πρόωρες χριστιανικές βασιλικές, οι βυζαντινές εκκλησίες και τα μοναστήρια, τα κάστρα σταυροφόρων, οι γοθτικές εκκλησίες και οι ενετικές οχυρώσεις.

Στα χωριά, το παλιό τελωνείο και οι παραδόσεις κρατιούνται ακόμα ζωντανές. Τα νέα κορίτσια συμμετέχουν ακόμα στην δαντέλα-παραγωγή στο όμορφο χωριό των Λευκάρων, δεδομένου ότι οι γιαγιάδες τους έκαναν πριν από αυτά. Οι αγγειοπλάστες δημιουργούν ακόμα τις θαυμάσιες ανθρωπόμορφες μορφές για να διακοσμήσουν τα σκάφη πήλινου είδους τους στο γραφικό Φίνοι, ο ήχος των χειροκίνητων αργαλειών, σπίτι των ελκυστικών χειροποίητων υλικών, ενώ, τα άτομα στο παραδοσιακό φαρδύ παντελόνι, "βράκα", συναντιούνται ακόμα καφενείο του χωριού για ένα παιχνίδι του ταβλιού.

Στην Κύπρο ο 21ος αιώνας τρίβει τους ώμους με έναν πολιτισμό 10000 ετών. Υπάρχουν φεστιβάλ των οποίων η προέλευση τεντώνει πίσω στην αρχαιότητα, όπως καρναβάλι και Ανθεστήρια που οργανώνονται προς τιμή του Θεού Διόνυσου στα Κούκλια, όπου ο ναός Αφροδίτης στάθηκε μια φορά, μια εκκλησία ήταν γνωστή μέχρι μερικά έτη πριν ως εκκλησία «Μαρίας της Παρθένου». Η αύρα της μεγάλης θεάς της Κύπρου είναι ακόμα παρούσα στη Πάφο, και σε όλο "το γλυκό έδαφος της Κύπρου" στην ομορφιά του τοπίου, τη γλυκύτητα του κλίματος και τη γοητεία των ανθρώπων. Οι αθάνατες λέξεις Ευριπίδης και Σοφοκλής χτυπούν έξω στα θερμά θερινά βράδια στο αρχαίο θέατρο Κουρίου και το Πάφος Ότεον κατά τη διάρκεια των αποδόσεων του αρχαίου ελληνικού δράματος.

Και το Σεπτέμβριο το κρασί ρέει ελεύθερο και το πνεύμα Διόνυσος, Θεός του κρασιού και η ευθυμία, είναι παρούσα σε όλο το φεστιβάλ κρασιού. Τα μεσαιωνικά λαϊκά τραγούδια τραγουδιούνται ακόμα στην Κύπρο που κρατά ζωντανούς τους μύθους Διγενή, η ακατάκτητη φρουρά συνόρων Βυζαντίου, και της όμορφης βασίλισσας του. Στις στενές οδούς της περιτοιχισμένης πόλης Λευκωσία, ο χαλκουργός εργάζεται με το μέταλλο όπως οι πρόγονοί του 5.000 έτη πριν. Στη σκιά των παλαιών σπιτιών με τα μπαλκόνια παράβλεψής τους, η γεύση του παρελθόντος καθυστερεί μεταξύ των παλαιών χαρακτηριστικών σπιτιών πετρών.

- Νεολιθική εποχή (8200-3900π.Χ)
- Χαλκολιθική εποχή (3900-2500π.Χ)
- Εποχή του Χαλκού (2500-1050π.Χ)
- Γεωμετρική περίοδος (1050-750π.Χ)
- Αρχαία και Κλασσική περίοδος (750-325π.Χ)
- Ελληνιστική περίοδος (325-58π.Χ)
- Ρωμαϊκή περίοδος (58π.Χ-330μ.Χ)

- Βυζαντινή περίοδος (330μ.Χ-1191)
- Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος (1191-1192)
- Περίοδος των Φράγκων (1192-1489)
- Ενετική περίοδος (1489-1571)
- Οθωμανική περίοδος (1571-1878)
- Βρετανική περίοδος (1878-1960)
- Δημοκρατία της Κύπρου (1960)

Αν σταθούμε λίγο στα τελευταία γεγονότα, στο πλαίσιο της Συνθήκης 1878 Κύπρος, η Μεγάλη Βρετανία υποθέτει τη διοίκηση του νησιού. Παραμένει τυπικά μέρος της οθωμανικής αυτοκρατορίας έως ότου εισάγει το τελευταίο τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο στην πλευρά της Γερμανίας, και της Μεγάλης Βρετανίας στα παραρτήματα Κύπρος συνέπειας το 1914. Το 1923 στο πλαίσιο της Συνθήκης της Λοζάννης, η Τουρκία σταματά όλα τα δικαιώματα στην Κύπρο. Το 1925 η Κύπρος δηλώνεται μια αποικία κορωνών.

Το 1940 οι κύπριοι εθελοντές εξυπηρετούν στις βρετανικές οπλισμένες δυνάμεις σε όλο το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Οι ελπίδες για την αυτοδιάθεση που χορηγείται σε άλλες χώρες στη μεταπολεμική περίοδο καταστρέφονται από τους Βρετανούς που θεωρούν το νησί ζωτικό στρατηγικό. Αφότου εξαντλούνται όλα τα μέσα της ειρηνικής ρύθμισης του προβλήματος, μια εθνική προσπάθεια απελευθέρωσης προωθείται το 1955 ενάντια στον αποικιακό κανόνα και για την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, η οποία διαρκεί μέχρι 1959 και ακολουθεί η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (1960).

Σύμφωνα με τη Συνθήκη Ζυρίχη-Λονδίνο, η Κύπρος γίνεται ανεξάρτητη δημοκρατία στις 16 Αυγούστου 1960. Είναι μέλος των Ηνωμένων Εθνών, του Συμβουλίου της Ευρώπης, της Κοινοπολιτείας και του μη ευθυγραμμισμένου Κινήματος. Σύμφωνα με την ανωτέρω συνθήκη, η Μεγάλη Βρετανία διατηρεί δύο κυρίαρχες βάσεις (158,5 τετράγωνα χλμ) στο νησί, σε Δεκέλεια και ακρωτήριο - Επισκοπή. Το σύνταγμα του 1960 της Δημοκρατίας της Κύπρου αποδεικνύεται ανεφάρμοστο σε πολλές από τις παροχές του και αυτό καθιστά την ομαλή εφαρμογή του αδύνατη.

Το 1963, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προτείνει μερικές τροποποιήσεις για να διευκολύνει τη λειτουργία του κράτους και η τουρκοκύπρια κοινότητα αποκρίνεται με την εξέγερση. Οι τουρκοκύπριοι υπουργοί αποσύρουν από το γραφείο και οι τουρκοκύπριοι δημόσιοι υπάλληλοι παύουν στα γραφεία τους ενώ η Τουρκία απειλεί να εισβάλει στην Κύπρο. Από τότε, ο στόχος της τουρκοκύπριας ηγεσίας, που ενεργεί στις οδηγίες από την τουρκική κυβέρνηση, είναι ο χωρισμός της Κύπρου και η προσάρτησή του στην Τουρκία.

Χρησιμοποιώντας ως πρόφαση το χτύπημα τον Ιουλίου του 1974, που υποκινείται ενάντια στην κυβέρνηση της Κύπρου από τη στρατιωτική χούντα, έπειτα στη δύναμη στην Αθήνα, Τουρκία εισβάλλει στην Κύπρο στις 20.1974 Ιουλίου, που παραβιάζει όλες τις αρχές που κυβερνούν τις διεθνείς σχέσεις και το χάρτη των Η.Ε. Κατά συνέπεια, περίπου 37% του νησιού είναι κατειλημμένο, 40% του ελληνοκύπριου

πληθυσμού που ξεριζώνεται βίαια και χιλιάδες άνθρωποι, συμπεριλαμβανομένων των πολιτών, που σκοτώνονται, άρρωστος-που αντιμετωπίζονται ή εξαφανίζονται χωρίς ίχνος. Η συνέχεια της τουρκικής στρατιωτικής κατοχής και η παραβίαση των θεμελιωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων των πληθυσμών της Κύπρου έχουν καταδικαστεί από τους διεθνείς οργανισμούς, αλλά μέχρι σήμερα η Τουρκία αρνείται να αποσύρει από την Κύπρο και διατηρεί το τμήμα του νησιού από τη δύναμη των όπλων.

Γίνεται αίτηση για Ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ από το 1990 και αργότερα, το 1998, έγινε η έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την ΕΕ. Απόφαση για ένταξη στην ΕΕ έγινε την 1^η Μαΐου 2004 (Κοπενχάγη, Δεκ. 2002). Η γνωμάτευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο αίτημα της Κύπρου για εισδοχή στην ΕΕ (30 Ιουνίου 1993) επαναβεβαίωσε τον Ευρωπαϊκό χαρακτήρα και την καταλληλότητα της Κύπρου για ένταξη.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στη Σύνοδο του στην Κέρκυρα (25 Ιουνίου 1994), αποφάσισε ότι το επόμενο στάδιο διεύρυνσης της ΕΕ θα περιλάμβανε και την Κύπρο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι (Δεκ. 1999) αποφάσισε ότι η λύση του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου δεν αποτελούσε πλέον προϋπόθεση για ένταξη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπενχάγης (Δεκ. 2002) έδωσε το πράσινο φως για την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ την 1^η Μαΐου 2004, μαζί με άλλες εννέα υποψήφιες για ένταξη χώρες, υιοθετώντας της εισηγήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Σεπτεμβρίου 2002. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, στις 9 Απριλίου 2003, με 507 ψήφους υπέρ, 29 κατά και 26 αποχές.

ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

- **Καλοκαιρινός τουρισμός**

Οι πρώτες ορχιδέες ανθίζουν από τον Ιανουάριο στην Κύπρο και μέχρι τα μέσα Φεβρουαρίου η ύπαιθρος έχει ήδη στολιστεί με καταπράσινα λιβάδια και ανθισμένες αμυγδαλιές. Οι μέρες του Μάρτη μπορεί να τις χαρακτηρίσει κάποιος πως είναι ακόμα δροσερές, με θερμοκρασίες γύρω στους 19 την ημέρα και 9 το βράδυ. Οι ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες συνηγορούν και ευχάριστες μονοήμερες περιπλανήσεις σε αρχαιολογικά μνημεία και τοπία φυσικού κάλλους, όλα ντυμένα με πολύχρωμα "ενδύματα" φτιαγμένα από ανεμώνες και πληθώρα από αγριολούλουδα της Άνοιξης.

Η Άνοιξη είναι στις δόξες της μέχρι και τα μέσα του Μάη. Αυτή είναι η εποχή για περιπάτους και πεζοπορίες στις παρθένες περιοχές του Ακάμα. Η Κύπρος έχει 1950 είδη χλωρίδας, από τα οποία 140 είναι ενδημικά στο νησί. Η χερσόνησος του Ακάμα φιλοξενεί 700 είδη, από τα οποία τα 40 είναι ενδημικά. Από το Φεβρουάριο μέχρι τον Απρίλη ο επισκέπτης στα Λουτρά της Αφροδίτης θα έχει την επιπρόσθετη χαρά να απολαύσει τα ροδαλά κυκλάμινα που ξεφυτρώνουν ντροπαλά μέσα από τα βράχια και τους θάμνους. Το Μάρτιο και τον Απρίλη, θα δείτε σε πυκνές συστάδες τη ροζ ορχιδέα με τα φιδίσια φύλλα (*Orchis italica*) στην περιοχή γύρω από την Πάφο. Το καλοκαίρι η Κύπρος είναι το τέλειο σημείο για ηλιοθεραπεία και ξεκούραση, αλλά η άνοιξη είναι η εποχή για να απολαύσει κανείς ένα παραδεισένιο κόσμο από λουλούδια και άγρια βλάστηση.

Το καλοκαίρι στην Κύπρο διαρκεί από τα μέσα του Μάη μέχρι τα μέσα του Οκτώμβρη και φέρνει μαζί του ψηλές θερμοκρασίες, καθαρούς ουρανούς και δροσερή θαλάσσια αύρα. Είναι η ιδανική εποχή για κολύμπι, ηλιοθεραπεία και μια ατέλειωτη σειρά από θαλάσσια αθλήματα όπως η ιστιοπλοία και οι καταδύσεις. Οι υψηλές θερμοκρασίες του μεσημεριού περιορίζουν τις μετακινήσεις σε συγκεκριμένες πρωϊνές και απογευματινές ώρες.

Ακόμα και τις πιο ζεστές μέρες του καλοκαιριού όταν η θερμοκρασία στην παραλία αγγίζει τους 34 βαθμούς, στο Τρόδος φυσά πάντα δροσερό αεράκι και ένας

περίπατος στα βουνά ξεκουράζει και αναζωογονεί. Ο Σεπτέμβριος και ο Οκτώβριος είναι ακόμα καλοκαίρι στην Κύπρο, με λιακάδα και θάλασσες προσipes για κολύμπι. Στη Λεμεσό ο Σεπτέμβριος φέρνει και το Φεστιβάλ του Κρασιού. Ένα ανεπανάληπτο ξεφάντωμα που οπωσδήποτε δεν πρέπει να το χάσει ο τουρίστας αυτός που ιδιαίτερα έρχεται για διακοπές.

Το καλοκαίρι η Κύπρος και γενικά η περιοχή της ανατολικής Μεσογείου βρίσκονται κάτω από την επίδραση του εποχιακού βαρομετρικού χαμηλού, που έχει το κέντρο του στη νοτιοδυτική Ασία. Αποτέλεσμα αυτής της επίδρασης είναι οι υψηλές θερμοκρασίες και ο καθαρός ουρανός. Η βροχόπτωση είναι πολύ χαμηλή, με μέση τιμή που δεν ξεπερνά το 5% της μέσης ολικής βροχόπτωσης ολόκληρου του χρόνου. Πιθανότητα να σημειωθεί βροχή με καταιγίδες και χαλάζι το καλοκαίρι είναι σχετικά μικρή. Αυτό συμβαίνει όταν επηρεάζει την Κύπρο κάποιο ασθενές σύστημα κακοκαιρίας ή δημιουργείται τοπική αστάθεια λόγω της υπερθέρμανσης του εδάφους και της μεγάλης σχετικής υγρασίας του αέρα. Σε κάτι τέτοιες περιπτώσεις οι βροχές πέφτουν κυρίως στις ορεινές περιοχές και στην κεντρική Μεσαορία.

Παρά από το γεγονός ότι η Κύπρος χαρακτηρίζεται από ζεστά καλοκαίρια και ήπιους χειμώνες, η γενική αυτή κατάσταση διαφοροποιείται από τόπο σε τόπο από δύο παράγοντες, το ανάγλυφο και την επίδραση της θάλασσας. Η επιφανειακή θερμοκρασία της θάλασσας στις παράκτιες περιοχές του νησιού ξεπερνά τους 24° Κελσίου από τον Ιούνιο μέχρι το Νοέμβριο. Η μεγαλύτερη θερμοκρασία παρατηρείται συνήθως κατά την περίοδο από τα μέσα του Ιούλη μέχρι τα μέσα του Σεπτεμβρίου και κυμαίνεται μεταξύ 26° και 28° Κελσίου, ενώ η χαμηλότερη κατά την περίοδο από τα μέσα του Γενάρη μέχρι τα μέσα του Μάρτη και είναι γύρω στους 16° Κελσίου.

Στην Κύπρο το καλοκαίρι είναι ζεστό στα παράλια και τις ορεινές περιοχές και πολύ ζεστό στην κεντρική πεδιάδα. Οι πιο ζεστοί μήνες του χρόνου όταν γίνεται αναφορά για το νησί αυτό είναι ο Ιούλιος και ο Αύγουστος. Μερικές αντιπροσωπευτικές τιμές της θερμοκρασίας του αέρα για τον Ιούλιο 2007 έχουν ως εξής:

ΤΟΠΟΣ	ΜΕΣΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ	ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΗ	ΨΗΛΟΤΕΡΗ
Λευκωσία	37,0° C	21,0° C	40,0° C
Λεμεσός	34,0° C	19,0° C	39,0° C
Λάρνακα	33,0° C	20,0° C	38,0° C
Κάτω Πάφος	32,0° C	21,0° C	36,0° C
Πρόδρομος	28,0° C	16,0° C	32,0° C

- **Μαζικός τουρισμός**

Ο μαζικός τουρισμός είναι μια σχετικά καινούρια ιδέα, που προήλθε από την μεγάλη άνοδο των εισοδημάτων μετά τη Βιομηχανική Επανάσταση. Πριν από την επανάσταση αυτή, τα ταξίδια πολιτιστικού ή ψυχαγωγικού χαρακτήρα ήταν αποκλειστικό προνόμιο λίγων εκλεκτών περιηγητών, συνήθως αριστοκρατών. Όταν παρατηρείται σήμερα πως για τουρισμό ο άνθρωπος έχει συνήθως, στο μυαλό του τον ήλιο και τη θάλασσα, θεωρεί επιπλέον αυτονόητο πως πολλοί ενδιαφέρονται να δουν τα αξιοθέατα, κάποιους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία που υπάρχουν.

Αυτή η έννοια του τουρισμού, έχει προέλθει από κάποιες αιτίες όπως το μεγάλο ρεύμα τουριστών που ήρθε στη Νότια Ευρώπη τις δεκαετίες του '70 και του '80 που προερχόταν από τη Βόρεια Ευρώπη. Ήταν άνθρωποι που ανακάλυπταν τον ζεστό ήλιο και τη γαλάζια θάλασσα, με λίγα λόγια αυτά που έλειπαν από τις χώρες τους. Όταν, λοιπόν, η Ευρώπη άρχισε να συνέρχεται από τις καταστροφές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και οι πολίτες είχαν τη χρονική και οικονομική δυνατότητα των διακοπών, άρχισαν να κατεβαίνουν στις χώρες του Νότου.

Η ανάπτυξη επίσης, του εσωτερικού τουρισμού, με την άνοδο του βιοτικού επιπέδου προσανατολίστηκε (σε πολύ μεγάλο βαθμό) σε μη πολιτιστικά στοιχεία, στο μπάνιο στη θάλασσα, στην ηλιοθεραπεία, στο βουνό, την ψυχαγωγία και στο φαγητό. Σε μια εποχή που οι επιστήμονες «κρούουν» το καμπανάκι του κινδύνου για τις αρνητικές επιπτώσεις της μόλυνσης του πλανήτη, ο μαζικός τουρισμός θεωρείται ένας από τους κύριους ενόχους. Το είδος του τουρισμού αυτού κατέληξε δυστυχώς τις τελευταίες δεκαετίες να μην θεωρείται μια φιλική προς το περιβάλλον βιομηχανία. Σ' αυτό παίζουν ρόλο κυρίως η τοπική υπερανάπτυξη και η εξάντληση των φυσικών πόρων.

Ο «μαζικός τουρισμός» αλλιώς είναι ο τουρισμός του «πακέτου» και της παραλίας. Είναι μαζικός δηλαδή μεγάλης κλίμακας, απρόσωπος και παθητικός, αφήνει πολύ μικρό βαθμό ελευθερίας στα άτομα που ακολουθούν αυτή την μορφή τουρισμού. Επίσης παραμένει ο κυρίαρχος τύπος, αλλά τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται μια σταδιακή μεταστροφή των προτιμήσεων των τουριστών και αντίστοιχα στην προσφορά τουριστικών υπηρεσιών προς πιο ειδικές και ανεξάρτητες μορφές, προσαρμοσμένες στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα του κάθε τουρίστα για περιπλάνηση στη φύση, αναζήτηση πολιτισμικών δραστηριοτήτων, έντονη άσκηση, αναζήτηση εναλλακτικών τρόπων ζωής και διάφορες άλλες ειδικές μορφές.

Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

Εισαγωγή

Όπως γνωρίζουμε η Κύπρος λόγω του φυσικού της πλούτου, των κατάλληλων κλιματολογικών συνθηκών, του πλούσιου και σημαντικού ιστορικού της παρελθόντος, μαζί με τα λαμπρά μνημεία αυτής της ιστορίας, τον ήλιο και τη θάλασσα, αποτέλεσε από παλιά χρόνια τόπο προορισμού τουριστών–επισκεπτών, για ανέμελες διακοπές. Από το 1960 και έπειτα η χώρα των διακοπών, του ήλιου και της θάλασσας, η Κύπρος, έπρεπε να ανταποκριθεί στις νέες αναζητήσεις των τουριστών που αποζητούσαν όλο και μεγαλύτερη ενεργό συμμετοχή στην απόλαυση του περιβάλλοντος και σε άλλου είδους δραστηριότητες. Η εποχή της απόλαυσης μόνο του ήλιου, της θάλασσας και της ξενάγησης στα αρχαία μνημεία είχε τελειώσει.

Η Κύπρος, λόγω της καταλληλότητας του προϊόντος της, της γεωγραφικής της θέσης και των κλιματολογικών της συνθηκών, έχει τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει ομάδες ειδικών ενδιαφερόντων, αλλά παράλληλα να εμπλουτίσει με τα ειδικά προϊόντα που διαθέτει την τουριστική εμπειρία των περιηγητών που έρχονται στο νησί για τον ήλιο και τη θάλασσα.

Η δημιουργία νέων μορφών τουρισμού με παράλληλη αύξηση σε αριθμό και πολυτέλεια των καταλυμάτων ύπνου και εστίασης ήταν πλέον επιτακτική, όχι μόνο για λόγους ανταγωνισμού, αλλά και για τη ζήτηση. Από τις νέες μορφές τουρισμού,

αναπτύχθηκε στην άρχη ο θάλασσιος τουρισμός, με σκάφη αναψυχής, οι κρουαζιέρες (κυκλικά ταξίδια περιήγησης) και βελτιώθηκαν οι θάλασσες συγκοινωνίες, οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα σε πολλές περιπτώσεις εκτέλεσης κυκλικού ταξιδιού με πλοίο γραμμής.

Με βάση τη Στρατηγική Τουρισμού μέχρι το 2010 δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, όπως Συνέδρια και Τουρισμός Κινήτρων, Πολιτιστικός Τουρισμός, Αθλητικός Τουρισμός, Περιπατητικός και Ποδηλατικός Τουρισμός, Κρουαζιέρες.

Η Κύπρος έχει καθιερωθεί στη συνείδηση των ξένων ως Ευρωπαϊκός τουριστικός προορισμός ποιότητας, για πολλούς και διάφορους λόγους. Εκτός από τις φυσικές ομορφιές του τόπου, σημαντικοί παράγοντες είναι η πολιτιστική παράδοση, η φιλικότητα του κόσμου, η πατροπαράδοτη φιλοξενία, ο επαγγελματισμός όλων όσων ασχολούνται με την τουριστική βιομηχανία, καθώς επίσης και η ερμονική συνεργασία του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού με τους τουριστικούς εταίρους. Παράλληλα, η τουριστική βιομηχανία προσφέρει στους ξένους επισκέπτες, ψηλό και αξιόλογο επίπεδο υπηρεσιών.

Ο εναλλακτικός τουρισμός δεν είναι μεγάλης κλίμακας αλλά τουρισμός που απευθύνεται σε μεμονωμένες ομάδες των ατόμων με διάφορα ενδιαφέροντα. Ανάλογα με τα κυρίαρχα ενδιαφέροντα του Τουρισμού υπάρχουν διάφορες μορφές εναλλακτικού τουρισμού, μια βασική μορφή του οποίου είναι ο αγροτουρισμός. Συχνά λέγοντας εναλλακτικός τουρισμός γίνεται αναφορά κυρίως στον αγροτουρισμό, που έχει βασικό στόχο την ανάπτυξη και ανασυγκρότηση της υπαίθρου με διάφορες δραστηριότητες.

- **Αγροτουρισμός**

Ο αγροτουρισμός είναι μία από τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, η οποία επιδιώκει την αποφυγή αρνητικών και τη δημιουργία θετικών κοινωνικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Οι κυρίαρχες μορφές αγροτουρισμού σε διεθνές επίπεδο είναι οι διακοπές σε αγροκτήματα και οι διακοπές σε αγροτικά καταλύματα που βρίσκονται μέσα σε αγροτικούς οικισμούς.

Κατηγορίες Αγροτουρισμού:

1. ο αμιγής αγροτουρισμός, όπου οι φιλοξενούμενοι πέρα από τον κύριο σκοπό τους (διακοπές - ανάπαυση), ασχολούνται είτε με αγροτικές εργασίες κατά κανόνα στο αγρόκτημα (περιποίηση ζώων, άρμεγμα, τυροκομία, θερισμός, τρύγος, μάζεμα ελιών οπωροκηπευτική, μελισσοκομία), είτε και πολλές φορές παράλληλα, με ψυχαγωγικές δραστηριότητες, από αυτές που τους προσφέρει το περιβάλλον της αγροτικής περιοχής (κολύμπι, ψάρεμα, πεζοπορία, ορειβασία, κυνήγι, ιππασία).

Οι κύριες μορφές αμιγή αγροτουρισμού είναι οι εξής:

- Αγροτουρισμός σε χωριά ιδιαίτερου φυσικού κάλους (ορεινά και μη) που προσελκύουν τους επισκέπτες, αξιοποιώντας την ομορφιά της τοποθεσίας τους.
- Αγροτουρισμός σε νησιωτικές ή παραλιακές περιοχές οι οποίες αξιοποιούν κατά τους θερινούς μήνες τον ήλιο και τη θάλασσα.
- Αγροτουρισμός σε παραδοσιακούς οικισμούς οι οποίοι έχουν να αναδείξουν μια ξεχωριστή αρχιτεκτονική που προσελκύει τους κατοίκους των αστικών κέντρων.
- Αγροτουρισμός κοντά σε προστατευόμενες περιοχές, όπως εθνικούς δρυμούς και υδροβιότοπους οι οποίες εκτός από φυσικό κάλλος, μπορούν να εμπλουτίσουν τις γνώσεις των επισκεπτών σε θέματα οικολογίας.
- Αγροτουρισμός σε καταλύματα συνεταιριστικής μορφής, όπου τα μέλη των συνεταιρισμών, κυρίως γυναίκες, προσφέρουν προϊόντα δικής τους ή τοπικής παραγωγής και αυθεντική φιλοξενία.

2. ο σύνθετος αγροτουρισμός, όπου οι τουρίστες, πέρα από τις παραπάνω δραστηριότητες, που μπορούν να αναπτύξουν μάλλον περιθωριακά, ικανοποιούν και κάποιες προσωπικές ανάγκες/ενδιαφέροντα τους, όπως για παράδειγμα τουρισμός (υγεία, αθλητισμό, φυσιολατρία, θρησκεία, πολιτισμός) διαλέγοντας έτσι εξειδικευμένες περιοχές για αγροτουρισμό.

Οι κύριες μορφές σύνθετου αγροτουρισμού στη Κύπρο είναι οι εξής:

- Αγροτουρισμός σε ορεινά χωριά στην περιοχή των οποίων λειτουργεί οργανωμένο χιονοδρομικό κέντρο, που αποτελεί στοιχείο έλξης των τουριστών.
- Αγροτουρισμός σε αγροτικές περιοχές με αθλητικές εγκαταστάσεις, όπου προσφέρονται όλες οι δυνατότητες για ανάπαυση και άθληση.

- Αγροτουρισμός σε κατασκηνωτικούς χώρους (camping), που βρίσκονται στον περίγυρο αγροτικών οικισμών με τους οποίους συνδέονται οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά.
- Αγροτουρισμός για παιδιά μικρής ηλικίας, που πραγματοποιείται σε παιδικές κατασκηνώσεις με αθλητικές εγκαταστάσεις, πλήρη φιλοξενία και προσφορά μορφωτικού και ψυχαγωγικού προγράμματος.
- Αγροτουρισμός σε κέντρα διερχομένων τουριστών που βρίσκονται σε ειδικούς κόμβους και δέχονται περαστικούς για να τους προσφέρουν φιλοξενία
- Αγροτουρισμός σε αγροτικές περιοχές όπου υπάρχουν πολιτιστικά ενδιαφέροντα. Οι διακοπές στις περιοχές αυτές συνδέονται με πνευματικές ενασχολήσεις.

Κύρια χαρακτηριστικά του αγροτουρισμού είναι:

- Η απόλαυση του φυσικού περιβάλλοντος και η γνωριμία με τα χαρακτηριστικά φυσικά τοπία, τα τοπία φυσικού κάλλους και την πανίδα και χλωρίδα των εκάστοτε περιοχών. Αγροτικές περιοχές που περιλαμβάνουν υγροβιότοπους μπορούν να συνδυάσουν την αγροτουριστική δραστηριότητα με το λεγόμενο «τουρισμό των υγροβιότοπων» (δηλαδή παρατήρηση χλωρίδας και πανίδας, δημιουργία κέντρων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης).
- Η επαφή και γνωριμία με την τοπική αγροτική πολιτιστική κληρονομιά, τα ήθη και τα έθιμα των κατοίκων, καθώς και η συμμετοχή σε τοπικές πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Η προσφορά διαφοροποιημένων, υψηλής ποιότητας τουριστικών προϊόντων (π.χ. προσφορά βιολογικών παραδοσιακών, προστατευόμενης προέλευσης, προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης)
- Η παρατήρηση των γεωργικών δραστηριοτήτων και πιθανώς η συμμετοχή σε αυτές
- Η άσκηση τουριστικών δραστηριοτήτων στην ύπαιθρο (ορειβάσια, πεζοπορία, ανεμόπτερο πλαγιάς).

Είδη αγροτουριστικών καταλυμάτων:

- Μικρές ξενοδοχειακές μονάδες - ξενώνες
- Ενοικιαζόμενα δωμάτια στα σπίτια αγροτικών οικογενειών
- Ανεξάρτητες αγροτικές κατοικίες παραδοσιακής αρχιτεκτονικής (που εναρμονίζονται με το φυσικό περιβάλλον).

- Κάμπινγκ σε αγροκτήματα (αυτά δεν είναι διαδεδομένα στην Κύπρο σε αντίθεση με ορισμένες περιοχές της Ευρώπης).

Πλεονεκτήματα αγροτουρισμού:

- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και κατά συνέπεια συγκράτηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο. Η δημιουργία των θέσεων αυτών είναι καθοριστική για τις ευαίσθητες, από άποψη εργασίας, κοινωνικές ομάδες των νέων και των γυναικών.
- Η δημιουργία υποδομών ήπιας κλίμακας, οι οποίες εναρμονίζονται με το φυσικό περιβάλλον και συμβάλλουν στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου των μόνιμων κατοίκων.
- Η προώθηση των γεωργικών παραδοσιακών προϊόντων στην αγορά και η αύξηση των εσόδων των ατόμων που ασχολούνται με το γεωργικό τομέα.
- Δυνατότητα συνδυασμού της περιφερειακής ανάπτυξης με την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος. Είναι μια τουριστική δραστηριότητα που δεν δρα ανταγωνιστικά προς τους φυσικούς πόρους. Αντίθετα, συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση τόσο των μόνιμων κατοίκων όσο και των επισκεπτών στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Ο αγροτουρισμός, ως δραστηριότητα, αναπτύσσεται όλες τις εποχές του χρόνου, αμβλύνοντας έτσι το πρόβλημα της τουριστικής εποχικότητας.

Το πρόγραμμα του Αγροτουρισμού στην Κύπρο άρχισε να εφαρμόζεται από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού το 1992. Στο πρόγραμμα αυτό συμμετέχουν όσοι επιθυμούν να μετατρέψουν τις υφιστάμενες κατοικίες τους σε τουριστικά καταλύματα, παραδοσιακά εστιατόρια, τουριστικά μαγαζάκια και πολιτιστικά κέντρα. Όλα αυτά πρέπει να έχουν χαρακτήρα που να εντάσσεται στο παραδοσιακό περιβάλλον της κοινότητας. Σήμερα ο αγροτουρισμός αποτελεί ένα ζωντανό κομμάτι του κυπριακού τουρισμού που περιλαμβάνει σε όλη την Κύπρο παραδοσιακά καταλύματα ιστορικής αξίας, έτοιμα να προσφέρουν μια νέα πρόταση διακοπών.

Ο οργανισμός Τουρισμού της Κύπρου που έχει εξετάσει αυτή την νέα τάση των επισκεπτών που επιθυμούν να δοκιμάσει έναν νέο, εναλλακτικό τρόπο τουρισμού, έχει θέσει σε κίνηση ένα πρόγραμμα αποκατάστασης των παραδοσιακών σπιτιών και αύξησης του παραδοσιακού στοιχείου στα χωριά της Κύπρου, στα πλαίσια της φιλοσοφίας του αγροτουρισμού. Η ανάγκη για ένα καλύτερο συντονισμό του αγροτουρισμού οδήγησε στην καθιέρωση της Επιχείρησης Αγροτουρισμού της Κύπρου, ένα σώμα που ασχολείται αποκλειστικά με τις διακοπές στην επαρχία της Κύπρου.

Για την υλοποίηση της αγροτουριστικής πολιτικής και ανάπτυξης εμπλέκονται αρκετοί φορείς όπως ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού, το Τμήμα Αρχαιοτήτων, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, οι Κοινοτικές Αρχές, οι Τοπικοί Πολιτιστικοί Σύλλογοι, οι Σύνδεσμοι Αποδήμων, ιδιοκτήτες σπιτιών, αρχιτέκτονες, ο Σύνδεσμος Πολιτισμικού Τουρισμού και Ειδικών Ενδιαφερόντων, οι Ξεναγοί και τα Τουριστικά Γραφεία.

Μπορεί κανείς να πει πως αγροτουρισμός δεν είναι κάτι που περιγράφετε αλλά κάτι που δοκιμάζετε. Απλά μέσω του θαυμάσιου κόσμου των καταλυμάτων μπορεί κανείς να απολαύσει, να ξεκουραστεί και να ξεφύγει από το θόρυβο της πόλης.

- ο Για την υπαίθρο, αγροτουρισμός είναι ένας τρόπος ανάπτυξης της υπαίθρου μέσω μιας ήπιας μορφής τουρισμού, ένας τρόπος αντιμετώπισης των προβλημάτων

της υπαίθρου, της ερήμωσης και της αγροτικής παραγωγής. Είναι επίσης τρόπος διατήρησης των εθίμων, της λαογραφίας, της χειροτεχνίας, των παραδοσιακών τεχνών, εργασιών και ασχολιών που τείνουν να εκλείψουν. Ο Αγροτουρισμός είναι και ανάδειξη της διαφορετικότητας και μοναδικότητας του κάθε τόπου. Μέσα από όλα αυτά βγαίνει και το ότι Αγροτουρισμός δεν είναι η βίαιη και μαζική ανάπτυξη ξενοδοχείων και επιχειρήσεων που αλλοιώνουν το χαρακτήρα της υπαίθρου.

ο Για τον ταξιδιώτη, ο Αγροτουρισμός είναι φιλοξενία σε ένα περιβάλλον λιτό με τοπικό χαρακτήρα, με όλες τις απαραίτητες ανέσεις αλλά χωρίς πολυτέλειες. Ο επισκέπτης έρχεται σε επαφή με την αγροτική ζωή, τις καλλιέργειες, τις αγροτικές εργασίες στη φύση, τη χλωρίδα και την πανίδα. Μέσω του αγροτουρισμού μπορεί κανείς να βιώσει κάποια από τα ήθη και τα έθιμα μιας περιοχής, ακόμη και να γευτεί διάφορα φαγητά με γεύσεις παραδοσιακές που ταξιδεύουν από γενιά σε γενιά.

Αν κατευθυνθούμε προς το εσωτερικό του νησιού θα συναντήσουμε παλιά χωριουδάκια με παραδοσιακή αρχιτεκτονική όπου οι ίδιες οι παραδόσεις ελάχιστα έχουν αλλάξει με το πέρασμα των αιώνων. Μπορούμε ακόμα να βυθιστούμε στο χαλαρό ρυθμό της ζωής της υπαίθρου χάρη στο Κυπριακό Πρόγραμμα Αγροτουρισμού, το οποίο προωθεί την αναπαλαίωση παραδοσιακών κατοικιών έτσι ώστε να είναι πλήρως εξοπλισμένα για την υποδοχή των επισκεπτών. Δεν υπάρχει καλύτερος ή πιο άμεσος τρόπος να ζήσει κανείς τη ζωή της υπαίθρου, με τις λαϊκές παραδόσεις, την παραδοσιακή κουζίνα και τη ζεστή φιλοξενία, παρά μέσα από το πρόγραμμα Αγροτουρισμού.

Τα ευρύχωρα καταλύματα στα φιλόξενα αγροτικά χωριά του νησιού δημιουργούν μια ζεστή και καθαρά κυπριακή ατμόσφαιρα για τον ανεξάρτητο ταξιδιώτη. Μια παραμονή σε ένα παραδοσιακό σπίτι είναι μια αναζωογονητική αλλά και ξεχωριστή εμπειρία. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον ο επισκέπτης βιώνει καθημερινά την πλούσια παράδοση των ανθρώπων των χωριών, τους απλούς και ήρεμους ρυθμούς της ζωής, τις λαϊκές ασχολίες και συνήθειες, τις αυθεντικές γεύσεις του παραδοσιακού φαγητού. Επιπρόσθετα τα καταλύματα αυτά προσφέρονται σε πολύ λογικές τιμές. Σε τέτοια μέρη περιμένουν τον επισκέπτη πολλές εκπλήξεις, αρώματα μοναδικά στην ύπαιθρο, περίπατοι στα μονοπάτια της φύσης και επισκέψεις σε αρχαιολογικές τοποθεσίες και ιστορικά μοναστήρια.

Ο αγροτουρίστας δεν αναζητά τις παθητικές διακοπές. Η παραμονή στην ύπαιθρο μπορεί να εμπλουτισθεί με ποικίλες δραστηριότητες, με τα λεγόμενα «σπορ κοντά στη φύση» ή «σπορ περιπέτειας». Η ορειβασία, η ποδηλασία ή η κατάβαση βουνού, η τοξοβολία, η ιππασία, όλες αυτές οι μορφές δραστηριοτήτων που συνδυάζουν τον τουρισμό περιπέτεια, την ενεργή συμμετοχή και δράση στη φύση, μπορούν να συμβάλλουν στον εμπλουτισμό του αγροτουριστικού «πακέτου». Ιδιαίτερη θέση όμως κατέχουν στον αγροτουρισμό οι δραστηριότητες που αξιοποιούν τα πολιτιστικά, θρησκευτικά, λαογραφικά, αρχιτεκτονικά, και γαστρονομικά στοιχεία της περιοχής.

Έτσι, η δυνατότητα επίσκεψης και ξενάγησης σε παλιά μοναστήρια, εκκλησίες, γεφύρια, οινοποιεία, τυροκομία εργαστήρια χειροτεχνίας, η συμμετοχή σε πανηγύρια και τοπικές γιορτές, το μάζεμα της ελιάς ή ο τρύγος, ακόμα και τα μαθήματα τοπικής κουζίνας, όλα μπορούν να προσδώσουν στον αγροτουρισμό τη ξεχωριστή τοπική ταυτότητα και να τον αναδείξουν σε μοναδικό προϊόν. Η αναβίωση των παραδόσεων του τόπου, τα ξεχασμένα έθιμα ή τα μουσικά ακούσματα, οι αρχιτεκτονικές τάσεις, οι παλιές τέχνες, τα μνημεία που σκέπασε ο χρόνος, η συμβολή των ηλικιωμένων να θυμηθούν παλιές συνήθειες, οι ιστορίες, τα μονοπάτια, οι συνταγές, η παρασκευή ποτών, τα πάντα στον αγροτουρισμό έχουν σημασία και μόνο οι ντόπιοι μπορούν να τα εντοπίσουν και να τα αναδείξουν.

Στον αγροτουρισμό τα καταλύματα δε είναι μεγάλες, αχανείς και απρόσωπες μονάδες. Επιβάλλεται να είναι είτε μικρές μονάδες, πλήρως εναρμονισμένες με το περιβάλλον και την αρχιτεκτονική δόμηση του τόπου, δημιουργημένες ειδικά για τον σκοπό αυτό, είτε παλιά παραδοσιακά κτίσματα που αναπαλαιώνονται. Στον αγροτουρισμό μπορούν ακόμα να χρησιμοποιηθούν εγκαταλελειμμένα σπίτια ή οικισμοί, παλιά πέτρινα σχολεία, αρχοντικά, και γενικώς οτιδήποτε φανερώνει την ιστορία του τόπου και αξίζει να διατηρηθεί. Είναι αξιοζήλευτο ότι στην Κύπρο διασώθηκαν με αυτόν τον τρόπο ολόκληρα χωριά και οικισμοί που είχαν εγκαταλειφθεί λόγω της εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης.

Το φαγητό πρέπει πάντα να είναι καλής ποιότητας, ικανής ποσότητας και ποικιλίας, φτιαγμένο με τοπικά προϊόντα και παραδοσιακές συνταγές. Η γαστρονομία είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ποιοτικής και ολοκληρωμένης παροχής του αγροτουρισμού. Οι νοστιμιές του τόπου, οι παλιές συνταγές της γιαγιάς, τα προϊόντα

που φτιάχνονται από απλά φυσικά, φρέσκα υλικά και μας θυμίζουν τη ζεστασιά του οικογενειακού τραπέζιού, όλα όσα λησμονήσαμε με τον τρόπο ζωής της πόλης αποτελούν τον σύμμαχο μας στην επιτυχία του αγροτουρισμού. Αυτό συντελεί και στο ότι πολλοί το προφίλ των ατόμων που επιλέγουν τον αγροτουρισμό επισκέπτες που γεύονται τα εδέσματα ενός τόπου, επιθυμούν να τα αγοράσουν φεύγοντας.

Είναι άτομα που έχουν ήδη γευθεί τους τουριστικούς προορισμούς με την μορφή του μαζικού τουρισμού και έχουν κορεστεί από το συγκεκριμένο πρότυπο, έτσι αναζητούν στον προορισμό μια νέα διάσταση, επιδιώκοντας στην πολιτιστική και φυσιολατρική του υπόσταση αλλά και τη δυνατότητα για ανθρώπινη επαφή και επικοινωνία. Επίσης από τα σπουδαιότερα χαρακτηριστικά που διακρίνουν τα άτομα που επιλέγουν τον αγροτουρισμό είναι το υψηλό οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο.

Οι άνθρωποι αυτοί αναζητούν ξεκούραση και χαλάρωση σε ένα ήρεμο περιβάλλον, σε μια προσπάθεια να αποκοπούν προσωρινά από την καθημερινότητά τους. Επιζητούν την επαφή με την φύση, προκειμένου να γνωρίσουν τόσο την αγροτική ζωή όσο και τους αγρότες, τους ντόπιους που θα τους μυήσουν σε ένα διαφορετικό και άγνωστο για πολλούς από αυτούς τρόπο ζωής. Θέλουν να απολαύσουν την αυθεντικότητα της επαρχιακής ζωής, την ανεπιτήδευτη φιλοξενία, την καθαρότητα του τοπίου και την καθαριότητα του περιβάλλοντος και τα παραδοσιακά, σπιτικά εδέσματα. Οι τουρίστες αυτοί θεωρούνται πολυταξιδεμένοι και έμπειροι, έχουν αυξημένη οικολογική συνείδηση, ποίκιλα ενδιαφέροντα, διάθεση για μόρφωση και πολιτιστική προσέγγιση. Δεν παρασύρονται από τον μιμητισμό και τα πρότυπα της καταναλωτικής κοινωνίας, είναι εκλεπτυσμένοι και με υψηλές απαιτήσεις ως προς την ποιότητα και το επίπεδο των υπηρεσιών που τους παρέχονται.

Μέσα στα πλαίσια του Αγροτουρισμού στη Κύπρο συμμετέχουν αρκετά χωριά, το καθένα με τα δικά του ξεχωριστά, παραδοσιακά καταλύματα. Πιο κάτω αναφέρονται τα κυριότερα από αυτά, με την δικιά τους μοναδική ιστορία.

1. Λεύκαρα

Τα Πάνω και Κάτω Λεύκαρα, δυο χωριστά και ανεξάρτητα μεταξύ τους χωριά, αλλά με κοινή κι αλληλένδετη πολιτιστική υπόσταση, κατέχουν μια προνομιούχα θέση στη δυτική ορεινή περιοχή της επαρχίας Λάρνακας. Κτισμένα το ένα δίπλα στο άλλο στις παρυφές και τους πρόποδες του βουνού Σωτήρα, τα δυο χωριά

γειτονεύουν με τον νεολιθικό συνοικισμό της Χοιροκοιτίας και το μοναστήρι του Αγίου Μηνά. Σήμερα οι κάτοικοι των Λευκάρων είναι περίπου 120.

Ο διαχωρισμός σε Πάνω Λεύκαρα και Κάτω Λεύκαρα υπάρχει από τα χρόνια της τουρκοκρατίας. Σε προγενέστερες πηγές αναφέρονται τα Λεύκαρα ως ένας μόνο οικισμός. Το χωριό αποτελούσε ισχυρό και πλούσιο φέουδο στα χρόνια της Φραγκοκρατίας κι ο ντε Μας Λατρί το περιλάμβανε στον κατάλογο των βασιλικών κτημάτων. Ωστόσο, τα Λεύκαρα είναι ένα από τα χωριά της Κύπρου που γνωρίζουμε με βεβαιότητα ότι υπήρχε και πριν από την περίοδο της Φραγκοκρατίας, κατά τα Βυζαντινά χρόνια. Το χωριό διεκδικούσε την τιμή να θεωρείται ο γενέθλιος χώρος του σημαντικού Κυπρίου Αγίου Νεοφύτου.

Σχετικά με την ονομασία Λεύκαρα υπάρχουν τρεις διαφορετικές εκδοχές: η πρώτη υποστηρίζει ότι προέρχεται από τις λέξεις λευκά όρη, επειδή η περιοχή έχει σαν κύριο χαρακτηριστικό της γνώρισμα το λευκόχρωμο, τραχύ ασβεστολιθικό και πυριτολιθικό τοπίο. Το ίδιο φυσικό λευκό χρώμα του πετρώματος της περιοχής χαρακτηρίζει κι όλες τις λιθόκτιστες όψεις των σπιτιών, τα πλακόστρωτα στενά δρομάκια και τις ξηρολιθικές προστατευτικές δομές των χωραφιών, που κτίστηκαν με

το τοπικό πέτρωμα των «Λευκών Ορέων». Η δεύτερη εκδοχή υποστηρίζει ότι τα χωριά πήραν την ονομασία αυτή από συστάδες από μικρές λεύκες που φύτευαν στην περιοχή τους. Υπάρχει και η άποψη ότι ίσως προήλθε από κάποιον οικιστή που ονομαζόταν Λεύκαλος.

Τα Κάτω Λεύκαρα δέχονται μια μέση ετήσια βροχόπτωση γύρω στα 570 χιλιοστόμετρα. Στην περιορισμένη καλλιεργήσιμη γη του χωριού καλλιεργούνται αμπέλια (οινοποιήσιμες ποικιλίες), ελιές, αμυγδαλιές, χαρουπιές, λίγα εσπεριδοειδή, νομευτικά φυτά, κουκιά, λίγα φρουτόδεντρα (συκιές, ροδιές και δαμασκηνιές) και πολύ λίγα λαχανικά. Η μεγαλύτερη ωστόσο έκταση του χωριού είναι ακαλλιέργητη και σ' αυτήν φυτρώνει άγρια φυσική βλάστηση, κυρίως πεύκα, «μαζιές», «ξισταρκές», «θυμαριές», «σπαλαθικιές», «αγριοτερασιές» και «αγριελιές».

Από συγκοινωνιακής απόψεως, τα Κάτω Λεύκαρα συνδέονται στα βορειοδυτικά με το γειτονικό χωριό Πάνω Λεύκαρα (γύρω στο 1 χμ.), στα νοτιοδυτικά με το χωριό Κάτω Δρυς (γύρω στα 4 χμ.), και στα νοτιοανατολικά με τον νέο δρόμο Λευκωσίας - Λεμεσού και τον Σταθμό Σκαρίνου (γύρω στα 8 χμ.).

Μια μικρή ξενάγηση αξίζει για τα Λεύκαρα, ένα από τα σημαντικότερα χωριά της Κύπρου και από τα χωριά που το επισκέπτονται όλοι σχεδόν οι τουρίστες αλλά και οι ντόπιοι που επιλέγουν το χωριό για ένα κυριακάτικο περίπατο. Ανηφορίζοντας λοιπόν τον δρόμο Σκαρίνου – Λευκάρων, στα δεξιά βρίσκεται το εξωκλήσι του Αγίου Γεωργίου και αμέσως το μικρό αλλά πανέμορφο και γραφικό χωριό των Κάτω Λευκάρων. Το χωριό βρίσκεται στην κυριολεξία βυθισμένο στο πράσινο και σε συνδυασμό με το γαλάζιο του ουρανού και την μοναδική πανοραμική θέα που προσφέρει η περιοχή, χαρίζει στα μάτια μια απέραντη ηρεμία και γαλήνη.

Μπαίνοντας στο χωριό, στα δεξιά βρίσκεται το εξωκλήσι του Αρχαγγέλου Μιχαήλ που χρονολογείται από τον 12ο αιώνα. Αμέσως μετά είναι ο μεγάλος χώρος στάθμευσης που δημιουργήθηκε για να εξυπηρετεί τους επισκέπτες του χωριού. Ο χώρος στάθμευσης είναι δίπλα από την κεντρική πλατεία του χωριού η οποία είναι λιθόστρωτη. Γύρω από την γραφική πλατεία, υπάρχουν αρκετά καταστήματα που πουλούν τα πατροπαράδοτα λευκαρίτικα κεντήματα, καθώς και διάφορα άλλα

προϊόντα. Όλα τα δρομάκια του χωριού είναι πλακοστρωμένα και σε συνδυασμό με τα παλιά πετρόκτιστα σπίτια, δίδουν στον χώρο μια διαφορετική νότα.

Στα Λεύκαρα το λευκαρίτικο κέντημα αναπτύχθηκε η τέχνη της κεντητικής που έφθασε σε πολύ ψηλά επίπεδα. Κατασκευάζεται μια μεγάλη ποικιλία των γνωστών λευκαρίτικων κεντημάτων που χαρακτηρίζονται για την ποικιλία των σχεδίων τους. Το λευκαρίτικο είναι ότι καλύτερο έχει να επιδείξει η κεντητική τέχνη και η λαϊκή παράδοση στην Κύπρο. Είναι κέντημα μεγάλης αξίας, που κατοπτρίζει το δυναμισμό, την ευαισθησία και την παρατηρητικότητα της Κύπριας γυναίκας. Τα επιδέξια χέρια της κεντήτριας καταφέρνουν να δημιουργούν πάνω στο ύφασμα τέλεια σχέδια και καλλιτεχνικά δοσμένα, που ούτε και το χέρι του πιο επιδέξιου σχεδιαστή, δε θα μπορούσε να αποδώσει με τόση λεπτομέρεια, χάρη, ρυθμό και αρμονία.

Το λευκαρίτικο κέντημα έχει τις ρίζες του στα τοπικά ασπροκενήματα ή ασπροπλούμια του βελονιού, κεντήματα που γίνονται σε όλες τις περιοχές της Κύπρου, από την Πάφο ως την Καρπασία. Ασπροπλούμια δε γίνονται σήμερα και τα παλιά που διασώζονται είναι καμωμένα από ντόπιο χοντρό βαμβακερό χειροποίητο ύφασμα, και κλωστές βαμβακερές. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά, μεταφέρονται στο λευκαρίτικο κέντημα, που αρχίζει να παίρνει την δική του ιδιαίτερη μορφή. Στα Λεύκαρα διατηρείται η τεχνική των ασπροπλουμιών, η οποία βελτιώνεται και διαφοροποιείται, ανάλογα με την επιδεξιότητα της κάθε κεντήτριας. Παράλληλα, το λευκαρίτικο εμπλουτίζεται και από την τεχνική της δαντέλας «Venise», που γίνεται γνωστή στην Κύπρο κατά την διάρκεια της Ενετοκρατίας (1489-1571).

Όλα τα σχέδια του λευκαρίτικου κεντήματος είναι εμπνευσμένα από τη φύση και το περιβάλλον και παίρνουν ιδιαίτερη μορφή με το συνδυασμό των βελονιών. Το σημερινό λευκαρίτικο κέντημα εξελίχθηκε σε μεγάλο βαθμό και στα στερεότυπα παλιά διακοσμητικά γεωμετρικά μοτίβα προστέθηκαν άλλα καινούργια στοιχεία. Έτσι, μια τεράστια ποικιλία κεντημάτων με τα χαρακτηριστικά ονόματα «αθάσι», «μαργαρίτα», «μακουκούδι», «μη με λησμόνει», «ταγιάδα», «ποταμός», «αρβαλωτός», «κλωνωτός», «αμματωτός», «αραχνωτός», «απλός», «διπλός», «καρούλι», «μηλούδι», και πολλά άλλα, κατακλύζουν τη ντόπια και τη ξένη αγορά και αποτελούν την κύρια πηγή εισοδήματος στη Λευκαρίτισσα «κεντήτρια» και στο Λευκαρίτη έμπορο κεντημάτων.

Σύμφωνα με την παράδοση , επισκέφτηκε την Κύπρο ο περίφημος ζωγράφος της Αναγέννησης Leonardo Da Vinci και φεύγοντας πήρε μαζί του ένα λευκαρίτικο κέντημα , που το δώρισε για την τράπεζα του Καθεδρικού ναού «Duomo» του Μιλάνου. Η παράδοση αυτή κρατήθηκε μέχρι σήμερα και ξαναζωντάνεψε στις 19 Οκτωβρίου του 1986. Τη μέρα αυτή της καθαγίας του κυρίως βωμού του Καθεδρικού Ναού « Duomo » του Μιλάνου, η κοινότητα των Λευκάρων δώρισε κεντημένο τραπεζομάντηλο που κατασκευάστηκε στα Λεύκαρα, σ' ανάμνηση και συνέχιση της παράδοσης. Με αυτό το γεγονός η παράδοση δένεται με την πραγματικότητα.

Στα τέλη του περασμένου αιώνα, οι κάτοικοι των Λευκάρων επισκέπτονται τις πόλεις των γειτονικών χωρών όπου υπήρχε το ελληνικό στοιχείο, την Αλεξάνδρεια, το Κάιρο, τη Σμύρνη, την Κωνσταντινούπολη και κάνουν γνωστά τα λευκαρίτικα κεντήματα. Από την Ελλάδα περνούν σ' ολόκληρη την Ευρώπη, τις Σκανδιναβικές χώρες και την Αμερική. Οι Λευκαρίτες έμποροι γύριζαν από σπίτι σε σπίτι, πουλώντας και κάνοντας γνωστά τα κεντήματα τους, ενώ οι Λευκαρίτισσες κεντήτριες έμεναν στο χωριό οργανώνοντας την παραγωγή. Με τον τρόπο αυτό η φήμη τους γίνεται ξακουστή και το λευκαρίτικο φτάνει στις αρχές του αιώνα από το 1900 μέχρι το 1930 στους πιο τέλειους συνδυασμούς τεχνικής και αποτελέσματος.

Δυστυχώς σήμερα πολλά από τα παλιά σχέδια δε συνεχίζουν να γίνονται λόγω της δυσκολίας στην εκτέλεση και του χρόνου που απαιτεί η κατασκευή τους, με κίνδυνο να εξαφανιστεί εξ ολοκλήρου η τεχνική του παραδοσιακού κεντήματος. Φιλοδοξία σήμερα είναι να εκπαιδευτούν και να δημιουργηθούν τέλειες κεντήτριες, συνεχίζοντας τον πλούτο της παράδοσης που κληροδοτήθηκε από γενιά σε γενιά.

2. Πλάτρες

Το χωριό σήμερα είναι με το γνωστό όνομα Πλάτρες, χωρίς το Πάνω, σε αντίθεση με τους γειτονικούς Τορνάρηδες, που αναφέρονται με το όνομα Κάτω Πλάτρες. Οι Πλάτρες είναι πολύ παλιό χωριό και ανάφεται ανάμεσα σε 119 χωριά της Επαρχίας Λεμεσού, τα οποία υπήρχαν την εποχή των Λουιζιανών (Φραγκοκρατία, 1192-1489 μ.Χ) και την

εποχή των Ενετών (1489-1571 μ.Χ)

Το χωριό είναι κτισμένο αμφιθεατρικά και σε διάφορα υψόμετρα. Το υψόμετρο που είναι κτισμένο το χωριό όπως και η τοποθεσία θεωρούνται ιδεώδη, γι' αυτό και το κλίμα των Πλατρών είναι τέλειο, ξηρό κατά τους θερινούς μήνες με καθόλου ή ελάχιστη υγρασία και με θερμοκρασίες αισθητά χαμηλότερες από των πόλεων. Η βροχόπτωση στις Πλάτρες είναι από τις ψηλότερες στην Κύπρο και απόδειξη είναι το πυκνό δάσος και η πλούσια βλάστηση που περιβάλλουν το χωριό.

Σήμερα οι Πλάτρες έχουν 250 μόνιμους κατοίκους που κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και ιδιαίτερα τον Αύγουστο αυξάνονται μέχρι τις 10000. Οι πιο πολλοί κάτοικοι του χωριού ασχολούνται με τουριστικά επαγγέλματα (ξενοδοχεία, εστιατόρια, κέντρα διασκέδασης, καταστήματα τουριστικών ειδών), πιο λίγοι ασχολούνται με την φρουτοκαλλιέργεια και άλλοι σε υπηρεσίες που έχουν σαν έδρα τους το χωριό.

Για την ονομασία του χωριού υπάρχουν τρεις εκδοχές:

α) Η Πλάτρα και στον πληθυντικό οι Πλάτρες πήρε την ονομασία της από τη λέξη «πλάτρα» (πράτρια) που σημαίνει αυτή που υφαίνει και πωλεί τα πανιά των αγροτών.

β) Από τις γραπτές μαρτυρίες ότι οι Πλάτρες ήταν φέουδο επί της Φραγκοκρατίας και έφερε αυτό το όνομα από τότε. Στη Γαλλική γλώσσα υπάρχει η λέξη πλάτρε-ς, που στα ελληνικά μεταφράζεται σε λευκός γύψος. Υπάρχει πληροφορία ότι επί Φραγκοκρατίας στη νότια πλευρά του Τροόδους, πάνω από τις σημερινές Πλάτρες υπήρχε Φράγκικο Μοναστήρι που οι μοναχοί του ήταν ντυμένοι στα άσπρα και ονομάζονταν «Πλάτραι».

γ) Το όνομα το πήρε από τη λέξη «πλάτσα» (ευρύχωρο τόπο), που μετά έγινε Πλάτρα και ακολούθως Πλάτρες (στον πληθυντικό).

Οι Πλάτρες θεωρούνται ένα από τα πλέον σημαντικά και ανεπτυγμένα χωριά της Κύπρου γι' αυτό και στεγάζουν επαρχιακά γραφεία κρατικών υπηρεσιών, Γραφεία Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΚΟΤ), τράπεζες, νοσοκομεία και τουριστικές κατοικίες για δημόσιους υπαλλήλους.

Το χωριό αυτό φημίζεται για πολλά αξιόλογα τοπία και περιοχές, με τα ωραιότερα τοπία και περιοχές, με τα κυριότερα να περιγράφονται πιο κάτω:

1. Καταρράχτης των Κεληδονιών: Μέσα σε μια καταπράσινη περιοχή, λίγο έξω από τις Πλάτρες βρίσκεται ο καταρράχτης των Καληδονιών. Ο καταρράχτης είναι από τους πιο ψηλούς που υπάρχουν στη Κύπρο. Το νερό πέφτει κάθετα από ύψος 12 μέτρων. Υπάρχει δρόμος για αυτοκίνητα που οδηγεί στον καταρράχτη, καθώς επίσης και μονοπάτι της φύσης που οδηγεί σε αυτόν.

2. Ο καταρράχτης του Μιλλομέρη: Βρίσκεται στα νοτιοανατολικά του χωριού και πρέπει να πήρε την ονομασία του από τις λέξεις «μιλλός» που στη Κυπριακή διάλεκτο σημαίνει «υγρός» και από τη λέξη «μέρος» που σημαίνει «τόπος». Το νερό του καταρράχτη πέφτει από ύψος 15 μέτρων και έγινε γνωστός τα τελευταία χρόνια επειδή η τοποθεσία που βρίσκεται είναι απρόσιτη. Με τα έργα όμως που έγιναν, τον δρόμο και το μονοπάτι που ανοίχτηκαν και οδηγούν σε αυτόν τον έκαναν γνωστό.

3. Περιοχή Ψηλού Δέντρου: Βρίσκεται στο Βορειοανατολικό μέρος του χωριού, δίπλα από τον Κρυό Ποταμό, σε ψηλό υψόμετρο και φημίζεται για την όμορφη της. Στην περιοχή βρίσκεται το ιχθυοτροφείο πέστροφας που είναι πόλος έλξης για τους επισκέπτες των Πλατρών.

4. Μονοπάτια της Φύσης: Στην περιοχή των Πλατρών υπάρχουν 3 μονοπάτια της φύσης: 1) Το μονοπάτι των Καληδονιών. Είναι μήκους δύο χιλιομέτρων και ξεκινά βόρεια του Ψηλού Δέντρου και οδηγεί στον καταρράχτη των Καληδονιών μέσα από ένα ωραιότατο πυκνό δάσος και δίπλα από τον Κρυό Ποταμό, που είναι ένας από τους λίγους ποταμούς της Κύπρου που ρέει ασταμάτητα χειμώνα – καλοκαίρι. 2) Το μονοπάτι του Πουζιάρη. Είναι μήκους τριών χιλιομέτρων και βρίσκεται και αυτό στην

περιοχή βόρεια του Ψηλού Δέντρου και οδηγεί είτε στη Νότια πλαγιά του Τροόδους, είτε στην κορυφή του καταρράχτη των Καληδονιών. 3) Το μονοπάτι του Μιλλομέρη. Είναι μήκους ενός χιλιομέτρου και οδηγεί στον ομώνυμο καταρράχτη ο οποίος βρίσκεται στα νοτιοανατολικά του χωριού.

5. Η περιοχή της Κοιλιάδας: Πνιγμένη ανάμεσα στην πυκνή βλάστηση των πανύψηλων πλατάνων και σκλήδρων. Λίγο πιο κάτω το νερό ενός ρυακιού πέφτει από ψηλά δίδοντας μια μαγευτική ομορφιά στο τοπίο.

6. Η περιοχή της Αγίας Ειρήνης: Βρίσκεται στα βορειοανατολικά του χωριού, στο δρόμο που οδηγεί από το Ψηλό Δέντρο στον Μέσα Ποταμό. Από τον βράχο της Αγίας Ειρήνης που βρίσκεται σε ύψωμα μπορεί ο επισκέπτης να δει από ψηλά το χωριό και να απολαύσει την εξαιρετη ομορφιά του. Κάτω από την Αγία Ειρήνη, στη ρεματιά του Κρουού Ποταμού, την Άνοιξη τραγουδούν τα αηδόνια.

7. Η κρήνη της Ρωξάνης Κουδουνάρη: Κατασκευάστηκε το 1936 και βρίσκεται στην οδό Καληδονίας απέναντι από την Κοιλιάδα των Χαρίτων. Είναι ένα όμορφο μνημείο με πολύ ωραία αρχιτεκτονική, με μάρμαρο κατασκευασμένο και με φόντο την τοπική πέτρα του βουνού. Στο επιστύλιο αναγράφεται το όνομα της Ρωξάνης Π. Κουδουνάρη, η οποία ήταν η δωρήτρια του έργου αυτού. Με το νερό της κρήνης αυτής ξεδιψούν χιλιάδες ντόπιοι και ξένοι επισκέπτες.

3. Ασκάς

Ο Ασκάς είναι ένα μικρό χωριό της Πιτσιλιάς της επαρχίας Λευκωσίας. Βρίσκεται στη βόρεια πλευρά της οροσειράς του Τροόδους, στους πρόποδες του όρους Παπούτσα σε μέσο υψόμετρο 900 περίπου μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας. Το χωριό συνδέεται οδικά με το Παλαιχώρι στα ανατολικά και από εκεί με την Λευκωσία, με τον Αγρό στα νοτιοδυτικά και με την Άλωνα, Πολύστυπο και Κυπερούντα στα δυτικά. Ο Ασκάς δέχεται μια μέση ετήσια βροχόπτωση γύρω στα 800 χιλιοστόμετρα και στην περιοχή του καλλιεργούνται κυρίως αμπέλια οινοποιήσιμων ποικιλιών, λαχανικά, φουντουκιές, καρυδιές, ελιές, φρουτόδεντρα, αμυγδαλιές και νομευτικά φυτά.

Η ιστορία του χωριού χάνεται στα βάθη του χρόνου. Κανείς δεν ξέρει ακριβώς πότε κτίστηκε και πότε πρωτοκατοικήθηκε το χωριό. Συγκεκριμένη μαρτυρία είναι η χρονολογία 1381 που βρίσκεται στο μετωπίδι μιας εσωτερικής πόρτας ενός σπιτιού. Αυτό δηλώνει ότι το χωριό υπήρχε κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας χωρίς να σημαίνει ότι το χωριό δεν υπήρχε και πιο πριν. Το χωριό με το σημερινό του όνομα δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των λουζινανο-βενετικών φέουδων και βασιλικών κτημάτων του Μας Λατρί. Κατά πάσα πιθανότητα όμως ο οικισμός Άστα που βρίσκεται σημειωμένος στους ενετικούς χάρτες είναι ο Ασκάς. Κατά μια εκδοχή η ονομασία του χωριού οφείλεται στον πρώτο οικιστή του ο οποίος ασχολείτο με την κατασκευή ασκών. Μια άλλη εκδοχή αναφέρει ότι πήρε το όνομα του από μια μεσαιωνική οικογένεια ευγενών που είχαν το επίθετο Ασκάς.

Ο Ασκάς γνώρισε και αυτός όπως όλα τα χωριά της περιοχής αυξομειώσεις του πληθυσμού του. Το 1881 οι κάτοικοι του ανέρχονταν στους 142 για να αυξηθούν στους 333 το 1911 και στους 439 το 1946. Το 1960 ο πληθυσμός θα μειωθεί στους 363 και το 1982 στους 321. Στην απογραφή του 2001 το χωριό αριθμούσε 187 κατοίκους. Η ζωντανή παράδοση αναφέρει ότι για ένα καιρό ο Ασκάς είχε 14 χρυσοχόους και επτά παπάδες. Αυτό αποδεικνύει ότι το χωριό μέσα από το πέρασμα του χρόνου είχε και περιόδους που έσφιζε από ζωή. Μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα λειτουργούσε στο χωριό αστυνομικός σταθμός. Σήμερα το κτίριο του παλιού αστυνομικού σταθμού έχει συντηρηθεί και αναπαλαιωθεί από το Τμήμα Αρχαιοτήτων.

Υπάρχουν σκέψεις για μετατροπή του σε μουσείο. Στο χωριό υπάρχουν δύο εκκλησίες. Η μια είναι του Τιμίου Προδρόμου και η άλλη του Τιμίου Σταυρού.

Σαν όλα τα χωριά έχει τις ιδιαιτερότητες του με έντονα χαρακτηριστικά που του δίνουν μια μοναδική γραφικότητα. Με το ένα σπίτι κολλημένο πάνω στο άλλο και τα στενά φιδωτά δρομάκια του χωμένα ανάμεσα σε πανύψηλους πέτρινους τοίχους μοιάζει με χελιδονοφωλιά κολλημένη στο βράχο. Τα σπίτια, εκτός από τα νεώτερα, είναι παραδοσιακά κτισμένα εξ ολοκλήρου από ντόπια υλικά (πέτρα, χώμα και ξύλο του πεύκου από τα γύρω βουνά). Οι στέγες με τα κεραμίδια είναι όλα ζυμωμένα και ψημένα στον τόπο.

- **Χειμερινός Τουρισμός**

Ο χειμερινός τουρισμός ορίζεται ως μία τουριστική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στη διάρκεια των χειμερινών μηνών. Είναι μία εναλλακτική μορφή τουρισμού, το διαφοροποιημένο τουριστικό προϊόν που προκύπτει από την προστιθέμενη αξία πάνω στο βασικό τουριστικό προϊόν. Στο βασικό προϊόν περιλαμβάνεται το καλό κλίμα, ο ήλιος, η θάλασσα, τα αξιοθέατα, την υποδομή, την εξυπηρέτηση, το χαμόγελο και ο επαγγελματισμός. Η προστιθέμενη αξία βγαίνει μέσα από την τμηματοποίηση της αγοράς, την εξειδίκευση, τις εμπειρίες και την ικανοποίηση.

Το προφίλ των τουριστών που έχουν στην Κύπρο αυτοί που είναι άμεσα ενδιαφερόμενοι για τον χειμερινό τουρισμό συνήθως η συντριπτική πλειοψηφία είναι άνω των 50 ετών (το 10% είναι άνω των 65). Επίσης είναι ζευγάρια τα οποία δεν έχουν υποχρεώσεις με τα παιδιά τους είτε παιδιά που έχουν μεγαλώσει και δεν χρειάζονται φροντίδα. Ένα από τα μοναδικά και κυριότερα κίνητρα για την επιλογή τόπου χειμερινών διακοπών (για το 87% εξ αυτών), η αναζήτηση του ήλιου και του θερμού κλίματος. Μια μέση διάρκεια παραμονής τους μπορεί να διαρκέσει ακόμα και 17 μέρες.

Οι τουρίστες αυτή της μορφής τουρισμού ξοδεύουν μέχρι και 30% περισσότερο από τους τουρίστες της θερινής περιόδου. Επιπλέον είναι περιορισμένα τα ενδιαφέροντα πολιτιστικού περιεχομένου και των δραστηριοτήτων και υπάρχει καθολική απαίτηση για προσφορά ευρύτατης γκάμας υπηρεσιών και εγκαταστάσεων εκ μέρους των ξενοδοχείων.

1. Κακοπετριά

Η Κακοπετριά είναι χωριό της επαρχίας Λευκωσίας και είναι κτισμένη στους πρόποδες του όρους Τροόδους και συγκεκριμένα στη βόρεια πλευρά της οροσειράς.

Το κλίμα της είναι μάλλον ξηρό και δέχεται μια μέση ετήσια βροχόπτωση γύρω στα 648 χιλιοστόμετρα. Στην περιοχή της καλλιεργούνται οπωροφόρα δέντρα (κυρίως μηλιές, αχλαδιές, δαμασκηνιές, βερυκοκκιές, ροδακινιές και κερασιές), λαχανικά (κυρίως πατάτες και ντομάτες), αμπέλια (με επιτραπέζιες και οινοποιήσιμες ποικιλίες) και λίγα σιτηρά. Η Κακοπετριά είναι ιδιαίτερα γνωστή για την ποιότητα των μήλων της.

Για την ονομασία του χωριού υπάρχουν τρεις εκδοχές:

α) Σύνθετη λέξη από τις λέξεις, κακή και πέτρα επειδή σε παλαιότερες εποχές η τοποθεσία ήταν όχι μόνο βραχώδης, αλλά και δύσκολη στην ανάβασή της.

β) Κοντά στο μεγάλο γεφύρι στην είσοδο του χωριού υπάρχει μια μεγάλη πέτρα, γνωστή σαν Πέτρα του Ανδρογύνου. Κατά την παράδοση, στην πέτρα αυτή κάθονταν τα νιόπαντρα ζευγάρια. Μια μέρα η πέτρα κύλησε και πλάκωσε ένα νιόπαντρο ζευγάρι. Μετά από αυτό το γεγονός, οι κάτοικοι ονόμασαν την πέτρα «κακόπετρα» και ακολούθως το χωριό ονομάστηκε Κακοπετριά.

γ) Μια άλλη εκδοχή αναφέρει ότι κάποιος άρχοντας της Μαραθάσας είχε 3 γιους, τον Νίκο, Παναγιώτη και τον Πετρή. Ο Πετρής ήταν άτακτος, ανυπόφορος και κακός. Τα αδέρφια του τον είχαν βαρεθεί και ζήτησαν από τον πατέρα τους να τον διώξει. Έτσι ο πατέρας έστειλε τον Πετρή, στην άλλη πλευρά του βουνού όπου ήταν ο πρώτος οικιστής. Με το Κακός και το Πετρής ονομάστηκε το χωριό Κακοπετριά.

Η κοινότητα έχει περίπου 1300 μόνιμους κατοίκους. Είναι χωσμένη στο πράσινο, ανάμεσα στις όχθες των ποταμών Καρκώτη και Γαρίλλη. Οι δύο ποταμοί ενώνονται μέσα στο χωριό και σχηματίζουν τον ποταμό Κλάριο, που διασχίζει την κοιλάδα της Σολέας και στη συνέχεια χύνεται στο κόλπο της Μόρφου, στην Πεντάγια. Ο οικισμός της Κακοπετριάς είναι κτισμένος κατά μήκος της κοιλάδας των ποταμών Καρκώτη και

Γαρίλλη. Στα ανατολικά της κοιλάδας είναι η νέα Κακοπετριά με τα μεγάλα σύγχρονα σπίτια της, με τις κεραμιδένιες στέγες, κτισμένα στις αναβαθμίδες και στις όχθες των ποταμών. Στα δυτικά της κοιλάδας και μεταξύ των δύο ποταμών, είναι κτισμένη η παλιά Κακοπετριά, με τους στενούς και ελικοειδείς δρόμους της. Οι στέγες των σπιτιών είναι επικλινής και κεραμιδένιες και όλα σχεδόν τα σπίτια έχουν ανώ και ξύλινο μπαλκόνι.

Όταν η νέα Κακοπετριά πέρασε στα χέρια της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, αυτή διαχώρισε την έκταση αυτή σε 120 οικόπεδα, που μοιράστηκαν στους κατοίκους με κλήρο. Από τότε άρχισε η ανέγερση των νέων κατοικιών και στη συνέχεια η δεντροφύτευση του νέου χωριού με τα πανύψηλα και δροσερά πλατάνια, καθώς επίσης και η δεντροφύτευση, της μέχρι σήμερα φημισμένης πλατείας του χωριού.

Η Κακοπετριά ήταν χωριό φημισμένο για την εκτροφή μεταξοσκώληκων και την παραγωγή, αλλά και επεξεργασία μεταξιού για πάρα πολλά χρόνια, μέχρι ακόμη και μετά τον δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο. Αναφέρεται μάλιστα, ότι στα χρόνια του δεύτερου Παγκοσμίου πολέμου οι Βρετανοί έπαιρναν όλη την παραγωγή μεταξιού της Κακοπετριάς (όπως και την παραγωγή άλλων χωριών της Κύπρου) για την κατασκευή αλεξίπτωτων.

Η Κακοπετριά λόγω του υγιεινού και δροσερού κλίματός της, του γραφικού της τοπίου, το θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον της, το πλούσιο πράσινο, τα δροσερά νερά της, τη λαϊκή κληρονομιά της και τη σχετικά μικρή απόστασή της από τη Λευκωσία και τη Λεμεσό, έχει την προσοχή αρκετών πλούσιων οικογενειών για παραθερισμό και εξοχή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Οι συχνές επισκέψεις ντόπιων και ξένων περιηγητών στην Κακοπετριά έδωσαν κίνητρα στους κατοίκους της κοινότητας και ανέπτυξαν τουριστικά το χωριό.

Ως βασικούς συντελεστές για την επιτυχία της τουριστικής κίνησης στην κοινότητα Κακοπετριάς, μεταξύ άλλων, μπορούμε να θεωρήσουμε την ζεστή φιλοξενία που διακρίνει τους κατοίκους της, τη σωστή συμπεριφορά, την άμεπτη εξυπηρέτηση, τη συνειδητή προσπάθεια για καθαριότητα και σωστή οικοδομική ανάπτυξη, καθώς και ένα σωρό άλλες ανέσεις που με πολλή χαρά και ευχαρίστηση προσφέρουν οι Κακοπετρίτες στους ντόπιους και ξένους περιηγητές. Να σημειωθεί ότι ο τουρισμός

στην Κακοπετριά άρχισε ν' αναπτύσσεται μετά το 1918. Μέχρι τότε, η περιοχή του νέου χωριού αποτελείτο από περιβόλια, ελαιώνες και λίγα φυλλοβόλα δέντρα.

Οι αρχαίες βυζαντινές εκκλησίες, όπως το μοναστήρι του Αγίου Νικολάου της Στέγης, το εκκλησάκι του Αγίου Γεωργίου του Περαχωρίτη, η αρχαία εκκλησία της Παναγίας της Θεοτόκου, η εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα, ο παραδοσιακός Μύλος, είναι μερικά από τα μοναδικά αξιοθέατα που μπορεί κάποιος να θαυμάσει στην κοινότητα.

Με λίγη ακόμα προσπάθεια από τους κατοίκους της και σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους, η κοινότητα της Κακοπετριάς δεν θα έχει τίποτα να ζηλέψει από άλλες ευρωπαϊκές τουριστικές περιοχές. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε πολλές χώρες του κόσμου, τα αρμόδια γραφεία Τουρισμού και πάρα πολλά ιδιωτικά τουριστικά γραφεία, διαφημίζουν με τουριστικά φυλλάδια και χάρτες, τόσο τις φυσικές ομορφιές, όσο και τον ανεκτίμητο θησαυρό που λέγεται «Παλιά Κακοπετριά».

2. Αγρός

Χωριό της Επαρχίας Λεμεσού, κτισμένο αμφιθεατρικά ανάμεσα σε ψηλά βουνά σε υψόμετρο 1100 μέτρων. Έχει 800 κατοίκους και είναι από τα πιο ενδιαφέροντα ορεινά χωριά της Κύπρου. Διατηρεί τον παραδοσιακό του χαρακτήρα και διαθέτει ιδιαίτερης ομορφιάς φυσικό περιβάλλον με πλούσιους ιστορικούς και πολιτιστικούς χώρους. Διατηρεί τα ήθη, τα έθιμα και τις παραδόσεις του. Χαρακτηρίζεται για την εργατικότητα και την προοδευτικότητα των κατοίκων του. Με τους σύγχρονους

αυτοκινητόδρομους, το χωριό αποτελεί συγκοινωνιακό κόμβο μεταξύ Λευκωσίας - Λεμεσού και Τροόδους.

Ο Αγρός διαθέτει Παιδοκομικό Σταθμό, Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο, Κέντρο Γεωργικής Εκπαίδευσης, Αστυνομικό σταθμό, Ταχυδρομείο, Υγειονομικό κέντρο, Τράπεζες, Υπεραγορές, γήπεδο ποδοσφαίρου, κλειστό γήπεδο καλαθόσφαιρας και περιφερειακό θέατρο.

Η κύρια παραγωγή του είναι σταφύλια, κηπευτικά προϊόντα, αρίστης ποιότητας φρούτα, σουτζιούκκο, αλλαντικά παραδοσιακού τύπου όπως λουκάνικα, λούντζες (είδος αλλαντικών), χοιρομέρια(ρόστο μπουτί), παραδοσιακά γλυκά του κουταλιού και μαρμελάδες. Οι κάτοικοι επίσης ασχολούνται με τον τουρισμό γι' αυτό και υπάρχουν ξενοδοχεία 3 και 1 αστέρων, τουριστικά διαμερίσματα, ξενώνες, παραδοσιακά καφενεία, ταβέρνες και κέντρα διασκέδασης.

Το χωριό Αγρός πήρε το όνομα του από τη Μονή του Μεγάλου Αγρού που ήταν κτισμένη στο χώρο όπου βρίσκεται σήμερα η Εκκλησιά της Παναγίας του Αγρού. Σύμφωνα με την παράδοση 40 μοναχοί από την Κύζικο της Μικράς Ασίας, στα χρόνια της εικονομαχίας εγκατέλειψαν τη Μονή του Μεγάλου Αγρού και ήρθαν στην Κύπρο φέρνοντας μαζί τους την εικόνα της Παναγίας. Κατέληξαν στην περιοχή που είναι σήμερα ο Αγρός, έμειναν για ένα χρονικό διάστημα σε μια σπηλιά και στη συνέχεια έκτισαν καινούργιο Μοναστήρι και το ονόμασαν και αυτό όπως το αρχικό

τους Μοναστήρι. Το 1692 μ.χ. έπεσε θανατικό σε όλη τη Κύπρο με θύματα περισσότερους από τους μισούς κατοίκους του νησιού. Όσοι κάτοικοι της περιοχής σώθηκαν εγκατέλειψαν τους συνοικισμούς τους και εγκαταστάθηκαν κοντά στο Μοναστήρι. Έτσι σιγά-σιγά δημιουργήθηκε ένα καινούργιο χωριό που ονομάστηκε Αγρός. Τελικά το 1894 το Μοναστήρι καταστράφηκε και έμεινε το χωριό που συνεχίζει την πορεία του έχοντας αυτή τη βαριά ιστορική κληρονομιά.

Περιδιαβαίνοντας κανείς στον Αγρό εντυπωσιάζεται με τον αμφιθεατρικό τρόπο δόμησης του οικισμού, καθώς και με τα κτίσματα λαϊκής αρχιτεκτονικής που διασώζονται κυρίως στην καρδιά του χωριού. Τα σπίτια είναι απόλυτα «εναρμονισμένα με το περιβάλλον», εφόσον φτιάχονταν με τα υλικά που παρείχε η περιοχή και συγκεκριμένα χτίζονταν με σκληρές και ακατέργαστες πέτρες και καλύπτονταν είτε με επικλινείς είτε με επίπεδες στέγες.

Τα κτίρια που εντυπωσιάζουν και ξεχωρίζουν στον όγκο και στο μέγεθος είναι η Εκκλησία της Παναγίας καθώς και η Απεήτειος Σχολή. Ειδικότερα, η μεν εκκλησία τρίκλιτη και ευρύχωρη, διαθέτει ένα εντυπωσιακό καμπαναριό. Το δε Απεήτειο Γυμνάσιο είναι χτισμένο με το τοπικό πέτρωμα (γάβρο) το οποίο εμφανίζεται σαν όμορφο μωσαϊκό, ιδιαίτερα μετά τις αποχρώσεις που πήρε με το πέρασμα του χρόνου. Σημαντική θέση πλησίον του Γυμνασίου, κατέχει το μνημείο που είναι αφιερωμένο στον ήρωα του '55-59, Πέτρο Ηλιάδη.

Εκτός, από την εκκλησία της Παναγίας της Ελεούσας, στο χωριό υπάρχουν άλλες δυο εκκλησίες του Ιωάννη του Προδρόμου και του Αποστόλου Βαρνάβα, από τις οποίες η τελευταία ανήκει στους παλαιοημερολογίτες. Χρήζει ιδιαίτερης αναφοράς πως η βασιλική του Ιωάννη του Προδρόμου είναι μοναδική σ' ολόκληρο το νησί όσον αφορά το μήκος της. Επιπρόσθετα, στον Αγρό βρίσκονται δυο σημαντικά Μουσεία, το Μουσείο του Φραγκουλίδη και το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης. Στο πρώτο παρουσιάζεται μέρος του έργου του μεγάλου Κύπριου καλλιτέχνη, Σόλωνα Φραγκουλίδη που αγιογράφησε φορητές εικόνες για την εκκλησία της Παναγίας της Ελεούσας. Στο δεύτερο, το οποίο φιλοξενείται σε ένα αναπαλαιωμένο κτίριο, φυλάγεται ένας παραδοσιακός ελιόμυλος.

Στο χωριό «στεγάζεται» μια σημαντική προσπάθεια στον τομέα του πολιτισμού αθλητισμού. Συγκεκριμένα λειτουργεί ο Αθλητικός Όμιλος Αγρού καθώς και το Αθλητικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού. Ο μεν Αθλητικός Όμιλος Αγρού διατηρεί τόσο καλαθοσφαιρική ομάδα όσο και ομάδα ποδοσφαίρου. Το δε Αθλητικό Κέντρο ένα ωραίο πολλαπλής χρήσης κτίριο διαθέτει πολιτιστικό κέντρο και το περιφερειακό θέατρο. Επιπρόσθετα, στον Αγρό βρίσκονται μια σειρά από Σωματεία και Συλλόγους, όπως ο Σύλλογος Αποφοίτων και Φίλων Αγρού, ο Φιλοδασικός Σύλλογος και ο όμιλος γυναικών του Αγρού.

Στην γραφικότητα του χωριού συμβάλλει η λιθόκτιστη βρύση του χωριού, γνωστή ως η βρύση του Κάουρα. Από τη βρύση, χτίσμα των αρχών του 20ου αιώνα, ρέει δροσερό νερό ακόμη και τους θερινούς μήνες. Αξίζει κανείς να επισκεφθεί τα μονοπάτια της φύσης, τα οποία καταφέρνουν να αναδείξουν την μαγευτική χλωρίδα του χωριού και να προσφέρουν στον κάθε περιηγητή στιγμές χαλάρωσης και ηρεμίας. Εξίσου ιδανικός τόπος για περίπατο και ξεκούραση είναι το πάρκο της Αναστασίας.

Τέλος, στο χωριό υπάρχουν φιλόξενα καταλύματα, παραδοσιακά ταβερνάκια καθώς και εστιατόρια με εύγεστα φαγητά. Ξεχωρίζουν το πολυτελή ξενοδοχείο «Ρόδον», καθώς και τα ξενοδοχεία «Βλάχος» και «Μετέωρα». Χωρίς αμφιβολία, ο επισκέπτης θα εντυπωσιαστεί από την φυσική ομορφιά και από τα μνημεία πολιτισμού, όπως εκκλησίες και μουσεία, καθώς και από την φιλόξενη καρδιά των κατοίκων του.

Παραδοσιακά προϊόντα του χωριού

Το ροδόσταγμα:

Στον Αγρό ευδοκιμούν όμορφα και αρωματικά τριαντάφυλλα, με τα οποία οι ντόπιοι παράγουν το γνωστό ροδόσταγμα του Αγρού. Το ροδόσταγμα κυρίως παρασκευάζεται από τη ρόδη τη δαμασκηνή (είδος τριανταφυλλιάς). Ο Αγρός ήταν το πρώτο χωριό που απέκτησε αποστακτήρα, απαραίτητο εργαλείο για την παραγωγή ροδοστάγματος.

Γλυκά:

Στον Αγρό φτιάχνονται διάφορα γλυκά, τα οποία έχουν τις ρίζες τους στην παραδοσιακή ζαχαροπλαστική. Τα πιο διαδεδομένα και αγαπητά γλυκά στον Αγρό, είναι του κουταλιού. Υπάρχουν σαράντα ως πενήντα διαφορετικά είδη γλυκών του κουταλιού, όπως το καρυδάκι, το κεράσι, το καρπούζι, το σταφύλι, το κυδώνι και το τριαντάφυλλο. Επίσης οι Αγρότισσες παρασκευάζουν ένα ιδιαίτερα δροσιστικό γλυκό, το «μαχαλεπί». Το γλυκό αυτό σερβίρεται κρύο με ροδόσταγμα, το οποίο ο Αγρός φημίζεται. Συμπερασματικά, ο Αγρός διαθέτει μεγάλη ποικιλία γευστικών απολαύσεων, οι οποίες έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό τον παραδοσιακό τρόπο παρασκευής.

Αλλαντικά

Τα αλλαντικά του Αγρού ξεχωρίζουν στη γεύση και στη μυρωδιά, γεγονός που το οφείλουν στον ιδιαίτερο τρόπο παρασκευής τους. Είναι κυρίως καπνιστά και κρασάτα και παρασκευάζονται σύμφωνα με τη παραδοσιακή κυπριακή συνταγή.

Ιδιαίτερα αγαπητό αλλαντικό στην Κύπρο, το οποίο παρασκευάζεται και στον Αγρό, είναι τα λουκάνικα όπως επίσης και ο παστουρμάς. Τα λουκάνικα έχουν ως κύρια συστατικά τους το χοιρινό κιμά, το κρασί, το αλάτι, τον κόλιαντρο και άλλα μπαχαρικά.

Ο παστουρμάς αποτελείται από βοδινό, ποικιλία μπαχαρικών, σκόρδο και αλάτι. Χρειάζεται περίπου τρεις μέρες για να ετοιμαστεί και απαιτεί στέγνωμα στο ήλιο.

3. Καλαβασός

Το χωριό Καλαβασός βρίσκεται 40 περίπου χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της πόλης της Λάρνακας. Είναι κτισμένο στη δυτική όχθη του Βασιλικού ποταμού, σε μέσο υψόμετρο 80 μέτρων. Το χωριό δέχεται μια μέση ετήσια βροχόπτωση γύρω στα 445 χιλιοστόμετρα και στην περιοχή του καλλιεργούνται κυρίως εσπεριδοειδή (πορτοκαλιές, λεμονιές, γκρεϊπφρουτ), οπωροφόρα δέντρα (αχλαδιές), και λαχανικά (πατάτες, ντομάτες και πεππονοειδή). Στις υπόλοιπες περιοχές του καλλιεργούνται σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά, όσπρια, ελιές και χαρουπιές.

Η κοιλάδα του Βασιλικού ποταμού, καθώς και ολόκληρη η γύρω περιοχή θα πρέπει να ήταν δασωμένη και καταπράσινη σε παλαιότερες εποχές, πράγμα που έδωσε, σύμφωνα προς την επικρατέστερη ερμηνεία και την ονομασία του χωριού. Από την αρχαία ελληνική λέξη «βάσσα», που σημαίνει «δασώδης κοιλάδα» προήλθε και η ονομασία της κοινότητας. Ο οικισμός της Καλαβασού υπήρχε κατά την περίοδο του Μεσαίωνα με την ίδια ονομασία.

Η Καλαβασός περιλαμβάνεται στο υδατικό έργο Βασιλικού - Πεντάσχοινου και έχει ωφεληθεί από την κατασκευή του φράγματος της Καλαβασού και την άρδευση σημαντικής έκτασης γης. Το φράγμα βρίσκεται 5 περίπου χιλιόμετρα βορειοδυτικά του χωριού και είναι χωρητικότητας 17.000.000 κυβικών μέτρων. Στο χωριό εφαρμόστηκαν δύο σχέδια αναδασμού. Από συγκοινωνιακής άποψης η Καλαβασός συνδέεται οδικά με τον υπεραστικό αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας - Λεμεσού που περνά από τα νότια της κοινότητας. Στα βορειοδυτικά συνδέεται με την Ασγάτα και στα βορειοανατολικά με την Τόχνη.

Έξι χιλιόμετρα βορειοδυτικά του χωριού βρίσκονται τα μεταλλεία της Καλαβασού, τα οποία στη διάρκεια της λειτουργίας τους βοήθησαν στην εργοδότηση αρκετού πληθυσμού. Η περιοχή της Καλαβασού προνομιούχα από πολλές απόψεις και κυρίως λόγω του Βασιλικού ποταμού που εξασφάλιζε την άρδευση και ύδρευση αλλά και των μεταλλοφόρων της κοιτασμάτων, πυκνοκατοικήθηκε από τα αρχαιότατα

χρόνια. Παλαιότερα στο χωριό κατοικούσαν τόσο ελληνοκύπριοι όσο και τουρκοκύπριοι. Μετά το 1974, οι κάτοικοι μειώθηκαν και είναι όλοι ελληνοκύπριοι.

Το 2001 ο πληθυσμός της κοινότητας αριθμούσε 721 κατοίκους. Η περιοχή αποτελεί σήμερα σημαντικότατο αρχαιολογικό χώρο. Ο συνοικισμός της Τέντας, καθώς και άλλοι συνοικισμοί που ανακαλύφθηκαν στην περιοχή παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Η εκκλησιά του χωριού είναι αφιερωμένη στη Παναγία και δίπλα από αυτή υπάρχει αρχαίο νεκροταφείο. Στο χωριό υπάρχει επίσης και Τούρκικο Τζαμί. Σήμερα η Καλαβασός είναι μια αναπτυσσόμενη κοινότητα με όλες τις ανέσεις που προσφέρει η σύγχρονη εποχή. Το χωριό δέχεται καθημερινά αρκετούς ξένους και ντόπιους επισκέπτες που θαυμάζουν από κοντά τις φυσικές ομορφιές και τους αρχαιολογικούς χώρους της κοινότητας.

4. Σκαρίνου

Λάρνακα.

Κτισμένη ανάμεσα στις λοφοπλαγιές με μέσο υψόμετρο 190 μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας, η Σκαρίνου αποτελεί την καρδιά της Κύπρου. Είναι πάνω στον οδικό άξονα του νησιού που ενώνει την Λευκωσία, την Λεμεσό και την

Και σε αυτή τη περίπτωση υπάρχουν διάφορες εκδοχές για την ονομασία του χωριού:

α) Σύμφωνα με την παράδοση πήρε το όνομά του κατά τα Μεσαιωνικά χρόνια. Σε παλιούς χάρτες βρίσκεται σημειωμένο ως Scharino, αλλά και ως S. Harino, όπου το γράμμα S σημαίνει Άγιος. Δεν είναι όμως σίγουρο πιο είναι το όνομα του Αγίου (ίσως Χαρίτων), γιατί πρόκειται για όνομα παραποιημένο κατά τα χρόνια της Φραγκοκρατίας. Συνεπώς είναι πιθανόν η αρχική ονομασία του χωριού να ήταν αγιολογική κατά τα Βυζαντινά χρόνια λ.χ. Άγιος Χαρίτων, από όπου προήλθε παρεφθαρμένη η σημερινή ονομασία.

β) Η ονομασία του χωριού προήλθε από το όνομα ή την ιδιότητα του πρώτου οικιστή του Σκαρινού. (σημαίνει βοσκός που σκάριζε τα πρόβατα, δηλαδή τα έβγαζε σε νυκτερινή βοσκή). (Κυπριακή Εγκυκλοπαίδεια Άντρου Παυλίδη). Οποιαδήποτε από τις πιο πάνω εκδοχές και αν δεχθούμε, το συμπέρασμα που βγάζουμε είναι ότι το χωριό Σκαρίνου ιδρύθηκε πιθανότατα πριν την περίοδο της Φραγκοκρατίας, κατά την Βυζαντινή εποχή.

Λόγω της γεωγραφικής του θέσης το χωριό γνώρισε συνεχή αύξηση του πληθυσμού του από το έτος 1881 μέχρι και το 1921. Το 1881 οι κάτοικοί του ήταν 227 και μέχρι το 1921 αυξήθηκαν στους 341. Το 1941 οι κάτοικοι μειώθηκαν στους 335 για να αυξηθούν στους 411 το 1946. Ως αποτέλεσμα της αστυφιλίας και της αποδημίας, οι κάτοικοι του χωριού μειώνονται σταδιακά για να φτάσουν τους 181 το 1982. Το 2004, οι μόνιμοι κάτοικοι της Σκαρίνου ανέρχονταν στους 250.

Η Σκαρίνου κτισμένη στις λοφοπλαγιές με δεσπόζον κτίριο την εκκλησία της Παναγίας της Οδηγήτριας, είναι ένα από τα πιο γραφικά χωριά της Κύπρου. Τα σπίτια της είναι κτισμένα με τοπικό πέτρωμα και διατηρούν σε αρκετά μεγάλο βαθμό

την παραδοσιακή λαϊκή αρχιτεκτονική τους. Εκτός από την εκκλησία της Παναγίας της Οδηγήτριας, υπάρχουν ακόμη δύο εξωκλήσια τα οποία είναι αφιερωμένα στον Άγιο Γεώργιο και τον Απόστολο Λουκά. Ένα άλλο αξιοσημείωτο σημείο του χωριού είναι και η παλιά βρύση που βρίσκεται στο κέντρο της κοινότητας. Το χωριό έγινε πολύ γνωστό σε ολόκληρη την Κύπρο για τον σταθμό του. Ο Σταθμός της Σκαρίνου βρίσκεται στον παλιό δρόμο Λεμεσού – Λευκωσίας.

Το χωριό λόγω της γραφικότητας του αλλά και της προνομιάς γεωγραφικής του θέσης, του πολύ καλού κλίματος, της καταπληκτικής φυσικής ομορφιάς του και της μοναδικής φιλοξενίας των ανθρώπων του, άρχισε κατά τα τελευταία χρόνια, να προσελκύει το ενδιαφέρον αρκετών ξένων και Κύπριων που αγόρασαν γη στην περιοχή για να κτίσουν τις εξοχικές του κατοικίες. Σήμερα στη Σκαρίνου λειτουργούν και αρκετά καταλύματα του Αγροτουρισμού. Στην κοινότητα κατασκευάζονται θαυμάσια κεντήματα λευκαρίτικου τύπου, τα οποία διατίθενται στα μικρά καταστήματα του χωριού.

5. Αγίοι Βαβασιινιάς

Οι Αγίοι Βαβασιινιάς είναι χωριό της επαρχίας Λάρνακας, στα νότια του δάσους Μαχαιρά, 700 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Πρόκειται για ένα από τα πιο όμορφα χωριά της Κύπρου, του οποίου τα σπίτια είναι σκαρφαλωμένα στις πλαγιές των καστανόχρωμων πυριγενών λόφων.

Το υψόμετρο και οι βαθιές κοιλάδες, που είναι προστατευμένες από τους ανέμους, βοηθούν την ανάπτυξη πολλών και ποικίλων καλλιεργειών, όπως τα αμπέλια, οι ψηλές κληματαριές που δίνουν σκιά μπροστά στα σπίτια, οι ελιές, οι χαρουπιές, οι αμυγδαλιές, τα εσπεριδοειδή κι ιδιαίτερα οι μανταρινιές, οι συκιές, οι ροδιές. Επίσης καλλιεργούνται όλα σχεδόν τα σπυροφόρα και τα λαχανικά, ιδιαίτερα η μουριά, η γνωστή βαβασιινιά, από την οποία το χωριό πήρε το όνομά του.

Στα πλαίσια του Σχεδίου Πιτσιλιάς, κατασκευάστηκαν το 1980 δύο φράγματα και δημιουργήθηκε αφενός αρκετό πράσινο στα λιγοστά μικρά περβόλια της περιοχής, τα αραδιασμένα στις πλαγιές της στενής κοιλάδας, αφετέρου δε αυξήθηκε το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα του χωριού. Η κοινότητα γνώρισε αρκετές αυξομειώσεις του πληθυσμού της, Στην τελευταία απογραφή του 2001 οι κάτοικοι ανέρχονταν στους 177.

Κάπου στο κέντρο βρίσκεται η αμφικλινής τρίκλιτη εκκλησία του χωριού, αφιερωμένη στους Αγίους Αναργύρους Κοσμά και Δαμιανό, χτίσμα του 1871 πάνω στη βάση μιας άλλης μικρότερης εκκλησίας. Εκείνο που ιδιαίτερα εντυπωσιάζει σ' αυτή την εκκλησία είναι μια ιταλική καρέκλα, απομεινάρι του 16ου αιώνα. Λίγο έξω από το χωριό, βρίσκεται το αγίασμα, όπου κατά την παράδοση οι Άγιοι Αναργύροι Κοσμάς και Δαμιανός συνήθιζαν να ποτίζουν τα άλογά τους. Πιστεύεται από τους κατοίκους του χωριού, πως το αγίασμα αυτό έχει θεραπευτικές ιδιότητες.

Στο χωριό βρίσκονται αρκετά καζάνια για την κατασκευή της ζιβανίας, διατηρείται δε ακόμα ένας παλιός ληνός που το χρησιμοποιούσαν για την παρασκευή ντόπιου κρασιού. Επίσης οι Άγιοι Βαβατσινιάς φημίζονται για τα κεντήματά τους. Η ιστορία της κατασκευής των κεντημάτων, τύπου λευκαρίτικων χάνεται στα βάθη των αιώνων. Κάπου 50 γυναίκες ασχολούνται αποκλειστικά με τα κεντήματα, ενώ έμποροι κεντημάτων από το χωριό, για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των πελατών τους, εργοδοτούν γυναίκες από τα γειτονικά χωριά, ακόμα και από την πόλη της Λάρνακας. Η κοινότητα για να κρατηθεί στις ρίζες της, δούλεψε τα ξυλοκάρβουνα, ανέπτυξε την βιοτεχνία των κεντημάτων, του ασημιού, του κρασιού και της «ζιβανίας» και καλλιέργησε σχεδόν κάθε δέντρο.

- **Αρχαιολογικός Τουρισμός**

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

1. Τούμπα του Σκούρου, Μόρφου

Η Τούμπα του Σκούρου κοντά στη Μόρφου είναι μια από τις σημαντικότερες θέσεις της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην Κύπρο. Η ανασκαφή έγινε από ομάδα του Πανεπιστημίου του Harvard. Η Τούμπα του Σκούρου υπήρξε σημαντική πόλη

και λιμάνι όταν ο κόλπος της Μόρφου εκτεινόταν περισσότερο προς το εσωτερικό του νησιού. Στις 15 Αυγούστου 1974, όταν εισέβαλε ο Τούρκικος στρατός στη Μόρφου, η κεραμική που συνήθως αποθηκευόταν μέσα στο μοναστήρι του Άγιου Μάμα, μεταφέρθηκε σε γηροκομείο μέσα στους Δημοτικούς Κήπους της Μόρφου και δίπλα από το Τούρκικο στρατόπεδο. Αφού είχε επεκταθεί ο χώρος του στρατοπέδου, οι Τούρκοι στρατιώτες πέταξαν έξω το υλικό. Μερικά από τα χαμένα αντικείμενα εντοπιστήκαν στις Η.Π.Α από ανασκαφείς αφού φαίνεται πως είχαν δοθεί ως δώρα από Τούρκους κυβερνητικούς υπάλληλους.

Επιπλέον, οι ανασκαφείς (η Αρχαιολογική Αποστολή του Μουσείου Καλών Τεχνών της Βοστώνης και το Πανεπιστήμιο του Harvard) αναφέρουν ότι σε μετέπειτα επισκέψεις, με λύπη διαπίστωσαν ότι ο αρχαιολογικός χώρος βρισκόταν σε άθλια κατάσταση. Δύο από τους μεγάλους πίθους που υπήρχαν στο χώρο εξαφανίστηκαν (Olaj 3/5/82). Το ιερό κοντά στη Μύρτου διατηρούσε έναν πολύ σπάνιο βωμό με επίστεψη αποτελούμενη από τα ιερά κέρατα. Πριν χρόνια δημοσιεύτηκε η πληροφορία (Kibris 3.1.1996) ότι η θέση έχει παραμεληθεί παντελώς και ότι έχει μετατραπεί σε χώρο βόσκησης.

2. Σόλοι, Μόρφου

Το βασίλειο των Σόλων υπήρξε ένα από τα πιο σημαντικά βασίλεια της Κύπρου. Βρίσκεται στην βορειοανατολική ακτή κοντά στον κόλπο του Καραβοστασίου. Ο αρχικός οικισμός χρονολογείται, Αρχαϊκή I-II περίοδο παρόλο που υπάρχουν ενδείξεις για πρωιμότερη κατοίκηση από Μυκηναίους αποίκους κατά

την Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Η πόλη των Σόλων άνθισε κατά την Κλασσική, την Ελληνιστική, τη Ρωμαϊκή και την Πρωτοχριστιανική περίοδο. Τα ανασκαμμένα κατάλοιπα περιλαμβάνουν την οχύρωση της πόλης, το ναό της Αθηνάς, το Ελληνιστικό Ανάκτορο, το Ρωμαϊκό θέατρο, το Νυμφαίο, την Πρωτοχριστιανική Βασιλική και έναν μεγάλο αριθμό κινητών ευρημάτων τα οποία αντικατοπτρίζουν τα υψηλά πολιτιστικά επίπεδα και την ευμάρεια του βασιλείου αυτού.

Η περιοχή των Σόλων είναι μια από τις πιο ιδιαίτερες αρχαιολογικές και τουριστικές θέσεις της Κύπρου. Εξαιτίας της κατοχής δεν έχουν γίνει προγράμματα συντήρησης του χώρου. Τις ζημιές που έχει υποστεί ο αρχαιολογικός χώρος έχουν αναφέρει πολλά άρθρα σε Τουρκοκυπριακές αλλά και ξένες εφημερίδες. Διάφορα έργα που έγιναν κατά καιρούς, όπως η υδροδότηση της περιοχής (Kibris 14.6.90, *Cyprus Weekly* 22.6.90), είχαν προκαλέσει πολλές ζημιές στα αρχαιολογικά κατάλοιπα τα οποία κινδύνευαν και από την πυκνή βλάστηση που είναι φανερό σε φωτογραφίες που έχουν δημοσιευτεί στον Τουρκοκυπριακό τύπο (Turquoise, Φθινόπωρο 1990, έκδοση 8, *Cyprus Times* 8.6.90 και 12.10.90). Έχουν επίσης συληφθεί και μεγάλες ποσότητες αρχαιολογικού υλικού από τις αποθήκες της Καναδικής Αποστολής (*The Guardian* 11.8.76) και συχνά παρατηρούνταν λεηλασίες και παράνομες ανασκαφές στους γύρω τάφους (*Zaman* 27.7.76). Το ανάκτορο στους Βουνούς σήμερα βρίσκεται μέσα σε στρατιωτική ζώνη και σύμφωνα με τον Τούρκικο τύπο, έχουν ισοπεδωθεί οι οχυρώσεις της πόλης (*Old Magazine* 3.5.82).

Ο Τουρκοκυπριακός τύπος (Haber 1.8.98) αναφέρει ότι τα πολύ σημαντικά ψηφιδωτά δαπέδου στο χώρο αυτό κινδυνεύουν να καταστραφούν ολοσχερώς αφού δεν συντηρούνται ενώ οι 'αρχές' αδιαφορούν πλήρως για την κατάσταση.

Σε κείμενό της προς το Διευθυντή του Τμήματος Αρχαιοτήτων Κύπρου, η French Académie des Inscriptions et Belles-Lettres εξέφρασε τις αντιδράσεις της για την καταστροφή της αρχαιολογικής αυτής θέσης, για τη σύληση του υποστατικού και των αποθηκών της Καναδικής Αποστολής.

3. Γασριά- Αλαάς, Αμμόχωστος

Ένα από τα πιο σημαντικά προϊστορικά νεκροταφεία της Κύπρου με λαξευμένους στο φυσικό βράχο τάφους στους οποίους είχε βρεθεί μεγάλος αριθμός πλούσιων κτερισμάτων (αγγεία, ειδώλια, κοσμήματα, έργα μικροτεχνίας κ.ά.). Οι τάφοι χρονολογούνται μεταξύ του τέλους της Μυκηναϊκής και της Πρωτογεωμετρικής περιόδου. Οι ανασκαφές που είχε

διεξάγει το Τμήμα Αρχαιοτήτων διακόπηκαν απότομα λόγω της Τούρκικης εισβολής. Σύμφωνα με δημοσιεύσεις στον Τουρκοκυπριακό τύπο (Olay Magazine 26.4.82) η θέση καταστράφηκε εξαιτίας της ανέγερσης εργοστασίου κατασκευής γύψου. Σύμφωνα και με κάποια άλλη δημοσίευση στον Τουρκοκυπριακό τύπο (Anvura 15.4.98) είχε εκδοθεί άδεια σε ιδιωτική εταιρεία για την ανέγερση εγκαταστάσεων επεξεργασίας πετρελαίου πάνω από τα αρχαιολογικά κατάλοιπα στο χώρο.

4. Έγκωμη

Η αρχαιολογική θέση της Έγκωμης είχε ανασκαφεί εκτενέστατα και αποτέλεσε κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού (1600-1500 π.Χ.) ένα από τα σημαντικότερα εμπορικά κέντρα της Ανατολικής Μεσογείου. Ο αρχικός οικισμός χρονολογείται στη Μέση Εποχή του Χαλκού

(1725-1650 π.Χ.) και βρίσκεται σε μια πλαγιά που οριοθετείται στα ανατολικά από ένα χαμηλό βραχώδες πλάτωμα το οποίο εκτείνεται προς το σύγχρονο οικισμό της Έγκωμης. Η ανάπτυξη της οχυρωμένης εκείνης αρχαίας πόλης, της φημισμένης για την εκμετάλλευση του χαλκού, και ο κοσμοπολίτικός της χαρακτήρας, οφείλεται στο ότι βρίσκεται πολύ κοντά στην ανατολική ακτή και διέθετε λιμάνι.

Η νεκρόπολη της Έγκωμης είναι γνωστή ως η πλουσιότερη νεκρόπολη της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στο νησί. Στα τέλη του 19ου αιώνα διεξήχθησαν ανασκαφές στην περιοχή. Οι πιο παραγωγικές ανασκαφές είναι αυτές που έγιναν μετά το δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, στο διάστημα μεταξύ των ετών 1946 – 1955 αλλά και αυτές που έγιναν από το Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου κατά τα έτη 1948 – 1958. Οι ανασκαφές

έφεραν στο φως ένα από τα σημαντικότερα ανάκτορα το οποίο θεωρείται και ένα από τα ιδιαίτερα σημαντικά οικιστικά οικοδομήματα της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην Κύπρο. Το μέγεθος της εμπορικής και της οικονομικής ανάπτυξης και του υψηλού πολιτιστικού επιπέδου της πόλης φαινόταν από τα 'Κυκλώπεια' οχυρωματικά έργα, τα ιερά του Κερασφόρου Θεού και από άλλα δημόσια κτίρια μαζί με το μεγάλο αριθμό Μυκηναϊκών αγγείων, ειδών μεταλλουργίας και μικροτεχνίας. Κατά το έτος 1075 π.Χ. η πόλη είχε καταστραφεί μάλλον από κάποιο φυσικό φαινόμενο, πιθανότατα από σεισμό. Η Έγκωμη σταδιακά εγκαταλήφθηκε και την διαδέχτηκε η Σαλαμίνα η οποία βρίσκεται πιο κοντά στην ακτή. Η τελευταία αποστολή που διενήργησε ανασκαφές στο χώρο μέχρι το 1974 ήταν το Γαλλικό Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας (French Centre of Scientific Research).

Δημοσιεύσεις στον Τουρκοκυπριακό τύπο (Olay 3.5.82, Giornale dell'Arte no. 48, Σεπτέμβριος 1987) ανέφεραν ότι οι αποθήκες των ανασκαφών συλήθηκαν και έγιναν παράνομες ανασκαφές στη νεκρόπολη. Η άγρια βλάστηση, η βόσκηση και κάποιες ενδείξεις για παράνομες ανασκαφές προκαλούν μεγάλες καταστροφές στη θέση. Λαμβάνοντας υπόψη τη σπουδαιότητα της θέσης και τους κινδύνους που την περιτρέχουν, το Τμήμα Αρχαιοτήτων είχε υποβάλει πρόταση όπως η Έγκωμη συμπεριληφθεί στον κατάλογο των 100 πιο απειλούμενων Μνημείων Παγκοσμίως (World Monuments' Watch).

5. Σαλαμίνα

Η Σαλαμίνα υπήρξε για μεγάλο χρονικό διάστημα μια από τις πιο σημαντικότερες πόλεις της αρχαίας Κύπρου. Σύμφωνα με την παράδοση ιδρύθηκε λίγο μετά τον Τρωικό πόλεμο από τον Τεύκρο, γιό του Τελαμώνα, βασιλιά του νησιού της

Σαλαμίνας και αδελφού του Αίαντα. Η Σαλαμίνα είχε μεγάλο πληθυσμό ο οποίος περιλάμβανε πολλούς όπως Έλληνες, Ρωμαίους και Ανατολίτες αν και το Ελληνικό στοιχείο φαίνεται να ήταν ιδιαίτερα έντονο από την αρχή της ίδρυσής της και λειτουργούσε ως το προπύργιο του Ελληνισμού στην Ανατολή και ως το σημείο επαφής του Ελληνικού κόσμου με τον κόσμο της Εγγύς Ανατολής. Από το λιμάνι της

Σαλαμίνας, το οποίο υπήρξε ένα από τα κύρια εμπορικά κέντρα της ανατολής, γινόταν η εξαγωγή των βασικών προϊόντων του νησιού.

Με τις διαδοχικές κατακτήσεις της Κύπρου από τις διάφορες δυνάμεις της Εγγύς Ανατολής (Ασσύριους, Αιγύπτιους και Πέρσες), η Σαλαμίνα είχε την ίδια μοίρα που είχε και το υπόλοιπο νησί. Κατά τον 8ο και 7ο αι. π.Χ. λειτουργούσε ως ένα πλούσιο εμπορικό κέντρο με έντονη δραστηριότητα στην ανατολική Μεσόγειο. Τα πλούσια κτερίσματα των 'Βασιλικών τάφων' της νεκρόπολης της Σαλαμίνας φανερώνουν τα ψηλά πολιτιστικά επίπεδα της πόλης και την οικονομική της ευμάρεια. Οι Αραβικές επιδρομές του 7ου αι. μ.Χ. έδωσαν τέλος στη ζωή της αρχαίας αυτής πόλης, η οποία πόλη κατά τα πρώτα Χριστιανικά χρόνια μετονομάστηκε σε Κωνσταντία. Ο αρχαιολογικός χώρος της Σαλαμίνας καλύπτει έκταση 6χλμ² και βρίσκεται σε απόσταση 8χλμ από τα βόρεια προάστια της σύγχρονης πόλης της Αμμοχώστου.

Στον αρχαιολογικό χώρο έχουν σημειωθεί εκτενείς συλήσεις και παράνομες ανασκαφές. Το Ρωμαϊκό Γυμνάσιο είναι καλυμμένο με άγρια βλάστηση και λειτουργεί ως βοσκότοπος. Το 1983 το Τμήμα Αρχαιοτήτων έλαβε πληροφορίες ότι επιχειρήθηκε η αφαίρεση ενός κεφαλιού από το μοναδικό ψηφιδωτό του 2ου-3ου αι. μ.Χ. που βρίσκεται στα Ρωμαϊκά λουτρά μέσα στο Γυμνάσιο της Σαλαμίνας. Η Τουρκοκυπριακή εφημερίδα Olay (3.5.82, Il Giornale dell' Arte αρ. 48, Σεπτέμβρης 1987) δημοσίευσε την πληροφορία ότι διενεργήθηκαν παράνομες ανασκαφές στη Νεκρόπολη της Σαλαμίνας. Άλλες πληροφορίες αναφέρουν ότι συλήθηκαν οι αποθήκες και η βάση της Γαλλικής αποστολής του Πανεπιστημίου της Lyon η οποία διενεργούσε ανασκαφές μέχρι το 1974. Η περιοχή που περιβάλλει τους αρχαιολογικούς χώρους της Σαλαμίνας και της Έγκωμης έχει διαιρεθεί σε οικόπεδα προς ανάπτυξη με αποτέλεσμα να προκληθούν μεγάλες ζημιές στα Ελληνιστικά και στα Ρωμαϊκά μνημεία (Kibris 21.9.1993 και Yeni Duzen 13.9.1993). Η περίφραξη που είχε τοποθετηθεί γύρω από τον αρχαιολογικό χώρο για να εμποδίσει τις παράνομες ανασκαφές και τις συλήσεις, έχει αφαιρεθεί.

Στις 10 Ιουλίου 1998 η Τουρκοκυπριακή εφημερίδα Kibris ανέφερε ότι κλάπηκαν δύο αγάλματα από τον αρχαιολογικό χώρο της Σαλαμίνας. Τα δύο αγάλματα (ύψους 150 εκ.) είναι αυτά της Περσεφόνης και της Κλωθώς που κοσμούσαν την ανατολική προσθήκη στο Γυμνάσιο. Τελικά ανακαλύφθηκαν κρυμμένα κοντά στον αρχαιολογικό

χώρο χωρίς να έχουν καταστραφεί. Ο Τουρκοκυπριακός τύπος (Kıbrıs 1.8.98) αναφέρει ότι ο αρχαιολογικός χώρος της Σαλαμίνας απειλείται από τις ρίζες της άγριας βλάστησης και από σκουπίδια, στοιχεία τα οποία καθιστούν το χώρο μη επισκέψιμο.

Σύμφωνα με έγκυρες πηγές, από το Σεπτέμβρη του 1999 διενεργούνται παράνομες ανασκαφές στο χώρο του αρχαίου θεάτρου της Σαλαμίνας. Οι παράνομες ανασκαφές διευθύνονται από Τούρκους και Γερμανούς αρχαιολόγους με απόλυτη μυστικότητα και κάτω από αυστηρά μέτρα ασφαλείας (21.9.99). Σύμφωνα με δημοσίευμα στην Τ/Κ εφημερίδα Kıbrıs (7.7.2000), το 'Research Centre for the Archaeological and Cultural Heritage' του 'Πανεπιστημίου της Ανατολικής Μεσογείου' της ψευδοκυβέρνησης, ξεκίνησε στη Σαλαμίνα ανασκαφές στις 15 Ιουνίου 2000 οι οποίες διήρκησαν μέχρι την 31η Αυγούστου 2000, υπό τη διεύθυνση του 'πρόεδρου' του προαναφερθέντος 'κέντρου', Joskün Özgünel. Άρθρο της εφημερίδας Yeni Düzen (15.7.2005) αναφέρει ότι οι παράνομες ανασκαφές στη Σαλαμίνα που διενεργούνται από το Πανεπιστήμιο της Άγκυρας συνεχίστηκαν για όγδοη ανασκαφική περίοδο το 2005.

6. Κερύνεια

Στην επαρχία Κερύνειας δεσπόζει η οροσειρά της Κερύνειας η οποία σχηματίζει μια στενή κορυφογραμμή κατά μήκος της βόρειας ακτογραμμής του νησιού. Στα βόρεια απλώνεται μια στενή αλλά γόνιμη πεδιάδα στην οποία βρίσκεται η πόλη της Κερύνειας και τα σημαντικά χωριά της Λαπήθου, του Καραβά και του Αγίου Αμβροσίου.

Κατά την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού η επαρχία Κερύνειας και το πλάτωμα στα ανατολικά της Μόρφου είχαν πυκνή κατοίκηση και αυτό φαίνεται από το μεγάλο αριθμό νεκροταφείων τα οποία αποκαλύφθηκαν από αρχαιολόγους και αρχαιοκάπηλους. Έχουν ανασκαφεί εκατοντάδες τάφοι στους Βουνούς κοντά στο Πέλλα Παίς, στη Λάπηθο και στη Βασίλεια. Επίσης, αποκαλύφθηκαν σημαντικές οχυρωμένες θέσεις της Μέσης Εποχής του Χαλκού κοντά στο χωριό Κρηνί και στο Δίκωμο, ενώ έχουν εντοπιστεί θέσεις κοντά στην Κερύνεια και στη Μόρφου (κοντά στο χωριό Μύρτου).

Κατά την εποχή του Σιδήρου μειώθηκε ο πληθυσμός, εκτός από κάποιες περιπτώσεις όπως στη Λάπηθο, στον Καραβά, στην Αγία Ειρήνη και στο πλάτωμα Καφκάλλα στα νότια της οροσειράς της Κερύνειας. Κατά την περίοδο της Περσικής κυριαρχίας υπήρχαν στην περιοχή δύο πόλεις-βασίλεια: αυτά της Λαπήθου και της Κερύνειας. Η σπουδαιότητα της επαρχίας της Κερύνειας μειώθηκε κατά την Ελληνιστική και τη Ρωμαϊκή περίοδο όταν όλες οι σημαντικές δραστηριότητες μεταφέρθηκαν στις πόλεις-λιμάνια της Σαλαμίνας και της Πάφου. Σημαντική ανακάλυψη στην επαρχία Κερύνειας είναι το μοναδικό ναυάγιο του 4ου αι. π.Χ. το οποίο ανασκάφηκε από Αμερικάνικη αποστολή.

Σύμφωνα με τον Τουρκοκυπριακό τύπο, (Anrupa 28.9.98) οι Ρωμαϊκοί τάφοι της Κερύνειας υποφέρουν από την απόλυτη αδιαφορία των 'αρχών'. Ο χώρος μπροστά από τους τάφους χρησιμοποιείται ως χώρος στάθμευσης ενώ ο χώρος πίσω από τους τάφους έχει μετατραπεί σε σκουπιδότοπο.

7. Αμμόχωστος

Σύμφωνα με πρωτοσέλιδο άρθρο στην Τ/Κ εφημερίδα Anrupa (23.11.99), η λειτουργία λατομείου στο χωριό Κώμα του Γιαλού είναι καταστροφική όχι μόνο για το φυσικό περιβάλλον αλλά και για τους αρχαιολογικούς χώρους της περιοχής. Το λατομείο βρίσκεται

σε περιοχή με αρχαίους τάφους οι οποίοι καταστρέφονται καθημερινά από τη λειτουργία του λατομείου. Πληροφορίες αναφέρουν ότι το φράγκικο παρεκκλήσι του προφήτη Αβακούμ που βρίσκεται στην τοποθεσία 'Χελώνες' του Ριζοκαρπάσου, χρησιμοποιείται από έποικο ιδιοκτήτη μπουραρίας, ως στέγη για τους σκύλους του.

Σύμφωνα με δημοσίευμα στην Τ/Κ εφημερίδα Halkin Sesi (23.05.2005), τα Ενετικά τείχη της Αμμοχώστου καταρρέουν αφού δεν τυγχάνουν καμιάς συντήρησης από τις αρμόδιες κατοχικές 'αρχές'. Τα τείχη καλύπτονται από άγρια βλάστηση και κινδυνεύουν να καταρρεύσουν. Στο ίδιο δημοσίευμα εκφράζονται παράπονα ότι ενώ τα Ενετικά τείχη της Λευκωσίας συντηρούνται με ετήσιο πρόγραμμα της UNOPS, δεν δίνεται η ίδια σημασία για τα τείχη της Αμμοχώστου.

Παράνομες ανασκαφές και καταστροφή των Μνημείων

Τα τελευταία χρόνια μπορεί να βρει κανείς στον Τ/Κ τύπο πληροφορίες για παράνομες ανασκαφές στις επαρχίες Αμμοχώστου και Κερύνειας. Παράνομες ανασκαφές και καταστροφές σε αρχαιολογικούς χώρους έχουν σημειωθεί στα χωριά: Άγιος Επίκτητος, Κρηνί, Γαληνόπορνη, Επτάκωμη, Όβγορος, Γαλάτεια, Άρδανα, Άγιος Σέργιος, Γασριά, Έγκωμη και στη νεκρόπολη της Σαλαμίνας (Olay 03.05.1982). Παράνομες ανασκαφές σημειώθηκαν επίσης και στο δάσος Βάλεια και στα χωριά Πλατάνι, Λάπαθος και Άγιος Ιάκωβος (μετονομάστηκε σε 'Altinova': χρυσός τόπος λόγω των μεγάλων ποσοτήτων αρχαιολογικών ευρημάτων).

Άλλες αποδείξεις για τις παραπάνω παράνομες δραστηριότητες στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου είναι τα αντικείμενα τα οποία κατασχέθηκαν από τις τελωνειακές αρχές του Dover (UK) το 1979. Τότε είχε βρεθεί αριθμός κυπριακών αρχαιοτήτων στις αποσκευές Τουρκοκύπριου λαθρέμπορου. Ένα ακόμη εύρημα από παράνομες ανασκαφές είναι ένα σπάνιο τετράτροχο υπόθεμα της μυκηναϊκής περιόδου το οποίο πωλήθηκε στη Φρανκφούρτη από Τούρκους λαθρέμπορους αρχαιοτήτων μετά το 1974. Το αντικείμενο αυτό το αγόρασε έναντι ΚΛ £9.500 η κυπριακή κυβέρνηση με τη βοήθεια του Ιδρύματος Λεβέντη.

Σύμφωνα με την Τ/Κ εφημερίδα Kibris (21.04.1999), ανακαλύφθηκε αρχαίος τάφος του 8ου αι. π.Χ. σε τοποθεσία μεταξύ των κατεχόμενων χωριών *Γύψου* και *Λευκονοίκου* στην επαρχία Αμμοχώστου. Τα ευρήματα του τάφου ήταν διάφορα κεραμικά αντικείμενα όπως αμφορείς και άλλα αγγεία που χρονολογούνται στην Αρχαϊκή περίοδο. Η ίδια εφημερίδα (31.12.1999) δημοσίευσε ότι σε σπίτι στο κατεχόμενο χωρίο Άγιος Σέργιος στην επαρχία Αμμοχώστου ανακαλύφθηκε κεφάλι με στεφάνι δάφνης από άγαλμα περίπου 2400 ετών. Το κεφάλι ανακάλυψε και παρέδωσε στο ούτω καλούμενο 'Τμήμα Αρχαιοτήτων' η Γερμανίδα υπήκοος κα. Erika Bonstein, κάτοικος του σπιτιού.

Η Τ/Κ εφημερίδα Yeni Demokrat (06.01.2000) σημειώνει ότι η καταστροφή αρχαιοτήτων και αρχαιολογικών μνημείων στο κατεχόμενο τμήμα του νησιού συνεχίζεται. Αναφέρεται χαρακτηριστικά η καταστροφή της 'οικίας των Λουζινιάν', της καθολικής εκκλησίας και της δεξαμενής στο χωρίο *Εληά* της Μόρφου, επαρχία

Λευκωσίας. Η εφημερίδα αναφέρει ότι η καθολική εκκλησία έχει μετατραπεί σε στάβλο ενώ έχουν κτιστεί νέες εγκαταστάσεις κοντά στη δεξαμενή.

Επίσης υπάρχουν και κάποια άλλα χωριά της Κύπρου που τα επισκέπτονται για αρχιολογικούς σκοπούς, τα οποία πίσω τους έχουν μια ιστορία από ευρήματα και ανασκαφές που μαρτυρούν τη δική τους ιστορία.

8. Χοιροκοιτία

Το γραφικό χωριό της Χοιροκοιτίας βρίσκεται σε λοφώδη περιοχή στην επαρχία Λάρνακας, 33 περίπου χιλιόμετρα από την πόλη και συνδέεται νοτιοανατολικά μέσω του αυτοκινητόδρομου Λεμεσού – Λευκωσίας με τις δύο αυτές πόλεις. Είναι κτισμένη σε μέσο υψόμετρο 220 μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας και το τοπίο

της είναι διαμελισμένο από τον ποταμό του Αγίου Μηνά.

Η Χοιροκοιτία δέχεται μια μέση ετήσια βροχόπτωση γύρω στα 450 χιλιοστόμετρα και στην περιοχή της καλλιεργούνται εσπεριδοειδή, ελιές, χαρουπιές, σιτηρά, νομευτικά φυτά, λαχανικά και λίγα φρουτόδενδρα. Στα βορειοανατολικά του χωριού βρίσκεται το διυλιστήριο της Χοιροκοιτίας, το οποίο προμηθεύεται με νερό από τα φράγματα των Λευκάρων και του Διποτάμου. Το νερό αφού διυλιστεί, διοχετεύεται με σωληναγωγούς στις περιοχές Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου για υδροδότηση.

Αναφορικά με την προέλευση της ονομασίας του οικισμού, η Μεγάλη Κυπριακή Εγκυκλοπαίδεια αναφέρει τρεις εκδοχές:

- α)** Η ονομασία του χωριού είναι σύνθετη από την λέξη «Χοίρος» και την λέξη «κοίτη», υποδηλώνοντας έτσι περιοχή που εκτρέφονταν χοίροι.
- β)** Η ονομασία ίσως αρχικά ήταν Σιδηροκοιτίδα, συνεπώς περιοχή όπου υπήρχε σίδηρος.

γ) Ίσως προήλθε από την λέξη «χειρογητιά» που υποδηλώνει άσκηση της χειρομαντείας.

δ) Ίσως προήλθε από αρχική ονομασία «Ιεροκοτίδα» (Ιερός χώρος).

ε) Η ονομασία προήλθε από τις λέξεις «γύρος» και «οικία» λόγω του ότι οι προϊστορικές καλύβες που ανακαλύφθηκαν εκεί ήσαν στρογγυλές.

στ) Η παράδοση λέει πως προήλθε από την φράση «Χαίρε Κιτία» που απηύθυνε η περιβόητη και μυστηριώδης ρήγαινα της Κύπρου σε κάποια φίλη της από το Κίτιον.

Το χωριό γνώρισε μεγάλες πληθυσμιακές αυξομειώσεις. Στην τελευταία απογραφή το 2001, οι κάτοικοι ανέρχονται στους 650. Στο πληθυσμό του χωριού περιλαμβάνονται εποχιακά αρχαιολόγοι και φοιτητές αρχαιολογίας που απασχολούνται στις κατά καιρούς αρχαιολογικές ανασκαφές στον νεολιθικό οικισμό. Η εξέλιξη του πληθυσμού άρχισε να παρουσιάζει τελευταία ανοδική πορεία. Η Χοιροκοιτία βρίσκεται στο κέντρο του οδικού δικτύου που συνδέει τις τρεις μεγάλες πόλεις της Κύπρου, τη Λευκωσία, τη Λεμεσό και τη Λάρνακα. Επιπλέον σημαντικό ρόλο έχει στην εξασφάλιση απασχόλησης και η λειτουργία του διυλιστηρίου νερού και της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού.

Το χωριό χαρακτηρίζεται από την έντονη παρουσία ιστορικών στοιχείων που ανάγονται στο πιο μακρινό παρελθόν της ιστορίας της Κύπρου. Στην ανατολική πλευρά του χωριού, στην πλαγιά ενός λόφου βρίσκεται ο αρχαίος νεολιθικός συνοικισμός της Χοιροκοιτίας του οποίου η ύπαρξη ανάγεται στην έκτη χιλιετηρίδα π.χ. και την οποία ανακάλυψε η αρχαιολογική σκαπάνη το 1934 το όνομα της Χοιροκοιτίας παγκοσμίως γνωστό εξαιτίας της σημαντικότητας του συνοικισμού αυτού για τις πληροφορίες και τα ευρήματα του για την Νεολιθική Εποχή της Προϊστορίας της Κύπρου.

9. Πλατανιστάσα

Η Πλατανιστάσα είναι ένα αμιγές Ελληνικό χωριό της επαρχίας Λευκωσίας, στην καρδιά της κακοτράχαλης της Πιτσιλιάς, στη βόρεια πλευρά του Τροόδους. Η Πλατανιστάσα είναι κτισμένη σε μέσο υψόμετρο 940 μέτρων. Το τοπίο όπου είναι κτισμένο το χωριό είναι τραχύ βουνίσιο, με στενές βαθιές κοιλάδες και

απότομες βουνοκορφές, που το ύψος τους ξεπερνά τα 1000 μέτρα. Το όλο τοπίο είναι διαμελισμένο από το ποτάμιο δίκτυο του ποταμού της Περιστερώνας Σερράχη.

Υπάρχουν τρεις εκδοχές ως προς την ονομασία του χωριού Πλατανιστάσα:

α) Αυτή είναι φυτώνυμη από το δένδρο πλάτανος. Πλατανιστάσα σημαίνει τοποθεσία κατάφυτη από πλατάνια.

β) Το χωριό πήρε το όνομά του από το «Παλάτι», το εξοχικό μέγαρο των Φράγκων ευγενών και της Βασιλικής οικογένειας που βρισκόταν στο κέντρο του σημερινού χωριού, στην περιοχή «Βασιλιάς». Πλατανιστάσα σημαίνει εδώ: Κώμη που στέκει γύρω από το Παλάτι. (Παλατιστάσα – Πλατανιστάσα).

γ) Η ονομασία είναι σχετική με το πεταλοειδές σχήμα του χωριού που μοιάζει με πλατάνα. Πλατάνα είναι ένα πεταλοειδές μέταλλο που το τοποθετούσαν στο κάτω και πίσω μέρος των «ποδίνων» για γεωργούς.

Αρχαιολογικά ευρήματα και απομεινάρια μαρτυρούν πόσο βαθιά φθάνουν οι ρίζες του χωριού τούτου. Ομηρικές αυθεντικές λέξεις, όπως νόστος, ληνός, δόμη, δώμα, όρνιθα, αίγα, ρίφι, ρούς και άλλες, καθημερινές μέχρι σήμερα στην τοπολαλιά του χωριού, μαρτυρούν την ελληνικότητα του χωριού αυτού από τα βάθη της ιστορίας. Απομεινάρια ερειπωμένων οικισμών στις περιοχές «Περάτηδες-Διποτάμια», «Βρύση της Ζιντήλας», «Ασπρη», «Μάραθος» και αλλού, μαρτυρούν την αδιάλειπτη διαχρονική κατοίκηση της περιοχής της κοινότητας Πλατανιστάσας. Φράγκικα τοπωνύμια όπως «Λουβαράς» (τόπος υδάτων), «Βίκλα» (Παρατηρητήριο), «Κλάδος του Ρουσιά» (από τον Φράγκο ευγενή Bernard De Riosser, διάσημο Ναύαρχο επί της βασιλείας της Καρλόττας) και «Βασιλιάς» στη μέση του χωριού, αποδεικνύουν τη ζωή του χωριού κατά τη Φράγκικη δυναστεία στο νησί. Σύμφωνα με το μεσαιωνικό

χρονογράφο Γεώργιο Βουστρώνιο, το χωριό Πλατανιστάσα παραχωρήθηκε, μαζί με άλλα χωριά, τον Ιανουάριο 1474 στον Γεώργιο Κονταρίνι, Κόμητα της Γιάφας, που ήταν συγγενής της Βασίλισσας της Κύπρου Αικατερίνης Κορνάρο.

- **Συνεδριακός τουρισμός**

Τα τελευταία χρόνια η Κύπρος έχει αρχίσει να καθιερώνεται και ως αξιόλογος προορισμός και για το Συνεδριακό τουρισμό. Εκτός από το Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο στη πρωτεύουσα Λευκωσία, αρκετά ξενοδοχεία παρέχουν τις απαραίτητες διευκολύνσεις, για την πραγματοποίηση διεθνών συνεδρίων και επιχειρηματικών σεμιναρίων. Παράλληλα, το αρκετά εξειδικευμένο προσωπικό, σε συνδυασμό με το ανεπτυγμένο τηλεπικοινωνιακό σύστημα της Κύπρου, αποτελούν εγγύηση για την επιτυχία των διεθνών αυτών συνεδρίων και σεμιναρίων.

Κάθε χρόνο πραγματοποιούνται στην Κύπρο περίπου 600 διεθνή συνέδρια, στα οποία λαμβάνουν μέρος πέραν των 30 χιλιάδων συνέδρων. Η κυριότερη αγορά Συνεδριακού Τουρισμού είναι η Βρετανική από την οποία προέρχεται το 20% και πλέον και ακολουθούν η Ελλάδα με 8% και η Γερμανία με 7%. Το 12% των συνεδρίων είναι διεθνή, υπό την έννοια ότι σε αυτά λαμβάνουν μέρος αντιπρόσωποι από τέσσερις ή και περισσότερες χώρες. Εκτός από τα έσοδα σε ξένο συνάλλαγμα που εισρέει στον τόπο με τη διεξαγωγή διαφορών διεθνών συνεδρίων, γίνεται και μία έμμεση διαφήμιση της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού ποιότητας, από τους συμμετέχοντες στα συνέδρια. Δεδομένου, μάλιστα, ότι στα συνέδρια αυτά λαμβάνουν μέρος, συνήθως, ανώτερα και ανώτατα στελέχη οργανισμών και επιχειρήσεων, η προβολή της Κύπρου γίνεται σε ανώτερες εισοδηματικές τάξεις.

Οι προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη του Συνεδριακού Τουρισμού είναι αρκετά καλές, δεδομένου ότι η Κύπρος διαθέτει την κατάλληλη υποδομή και ταυτόχρονα οι τιμές που προσφέρονται είναι πολύ καλές. Πρέπει όμως να παραδεκτούμε ότι ο ανταγωνισμός στο διεθνές σκηνικό, είναι ιδιαίτερα οξύς σε όλες τις μορφές τουρισμού και συνεπώς και στο Συνεδριακό Τουρισμό. Αυτό όμως που ξεχωρίζει την Κύπρο από τους γειτονικούς ανταγωνιστικούς προορισμούς, όσον αφορά τον Συνεδριακό τουρισμό, είναι εκτός από την άρτια υποδομή και το εξειδικευμένο προσωπικό.

Ο Κ.Ο.Τ έχει αντιληφθεί τις προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη του Συνεδριακού Τουρισμού στη Κύπρο και το λόγο αυτό προβάλλει το νησί ως ιδανικό μέρος για διεθνή συνέδρια και σεμινάρια. Τονίζουμε συνεχώς τα πλεονεκτήματα που έχει η Κύπρος έναντι των γειτονικών ανταγωνιστικών προορισμών, όχι μόνο σε ότι αφορά την υποδομή για την πραγματοποίηση διεθνών συνεδρίων και σεμιναρίων, αλλά και για το υψηλό επίπεδο των προσφερόμενων υπηρεσιών, τη φυσική ομορφιά, την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά. Παράλληλα και λόγω των μικρών αποστάσεων, παρέχεται η δυνατότητα στους συμμετέχοντες στα συνέδρια και σεμινάρια, να γνωρίσουν τις ομορφιές του τόπου και να συνδυαστεί η εδώ παραμονή τους, όσο σύντομη και αν είναι με ξεκούραση, ψυχαγωγία και επίσκεψη σε διάφορα μέρη της Κύπρου.

Όπως αναφέρεται πιο πάνω η Ελληνική αγορά έρχεται δεύτερη στην πραγματοποίηση Συνεδρίων στην Κύπρο, μετά την Βρετανική, με ποσοστό 8% του συνόλου των συνεδρίων. Πιστεύεται ότι υπάρχουν οι δυνατότητες και οι προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη του Συνεδριακού τουρισμού από την Ελλάδα προς την Κύπρο. Εκτός από τους εθνικούς λόγους τους οποίους μπορούν να επικαλεστούν για να δικαιολογηθεί η άποψη ότι οι Ελληνικοί φορείς, Εταιρείες, αλλά και Οργανισμοί, να πραγματοποιούν περισσότερα συνέδρια στην Κύπρο, η ύπαρξη της αναγκαίας εκείνης υποδομής, ανθρώπινης και τεχνολογικής, αποτελούν εγγύηση για την επιτυχία όλων των συνεδρίων και σεμιναρίων. Η απόσταση επίσης από την Ελλάδα προς την Κύπρο είναι πολύ μικρή, υπάρχουν πολλές και συχνές πτήσεις, από και προς τις δυο χώρες, ενώ οι μικρές αποστάσεις μέσα στην ίδια την Κύπρο, δίνουν την ευκαιρία στους συνέδρους να γνωρίσουν τις φυσικές και άλλες ομορφιές του τόπου μας.

Η Κύπρος προσφέρει μεγάλη ποικιλία προϊόντος, καθώς και χωρών διοργάνωσης εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων. Ανάλογα με το είδος του συνεδρίου, θα πρέπει να γίνει η επιλογή του πλέον κατάλληλου χώρου, προγράμματος. Ο υπεύθυνος της οργάνωσης θα πρέπει να επικοινωνήσει με Κύπριους οργανωτές Συνεδρίων ή κινήτρων, οι οποίοι διαθέτουν πείρα και γνώσεις, για να τους βοηθήσουν να ετοιμάσουν το καταλληλότερο πρόγραμμα για την κάθε περίπτωση. Ο Κ.Ο.Τ είναι στη διάθεση όσων ενδιαφέρονται να πραγματοποιήσουν συνέδρια, σεμινάρια, να

παράσχει κάθε βοήθεια, ή και πληροφορία, που θα βοηθήσει στην πραγματοποίηση μιας πετυχημένης εκδήλωσης αυτού του είδους.

- **Ιατρικός Τουρισμός και Τουρισμός Ευεξίας**

Η Κύπρος, το ανατολικότερο νησί της Μεσογείου, ανήκει ανάμεσα στους πιο αγαπητούς προορισμούς του κόσμου για ταξίδια αναψυχής αλλά και για ένα καλό προορισμό διακοπών για συνταξιούχους. Εύκολο νησί, όπου είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του σύγχρονου τουρίστα, η Κύπρος οδεύει στην καθιέρωση του ιατρικού τουρισμού σε ένα ευρύτερο κοινό. Ο αριθμός των ατόμων όπου ταξιδεύουν στο εξωτερικό για λόγους ιατρικούς αυξάνεται όλο και περισσότερο. Υπάρχουν οι λόγοι είναι διάφοροι και βρίσκονται πίσω από αυτήν την τάση. Οι τιμές είναι συνήθως καλύτερες από ότι στη χώρα προέλευσης, η θεραπεία μπορεί να παραχωρηθεί έγκαιρα στον ασθενή, οι εγκαταστάσεις είναι πιο προηγμένες ακόμα και εναλλακτικές θεραπείες μπορούν να παρασχεθούν. Τέλος, ο συνδυασμός της χαλάρωσης με τη θεραπεία όταν το ταξίδι είναι για ιατρικούς λόγους το καθιστά ελκυστικότερο από την απλή λήψη φροντίδας στη χώρα προέλευσης.

Η Κύπρος προσφέρει ένα μοναδικό μείγμα χαρακτηριστικών στον τομέα αυτόν:

- Ø Υψηλή ποιότητα προσωπικής φροντίδας που ανταποκρίνεται σε ιδιαίτερες ανάγκες του ασθενή και εξασφαλίζεται τόσο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της θεραπείας όσο και κατά τη διάρκεια της ανάρρωσης.
- Ø Ιατρικό σύστημα το οποίο είναι άρτια εξοπλισμένο και τεχνολογικά ανεπτυγμένο για τη διασφάλιση υψηλής ασφάλειας του ασθενή και παροχή της πιο σύγχρονης θεραπείας.
- Ø Επάρκεια υψηλά καταρτισμένο εξειδικευμένο ιατρικό, νοσοκομειακό και παραϊατρικό προσωπικό.
- Ø Πολλοί ντόπιοι γιατροί έχουν εκπαιδευθεί στις ΗΠΑ ή στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- Ø Ευχάριστο κλίμα με ηλιοφάνεια σχεδόν κατά τη διάρκεια όλου του έτους. Η μακριά καλοκαιρινή και η ήπια χειμερινή εποχή του νησιού διευκολύνουν και επιταχύνουν τη διαδικασία ανάρρωσης και της μετεγχειρητικής θεραπείας.
- Ø Καλά αναπτυγμένη τουριστική υποδομή με υψηλής κατηγορίας και ποιότητας ξενοδοχεία και τουριστικά θέρετρα καθώς και άριστες εγκαταστάσεις διαμονής και διατροφής.

- Ø Οικονομικά είναι αποδοτικός προορισμός για ιατρικό ταξίδι και ιατρική φροντίδα.
- Ø Παροχή άμεσα ιατρικής φροντίδας χωρίς μεγάλες λίστες αναμονής, εξασφαλίζοντας έτσι άμεση πρόσβαση σε συμβούλους, γρήγορα αποτελέσματα εξετάσεων και έγκαιρη ατομική φροντίδα.
- Ø Ευκολία στην επικοινωνία ιδιαίτερα γιατρών με ασθενών, λόγω ευρείας διάδοσης της αγγλικής γλώσσας στο νησί.
- Ø Θερμή φιλοξενία από τους ντόπιους που κάνουν το καθένα να αισθανθεί σαν στο σπίτι του.
- Ø Η μοναδική γεωγραφική τοποθεσία του νησιού, στο σταυροδρόμι της Ευρώπης, της Ασίας, της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, καθιστά την Κύπρο ευπρόσιτη από ανθρώπους οπουδήποτε στον κόσμο.
- Ø Άριστη τηλεπικοινωνιακή υποδομή και σύγχρονο οδικό δίκτυο.

Η Κύπρος έχει ήδη κερδίσει εξαιρετική φήμη ως πρωτοπόρο διεθνές κέντρο κλινικής διάκρισης, παρέχοντας κιόλας πρώτης τάξεως υπηρεσίες σε ανταγωνιστικές τιμές. Οι διαθέσιμες θεραπείες στην Κύπρο συμπεριλαμβάνουν:

- Ø Προληπτικές εξετάσεις και διαγνωστικοί ελέγχοι (π.χ. ετήσιες φυσικές εξετάσεις, γυναικολογικές εξετάσεις, μαστογραφίες)
- Ø Γενικές χειρουργικές επεμβάσεις (από ορθοπεδική μέχρι και νευροχειρουργική, από μεταμοσχεύσεις μέχρι και καρδιοχειρουργική)
- Ø Οφθαλμολογικές θεραπείες (π.χ. εξετάσεις ματιών, χειρουργικές επεμβάσεις, χειρουργική επέμβαση με λέιζερ)
- Ø Οδοντιατρικές θεραπείες (π.χ. αισθητικές, προληπτικές, περιοδοντολογικές, προσθετικές, ενδοδοντικές, ορθοδοντικές κ.λ.π.)
- Ø Αισθητική και επανορθωτική χειρουργική
- Ø Ορθοπεδικές θεραπείες και φυσιοθεραπεία
- Ø Καρδιολογία
- Ø Αιμοδιάλυση
- Ø Θεραπείες γονιμότητας, εμβρυική θεραπευτική αγωγή

Για το τέλειο συμπλήρωμα στον ιατρικό τουρισμό, η Κύπρος φημίζεται για μια μεγάλη γκάμα από spa υγείας και ευεξίας που προσφέρουν μια ευρεία σειρά παραδοσιακών και εναλλακτικών θεραπευτικών αγωγών. Υπάρχουν αμέτρητες

θεραπείες, όπως προγράμματα θαλασσοθεραπείας, παραδοσιακά λουτρά και χαμάμ, θεραπείες ομορφιάς και αρωματοθεραπεία, μασάζ με ζεστές πέτρες και υδροθεραπεία που σκοπό έχουν να χαλαρώσουν, να αναζωογονήσουν και να εμπνεύσουν.

- **Αθλητικός Τουρισμός**

Ο Αθλητισμός και ο Τουρισμός συγκλίνουν στην προώθηση πολλών κοινών στόχων και αξιών. Μέσα από αυτές τις δύο δραστηριότητες εδραιώνεται ο αλληλοσεβασμός μεταξύ των πολιτών των διαφόρων χωρών, η βαθύτερη και πιο ουσιώδες γνωριμία μεταξύ τους, αλλά και η ενδυνάμωση των σχέσεων τους. Παράλληλα, ο Αθλητικός Τουρισμός, ως τμήμα της τουριστικής αγοράς, κερδίζει συνεχώς έδαφος και αποκτά μεγαλύτερη σημασία με την πάροδο του χρόνου.

Η ανάπτυξη αυτής της μορφής του τουρισμού αποτελεί και για την Κύπρο θέμα υψηλής προτεραιότητας στα πλαίσια της Στρατηγικής Τουρισμού 2003-2010. Το συγκεκριμένο αυτό τμήμα της τουριστικής αγοράς συμβάλλει στη μείωση του προβλήματος της εποχικότητας, την αύξηση της κατα κεφαλήν δαπάνης και την αύξηση του επαναλαμβανόμενου τουρισμού. Η Κύπρος έχει πάρα πολλές δυνατότητες και προοπτικές να προσελκύει τον αθλητικό τουρισμό, τόσο για επαγγελματικό αθλητισμό, δηλαδή για μια αγωνιστική προετοιμασία, όσο και για σκοπούς ψυχαγωγίας, οπότε η ενασχόληση με ένα άθλημα αποτελεί συμπλήρωμα της τουριστικής εμπειρίας.

Ήδη έχει καταρτιστεί το τριετές Σχέδιο Δράσης 2005-2007 για την ανάπτυξη του Αθλητικού Τουρισμού στο νησί μας και η Κυβέρνηση μελέτησε τις λεπτομέρειές του, με στόχο την οριστικοποίηση του προγραμματισμού των έργων που περιλαμβάνονται σ' αυτό και κάποια από αυτά έχουν ήδη γίνει στην πράξη. Στο σχέδιο, μεταξύ άλλων δράσεων και εισηγήσεων, προβλεπόταν η δημιουργία κεντρικού συστήματος κρατήσεων από τον ΚΟΑ για τους αθλητικούς του χώρους. Ήδη ο ΚΟΑ έχει προχωρήσει στην ετοιμασία των όρων για προσφορές, για την ετοιμασία απαραίτητου λογισμικού συστήματος.

Στα πλαίσια της υλοποίησης των δράσεων και εισηγήσεων του Σχεδίου Δράσης, ο ΚΟΤ είχε ενισχύσει οικονομικά σημαντικές διεθνείς αθλητικές εκδηλώσεις, που συνέβαλαν στην ανάπτυξη και προώθηση της Κύπρου ως αθλητικού, τουριστικού προορισμού, όπως το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Badminton, το παγκόσμιο πρωτάθλημα Kickboxing, τους πανευρωπαϊκούς αγώνες σκοποβολής, το Διεθνές Ράλι Κύπρου, το παγκόσμιο πρωτάθλημα Καράτε Νέων που είχε γίνει το Νοέμβριο, καθώς επίσης και τον αγώνα Παγκόσμιου Κυπέλλου Μαραθωνίου Ορειβατικής Ποδηλασίας, που έγινε στην Κύπρο τον Απρίλη και του οποίου ο ΚΟΤ ήταν συνδιοργανωτής μαζί με την Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδηλασίας.

Η Συμφωνία που υπάρχει με την Ολυμπιακή Επιτροπή της Μεγάλης Βρετανίας, ο μεγάλος αριθμός ποδοσφαιρικών ομάδων που επιλέγουν την Κύπρο για τη χειμερινή προετοιμασία τους, απλά αποδεικνύουν τις δυνατότητες και προοπτικές που υπάρχουν. Πιστεύοντας στις δυνατότητές που υπάρχουν να πετύχουν σε αυτόν τον τομέα εκμεταλλευόμενοι τις ευνοϊκές καιρικές συνθήκες της Κύπρου κατά τη χειμερινή περίοδο. Γι' αυτό και επενδύεται σε νέα υποδομή, ενώ δίνονται κίνητρα για αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών. Η επιτυχία όμως θα εξαρτηθεί και από τις πρωτοβουλίες του ιδιωτικού τομέα. Πρωτοβουλίες για τις οποίες δεν θα πρέπει πάντα να αναμένονται κίνητρα οικονομικής φύσεως. Ο ΚΟΤ συνεχώς επενδύει στην προβολή και προώθηση της Κύπρου ως αθλητικού προορισμού. Ο ΚΟΑ βοηθά στην υποδομή. Όμως ο επιχειρηματικός κόσμος πρέπει να επενδύσει αξιοποιώντας τις δικές μας προσπάθειες.

- **Θρησκευτικός Τουρισμός**

Ο θρησκευτικός τουρισμός αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι της τουριστικής κίνησης και αφορά την επίσκεψη σε θρησκευτικούς τόπους λατρείας, όπως μοναστήρια και εκκλησίες.

Τα μνημεία από την ελληνική ορθοδοξία είναι ένα αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής κληρονομιάς και αποτελούν αξιόλογο πόλο έλξης επισκεπτών. Οι βυζαντινές και οι μεταβυζαντινές εκκλησίες, οι επιβλητικοί καθεδρικοί ναοί, τα ξωκλήσια, τα μοναστήρια με την αξιόλογη εικονογράφησή τους, ψηφιδωτά και τοιχογραφίες,

εικόνες που μαρτυρούν την επίμονη προσήλωση στις παραδόσεις και την στενή και μακραίωνη διασύνδεση της τέχνης με τη θρησκευτική λατρεία. Ο θρησκευτικός τουρισμός επίσης αφορά κυρίως ευσεβείς περιηγητές, φιλέρευνους τουρίστες, αλλά και θαυμαστές της βυζαντινής τέχνης, οι οποίοι, μέσα από πολιτιστικά οδοιπορικά στον ελληνικό χώρο, έρχονται σε επαφή με την πνευματικότητα της ορθοδοξίας.

Ο θρησκευτικός τουρισμός χωρίζεται σε δύο κατηγορίες:

- Ø Προσκυνητές τουρίστες, με τους οποίους επικρατεί το θρησκευτικό κίνητρο. Οι τουρίστες αυτοί πηγαίνουν σε μία περιοχή αποκλειστικά για την επίσκεψη στο θρησκευτικό χώρο.
- Ø Τουρισμός θρησκευτικής κληρονομιάς, όταν δηλαδή οι τουρίστες ταξιδεύουν ομαδικά και συνδυάζουν το ταξίδι τους και με άλλες τουριστικές δραστηριότητες.

Η ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού τίθεται μέσα στις προτεραιότητες του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Ο Οργανισμός έχει ήδη προβεί στον σχεδιασμό Θρησκευτικών Διαδρομών στην Κύπρο, έργο το οποίο θα συγχρηματοδοτηθεί σε ποσοστό 50% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Σύμφωνα με τον ΚΟΤ η υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις όπου οι επισκέπτες θα μπορούν να γνωρίσουν, να μελετήσουν και να βιώσουν τη θρησκευτική παράδοση της Κύπρου, όπως αυτή παρουσιάζεται μέσα από τα μοναστήρια, τις εκκλησίες, τα μουσεία, τα σκευοφυλάκια, τα κειμήλια, τις εκκλησιαστικές εορτές, τα ήθη και έθιμα που σχετίζονται με τη θρησκευτική ιστορία και κληρονομιά.

Επίσης, ο σχεδιασμός των Θρησκευτικών Περιηγήσεων θα λειτουργήσει συμπληρωματικά και σε συνέργαση με άλλα εξειδικευμένα προϊόντα όπως για παράδειγμα τα Μονοπάτια της Φύσης, Δρόμοι του Κρασιού, Πολιτιστική Διαδρομή Κύπριδα Αφροδίτη, συμβάλλοντας στη στήριξη της τουριστικής δραστηριότητας καθώς και στη διασφάλιση της αειφόρου και βιώσιμης ανάπτυξης της υπαίθρου της Κύπρου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Κύπρος διαθέτει πλήθος προορισμών θρησκευτικού ενδιαφέροντος. Για την προώθηση του Θρησκευτικού Τουρισμού έχουν

δρομολογηθεί αρκετά σημαντικές επαφές σε Ελλάδα, Τουρκία και Λίβανο, όπου υπάρχουν ορθόδοξοι χριστιανοί και κοινή θρησκευτική κληρονομιά.

Εξάλλου, μέσα στους δημοφιλέστερους προορισμούς είχε συμπεριληφθεί η Κύπρος το καλοκαίρι του 2006 από τη Βρετανική Ένωση Τουριστικών Πρακτόρων (ABTA - Association of British Travel Agents). Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν βάσει των κρατήσεων που έγιναν από γραφεία, στην ουσία μέλη της. Η Κύπρος εμφανίζεται στην τρίτη θέση μεταξύ των προορισμών με την υψηλότερη επισκεψιμότητα για τους Βρετανούς τουρίστες μετά την Ισπανία και την Ελλάδα. Κάποιοι τόποι όπου σχετίζονται άμεσα με τον θρησκευτικό τουρισμό είναι τα πιο κάτω.

1. Όμοδος

Το Όμοδος, με πληθυσμό γύρω στους 320κατοίκους, βρίσκεται 42 χιλιόμετρα βορειοδυτικά της πόλης της Λεμεσού στη γεωγραφική περιφέρεια των Κρασχωριών. Είναι κτισμένο κοντά στη δυτική όχθη του ποταμού «Χα ποτάμι», σε μέσο υψόμετρο 810 μέτρων. Το χωριό περιβάλλεται από ψηλές βουνοκορφές, οι ψηλότερες από τις οποίες είναι ο Αφάμης (1153 μ.) και ο Κρεμμός της Λαόνας (1092 μ.).

Το χωριό δέχεται μια μέση ετήσια βροχόπτωση γύρω στα 760 χιλιοστόμετρα και στην περιοχή του καλλιεργούνται αμπέλια και διάφορα φρουτόδενδρα (μηλιές, δαμασκηνιές, αχλαδιές, ροδακινιές και χρυσομηλιές). Υπάρχουν επίσης ακαλλιέργητες εκτάσεις που καταλαμβάνονται από ποικίλη φυσική βλάστηση. Ένα μικρό μέρος του χωριού, στο βόρειο τμήμα του, καταλαμβάνεται από το κρατικό δάσος της Πάφου.

Το χωριό πολύ πιθανό να δημιουργήθηκε στα τέλη της Βυζαντινής περιόδου ή στις αρχές της Φραγκοκρατίας, ύστερα που διαλύθηκαν οι οικισμοί Πάνω και Κάτω Κούπετρα, που βρίσκονταν στην ανατολική όχθη του ποταμού «Χα Ποτάμι». Τότε σύμφωνα με την παράδοση, δημιουργήθηκε ο νέος οικισμός γύρω από το αρχικό μοναστήρι του Τιμίου Σταυρού, που πήρε το όνομα Όμοδος.

Για την ελληνική ονομασία του χωριού οι επικρατέστερες εκδοχές είναι τρεις:

α) Από την Κυπριακή λέξη «μόδος» που σημαίνει με την ησυχία σου, «με τρόπο», προσεκτικά. Όταν οι κάτοικοι των Κουπέτρων βλέποντας κάθε βράδυ ένα φως στο απέναντι βουνό, πήγαν για να δουν τι συμβαίνει και βρήκαν το φως να βγαίνει από την καρδιά ενός πυκνού και δύσβατου βάτου, που για να περάσουν χρειάστηκε να τον κόψουν, ο ένας έλεγε στον άλλο «με τον μόδο σου» ώσπου τελικά βρήκαν μια σπηλιά με ξύλινο σταυρό και ένα καντήλι αναμμένο μέσα.

β) Από το χωριό ξεκινούν πολλοί δρόμοι για τα γύρω χωριά. Από το επίρρημα «ομού» και την λέξη «οδός» σχηματίστηκε το Όμοδος.

γ) Σε Φράγκικα έγγραφα αναφέρεται ότι στην περιοχή κατοικούσε ο φεουδάρχης Homodeus και πολύ πιθανό από το όνομα του φεουδάρχη να πήρε και το χωριό το όνομα του. Μέσα και πολύ κοντά στο χωριό βρέθηκαν αρχαία αντικείμενα που φανερώνουν ότι η περιοχή κατοικείτο κατά την αρχαιότητα και μάλιστα από τα Προϊστορικά χρόνια.

Το Όμοδος, κτισμένο στη πλαγιά του βουνού, ανάμεσα σε ένα καταπράσινο χαλί από αμπελώνες, περιτριγυρισμένο από βουνά, είναι από τα πιο γραφικά χωριά της Κύπρου. Η μεγάλη πλατεία του χωριού, μοναδική σε γραφικότητα και έκταση, μπροστά στο μεγαλόπρεπο μοναστήρι του Τιμίου Σταυρού, ο μεσαιωνικός ληνός, τα στενά δρομάκια, τα πετρόκτιστα σπίτια όλα χωμένα στο πράσινο, προσδίδουν στο χωριό μια ιδιαίτερη ομορφιά και γοητεία. Εξάλλου τα ίδια τα σπίτια του χωριού συγκεντρώνουν αρκετό ενδιαφέρον από πλευράς λαϊκής αρχιτεκτονικής με κύρια στοιχεία στις κεραμιδένιες στέγες ή τα δώματα, τα γραφικά ανώγια, τις πλακόστρωτες λουλουδιασμένες αυλές με τα πιθάρια, τις ξύλινες πόρτες και τα ξωπόρτια με ποικίλες διακοσμήσεις.

Η λαϊκή τέχνη διατηρείται παραδοσιακά και στο εσωτερικό των σπιτιών, όπου απαντάται το παλιό ψηλό κρεβάτι με τον κεντημένο «σκλουβέρι», ο σκαλιστός καναπές, οι «τόνενες» καρέκλες, οι τοίχοι στολισμένοι με κάδρα από κουκούλι μεταξοσκώληκα, τα κυπριακά σκεύη μαγειρέματος. Εξάλλου στην αποθήκη του σπιτιού, που είναι πρώτα από όλα και εργαστήριο των σταφυλιών, βρίσκονται τα πελώρια κόκκινα πιθάρια για την αποθήκευση του κρασιού. Διατηρούνται ακόμα το παλιό άροτρο, το αλεστήρι των σταφυλιών, τα κοφίνια και το καζάνι της φημισμένης ζιβανίας.

Το Όμοδος είναι γνωστό από τα παλιά χρόνια για τα εκλεκτά του σταφύλια και τα εύγευστα κρασιά του. Σύμφωνα με την παράδοση, το εξαιρετικής ποιότητας μοσχάτο κρασί Αφάμης, που πήρε το όνομα του από το ομώνυμο βουνό στα ανατολικά του χωριού, έδωσε την αφορμή ώστε ο μέθυσος σουλτάνος Σελήμ ο Β΄ να κατακτήσει το νησί για να έχει δικό του αυτό το περίφημο κρασί. Το γεγονός ότι γίνεται κατασκευή παραδοσιακού κρασιού στο Όμοδος από τα παλιά χρόνια μαρτυρείται και από τον γνωστό μεσαιωνικό ληνό που βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το Μοναστήρι του Τιμίου Σταυρού.

Οι κάτοικοι του Ομόδους εκτός από την καλλιέργεια του αμπελιού και την παραγωγή εκλεκτού κρασιού και ζιβανίας, επιδίδονται και στην κατασκευή του κυπριακού «σουτζιούκου», «παλουζέ», «κκιοφτερκών» και «κουλλουρκών». Τα «αρκατένα» κουλλούρα του Ομόδους είναι επίσης πασίγνωστα και περιζήτητα σε όλη την Κύπρο. Επίσης παρασκευάζουν γνήσια και εξαιρετικής νοστιμάδας γλυκά από φρούτα της περιοχής. Επιπρόσθετα, στο χωριό ανθεί και η οικοτεχνία. Οι γυναίκες του χωριού εκτός από την πολλή και σκληρή δουλειά που προσφέρουν δίπλα στους συζήγους για την καλλιέργεια της γης, ασχολούνται και με τα χειροποίητα κεντήματα, φτιάχνοντας θαυμάσιους κροσιέδες, τραπεζομάντιλα, «νηματένα παπλώματα», «πιπίλες» και δαντέλες.

Σε συνέντευξη του, ο Γάλλος πρόεδρος της παγκόσμιας ένωσης τουριστικών δημοσιογράφων και ταξιδιωτικών συγγραφέων αναφέρει ότι δύο μέρη σε ολόκληρο τον κόσμο του έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση: το Μάτσα Πίτσου της φυλής Ίνκας στο Περού της Λατινικής Αμερικής και το χωριό Όμοδος της Κύπρου. Είναι ίσως το χωριό αυτό από τα λίγα που διατηρεί ανόθευτη την παλιά ομορφιά του και τον απόλυτα Κυπριακό χαρακτήρα του.

Αν σήμερα το Όμοδος εξελίχθηκε και εξελίσσεται ακόμα σ' ένα πολυσύχναστο αγροτουριστικό θέρετρο, τούτο κατά γενική ομολογία οφείλεται στην αξιόλογη δράση και την στενή συνεργασία των Τοπικών Αρχών του Κοινοτικού Συμβουλίου, της Εκκλησιαστικής Επιτροπής, της Επιτροπείας της Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Ομόδους, του Ομίλου «οι φίλοι του Ομόδους», των κατοίκων και των φίλων του χωριού.

Από πολύ νωρίς, τη δεκαετία του 1980, το Όμοδος στρέφεται προς τις ρίζες του, τις πηγές του, επιζητώντας την πρόοδο και την ανάπτυξή του σε πολλούς τομείς, περιλαμβανομένου και του αγροτουρισμού. Γρήγορα κατανόησε την έννοια του αγροτουρισμού και διαπίστωσε ότι είναι μία νέα μορφή τουρισμού, που βοηθά την αγροτική οικογένεια και προβάλλει την Κυπριακή παράδοση. Εδώ και μερικά χρόνια, άρχισε στο Όμοδος να αναπτύσσεται ο αγροτουρισμός, από τους ανθρώπους που ασχολούνται με τα αμπέλια και έχουν παραδοσιακές κατοικίες τις οποίες μετέτρεψαν σε τουριστικά καταλύματα, καταστήματα ενθυμίων, εστιατόρια και μικρές

ταβερνούλες. Έτσι, κατόρθωσε να προσφέρει στους τουρίστες τη δυνατότητα να ζήσουν για ένα μικρό διάστημα ήρεμα μέσα στη φύση, κοντά στον αμπελουργό και τις γεωργικές τους ασχολίες (κλάδεμα, καλλιέργεια, μάζεμα σταφυλιών, κατασκευή κρασιού), να γνωρίσουν τα ήθη και τα έθιμα του χωριού, τη λαϊκή τέχνη και παράδοση και να γευθεί την παραδοσιακή κουζίνα και τα παραδοσιακά προϊόντα.

Οι κάτοικοι του Ομόδους κατόρθωσαν να αυξήσουν τα εισοδήματά τους με την εκμετάλλευση παραδοσιακών καταλυμάτων και την διάθεση αμπελουργικών προϊόντων δικής τους παραγωγής στους τουρίστες, όπως «σουτζούκο», «παλουζέ» (μουσταλευριά) και κρασί καθώς και «αρκατένα» (κουλούρια) και είδη τοπικής λαϊκής τέχνης. Επίσης δόθηκε η ευκαιρία σε νέες οικογένειες να παραμείνουν στην ύπαιθρο, να επιστρέψουν στις ρίζες τους και να ασχοληθούν με τη διατήρηση καταστημάτων ενθυμίων, εστιατορίων, ταβερνών, οινοποιείων και καταλυμάτων.

Ο επισκέπτης του Ομόδους έχει την δυνατότητα να μείνει στο χωριό σε αναπαλαιωμένα παραδοσιακά σπίτια και ξενώνες. Σήμερα υπάρχουν πέραν των 40 επιπλωμένων διαμερισμάτων με δυναμικότητα 140 κλινών, που παλιά ήταν αποθήκες αμπελουργών, τα οποία ενοικιάζονται ολόχρονα τόσο σε Κύπριους όσο και ξένους. Πολλά καταστήματα ενθυμίων βρίσκονται κατά μήκος των γραφικών σοκακιών και άλλα πολλά πλαισιώνουν την απέραντη, λιθόστρωτη πλατεία του χωριού, στα οποία ο επισκέπτης θα βρει παραδοσιακά προϊόντα λαϊκής τέχνης, δαντέλες και κεντήματα.

Ακόμα, ο επισκέπτης θα δει τις γυναίκες του χωριού να μαζεύονται τον μεν χειμώνα στην λιακάδα και το δε καλοκαίρι στο πιο ωραίο σκιερό μέρος της γειτονιάς, με ένα βελόνι στο χέρι, για να φτιάχνουν την περίφημη παραδοσιακή «πιπίλα» (κέντημα) που μπορεί ο καθένας να αγοράσει και να στολίσει τα έπιπλά του και άλλα αντικείμενα. Σήμερα το Όμοδος εξακολουθεί να αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά κέντρα παραγωγής «πιπίλας». Με την κατασκευή της ασχολούνται πέραν των εξήντα γυναικών.

Το χωριό διαθέτει 14 γραφικές ταβέρνες, εστιατόρια και καφενεία που σερβίρουν πρωινό και παραδοσιακά φαγητά. Υπάρχουν τέσσερα Οινοποιεία για την παραγωγή κρασιού. Στα γραφικά δρομάκια και την πλατεία, ο επισκέπτης μπορεί να συναντήσει

εργαστήρια που κατασκευάζουν φυσητό γυαλί βιτρό, χαλκογραφίες και εικόνες. Ο επισκέπτης ακόμα μπορεί να αγοράσει τα ξακουστά αρκατένα κουλούρια, τα οποία παρασκευάζονται στους πέντε φούρνους που διαθέτει το χωριό, όπως και μυρωδάτα, γεύσατα, γλυκόποτα κρασιά από τα τρία ποτοποιεία και τα οινοποιεία.

Το μέλλον για τον Αγροτουρισμό στο Όμοδος είναι αισιόδοξο λόγω των πολλών έργων υποδομής και άλλων διευκολύνσεων που υπάρχουν και της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς που κληροδότησαν οι παλιές γενιές, την οποία προσπαθούμε πεισματικά να διαφυλάξουμε. Βέβαια και οι κάτοικοι του Ομόδους παίρνουν πρωτοβουλίες και προβάλλουν ιδέες που προωθούν την ανάπτυξη του Αγροτουρισμού. Με τη συνέχιση του Αγροτουρισμού, θα προωθηθεί ακόμα περισσότερο η ανάπτυξη του χωριού. Βασικά, θα μπορούσε να λεχθεί ότι ο Αγροτουρισμός συνέβαλε και θα συμβάλει στην ανάπτυξη και αναζωογόνηση του Κρασοχωριού Όμοδος.

ο Το μοναστήρι του Τίμιου Σταυρού στο Όμοδος

Το στολίδι και το πραγματικό καμάρι του Ομόδους είναι το Μοναστήρι του Τιμίου και Ζωοποιού Σταυρού που είναι κτισμένο στην καρδιά της κοινότητας. Ορθώνεται μεγαλόπρεπα και με την επιβλητικότητα του αποτελεί σημαντικό μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου. Το Μοναστήρι του Τιμίου Σταυρού είναι από τα παλαιότερα και πιο ιστορικά μοναστήρια του νησιού, γι' αυτό και γίνεται μια συνοπτική αναφορά σε αυτό πιο κάτω.

Σύμφωνα με την παράδοση οι κάτοικοι των γειτονικών χωριών Πάνω και Κάτω Κουπέτρων, που σήμερα δεν υπάρχουν, μια νύκτα πρόσεξαν μια φωτιά ανάμεσα σε κάτι θάμνους στην περιοχή που βρίσκεται σήμερα κτισμένο το Μοναστήρι. Όταν ξημέρωσε πήγαν στο μέρος που είδαν την φωτιά αλλά δεν είδαν κανένα σημάδι. Το φαινόμενο αυτό επαναλήφθηκε αρκετές νύκτες. Τότε άρχισαν να σκάβουν τη γη για να ανακαλύψουν μια μικρή σπηλιά μέσα στην οποία βρήκαν το Σταυρό. Για να ευχαριστήσουν τον Θεό έκτισαν πάνω από την σπηλιά ένα παρεκκλήσι και φύλαγαν εκεί τον πολύτιμο θησαυρό τους που έγινε για αυτούς ιερό προσκύνημα. Με την

πάροδο του χρόνου, το εκκλησάκι επεκτάθηκε και μετατράπηκε σε Μοναστήρι με πολλούς μοναχούς και τεράστια περιουσία όχι μόνο στη Κύπρο αλλά και στο εξωτερικό διατηρώντας Μετόχι στην Κωνσταντινούπολη και ακίνητη περιουσία στη Ρωσία.

Σύμφωνα με την παράδοση, το Μοναστήρι ιδρύθηκε πριν από την άφιξη της Αγίας Ελένης στη Κύπρο το 327 μ.Χ. Διάφοροι ιστορικοί της Κύπρου όπως ο Νεόφυτος Ροδιός, ο Ρώσος μοναχός περιηγητής Μπάρσκυ, ο Αρχιμανδρίτης Κυπριανός κ.α. αναφέρονται στην επίσκεψη της Αγίας Ελένης στην Κύπρο και στο γεγονός ότι άφησε στο Μοναστήρι κομμάτι από το Άγιο Σχοινί και το Τίμιο Ξύλο. Το Μοναστήρι μετά από πολλά θαύματα του Σταυρού απέκτησε μεγάλη φήμη και εξελίχθηκε σε μεγάλο προσκύνημα. Η ιστορική Μονή του Ομόδους πέρασε από πολλές φάσεις μέσα από το πέρασμα των αιώνων αλλά κατόρθωσε να διατηρηθεί και να μεγαλουργήσει.

Η καμπάνα που διατηρείται μέχρι σήμερα είναι δώρο του Δοσίθεου από το 1812 και είναι η πρώτη καμπάνα που ήχησε στην Κύπρο μετά τα χρόνια της Τούρκικης δουλείας. Όμως η βοήθεια που πρόσφερε το Μοναστήρι στη Φιλική Εταιρεία για τη Μεγάλη Ελληνική Επανάσταση του 1821, ήταν μοιραία για το Μοναστήρι και τον Δοσίθεο. Τον Οικονόμο Δοσίθεο καρατόμησαν οι Τούρκοι μαζί με άλλους κληρικούς και λαϊκούς στις 10 Ιουλίου 1821 στη Λευκωσία. Το 1850 έγινε ανακαίνιση της Εκκλησίας, που επεκτάθηκε στις δύο πλευρές παίρνοντας τη σημερινή της μορφή. Εξαιρετικής σημασίας είναι το χρυσοσκάλιστο εικονοστάσι της Εκκλησίας, που φιλοτεχνήθηκε το 1817, με τη θήκη του Τιμίου Σταυρού και με τις Ρωσικής τεχνοτροπίας αρχαίες εικόνες.

Επίσης πιο αξιόλογο είναι το Συνοδικό με το θαυμάσιο ταβάνι του και με το θρόνου του Τιμίου Σταυρού, που είναι σκαλισμένος πάνω σε ξύλο καρυδιάς και προβάλλει σαν αληθινό αριστούργημα. Σήμερα, η αίθουσα του Συνοδικού είναι αρχαίο μνημείο. Στις άλλες αίθουσες στεγάζονται σήμερα το Μουσείο Βυζαντινών εικόνων, το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, η πινακοθήκη, έκθεση φωτογραφίας παλαιάς και νέας και το Μουσείο Αγώνα 1955-59 που είναι το πρώτο που έγινε μετά τον Επικό Αγώνα.

Στο Μοναστήρι του Τιμίου Σταυρού Ομόδους υπάρχουν κειμήλια ανεκτίμητης αξίας που το έκαναν ονομαστό σε ολόκληρο τον κόσμο. Μερικά από αυτά είναι:

1. Μεγάλος Σταυρός με τον Άγιο Κάνναβο: Είναι ένας ξύλινος Σταυρός με αργυρεπίχρυσο κάλυμμα, που είναι τοποθετημένος σε ειδικό κουβούκλιο στο τέμπλο του ναού. Στο κέντρο του Σταυρού, μέσα σε χώρο που προφυλάσσεται με χρυσή θυρίδα που ανοιγοκλείει βρίσκεται ο Άγιος Κάνναβος που ονομάζεται και Άγιο Σχοινιό.

2. Ο Σταυρός του Παναρέτου: Ο Σταυρός αυτός είναι πολύ παλιός και φυλασσόταν στο μεσαιωνικό μοναστήρι του Τιμίου Σταυρού έξω από το χωριό Ανώγυρα. Σε καιρούς δύσκολους μεταφέρθηκε στο Μοναστήρι του Τιμίου Σταυρού στο Όμοδος για ασφάλεια όπου και εξακολουθεί να φυλάσσεται μέχρι σήμερα.

3. Το κρανίο του Αποστόλου Φίλιππου που φυλάσσεται μέσα σε αργυρεπίχρυση πυραμοειδή θήκη. Τη γνησιότητα του κρανίου μαρτυρούν οι σφραγίδες των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων Μεγάλου Θεοδοσίου και Ηρακλείου.

4. Ξύλινος Σταυρός ύψους 15 εκατοστών στολισμένος με πολύτιμους λίθους. Θαυμασμό προκαλεί η εξαιρετική λεπτουργική τέχνη που παρουσιάζει.

5. Τεμάχιο λίθου από το φρικτό Γολγοθά που εξασφαλίστηκε με ενέργειες του Οικονόμου Καλλιστράτη Παπαδήμα.

Επίσης στο μοναστήρι υπάρχουν ιερά σκεύη, 26 λείψανα Αγίων, πολύτιμα κοσμήματα και άλλα αφιερώματα.

6. Νικόκλια

Η κοινότητα της Νικόκλιας με περίπου 100 κατοίκους, βρίσκεται 17χλμ νοτιοανατολικά της Πάφου και είναι το πρώτο χωριό που βρίσκεται στον δρόμο προς τα ορεινά θέρετρα της Κύπρου και το Τροόδος. Με την κατασκευή του νέου δρόμου Λεμεσού – Πάφου και Νικόκλιας – Τροόδους οι αποστάσεις μειώθηκαν κατά πολύ. Η μεταφορά από την Νικόκλια στη Λεμεσό διαρκεί περίπου 25 περίπου λεπτά ενώ για το Τροόδος χρειάζεται περίπου μια ώρα. Απέχει 5 λεπτά από το διεθνές αεροδρόμιο Πάφου.

Το χωριό είναι κτισμένο σε μέσο υψόμετρο 80 μέτρων στη δυτική όχθη του ποταμού Διαρίζου σε ένα πανέμορφο φυσικό τοπίο. Δυτικά του χωριού και σε μικρή απόσταση βρίσκεται το φράγμα του Ασπρόκρεμμου. Στη περιοχή της Νικόκλιας παλαιότερα καλλιεργούνταν αμπέλια οινοποιησίμων ποικιλιών, εσπεριδοειδή, όσπρια, φιστίκια, σιτηρά, νομευτικά φυτά, λαχανικά, χαρουπιές και ελιές. Σήμερα οι κάτοικοι του χωριού ασχολούνται σε διάφορες εργασίες στη Πάφο και έχουν σαν δεύτερη απασχόληση τη Γεωργία και την Κτηνοτροφία στο χωριό.

Σύμφωνα με την παράδοση το χωριό πήρε το όνομα του από τον Νικοκλή που ήταν ο τελευταίος βασιλιάς του αρχαίου βασιλείου της Πάφου και που είχε τα παλάτια του στο χωριό. Αυτό το διαβεβαιώνουν διάφορα αρχαιολογικά ευρήματα που βρέθηκαν παλαιότερα στη κοινότητα αλλά λόγω άγνοιας των κατοίκων για την αρχαιολογική τους αξία αυτά καταστράφηκαν ή κλάπηκαν.

Η κοινότητα έχει ένα πάρα πολύ καλό κλίμα όπου το καλοκαίρι φυσάει κρύος αέρας από την οροσειρά του Τροόδους μέσω του ανοίγματος του ποταμού. Την άνοιξη μια ωραία μυρωδιά καλύπτει την περιοχή η οποία προέρχεται από την άνθιση των διαφόρων δένδρων που υπάρχουν σε ολόκληρη την έκταση της κοινότητας. Κατά τους χειμερινούς μήνες το κλίμα είναι ήπιο.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό της κοινότητας της Νικόκλιας είναι η μεγάλη ποικιλία πουλιών, ερπετών και πεταλούδων που υπάρχουν στη περιοχή της. Αρκετοί πτηνολόγοι, ερπετολόγοι και εντομολόγοι επισκέπτονται την περιοχή για μελέτη των πιο πάνω ειδών.

Κυπριακός Τουρισμός – Οικονομία – Στρατηγικό Σχέδιο

Ιστορικά η κυπριακή οικονομία χαρακτηρίζεται από σημαντικό βαθμό ανάπτυξης, τα τελευταία 50 χρόνια υψηλότερο από όλες τις χώρες της περιοχής (εκτός Ισραήλ) και γενικά της ανατολικής Μεσογείου. Η τούρκικη εισβολή στη Βόρεια Κύπρο, ενώ ήταν ένα μεγάλο πλήγμα, δεν κατάφερε να ανακόψει την ανοδική πορεία της νήσου που στηρίζεται κυρίως στις υπηρεσίες του τουρισμού, της ναυτιλίας και των χρηματοοικονομικών.

Τα τελευταία όμως χρόνια το αναπτυξιακό μοντέλο της Κύπρου φαίνεται να έχει κολλήσει. Μετά από κάποια έτη ισχυρής ανάπτυξης, η Κύπρος το 2002 και 2003 αναπτύχθηκε με μόλις 2,1 και 1,9% ίσως λόγω της αναδιάρθρωσης και του περιορισμού των off shore επενδύσεων λόγω εισόδου στην ΕΕ.

Έτσι ενώ παραδοσιακά η Κύπρος είναι σημαντικά πλουσιότερη της Ελλάδας, το ελληνικό ΑΕΠ. Σε μονάδες αγοραστικής δύναμης ξεπέρασε το Κυπριακό για πρώτη φορά το 2003. Η υπεροχή της Ελλάδας, μετά από μια μικρή ανατροπή, είναι πιθανό να παγιωθεί έως το 2008, παρά την σχετική ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας εν τω μεταξύ.

- **Τα πρώτα χρόνια της τουριστικής βιομηχανίας –
Τουρκική εισβολή και ανοικοδόμηση**

Οι βάσεις για την ανάπτυξη του τουρισμού της Κύπρου είχαν τεθεί ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1960. Ο τομέας αναπτυσσόταν γοργά μέχρι και το καλοκαίρι του 1974, οπότε και έγινε η Τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Η εισβολή είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια των δύο πιο αναπτυγμένων τουριστικά περιοχών της Κύπρου, της Αμμοχώστου και της Κερύνειας, οι οποίες περιήλθαν υπό Τουρκική κατοχή, και ουσιαστικά την ολόσχερη σχεδόν καταστροφή της τουριστικής βιομηχανίας, αλλά και της οικονομίας γενικότερα. Συγκεκριμένα, υπό Τουρκική κατοχή περιήλθαν 13.000 περίπου κλίνες, οι οποίες αντιπροσώπευαν το 71,7% της συνολικής δυναμικότητας της ξενοδοχειακής βιομηχανίας της Κύπρου, πλέον 5.000 κλίνες οι οποίες βρίσκονταν υπό ανέγερση και 40% περίπου των εστιατορίων και κέντρων αναψυχής.

Η τεράστια ζημιά που υπέστη η Κυπριακή οικονομία κατέστησε αναγκαία τη λήψη δραστικών μέτρων, με στόχο την ταχύτερη δυνατή ανοικοδόμηση της. Για το σκοπό αυτό, η Κυβέρνηση θεώρησε ότι η ανάπτυξη του τουρισμού θα ήταν το πιο κατάλληλο εργαλείο. Κεντρικό ρόλο στην ανοικοδόμηση της τουριστικής βιομηχανίας κλήθηκε να υπάγεται στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη, προώθηση και προβολή του Κυπριακού τουριστικού προϊόντος και την ρύθμιση και επίβλεψη της λειτουργίας όλων των τουριστικών επιχειρήσεων της Κύπρου.

Η προσπάθεια αυτή για ανοικοδόμηση της τουριστικής βιομηχανίας ήταν ιδιαίτερα επιτυχής. Η επιτυχία αυτή οφείλεται τόσο στη συνδρομή της Κυβέρνησης, η οποία παραχώρησε γενναιόδωρα κίνητρα σε εκτοπισθέντες ξενοδόχους για να επαναδραστηριοποιηθούν στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία αλλά και γενικότερα ενθάρρθηκε με διάφορους τρόπους την δημιουργία ξενοδοχειακής υποδομής, όσο και στην προθυμία του ιδιωτικού τομέα να εκμεταλλευτεί τα κίνητρα αυτά και στο εν γένει επιχειρηματικό πνεύμα των Κυπρίων τουριστικών επιχειρηματιών. Ως αποτέλεσμα, ο τουρισμός κατέστη ξανά η πιο σημαντική οικονομική δραστηριότητα και η βασική κινητήριος δύναμη πίσω από το οικονομικό θαύμα που επιτελέστηκε στην Κύπρο μετά την Τουρκική εισβολή.

- **Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού (ΚΟΤ)**

Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού εδρεύει στη Λευκωσία, όπου βρίσκονται και τα κεντρικά του γραφεία, ενώ διατηρεί γραφεία πληροφοριών και επιθεωρητών σε όλες τις πόλεις της Κύπρου και γραφεία πληροφοριών στις κυριότερες χώρες-πηγές του Κυπριακού τουρισμού. Τα γραφεία πληροφοριών του ΚΟΤ σε όλη την Κύπρο έχουν ως στόχο την παροχή πληροφοριών προς τους τουρίστες, ενώ τα γραφεία επιθεωρητών είναι επιφορτισμένα με τον έλεγχο της λειτουργίας και των επιπέδων εξυπηρέτησης κατά τόπους τουριστικών επιχειρήσεων.

Σε ότι αφορά τα γραφεία εξωτερικού, ο ρόλος τους είναι να προωθούν τον Κυπριακό Τουριστικό Προϊόν, να εξυπηρετούν τους τουριστικούς επιχειρηματίες και να παρέχουν πληροφορίες στο ταξιδιωτικό κοινό. Δεκαοκτώ συνολικά γραφεία εξωτερικού βρίσκονται σε λειτουργία στο Λονδίνο, στο Δουβλίνο, στην Φρανκφούρτη, στο Βερολίνο, στο Παρίσι, στη Στοκχόλμη, στην Αθήνα, στη Ζυρίχη, στη Μόσχα, στο

Μιλάνο, στο Άμστερνταμ, στις Βρυξέλλες, στη Βιέννη, στη Νέα Υόρκη, στο Τελαβίβ, στη Βουδαπέστη, στη Βαρσοβία και στην Πράγα.

- **Συμμετοχή σε Διεθνείς Οργανισμούς**

Η Κυπριακή Κυβέρνηση, μέσω του ΚΟΤ, συμμετέχει ενεργά και συνεισφέρει επικοδομικά σε διεθνείς τουριστικούς οργανισμούς. Ακόμα, συμμετέχει σε Εκθέσεις του εξωτερικού, συνέδρια και σεμινάρια σχετικά με τον τουρισμό. Τέτοιες διεθνείς εκδηλώσεις προσφέρουν επίσης την ευκαιρία ενημέρωσης των οργανωτών ταξιδιών και των ταξιδιωτικών συγγραφέων για τις προσπάθειες της παραμονής τουρκοκυπριακής διοίκησης για την λειτουργία Ελληνοκυπριακών ξενοδοχείων στην τουρκοκρατούμενη περιοχή της Κύπρου.

- **Τουριστική Βιομηχανία**

Οι αφίξεις περιηγητών σημείωσαν αύξηση το 2007 κατά 0.6% σε σχέση με το 2006 (2.416.081 τουρίστες το 2007 και 2.400.294 το 2006). Το μεγαλύτερο μερίδιο των τουριστικών αφίξεων στην Κύπρο κατέχουν η Δυτική, η Κεντρική και η Βόρεια Ευρώπη. Σε ό,τι αφορά την κατανομή των αφίξεων κατά χώρα προέλευσης το 2007, το Ηνωμένο Βασίλειο διατήρησε τη μερίδα του λέοντος συνεισφέροντας γύρω στο 60% των αφίξεων, με την Ελλάδα, τη Γερμανία, τη Ρωσία, τη Σουηδία και την Νορβηγία να ακολουθούν με πολύ μικρότερα ποσοστά (γύρω στα 5-6% η κάθε μία). Σημαντική ήταν και η συνεισφορά άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, του Ισραήλ και των Η.Π.Α.

Ο τουρισμός είναι επίσης πολύ σημαντική οικονομική δραστηριότητα για την Κύπρο. Τα συνολικά έσοδα από τον τουρισμό το 2007 ανήλθαν σε Λ.Κ 1.858,1 εκ (περίπου 3,175εκ. Ευρώ), συνεισφέροντας γύρω στο 15.5% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) και αντιπροσωπεύοντας το 30% των εσόδων σε ξένο συνάλλαγμα από τις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών.

Ο τουρισμός είναι επίσης πολύ σημαντική πηγή εργοδότησης. Το 2007, το 15% περίπου του επικερδώς απασχολούμενου πληθυσμού της Κύπρου ή περίπου 45.900 άνθρωποι απασχολούνταν άμεσα στην τουριστική βιομηχανία (σε τουριστικά καταλύματα, εστιατόρια και κέντρα αναψυχής, σε τουριστικά γραφεία και ως ξεναγοί).

Η Κύπρος προσφέρει ένα ευρύ φάσμα επιλογών για διαμονή το οποίο κυμαίνεται από μεγάλα, σύγχρονα και πολυτελή ξενοδοχειακά συγκροτήματα σε μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις. Η ξενοδοχειακή υποδομή της Κύπρου περιλαμβάνει ξενοδοχεία, οργανωμένα διαμερίσματα, τουριστικά χωριά, τουριστικές επαύλεις, κατασκηνωτικούς χώρους, παραδοσιακές οικοδομές, τουριστικά επιπλωμένα διαμερίσματα, ξενώνες και ξενοδοχεία χωρίς αστέρα. Κάτι που δεν προσφέρεται στην Κύπρο είναι διαμονή σε οικίες ιδιωτών.

Η σύγχρονη υποδομή τουριστικής διαμονής στην Κύπρο είναι ευρέως αναγνωρισμένη ως ένα από τα δυνατά σημεία του Κυπριακού τουριστικού προϊόντος, και αποδίδεται κυρίως στην αυστηρή νομοθεσία που διέπει τη δημιουργία και λειτουργία των τουριστικών καταλυμάτων, η οποία επιβάλλει την τήρηση υψηλών προδιαγραφών. Παρά τα πιο πάνω, το Στρατηγικό Σχέδιο στοχεύει στη περαιτέρω αύξηση των επιπέδων ποιότητας της ξενοδοχειακής υποδομής στην Κύπρο. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, το Σχέδιο προνοεί μια πολύ μικρή αύξηση στην προσφορά κλινών μέχρι το έτος 2010 και ορίζει ρητώς όπως οποιαδήποτε νέα ανάπτυξη περιορίζεται σε ξενοδοχεία 3-5 αστέρων (ειδικά σε ξενοδοχεία τύπου μπουτίκ), τουριστικά χωριά, τουριστικές επαύλεις και παραδοσιακές οικοδομές. Επιπλέον, θα εισαχθούν ειδικά σχέδια κινήτρων για να ενθαρρύνουν οι ιδιοκτήτες μονάδων χαμηλών κατηγοριών είτε να τις αναβαθμίσουν όπου είναι δυνατό είτε να τις αποσύρουν από την υφιστάμενη προσφορά κλινών.

Οι τιμές των αδειούχων τουριστικών καταλυμάτων εγκρίνονται από τον Κ.Ο.Τ και τα περισσότερα καταλύματα προσφέρουν σημαντικές εκπτώσεις για περιόδους χαμηλής ζήτησης, συνήθως για τη χειμερινή περίοδο (Νοέμβριο μέχρι Μάρτιο, μη συμπεριλαμβανομένης όμως της περιόδου μεταξύ 20 Δεκεμβρίου και 6 Ιανουαρίου).

- **Στρατηγικό Σχέδιο για τον Τουρισμό 2010 –Σχέδιο Υλοποίησης 2003-2010**

Το Στρατηγικό Σχέδιο για τον Τουρισμό 2010 καθορίζει τη μελλοντική πορεία της Κυπριακής τουριστικής βιομηχανίας. Το Σχέδιο αυτό ετοιμάστηκε από τον ΚΟΤ έπειτα από εντατικές διαβουλεύσεις με όλους τους τουριστικούς εταίρους της Κύπρου και εγκρίθηκε από την Κυβέρνηση. Στόχος του Σχεδίου είναι η εισαγωγή της έννοιας της αειφορίας στην τουριστική ανάπτυξη της Κύπρου, η οποία θα κινείται γύρω από δύο κεντρικούς άξονες, τον Κυπριακό πολιτισμό και το Περιβάλλον. Η εφαρμογή του Σχεδίου θα επιτρέψει την επανατοποθέτηση της Κύπρου στον παγκόσμιο τουριστικό χάρτη, ως “ένα μωσαϊκό φύσης και πολιτισμού, ένας ολόκληρος, μαγικός κόσμος συγκεντρωμένος σε ένα μικρό ζεστό και φιλόξενο νησί της Μεσογείου, στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, τα οποία προσφέρει μια πολυδιάστατη ποιοτική τουριστική εμπειρία”.

Ο γενικός ποσοτικός στόχος του Σχεδίου είναι ο διπλασιασμός των εσόδων από τον τουρισμό μέχρι το 2010. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με την επικέντρωση στην ποιότητα και την προσφορά μιας καλής σχέσης ποιότητας-τιμής (value for money) στον επισκέπτη, παράλληλα με την επιδίωξη μικρής μέσης ετήσιας αύξησης στις αφίξεις (η οποία θα κυμαίνεται γύρω στο 3,5% ώστε να επιτευχθεί ο στόχος των 3,5εκ αφιξέων μέχρι το 2010).

Η Στρατηγική Τουρισμού αποτελείται από τη Στρατηγική Μάρκετινγκ, τη Στρατηγική Προϊόντος και τη Στρατηγική Ποιότητας-Προστιθέμενης Αξίας. Μέσα στα πλαίσια της Στρατηγικής Μάρκετινγκ, ιεραρχήθηκαν κατά σειρά προτεραιότητας οι αγορές-πηγές του τουρισμού και εντοπιστήκαν και στοχεύτηκαν συγκεκριμένα τμήματα αγοράς τα οποία συνεισφέρουν θετικά στους στόχους της Στρατηγικής. Επίσης τα ειδικά προϊόντα που συνεισφέρουν θετικά στους στόχους της Στρατηγικής. Επίσης τα ειδικά προϊόντα που ενδιαφέρουν τα στοχευμένα τμήματα αγοράς εντοπίστηκαν και αξιολογήθηκαν, και ετοιμάστηκε Στρατηγική Προϊόντος με στόχο την ανάπτυξη των προϊόντων αυτών και την προσφορά τους στην αγορά.

Η Στρατηγική Ποιότητας-Προστιθέμενης Αξίας στοχεύει στην προσφορά πολύ καλής σχέσης ποιότητας-τιμής (value for money) στον επισκέπτη μέσω της βελτίωσης της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος, της αύξησης της συνεισφοράς του ανθρώπινου

παράγοντα (δια της επίτευξης επί μέρους στόχων όπως την προβολή της φιλοξενίας των ντόπιων και την αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζόμενων στην τουριστική βιομηχανία) και την τιμολόγηση του προϊόντος με τέτοιο τρόπο ώστε η τιμή να αντανακλά άμεσα την προσφερόμενη ποιότητα.

Το Στρατηγικό Σχέδιο προνοεί επίσης τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου σε τοπικό επίπεδο και την επανατοποθέτηση των τουριστικών περιοχών, ώστε η κάθε μία να αποκτήσει τη δική της, ξεχωριστή εικόνα και ταυτότητα. Για τη υλοποίηση του πιο πάνω στόχου, θα πρέπει να ανατεθεί η εκπόνηση ειδικών μελετών σε εμπειρογνώμονες, τα ευρήματα των οποίων θα αξιολογηθούν και θα υλοποιηθούν μέσα από τη συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Η Κυβέρνηση επιδιώκει την υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου, μέσω του Σχεδίου Υλοποίησης που έχει ετοιμαστεί, και το οποίο ανανεώθηκε πρόσφατα. Για να διασφαλιστεί η υλοποίηση του, έχουν συσταθεί ειδικοί μηχανισμοί παρακολούθησης και ετοιμάζονται δείκτες που θα χρησιμοποιηθούν για σκοπούς παρακολούθησης.

Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Η τουριστική διαφήμιση αποτελεί μια τεχνική που επιδιώκει να μεταφέρει με πληρωμή ένα μήνυμα από μια τουριστική επιχείρηση ή έναν τουριστικό οργανισμό, προς πιθανούς πελάτες, έχει δε σκοπό να τους γνωρίσει το τουριστικό προϊόν που θάλει να τους παρουσιάσει, να τους προκαλέσει το ενδιαφέρον γι' αυτό, να τους πείσει για τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει συγκριτικά με αυτά ομοειδών προϊόντων του ανταγωνισμού ή υποκατάστατων του και τέλος να τους κάνει να το αγοράσουν για να ικανοποιήσουν καταλώνοντας το ή κάνοντας χρήση του συγκεκριμένες τουριστικές τους ανάγκες ή επιθυμίες.

Αναλύοντας την τεχνική της τουριστικής διαφήμισης, διαπιστώνεται πρώτα απ' όλα ότι αυτή δεν διαφέρει από τις εμπορικές διαφημίσεις, γενικά και δεύτερο ότι αποτελεί μια τεχνική επικοινωνίας που θέλει να κάνει ένα μήνυμα γνωστό στους πιθανούς πελάτες, καθώς επίσης μια τεχνική πειθούς που προσπαθεί με διάφορες μεθόδους

να δημιουργήσει στιγμιαίες ή μακροχρόνιες ψυχικές και πνευματικές εξαρτήσεις των πιθανών πελατών από το τουριστικό προϊόν.

Στόχος της τουριστικής διαφήμισης είναι να δεχτεί ο πιθανός πελάτης το μήνυμα της και να το κάνει πράξη. Με άλλα λόγια να το αγοράσει και να ικανοποιήσει με αυτό κάποια τουριστική του ανάγκη ή επιθυμία. Η τουριστική διαφήμιση έχει ορισμένα χαρακτηριστικά που μπορούν να θεωρηθούν και σαν προϋπόθεση για τη λειτουργία της.

- **Οι κυριότεροι στόχοι μιας καμπάνιας δημοσίων σχέσεων μιας τουριστικής επιχείρησης**

A) Σχέσεις με tour operators και τουριστικούς πράκτορες

Ένα από τα κυριότερα καθήκοντα των τμημάτων δημοσίων σχέσεων των τουριστικών επιχειρήσεων είναι η ανάπτυξη και διατήρηση καλών σχέσεων με τους κυριότερους μεσάζοντες του μάρκετινγκ τουριστικών προϊόντων, δηλαδή τους tour operators και τους τουριστικούς πράκτορες. Οι tour operators όπως είναι γνωστό αγοράζουν μεμονωμένες τουριστικές υπηρεσίες και παράγουν στη συνέχεια τα διάφορα τουριστικά πακέτα τους, τα οποία πουλούν χονδρικά στους τουριστικούς πράκτορες ή τα διαθέτουν μέσω αυτών στους πιθανούς πελάτες έναντι προμήθειας, που συνήθως κυμαίνεται στο 10% της τιμής διάθεσης τους, ενώ ορισμένες φορές πουλούν και λιανικά τα τουριστικά τους πακέτα, δηλαδή απευθείας στους πιθανούς πελάτες, πλην όμως στην ίδια τιμή που τα διαθέτουν σε αυτούς και οι τουριστικοί πράκτορες.

Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτών των τμημάτων δημοσίων σχέσεων των τουριστικών επιχειρήσεων καταβάλλεται εκ μέρους τους προσπάθεια να αναπτύξουν και διατηρήσουν καλές σχέσεις με τους tour operators και τουριστικούς πράκτορες που πουλούν λιανικά τουριστικά πακέτα, προσφέρουν σε αυτούς κατά καιρούς επιμορφωτικά ταξίδια, για να κάνουν χρήση και να εκτιμήσουν από πρώτο χέρι το προϊόν που παράγουν και διαθέτουν μέσω αυτών, σαν συστατικό τουριστικού πακέτου ή ορισμένες φορές και μεμονωμένα στην πελατεία τους.

Επιμορφωτικά ταξίδια οργανώνουν και υλοποιούν σύννηθως οι tour operators για τα στελέχη και το προσωπικό των τουριστικών πρακτορείων που πουλούν λιανικά τα τουριστικά τους πακέτα. Στη στήριξη και χρηματοδότηση προγραμμάτων επιμορφωτικών ταξιδιών συμμετέχουν ορισμένες και παράγοντες της τουριστικής προσφοράς, όπως για παράδειγμα ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, αεροπορικές εταιρείες, ναυτιλιακές εταιρίες, που διαθέτουν τα προϊόντα τους στους tour operators για να τα χρησιμοποιήσουν αυτοί στη συνέχεια σαν ουσιαστικά των τουριστικών πακέτων που παράγουν και διαθέτουν άμεσα ή έμμεσα στην πελατεία τους για να ικανοποιήσουν συγκεκριμένες τουριστικές τους ανάγκες ή επιθυμίες. Τα επιμορφωτικά ταξίδια για τα οποία ο λόγος αποβλέπουν είτε στη βελτίωση της γνώσης του προσωπικού γύρω από το τουριστικό πακέτο που πουλά είτε στον επηρεασμό των διοικήσεων των τουριστικών πρακτορείων να πουλήσουν το τουριστικό πακέτο του tour operator που οργανώνει και πραγματοποιεί τα ταξίδια αυτά.

Εκτός από τους tour operators, επιμορφωτικά ταξίδια οργανώνουν και πραγματοποιούν μεταξύ άλλων και πολλοί Εθνικοί Οργανισμοί Τουρισμού, τα οποία εκτός από τους tour operators και τουριστικούς πράκτορες προσφέρονται σε συγγραφείς και δημοσιογράφους τουρισμού. Με τα επιμορφωτικά αυτά ταξίδια επιδιώκουν οι οργανισμοί για τους οποίους ο λόγος να πείσουν τους tour operators να συμπεριλάβουν στα προγράμματα τους και ορισμένους τουριστικούς προορισμούς της χώρας τους, τους τουριστικούς πράκτορες να προωθήσουν την πώληση των πακέτων που περιλαμβάνουν τους τουριστικούς προορισμούς αυτούς και τους συγγραφείς και δημοσιογράφους τουρισμού να προβάλλουν με τα δημοσιεύματα τους τουριστικούς αυτούς προορισμούς όσο καλύτερα γίνεται.

B) Σχέσεις με εκπροσώπους μέσων μαζικής ενημέρωσης

Ένα σημαντικό έργο των τμημάτων δημοσίων σχέσεων στις τουριστικές επιχειρήσεις είναι η ανάπτυξη και διατήρηση καλών σχέσεων με τα μέσα μαζικής και ειδικής ενημέρωσης και κυρίως με τους συγγραφείς και δημοσιογράφους τουρισμού, που απασχολούνται στα μέσα μαζικής και ειδικής ενημέρωσης ή συνεργάζονται με αυτά, γιατί αυτοί είναι οι άνθρωποι που μπορούν να προβάλλουν το έργο της τουριστικής επιχείρησης και να κάνουν το προϊόν της ευρύτερα γνωστό. Γι' αυτό και στη συνεργασία τους με τα άτομα αυτά, οι υπεύθυνοι των δημοσίων σχέσεων στις

τουριστικές επιχειρήσεις πρέπει να είναι διακριτικοί και ειλικρινείς, μα πάνω απ' όλα πρόθυμοι να τους προσφέρουν κάθε πληροφορία που θέλουν.

Αν μια τουριστική επιχείρηση σκοπεύει να ανακοινώσει κάτι που θα συμβεί και κρίνει ότι αυτό μπορεί να αποτελέσει αξιόλογη είδηση, τότε αξίζει τον κόπο να δώσει μια συνέντευξη τύπου, στην οποία θα πρέπει να προσκαλέσει συγγραφείς και δημοσιογράφους τουρισμού, εκπροσώπους των μέσων μαζικής και ειδικής ενημέρωσης, παράγοντες του τουρισμού κλπ, κατά την οποία ο υπεύθυνος των δημοσίων σχέσεων και άλλα στελέχη της τουριστικής επιχείρησης θα ανακοινώσουν λεπτομέρειες γι' αυτό που θα συμβεί και θα απαντήσουν στις ερωτήσεις των προσκαλεσμένων. Μετά το τέλος της συνέντευξης τύπου θα ακολουθήσει κατά πάσα πιθανότητα δεξίωση, στην οποία θα προσφερθούν διάφορα ποτά ή/και εδέσματα και θα διανεμηθεί δελτίο τύπου που όπως είναι γνωστό, αποτελεί μια περίληψη της είδησης που η τουριστική επιχείρηση επιθυμεί να δημοσιοποιήσει, πλην όμως αυτή δεν πρέπει να ξεπερνά τις δύο σελίδες. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να πούμε ότι το δελτίο τύπου αποτελεί τον κύριο τρόπο επικοινωνίας της τουριστικής επιχείρησης με τα μέσα μαζικής και ειδικής ενημέρωσης, γι' αυτό και πρέπει να αποτελεί αντιπροσωπευτικό δείγμα της ποιοτικής στάθμης και της αποτελεσματικότητας της τουριστικής επιχείρησης.

Ας σημειωθεί ότι ορισμένες φορές κρίνεται αναγκαίο να συνοδεύεται το δελτίο τύπου από φωτογραφικό υλικό. Γι' αυτόν τον λόγο θα πρέπει το τμήμα δημοσίων σχέσεων της τουριστικής επιχείρησης να διατηρεί έστω και ένα μικρό αρχείο φωτογραφιών, ώστε να το θέτει στη διάθεση των εκπροσώπων των μέσων μαζικής και ειδικής ενημέρωσης κάθε φορά που αυτοί ζητούν τέτοιο υλικό.

Στο πλαίσιο της προσπάθειας που καταβάλλει το τμήμα δημοσίων σχέσεων της τουριστικής επιχείρησης για να αναπτύξει και να διατηρήσει καλές σχέσεις με τους εκπροσώπους των μέσων μαζικής και ειδικής ενημέρωσης, τους παρέχουν την δυνατότητα να επισκεφθούν τις εγκαταστάσεις της και να κάνουν χρήση του προϊόντος που παράγει ή/και διαθέτει επικερδώς στην πελατεία της για να ικανοποίηση συγκεκριμένων τουριστικών αναγκών ή επιθυμιών της, ελπίζοντας ότι έτσι θα επιτύχει ευνοϊκή δημοσιότητα γι' αυτήν, δηλαδή της τουριστικής επιχείρησης και το προϊόν της.

Δ) Ελεύθερος αιθέρας

Η φιλελευθεροποίηση των πτήσεων, η αύξηση των δρομολογίων και η μείωση των τιμών των ναύλων συντείνουν στην δημιουργία ευοίωνων προοπτικών για την Ελληνική αγορά και την αύξηση του σχετικού ενδιαφέροντος Διοργανωτών Ταξιδίων.

ο Αφίξεις Ελλαδιτών στην Κύπρο:

2001	89.758
2002	93.225
2003	110.226
2004	133.407
2005	130.156
2006	127.000
2007 (μέχρι Ιούνιο 2007)	64.192 (Αντίστοιχη περίοδος Ιαν.-Ιουνίου 2006: 54.545)

ο Αεροπορική Σύνδεση:

Τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί σημαντικά οι προσφερόμενες αεροπορικές θέσεις με χαμηλότερες τιμές από ότι στο παρελθόν. Οι Κυπριακές Αερογραμμές, οι Ολυμπιακές Αερογραμμές και η Aegean Airlines συνδέουν την Ελλάδα με την Κύπρο μέσω Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Ηρακλείου και Ρόδου ως εξής :

Κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου:

- 15 πτήσεις ημερησίως από την Αθήνα
- 3-4 πτήσεις ημερησίως από Θεσσαλονίκη
- 5 πτήσεις την εβδομάδα από Ηράκλειο
- 3 πτήσεις την εβδομάδα από Ρόδο(μέσω Ηρακλείου)

• Διαφήμιση και δραστηριότητα προώθησης της Κύπρου στο εξωτερικό

Μια εκτεταμένη και προοδευτική διαφημιστική καμπάνια έχει λανσαριστεί από τον οργανισμό σε όλες τις βασικές τουριστικές αγορές στο εξωτερικό. Αυτή η καμπάνια περιλαμβάνει την τηλεοπτική όσο και στον τύπο και ραδιοφωνική διαφήμιση. Την ίδια

ακριβώς περίοδο ο ΚΟΤ πρέπει να αναλάβει να λανσάρει ένα δυναμικό προωθητικό πρόγραμμα για να συμπληρώσει τις προσπάθειες για τη συντήρηση της θέσης της Κύπρου ως ένα επιτυχημένο τουριστικό προορισμό.

Ø Ελλάδα

- i. Κυπριακή βραδιά σε ξενοδοχείο της Αθήνας τον μήνα Ιανουάριο.
- ii. Κυπριακή ββραδιά στην Καβάλα
- iii. Παρουσίαση της Κύπρου σε δύο μέρη στο τέλος του Μαρτίου.

Ø Ηνωμένο Βασίλειο

- i. Παρουσίαση της Κύπρου μέσω γνωστών τηλεοπτικών προγραμμάτων ή μέσω ειδικών άρθρων σε περιοδικά.
- ii. Συμμετοχή του ΚΟΤ στις δραστηριότητες που οργανώθηκαν από εθνικούς οργανισμούς τουρισμού.
- iii. Συμμετοχή του ΚΟΤ στην παρουσίαση καταλόγων για την Κύπρο που μπορεί να οργανωθεί από διάφορους Βρετανούς ταξιδιωτικούς πράκτορες.
- iv. Παρουσίαση της Κύπρου σε Βρετανούς τουριστικούς πράκτορες, με σειρά δρομολογίων που οργανώθηκαν από τον ΚΟΤ σε 24 πόλεις στη Βρετανία στο διάστημα μεταξύ Φεβρουάριο – Απρίλιο.
- v. Επιμορφωτικά ταξίδια ομάδων δημοσιογράφων και τουριστικών πρακτόρων στην Κύπρο.
- vi. Οργάνωση ενός προωθητικού γεγονότος στο Λονδίνο σε συνεργασία με το Διεθνές κέντρο Λευκωσίας, την Cyrgus Airways και ξενοδοχείων της Λευκωσίας ως περιοχή διασκέψεων.

Ø Ιρλανδία

- i. Χώρος υποδοχής στο περίπτερο του ΚΟΤ κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας τουριστικής έκθεσης κατά τον μήνα Ιανουάριο.
- ii. Χώρος υποδοχής στο Δουβλίνο για τους τουριστικούς χειριστές.
- iii. Παράθεση δείπνου στους ταξιδιωτικούς πράκτορες κατά τον μήνα Φεβρουάριος.
- iv. Συμμετοχή σε παρουσιάσεις του πρακτορείου “Amathus”.
- v. Διοργάνωση επιμορφωτικών ταξιδιών στους δημοσιογράφους στην Κύπρο.

Ø Γερμανία

- i.** Οργάνωση σεμιναρίων για ταξιδιωτικούς πράκτορες σε διάφορες μεγάλες πόλεις.
- ii.** Κυπριακή εβδομάδα σε ξενοδοχείο της κάθε πρωτεύουσας τέλος Μαρτίου λίγο πριν την 'high season'.
- iii.** Διάσκεψη τύπου στη Φρανκφούρτη και στο Ντούσσελντορφ.
- iv.** "Ημέρα πληροφοριών" σε συνεργασία διαφόρων ταξιδιωτικών πρακτόρων.
- v.** Συμμετοχή σε παρουσίαση καταλόγων διαφόρων τουριστικών χειριστών.

Επίσης ένας ακόμα καλός τρόπος προώθησης, είναι κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων μηνών του χρόνου ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού-Κ.Ο.Τ σε συνεργασία με τις Κυπριακές Αερογραμμές-CY, τον Κυπριακό σύνδεσμο ξενοδόχων και τον Κυπριακό σύνδεσμο ταξιδιωτικών πρακτόρων, να οργανώσουν επιμορφωτικά ταξίδια στην Κύπρο, για ένα μεγάλο αριθμό υπαλλήλων ταξιδιωτικών πρακτορειών, του Βερολίνου και της Φρανκφούρτης. Στο μεταξύ, ο Κ.Ο.Τ σε συνεργασία με τους συνεταιρισμούς που προαναφέρθηκαν πιο πάνω, στο πρόγραμμα να υπάρχουν και εκδρομές στην Κύπρο με ειδικές τιμές για τους υπαλλήλους των ταξιδιωτικών πρακτορειών που θα ήθελαν να επισκευθούν την Κύπρο κατά τη διάρκεια της περιόδου Ιανουαρίου-Μαρτίου.

Ø Γαλλία

- i.** Κυπριακές βραδιές σε ξενοδοχείο και στο αεροδρόμιο του Στρασμπουργα σε συνεργασία με τον ΚΟΤ.
- ii.** Συμμετοχή σε οργανωμένα σεμινάρια για δημοσιογράφους, σε συνεργασία με άλλα μέλη του ADOWET –Association of National Tourism in France / Συνεταιρισμός Εθνικών Τουριστικών στην Γαλλία.
- iii.** Παρουσίαση της Κύπρου σε Κυπριακές βραδιές πάνω σε ποταμόπλοιο στο Παρίσι, σε συνεργασία με τους τουριστικούς χειριστές.
- iv.** Κατά τη περίοδο Απριλίου – Ιουνίου ο Κ.Ο.Τ σε συνεργασία με ταξιδιωτικούς χειριστές να πραγματοποιηθεί μια σειρά Κυπριακών βραδιών σε διάφορες πόλεις.
- v.** Να οργανωθεί κυπριακή εβδομάδα επίσης στα πιο γνωστά Καζίνα του Παρισιού, σε συνεργασία με τις Κυπριακές αερογραμμές.

Ø Ελβετία

- i. Οργάνωση σεμιναρίων για τους υπαλλήλους ταξιδιωτικών πρακτορείων σε διάφορες πόλεις της χώρας, συνήθως Μάρτιο με Απρίλιο.
- ii. Κυπριακές βραδιές στη Γενεύη και στο Λουγκάνο.
- iii. Συνεργασία με μεγάλους ταξιδιωτικούς χειριστές ο Κ.Ο.Τ να οργανώσει Κυπριακές βραδιές στη Πόλη Μπάσελ κατά τον μήνα Απρίλιο.
- iv. Οργάνωση σεμιναρίων στη Ζυρίχη για τους υπαλλήλους των ταξιδιωτικών πρακτορείων, ειδικευμένους στον τουρισμό κινήτρων σε συνδιασμό με κάποιο επιμορφωτικό ταξίδι στη Κύπρο.

Ø Ολλανδία

- i. Οργάνωση σεμιναρίων και Κυπριακών βραδιών σε διάφορες πόλεις, κατά τη περίοδο Φεβρουαρίου-Απριλίου, σε συνεργασία με διάφορους ταξιδιωτικούς χειριστές.
- ii. Μια σειρά παρουσιάσεων της Κύπρου μέσω ιδιωτικών και τοπικών τηλεοπτικών καναλιών στη περίοδο Μαρτίου-Απριλίου.
- iii. Οργάνωση επιμορφωτικών ταξιδιών για δημοσιογράφους και τουριστικούς χειριστές της Ολλανδίας στην Κύπρο.

Ø Αυστρία

- i. Συμμετοχή του Κ.Ο.Τ σε παρουσίαση των καλοκαιρινών καταλόγων των ταξιδιωτικών χειριστών.
- ii. Οργάνωση σεμιναρίου για την Κύπρο σε συνεργασία με τους ταξιδιωτικούς χειριστές.
- iii. Επιμορφωτικά ταξίδια στην Κύπρο, για ομάδες Αυστριακών δημοσιογράφων.

Ø Βέλγιο

- i. Οργάνωση κυπριακών βραδιών σε ξενοδοχείο στις Βρυξέλλες.
- ii. Οργάνωση κυπριακής βραδιάς στην πόλη της Οστέντε σε συνεργασία με το τουριστικό γραφείο κατά τον μήνα Μάρτιο.
- iii. Οργάνωση κυπριακής βραδιάς για ένα μεγάλο αριθμό υπαλλήλων τουριστικών πρακτορείων στη πόλη Tuarz.

- iv. Κατά τη διάρκεια του χρόνου να οργανωθούν από τον Κ.Ο.Τ σεμινάρια για διάφορους τουριστικούς χειριστές, όπως και διάσκεψη τύπου όσον αφορά τις τελευταίες εξελίξεις στο κυπριακό τουριστικό προϊόν.
- v. Επίσκεψη στην Κύπρο τηλεοπτικών πληρωμάτων για την προετοιμασία ταινιών για την Κύπρο, οι οποίες να μεταδοθούν αργότερα σε διάφορα κανάλια του Βελγίου.

Ø Ιταλία

- i. Παρουσίαση της Κύπρου στο άσυλο της Βιέννης σε συνεργασία με την Italia Nostra.
- ii. Διάσκεψη τύπου από τον Κ.Ο.Τ και τον γενικό διευθυντή.
- iii. Κυπριακή βραδιά στο Πέργκαμος.
- iv. Παρουσίαση της Κύπρου σε ταξιδιωτικούς χειριστές στη Νάπολη σε συνεργασία με τις Κυπριακές αερογραμμές, τον μήνα Μάρτιο.
- v. Παρουσίαση της Κύπρου στη Πρέσκια τον Απρίλιο.
- vi. Παρουσίαση της Κύπρου σε ειδικές ομάδες με ενδιαφέρον στα ποδήλατα βουνού.

Ø Βόρειες χώρες

Η παρουσίαση της Κύπρου/υποδοχή, στη Νορβηγία, στη Φιλλανδία με τα τουριστικά γραφεία και επίσης στη Δανία και Σουηδία.

Ø Αμερική

Ο Κ.Ο.Τ έκανε συμβόλαιο με μια διαφημιστική εταιρία απο τη 1^η του Ιανουάριου του 1993 η οποία έφτιαξε ένα προωθητικό πρόγραμμα για την Κύπρο, το οποίο περιέχει παρουσιάσεις, συμμετοχές του Κ.Ο.Τ σε σεμινάρια. Ακόμα περιέχει δραστηριότητες σχετικά με ανασκαφές αρχαιολογικών ευρημάτων, επιμορφωτικά ταξίδια και Παρασκευή επιστολών προς ταξιδιωτικές εταιρίες σε κύριες πόλεις των Πολιτειών.

Οι πιο πάνω δραστηριότητες που αναφέρθηκαν, αφού υιοθετηθούν από τον ΚΟΤ, θα παίξουν μεγάλο ρόλο για τον τουρισμό της Κύπρου κατά τα επόμενα χρόνια, καθώς και στη γνωστοποίηση της Κύπρου ως ένα καθαρά τουριστικό προορισμό και για την υψηλή ποιότητα του προϊόντος που προσφέρει η Κύπρος.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

- **Αντικειμενικοί σκοποί**

Ο κύριος σκοπός της έρευνας αυτής, είναι η εξέταση του επιπέδου των εξόδων και των τουριστών, ώστε να υπολογιστεί το κέρδος του συναλλάγματος για κάθε τουρίστα, από οποιαδήποτε χώρα.

Άλλοι αντικειμενικοί σκοποί, οι οποίοι είναι βασικά σημαντικοί στα μελλοντικά σχέδια της τουριστικής βιομηχανίας και στην ανάπτυξη του τομέα αυτού είναι:

- ∅ Η εξέταση της εικόνας / αντίληψης της Κύπρου στην κρίση των τουριστών όπως προκύπτει από τις πρόσφατες διακοπές τους.
- ∅ Στην εξερεύνηση του τουριστικού ενδιαφέροντος με την χρησιμοποίηση διαφόρων τουριστικών βοηθητικών ευκολιών κατά τη διάρκεια των διακοπών τους.
- ∅ Στον καθορισμό του τύπου διαμονής που χρησιμοποιήθηκε, την τοποθεσία της διαμονής και τα μέρη που επισκέφθηκαν καθώς και ο έλεγχος ύψους ικανοποίησης / ανικανοποίησης σε διαφορετικά είδη εγκαταστάσεων.
- ∅ Ο καθορισμός των μέσων μεταφοράς που χρησιμοποιήθηκαν από τους τουρίστες για την διακίνηση τους γύρω από την Κύπρο.
- ∅ Ο καθορισμός των εισοδημάτων των τουριστών, το επίπεδο μόρφωσης τους και την απασχόληση τους.
- ∅ Ο προσδιορισμός του αριθμού των ταξιδιών που έγιναν μεταξύ και της Κύπρου από τους τουρίστες.
- ∅ Ο προσδιορισμός των ειδών που προτιμούν πιο πολύ οι τουρίστες.
- ∅ Ο καθορισμός των αιτίων που επηρέασαν τους τουρίστες ώστε να επισκεφθούν την Κύπρο.

· **Περίληψη αποτελεσμάτων για την τουριστική κίνηση
(Πίνακες, Παράρτημα II)**

Αφίξεις Τουριστών:

ü Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών οι αφίξεις τουριστών τον Ιανουάριο 2008 ανήλθαν σε 50.658 σε σύγκριση με 51.848 τον Ιανουάριο 2007, σημειώθηκε δηλαδή μείωση 2,3%. Τον Ιανουάριο σημειώθηκε μείωση 14,9% στις αφίξεις τουριστών από το Ηνωμένο Βασίλειο (21.641 τον Ιανουάριο του 2008 σε σύγκριση με 25.435 τον Ιανουάριο του 2007). Αντίθετα, αύξηση 3,4% στις αφίξεις τουριστών σημειώθηκε από την Ελλάδα (από 6.944 τον Ιανουάριο του 2007 σε 7.183 τον Ιανουάριο του 2008) και 24,3% αύξηση από τη Γερμανία (από 3.783 σε 4.704 φέτος).

ü Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών οι αφίξεις τουριστών το Φεβρουάριο 2008 ανήλθαν σε 70.140 σε σύγκριση με 63.098 το Φεβρουάριο 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση 11,2%. Το Φεβρουάριο σημειώθηκε αύξηση 4,4% στις αφίξεις τουριστών από το Ηνωμένο Βασίλειο (από 31.481 το Φεβρουάριο του 2007 σε 32.877 το Φεβρουάριο του 2008), όπως επίσης και αύξηση 38,7% από την Ελλάδα (από 6.594 σε 9.146) και 24,8% αύξηση από τη Γερμανία (από 5.535 σε 6.910 φέτος). Για την περίοδο Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου 2008 οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν σε 120.798 σε σύγκριση με 114.947 την αντίστοιχη περίοδο του 2007, σημειώνοντας αύξηση 5,1%.

ü Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών οι αφίξεις τουριστών το Δεκέμβριο 2007 ανήλθαν σε 73.742 σε σύγκριση με 71.022 το Δεκέμβριο 2006, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση 3,8%. Το Δεκέμβριο σημειώθηκε αύξηση 4,3% στις αφίξεις τουριστών από την Ελλάδα (από 10.772 το Δεκέμβριο του 2006 σε 11.237 το Δεκέμβριο του 2007), όπως επίσης και αύξηση 2,8% από τη Γερμανία (από 5.816 σε 5.981) και 10,6% αύξηση από τη Ρωσία (από 2.805 σε 3.103 φέτος). Αντίθετα, μείωση 1,7% σημειώθηκε στις αφίξεις τουριστών από το Ηνωμένο Βασίλειο (31.862 το Δεκέμβριο του 2007 σε σύγκριση με 32.412 το Δεκέμβριο του 2006). Για την περίοδο Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2007 οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν σε 2.416.081 σε σύγκριση με 2.400.924 την αντίστοιχη περίοδο του 2006, σημειώνοντας αύξηση 0,6%.

ü Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών οι αφίξεις τουριστών το Νοέμβριο 2007 ανήλθαν σε 94.741 σε σύγκριση με 95.682 το Νοέμβριο 2006, σημειώθηκε δηλαδή μείωση 1,0%. Το Νοέμβριο σημειώθηκε μείωση 5,5% στις αφίξεις τουριστών από το Ηνωμένο Βασίλειο (42.592 το Νοέμβριο του 2007 σε σύγκριση με 45.091 το Νοέμβριο του 2006), όπως επίσης και μείωση 4,5% από τη Γερμανία (12.017 σε σύγκριση με 12.582 πέρσι). Αντίθετα, αύξηση 0,9% σημειώθηκε στις αφίξεις τουριστών από την Ελλάδα (από 9.511 το Νοέμβριο του 2006 σε 9.592 το Νοέμβριο του 2007) και αύξηση 21,0% από τη Ρωσία (από 3.284 σε 3.975 φέτος). Για την περίοδο Ιανουαρίου – Νοεμβρίου 2007 οι αφίξεις

τουριστών ανήλθαν σε 2.342.338 σε σύγκριση με 2.329.902 την αντίστοιχη περίοδο του 2006, σημειώνοντας αύξηση 0,5%.

ü Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών οι αφίξεις τουριστών τον Οκτώβριο 2007 ανήλθαν σε 275.103 σε σύγκριση με 283.046 τον Οκτώβριο 2006, σημειώθηκε δηλαδή μείωση 2,8%. Τον Οκτώβριο σημειώθηκε μείωση 5,6% στις αφίξεις τουριστών από το Ηνωμένο Βασίλειο (150.301 τον Οκτώβριο του 2007 σε σύγκριση με 159.205 τον Οκτώβριο του 2006), όπως επίσης και μείωση 22,0% από τη Γερμανία (17.490 σε σύγκριση με 22.433 πέρσι). Αντίθετα, αύξηση 29,7% σημειώθηκε στις αφίξεις τουριστών από τη Σουηδία (από 14.292 τον Οκτώβριο του 2006 σε 18.541 τον Οκτώβριο του 2007) και αύξηση 13,6% από τη Ρωσία (από 12.087 σε 13.731 φέτος). Για την περίοδο Ιανουαρίου – Οκτωβρίου 2007 οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν σε 2.247.596 σε σύγκριση με 2.234.219 την αντίστοιχη περίοδο του 2006, σημειώνοντας αύξηση 0,6%.

Έσοδα από τον τουρισμό:

ü Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών τα έσοδα από τον τουρισμό το μήνα Ιανουάριο 2008 ανήλθαν σε €35,3εκ. σε σύγκριση με €33,6εκ. τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου σημειώνοντας αύξηση 4,9%.

ü Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών τα έσοδα από τον τουρισμό το μήνα Δεκέμβριο 2007 ανήλθαν σε €51,4εκ. (£30,1 εκ.) σε σύγκριση με €49,1εκ. (£28,8εκ.) τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου σημειώνοντας αύξηση 4,5%. Για την περίοδο Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2007 τα έσοδα από τον τουρισμό υπολογίζονται σε €1.858,1 εκ. (£1.087,5 εκ.) σε σύγκριση με €1.755,3 εκ. (£1.027,3 εκ.) την αντίστοιχη περίοδο του 2006 σημειώνοντας αύξηση 5,9%.

ü Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών τα έσοδα από τον τουρισμό το μήνα Νοέμβριο 2007 ανήλθαν σε €67,8 εκ. (£39,7εκ.) σε σύγκριση με €64,3 εκ. (£37,6εκ.) τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου σημειώνοντας αύξηση 5,5%. Για την περίοδο Ιανουαρίου – Νοεμβρίου 2007 τα έσοδα από τον τουρισμό υπολογίζονται σε €1.806,7εκ. (£1.057,4εκ.) σε σύγκριση με €1.706,1εκ. (£998,5εκ.) την αντίστοιχη περίοδο του 2006 σημειώνοντας αύξηση 5,9%.

ü Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών τα έσοδα από τον τουρισμό το μήνα Οκτώβριο 2007 ανήλθαν σε £120,7εκ. (€206,3εκ.) σε σύγκριση με £122,9εκ. (€209,9εκ.) τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου σημειώνοντας μείωση 1,7%. Για την περίοδο Ιανουαρίου – Οκτωβρίου 2007 τα έσοδα από τον τουρισμό υπολογίζονται σε £1.017,8εκ. (€1.739,0εκ.) σε σύγκριση με £960,9εκ. (€1.641,8εκ.) την αντίστοιχη περίοδο του 2006 σημειώνοντας αύξηση 5,9%.

Û Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών τα έσοδα από τον τουρισμό το μήνα Σεπτέμβριο 2007 ανήλθαν σε £154,0εκ. (€263,0εκ.) σε σύγκριση με £140,9εκ. (€240,8 εκ.) τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου σημειώνοντας αύξηση 9,3%. Για την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2007 τα έσοδα από τον τουρισμό υπολογίζονται σε £897,0εκ. (€1.532,7εκ.) σε σύγκριση με £838,1εκ. (€1.431,9εκ.) την αντίστοιχη περίοδο του 2006 σημειώνοντας αύξηση 7,0%.

Û Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών τα έσοδα από τον τουρισμό το μήνα Αύγουστο 2007 ανήλθαν σε £179,1εκ. (€306,0εκ.) σε σύγκριση με £155,0εκ. (€264,8εκ.) τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου σημειώνοντας αύξηση 15,5%. Για την περίοδο Ιανουαρίου – Αυγούστου 2007 τα έσοδα από τον τουρισμό υπολογίζονται σε £743,1εκ.(€1.269,6εκ.) σε σύγκριση με £697,2εκ. (€1.191,2 εκ.) την αντίστοιχη περίοδο του 2006 σημειώνοντας αύξηση 6,6%.

- Δέσμη μέτρων για ενθάρρυνση επενδύσεων σε παρεμφερή τουριστικά έργα

Εντοπισμός Έργων

- Ø Ετοιμασία γενικής μελέτης (MASTER PLAN) κατά περιοχή στην οποία, να αναφέρονται ενδεικτικά τα που χρειάζεται να γίνουν κατά περιοχή, σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής και το υφιστάμενο και επιθυμητό είδος τουρισμού. Αφού ολοκληρωθεί η μελέτη, η τράπεζα αναπτύξεως θα αναλάβει την ετοιμασία προκαταρκτικών μελετών που σκοπό θα έχουν να ερευνήσουν συντελεστές όπως κατά προσέγγιση ανάγκες σε έκταση γης, σε κεφάλαια και περιγραφή του περιεχομένου του έργου. Οι μελέτες αυτές θα διατεθούν σε ενδιαφερόμενους για να αποφασίσουν κατά πόσο θα προχωρήσουν σε πιο λεπτομερή σχεδιοποίηση και μελέτη του έργου.
- Ø Διερευνητικές αποστολές λειτουργών του ΚΟΤ (Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού) στο εξωτερικό και επισκέψεις σε παρεμφερή τουριστικά έργα που λειτουργούν κυρίως σε χώρες Μεσογειακές.

Ενημέρωση

- Ø Διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων/προγραμμάτων που απευθύνονται τόσο προς τους επενδυτές όσο και προς τις εμπορικές τράπεζες, κυβερνητικές υπηρεσίες και τοπικές αρχές, όπως και τη λειτουργία τους.
- Ø Πραγματοποίηση συσκέψεων με τοπικές αρχές και τοπικούς επαγγελματικούς συνδέσμους (ΠΑΣΥΞΕ) για ενημέρωση και διεύρυνση της δυνατότητας ανάληψης επενδύσεων σε παρεμφερή έργα τα οποία θα έχουν εντοπιστεί.

Φορείς

- Ø Ο φορέας που θα ανάλαβει τη διαχείριση και λειτουργία του έργου πρέπει να είναι ιδιωτικός (ιδιωτικές ή δημόσιες εταιρείες)
Επενδύσεις όμως θα μπορούσαν να αναλάβουν και δημόσιοι οργανισμοί ή δημόσιες εταιρείες που ανήκουν κυρίως στην κυβέρνηση (π.χ ΚΟΤ, εταιρεία τουριστικής ανάπτυξης Κύπρου, τράπεζα αναπτύξεως)

Διοικητικά προβλήματα

- Ø Θα γίνουν συσκέψεις τόσο με τοπικές αρχές όσο και με αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες (πολεοδομία, τμήμα δασών, κτηματολόγιο) για την εξεύρεση τρόπων αντιμετώπισης των προβλημάτων που εντοπίζονται στο στάδιο της μελέτης αιτήσεων για έκδοση των αναγκαίων αδειών.
- Ø Η τράπεζα αναπτύξεως θα πρέπει να υποδείξει τα έργα τα οποία μελετήθηκαν και για κάποιους διοικητικούς λόγους (έκδοση των αναγκαίων αδειών, κλπ) καθυστερούν ώστε ο ΚΟΤ να παρέμβει με στόχο την επίλυση των προβλημάτων αυτών και την τυποποίηση των έργων.

Κίνητρα γενικά

- Ø Έκπτωση λόγω επένδυσης (40%)
- Ø Άμεση ή επιταχυνόμενη απόθεση σε συνδυασμό με μεταφορά της ζημιάς μέχρι απόσβεση της.
- Ø Κεφαλαιουχικές εκπτώσεις (4033.3%) όπως προβλέπονται στο νόμο Ν.245/90.
- Ø Έκπτωση για επένδυση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές και προγράμματα 40% (Ν.245/90)
- Ø Δασμολογικές απαλλαγές.
- Ø Σχέδιο επιχορηγήσεων από την κυβέρνηση κατά 50% του κόστους για τη σχεδιοποίηση και προκαταρκτική μελέτη έργων, νοουμένου ότι υπάρχει καταρχίν έγκριση του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού.

Χρηματοδότηση

- Ø Χρηματοδότηση μέσω εμπορικών τραπεζών. Τα δάνεια που θα παραχωρούνται να είναι εκτός ορίου ρευστότητας που καθορίζεται από την κεντρική τράπεζα. Η περίοδος της αποπληρωμής να επεκταθεί σε 12 χρόνια τουλάχιστον και να περιοριστούν τα διάφορα τέλη (study fees) που χρεώνουν οι τράπεζες.
- Ø Δάνεια από το εξωτερικό χωρίς ανώτατο όριο.
- Ø Συμμετοχή αλλοδαπών μέχρι και τα 100% σε εταιρίες οι οποίες θα αναλάβουν ανάλογες επενδύσεις. Στη περίπτωση αυτή η γη θα παραμένει στην ιδιοκτησία των Κυπρίων και θα παραχωρείται στην επενδύτρια εταιρία με μακροχρόνια εκμίσθωση.

- Ø Σύμφωνα με ομόφωνη απόφαση της επιτροπής, σαν παρεμφερή τουριστικά έργα θεωρούνται ολοκληρωμένα συγκροτήματα εγκαταστάσεων για διευκολύνσεις, αναψυχή και ψυχαγωγία των επισκεπτών τα οποία συμβάλλουν στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, στην αύξηση της κατά κεφαλή δαπάνης των επισκεπτών, στη προσέλκυση ειδικής πελατείας, στη διεύρυνση του φάσματος των προσφερόμενων υπηρεσιών και στην προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς, της παράδοσης και της ιστορίας του τόπου.

Μέχρι την ολοκλήρωση της γενικής μελέτης (Master Plan) οι προτάσεις για δημιουργία παρεμφερών τουριστικών έργων και παρχώρηση κινήτρων θα αξιολογούνται καταρχήν από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, τα οποία επεξεργάστηκε επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους του ΚΟΤ, ΠΑΣΥΞΕ και της τράπεζας ανάπτυξης.

Αξίζει να σημειωθεί επίσης ότι η προώθηση των σχετικών εισηγήσεων της επιτροπής που υποβλήθηκαν πριν από δύο περίπου μήνες στην αρμόδια υπουργική επιτροπή, είναι σημαντικές για τον εμπλουτισμό του τουριστικού μας προϊόντος και της περαιτέρων τουριστικής ανάπτυξης, στο μέλλον.

- **Ειδικά προγράμματα για αναζωογόνηση της υπαίθρου**

Σειρά μέτρων για περιορισμό της Τουρκικής ανάπτυξης και ουσιαστικής επιβράδυνσης της αύξησης των κλινών, προωθεί ο Κυπριακός οργανισμός τουρισμού (ΚΟΤ). Παράλληλα καταβάλλονται αξιόλογες προσπάθειες για βελτίωση και εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, κατά τρόπο όμως που τα οποιαδήποτε έργα που εκτελούνται να συμβαδίζουν αρμονικά με τον περιβαλλοντικό τους χώρο. Πιο συγκεκριμένα ο οργανισμός χρηματοδοτεί μελέτες και έργα που συμβάλλουν στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως είναι τα έργα για καλύτερη παρουσίαση και κατανόηση των αρχαιολογικών μας χώρων, τα κέντρα περιβαλλοντικής πληροφόρησης στα εθνικά πάρκα, η δημιουργία μονοπατιών μελέτης της φύσης και η προβολή τους με κατάλληλα ενημερωτικά έντυπα.

Πέρα από αυτά, ο Κ.Ο.Τ επιχορηγεί τις τοπικές αρχές για τη δημιουργία χώρων υγιεινής σε πολυσύχναστους τουριστικούς χώρους και για αγορά εξοπλισμού για σκοπούς καθαριότητας. Διατίθενται επίσης σημαντικά κονδύλια κάθε χρόνο για την καλλιέργεια συνείδησης καθαριότητας μέσα από συστηματικές εκστρατείες από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ένα βασικό σημείο αυτών των προγραμμάτων, είναι το πρόγραμμα του αγροτουρισμού που κυριότερο του στοιχείο, είναι η διατήρηση του χαρακτήρα και του περιβάλλοντος στα χωριά μας και στο πρόγραμμα εξυγίανσης μιας τουριστικής περιοχής.

Το πρόγραμμα του αγροτουρισμού όπου εφαρμόζει ο Κ.Ο.Τ με επιτυχία στην ενδοχώρα της Κύπρου, δίνει το έναυσμα στις κοινότητες για ευαισθητοποίηση τους σε θέματα διατήρησης του παραδοσιακού στοιχείου των χωριών και ανάληψη πρωτοβουλιών για κατάλληλη αξιοποίηση των γνήσιων Κυπριακών χαρακτηριστικών, τόσο από τους ίδιους τους κατοίκους, όσο και από οργανώσεις/συνδέσμους απόδημων των χωριών. Το ολοκληρωμένο πρόγραμμα στοχεύει στην αναζωογόνηση της υπαίθρου, παρέχοντας κατάλληλα κίνητρα για ανακοπή της αστυφιλίας. Ταυτόχρονα επιδιώκεται η διαφοροποίηση και ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου με την προσέλκυση μιας νέας πελατείας τουριστών ποιότητας με ειδικά ενδιαφέροντα. Πέραν από συγκεκριμένο ποσό που διατίθενται στο κάθε χωριό, Κ.Ο.Τ καλύπτει το κόστος των μελετών και αρχιτεκτονικών σχεδίων καθώς και την επίβλεψη.

Τα θέματα που αφορούν την οργάνωση, προώθηση, προβολή και εμπορία του αγροτικού προϊόντος που θα διαμορφωθεί, εξετάζονται επισταμένα από τον οργανισμό. Στα πλαίσια αυτά προωθείτε η δημιουργία κεντρικού συστήματος κρατήσεων το οποίο θα πάρει νομική υπόσταση με την εγγραφή του σαν εταιρία που θα αναλαμβάνει τις κρατήσεις των αγροτουριστικών καταλυμάτων και στην οποία μέλη θα είναι οι ιδιοκτήτες/διαχειριστές των καταλυμάτων. Επίσης έχει ετοιμαστεί προκαταρκτικό πρόγραμμα από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού σε συνεργασία με άλλα αρμόδια τμήματα για την εκπαίδευση και επιμόρφωση των κατοίκων των χωριών που συμπεριλαμβάνονται στο πρόγραμμα. Τέλος έχει εκδοθεί ειδικό ενημερωτικό έντυπο-οδηγίες για την επίπλωση και τον εξοπλισμό παραδοσιακών σπιτιών που θα λειτουργήσουν σαν τουριστικά καταλύματα.

- **Φιλοδοξία τουρισμού, μέθοδοι ανάπτυξης του**

Ποικίλες επενδυτικές ευκαιρίες παρουσιάζονται στον τομέα τουρισμού της Κύπρου.

Περαιτέρω, η Στρατηγική Τουρισμού στοχεύει στην παροχή πολυδιάστατης τουριστικής εμπειρίας πέραν της εμπειρίας "Ήλιος και Θάλασσα", προσφέροντας έτσι στον επισκέπτη άφθονες επιλογές αναφορικά με πράγματα που μπορεί να κάνει και να δει. Και πάλιν, αυτό δημιουργεί πολλές επενδυτικές ευκαιρίες. Για παράδειγμα:

- ∅ **Θεματικά Πάρκα:** τα οποία κατά προτίμηση θα παρουσιάζουν και θα προωθούν πολιτιστικές και παραδοσιακές πτυχές της Κύπρου.
- ∅ **Οργανωμένα τουριστικά θέλγητρα:** θεματικά μουσεία, «μικρά θεματικά πάρκα» (π.χ. πάρκα που αξιοποιούν και προωθούν την μεταλλευτική ιστορία της Κύπρου, περιβαλλοντικά πάρκα, πάρκα πουλιών, αθλητικά πάρκα).
- ∅ Επιπλέον, περισσότερα μουσεία, βοτανικοί κήποι, διαδρομές (πολιτιστικές, συνθετικές, θεματικές), μονοπάτια της φύσης, κέντρα πληροφόρησης, εθνικά δασικά πάρκα, εκθέσεις, γεγονότα, οργανωμένες περιηγήσεις.

Επιπλέον η Στρατηγική Τουρισμού εστιάζεται στην ποιότητα και στην διαχρονικότητα. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί περαιτέρω με την ισορροπημένη επένδυση στους τομείς της διαμονής, υποδομής, διακίνησης, τροφοδοσίας, και εμπορίου.

Για παράδειγμα:

- ∅ **Διαμονή:**

- i. Θέρετρα μικτής χρήσης
- ii. Τουριστικά χωριά
- iii. 3 με 5 αστέρων ξενοδοχεία
- iv. Μικρές μονάδες με χαρακτήρα, όπως τα ξενοδοχεία "μπουτίκ" (π.χ. που αξιοποιούν παλαιότερες βίλες / σπίτια)
- v. Αγροτουριστικές μονάδες όπως αναφέρεται πιο πάνω

- ∅ **Διακίνηση:**

- i. Τακτά δρομολόγια που συνδέουν τους αερολιμένες με τους τουριστικούς προορισμούς (π.χ. Αερολιμένας Λάρνακας με Ελεύθερη Περιοχή Αμμοχώστου)
- ii. Αστικά Τακτά δρομολόγια λεωφορείου
- iii. Τακτά δρομολόγια μεταξύ πόλεων και αγροτικών περιοχών
- iv. Ναυτιλιακά δρομολόγια από και προς γειτονικούς προορισμούς

Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού καλωσορίζει και παρέχει υποστήριξη στους επενδυτές διαμέσου κινήτρων και τεχνικής βοήθειας. Κάποια από αυτά είναι:

- i. Σχέδιο χορηγίας για τα τουριστικά προγράμματα «Attractor» και «Ancillary» (τέθηκαν σε εφαρμογή τον Ιανουάριο του 2007)
- ii. Κίνητρα για την ανάπτυξη αθλητικών εγκαταστάσεων
- iii. Κίνητρα για εκπόνηση μελετών για επιχειρηματικά σχέδια
- iv. Κίνητρα για εφαρμογή προτύπων ποιότητας

Τεχνική βοήθεια

- i. Παροχή υποστήριξης προς τους επενδυτές αναφορικά με τις απαραίτητες διαδικασίες, ενεργώντας ως ενδιάμεσος σύνδεσμος μεταξύ των επενδυτών και των άλλων κυβερνητικών υπηρεσιών.
- ii. Διερεύνηση νέων επενδυτικών σχεδίων π.χ. Δημόσιες - Ιδιωτικές Συνεργασίες.
- iii. Καθοδήγηση στην παροχή χορηγίας διαμέσου Ευρωπαϊκών κεφαλαίων.

Οποιοδήποτε στρατηγικό σχέδιο που υπάρχει και αφορά στη τουριστική ανάπτυξη δεν θα έχει ποτέ επιτυχία εάν δεν το υποστηρίξει και δεν το αγκαλιάσει ο τουριστικός τομέας για την εφαρμογή και υλοποίηση αυτού του στρατηγικού σχεδιασμού. Η επιτυχία του σχεδίου θα εξαρτηθεί από το βαθμό υλοποίησής του. Υπάρχει μία κατανομή μέσα από το στρατηγικό σχέδιο στις διάφορες μορφές τουρισμού που θα πρέπει να αναπτυχθεί είτε αυτός είναι αθλητικός τουρισμός, θρησκευτικός, συνεδριακός κλπ.

Πέρα από αυτό όμως η ξενοδοχειακή βιομηχανία θα πρέπει να τύχει της προτεραιότητας στα διάφορα αναπτυξιακά προγράμματα, διότι εάν δεν υπάρχει η ξενοδοχειακή υποδομή να στηρίζει αυτές τις συγκεκριμένες μορφές τουρισμού, σίγουρα θα είναι όλα χαμένα. Γι' αυτό έχει προσεγγίσει το θέμα αυτό σε δύο βασικά κεφάλαια, κι αυτά είναι τα κίνητρα που θα αφορούν πρώτο την αναβάθμιση τουριστικών κλινών και δεύτερον την απόσυρση τουριστικών κλινών τις σύγχρονες και σωστές προϋποθέσεις που απαιτεί ο σημερινός τουρίστας.

Και σε αυτό το θέμα πρέπει να αναφερθεί ότι η Κύπρος πάρα πολύ ιδίως σε σύγκριση με την Ελλάδα. Στην Ελλάδα υπάρχουν οι διάφοροι αναπτυξιακοί νόμοι

μέσα από τους οποίους παρέχεται μία σειρά κινήτρων στους ιδιώτες για να προχωρήσουν, να αναβαθμίσουν και να εμπλουτίσουν το τουριστικό προϊόν τους και αυτά τα κίνητρα είναι πολύ ελκυστικά αφού αφορούν φτηνές χρηματοδοτήσεις. Στη περίπτωση της Κύπρου όμως δεν έχουν εξαγγελθεί κάποια κίνητρα παρ' όλο που τα περιλαμβάνει το στρατηγικό σχέδιο. Εκείνο που φαίνεται όμως είναι ότι δεν θα είναι οικονομικής υφής τα κίνητρα αλλά περισσότερο πολεοδομικής υφής, ιδίως στο κεφάλαιο της απόσυρσης τουριστικών κλινών.

Αυτή τη στιγμή ο λόγος που επικεντρώνονται όλοι στο θέμα απόσυρση είναι ότι η Κύπρος τα τελευταία χρόνια, μέσα σε όλη αυτή την τουριστική ανάπτυξη που υπήρχε την τελευταία 20ετία, κάπου τα 4-5 τελευταία χρόνια έχει χαθεί η ανταγωνιστικότητα. Κι ενώ το προϊόν είναι σε καλό επίπεδο εν τούτοις το δυσκολεύει κάποιο κόστος που δεν επιτρέπει να ανταγωνιστεί σαν Κύπρος τις άλλες χώρες δεδομένου και ότι ο ανταγωνισμός διευρύνεται συνεχώς. Υπήρχαν οι παραδοσιακά ανταγωνίστριες χώρες, όπως η Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Τουρκία κλπ, τώρα έχει δημιουργηθεί ένας νέος ανταγωνισμός από χώρες όπως είναι η Αίγυπτος, η Τυνησία, το Μαρόκο, η Κροατία, η Βουλγαρία, και η Ρουμανία, που μπαίνουν στο παιχνίδι πολύ δυναμικά με σύγχρονες προδιαγραφές.

Αυτό που λεγόταν παλιά ότι δεν έχουν ποιότητα και υπηρεσίες δεν ισχύει πια, έχουν αναβαθμιστεί πάρα πολύ και μπαίνουν στην τουριστική αγορά της Ευρώπης με πολύ ελκυστικές και ανταγωνιστικές τιμές. Αυτό ωθεί όλους- άλλωστε το ίδιο ισχύει και στην Ελλάδα- να αναβαθμίσουν όσο γίνεται την υποδομή και την ποιότητα του προϊόντος για να αντισταθμιστεί κάπου το μειονέκτημα που υπάρχει στο θέμα της τιμής. Γιατί σίγουρα δεν μπορεί να ανταγωνιστεί με τα φτηνά εργατικά κόστη που έχουν αυτοί οι προορισμοί.

- **Επίπεδο και υπηρεσίες**

Ο λόγος που η Κύπρος χαρακτηριζόταν ποιοτικός προορισμός όλα αυτά τα χρόνια είναι διότι έχει πολύ καλό τουριστικό προϊόν, ξενοδοχειακό προϊόν μάλλον. Έχουν γίνει σοβαρές επενδύσεις σε αυτό τον τομέα και είναι αρκετά θετικό για την Κύπρο που έχει φτάσει σε αυτό το επίπεδο. Η πραγματικότητα είναι όμως ότι τώρα μπαίνει στην 3η δεκαετία αυτής της ξενοδοχειακής υποδομής η οποία χρειάζεται φρεσκάρισμα και προσαρμογή στα νέα δεδομένα. Γι αυτό και υπάρχει το δεύτερο

κεφάλαιο του στρατηγικού σχεδίου που αφορά στα κίνητρα για την αναβάθμιση των τουριστικών κλινών, πέρα από την απόσυρση που αναφέρθηκε προηγουμένως. Εδώ είναι που χρειάζεται να σταθεί το κράτος αρωγός σε αυτή την προσπάθεια για να αναβαθμιστούν οι ξενοδοχειακές μονάδες γιατί σίγουρα δεν μπορεί να κατεδαφιστούν και να ξαναφτιαχτούν. Τον σημερινό τουρίστα δεν τον ικανοποιούν πλέον η σχετική πολυτέλεια, ο ήλιος και η θάλασσα, θέλει να δει και κάτι άλλο και αυτό είναι που πρέπει να χορηγηθεί για να μην χάθει το ενδιαφέρον του τουρίστα.

Από το 2000 έως το 2003 υπήρξε μία ελαφρά πτώση για την οποία το 2004 έγιναν πάρα πολλές προσπάθειες για να ανατραπεί αυτή η τάση που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην ιστορία της τουριστικής βιομηχανίας της Κύπρου. Και δυστυχώς η μείωση δεν παρουσιάστηκε μόνο στις αφίξεις αλλά και στα εισοδήματα που προέρχονται από τον τουρισμό. Αυτό σημαίνει ότι έχει πέσει η Κύπρος κάπως σε ποιότητα και αυτό είναι το αποτέλεσμα της μεγάλης πίεσης από πλευράς ανταγωνισμού που αναγκάζει τους τουριστικούς επιχειρηματίες να ρίχνουν τις τιμές για να προσελκύσουν το μερίδιο που διεκδικούσαν πάντα.

Όσον αφορά το 2004 συνεχίστηκε η πτωτική τάση των εισοδημάτων υπήρξε όμως μία σταθεροποίηση και ελαφριά ανάκαμψη των αφίξεων η οποία φάνηκε στο πρώτο εξάμηνο του έτους συγκρινόμενο με το πρώτο 6μηνο του 2003, περίοδο που εξελισσόταν ο πόλεμος στο Ιράκ και ασφαλώς επηρέασε το τουριστικό ρεύμα. Όποτε η σύγκριση αυτή των δύο εξαμήνων θα λεγόταν ότι δεν είναι αντικειμενική. Το 2004 έκλεισε με μία μικρή αύξηση, η οποία όμως δεν πρέπει να εφησυχάζει κανένα αφού υπήρξε κάθετη μείωση των εσόδων - η οποία αναμένεται να ξαναπαρουσιαστεί. Αύξηση, δηλαδή, στις αφίξεις αλλά όχι στα έσοδα.

Σε μία περαιτέρω ανάλυση των αγορών είναι ιδιαίτερα ευχάριστη η αύξηση που παρατηρείται από την ελληνική αγορά και σε αυτό έχουν συμβάλει αρκετά οι χαμηλοί αεροπορικοί ναύλοι, ώστε η Κύπρος να αποτελεί για τον Έλληνα ταξιδιώτη ένα ακόμη ελληνικό νησί. Έτσι είναι μεγάλη ευκαιρία για τους Έλληνες της μητροπολιτικής Ελλάδας να επισκεφτούν την Κύπρο διότι εδώ ζει και λειτουργεί ένα μεγάλο κομμάτι του ευρύτερου ελληνισμού.

- **Ιδιωτικός τομέας**

Ο ιδιωτικός τομέας έχει κάνει ότι είναι ανθρωπίνως δυνατόν τα τελευταία χρόνια, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, ρίχνοντας τις τιμές. Μόνιμες εκκλήσεις προς το κράτος είναι να δώσει τη δική του συνεισφορά για τη μείωση του κόστους. Παρατηρούνται διαχρονικά οι τιμές των πακέτων και τουλάχιστον στο κομμάτι που αφορά είτε το ξενοδοχείο είτε το αεροπορικό οι τιμές έχουν μειωθεί.

Εκείνο που συνεχίζει διαρκώς να αυξάνεται είναι η εμπλοκή του κράτους είτε με φορολογίες έμμεσες, όπως για παράδειγμα η αναχρονιστική φορολογία 3% προς τον ΚΟΤ, δηλαδή ο τουρισμός της Κύπρου χρηματοδοτεί τη λειτουργία του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Αυτό θα ήταν καλό να καταργηθεί και αμέσως θα επέλθει μείωση του κόστους κατά 3% που δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητη.

Σε όλες τις χώρες υπάρχει μειωμένο ΦΠΑ, υπάρχει και στην Κύπρο μειωμένο αλλά πιο αποτελεσματικό θα ήταν να μειωθεί ακόμη λίγο, όσον αφορά τον τουρισμό. Παράλληλα οι διάφορες άλλες φορολογίες και τέλη που χρεώνει το κράτος δεν βοηθούν γιατί οι εποχές που ο τουρισμός ήταν η παχιά αγελάδα την οποία όλοι μπορούσαν να αρμέξουν και να πάρουν από κάτι, έχουν περάσει. Τώρα είναι οι εποχές του έντονου ανταγωνισμού γι αυτό θα πρέπει το κράτος να προσαρμόσει και τις δικές του επιδιώξεις. Στο τέλος της ημέρας με την αύξηση του τουριστικού ρεύματος και την παράλληλη αύξηση των εισοδημάτων το κράτος έχει πάντοτε κάτι να κερδίσει. Γι αυτό θα πρέπει το κράτος να είναι λίγο πιο προσεκτικό αλλιώς σαν Κύπρος θα οδηγηθεί έξω από τον ανταγωνισμό.

Κυπριοποίηση του τουριστικού πακέτου

Σαν γενικός κανόνας, είναι εμφανές πως ένας τουρίστας θα κοιτάξει το βάλαντιο του, για να δει σε ποιο τουριστικό προορισμό μπορεί να περάσουν ακόμα και δυο εβδομάδες, με το ποσό που διαθέτει. Αυτός είναι ο τουρίστας που επηρεάζεται περισσότερο από την τιμή. Άλλος τουρίστας επιδιώκει να περάσει 15 μέρες ποιοτικά, χωρίς το κόστος να είναι σοβαρός αποτρεπτικός παράγοντας. Αυτός ο τουρίστας είναι ο ευαισθητοποιημένος στην ποιότητα υψηλού επιπέδου. Η Κύπρος, σαν μικρός και ευέλικτος προορισμός, που οι ιδιαίτερες της οικολογικές και δημογραφικές συνθήκες της απαγορεύουν ουσιαστικά να προωθήσει ποσοτικούς στόχους, πρέπει σταθερά και με γρήγορους βηματισμούς να καταστεί τουριστικός προορισμός υψηλών προδιαγραφών.

Ø Επιτυχής προβολή του τουριστικού προϊόντος από τους σωστούς ανθρώπους, με τους σωστούς τρόπους και τα ενδεικνυόμενα μέσα προβολής. Για παράδειγμα, δεν πρέπει να περιορίζονται στη μετάβαση σε τουριστικές εκθέσεις, οι οποίες κατόντησαν εμποροπανηγύρια. Ο τουρισμός είναι ένας τομέας πωλήσεων. Άρα, χρειάζονται δεινοί πωλητές και αποτελεσματικοί λειτουργοί ανάπτυξης εργασιών, ώστε η επιχείρηση αυτή να προσελκύσει όλο και περισσότερους πελάτες. Τα δε κέρδη της θα προέλθουν από τα υψηλά ποσοστά πληρότητας. Άρα, οι τουριστικές επιχειρήσεις της Κύπρου στους τομείς αυτούς πρέπει να καλλιεργήσουν στο προσωπικό τους το νέο ήθος και το νέο ύφος που επιβάλλουν οι συνθήκες μιας ενιαίας και παγκοσμιοποιημένης αγοράς.

Ø Όλες οι υπηρεσίες της Κύπρου που λειτουργούν στο εξωτερικό και που σχετίζονται με εισερχόμενο τουρισμό, πρέπει να αναθεωρηθούν. Εξειδικευμένοι σύμβουλοι του κράτους ή του ΚΟΤ να τις επισκεφθούν, να εξετάσουν τις ιδιάζουσες συνθήκες κάθε χώρας και υποβάλουν τις εκθέσεις τους. Για παράδειγμα, είναι αδιανόητο να υπάρχουν τόσο λίγοι τουρίστες από τη Ρωσία, την Ιρλανδία κλπ.

Ø Άρτια και γρήγορη εξυπηρέτηση στα αεροδρόμια του νησιού. Επίσης αποφυγή εκμετάλλευσης των τουριστών στα καταστήματα αθασμολόγητων ειδών, καφετερίες και κυλικεία των αεροδρομίων.

Ø Λύσεις στα τόσο ακριβά και αποτρεπτικά αεροπορικά νάυλα από και προς την Κύπρο.

Ø Έκδοση κώδικα δεοντολογίας και διπλώματος για τους ταξιτζήδες, σαν προαπαιτούμενο εξάσκησης του επαγγέλματος. Δηλαδή, ένα χειμώνα όποιος θέλει να καταταγεί στους επαγγελματικούς ταξιτζήδες, να πρέπει να παρακολουθήσει ειδικά επιχορηγημένα μαθήματα, να παρακαθήσει σε εξετάσεις και αν επιτύχει, να πάρει το δίπλωμα του. Δηλαδή, ο οδηγός ταξί να μάθει καλά Αγγλικά, τρόπους ευγενικής συμπεριφοράς και κάποιες γνώσεις για την ιστορία και τον πολιτισμό της χώρας, ώστε να είναι σε θέση να δίνει απαντήσεις στους τουρίστες αν ρωτηθεί. Όσοι οδηγοί ταξί έχουν αυτό το δίπλωμα, να βάζουν στο ταξί τους ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα, π.χ ένα αστέρι ώστε ο τουρίστας να ξεχωρίζει τους επαγγελματίες και τους προτιμά. Επίσης, όλα τα ταξί να διαθέτουν και να χρησιμοποιούν τα ταξίμετρα τους. Ακόμη, να εκδίδουν αποδείξεις όπου να φαίνεται η απόσταση που διήνυσαν και τα κόμιστρα που εισέπραξε. Έτσι αναβαθμίζεται και το επάγγελμα του οδηγού ταξί για την όχι ευκαταφρόνητη συνεισφορά του στη τουριστική βιομηχανία.

Ø Το επαγγελματικό δίπλωμα πρέπει να γίνει θεσμός για γκαρσόνια, μάγειρες και άλλα στελέχη στα εστιατόρια, καφετέριες, ξενοδοχεία και μπυραρίες, προς ενίσχυση του επαγγελματισμού και της υπευθυνότητας. Να καθοριστεί μια λογική πίστωση χρόνου, ώστε όλοι να μπορέσουν να παρακαθήσουν σε επιχορηγημένη ειδική εκπαίδευση και όταν επιτύχουν σε εξετάσεις, να πάρουν το σχετικό δίπλωμα, το οποίο σιγά σιγά να καταστεί το διαβατήριο εισόδου τους σε αυτόν τον τομέα της αγοράς εργασίας. Επιπρόσθετο δε προσόν να είναι και η γνώση της ρώσικης ή της γερμανικής γλώσσας, με επιχορηγημένα μαθήματα σε κρατικά ινστιτούτα. Έτσι, θα αποκτήσουμε προσωπικό που να αγγίζει τις ψυχές των ποιοτικών τουριστών που επιδιώκουμε να προσελκύνουμε.

Ø Εντυπωσιακή υποδοχή των τουριστών στα αεροδρόμια μας, των οποίων η ανακαίνιση, βελτίωση και ολοκλήρωση έχει ήδη δρομολογηθεί, ώστε αυτά να καταστούν υψηλής ποιότητας. Για παράδειγμα, σε χώρο λίγο πριν την έξοδο από το χώρο αποσκευών, ένας νεαρός και μία νεαρή Κύπρια, με παραδοσιακές στολές ντυμένοι, μαζί με το χαμογελαστό “καλώς ήλθατε”, να δωρίζουν στον κάθε εισερχόμενο τουρίστα ένα χάρτινο σακούλι με δύο τσαμπιά σταφύλι. Στο δε σακουλάκι να είναι τυπωμένη η Κύπρος με τους δυο νεαρούς Κύπριους. Οι δύο πιο πάνω Κύπριοι, οι οποίοι με τέτοια χειρονομία κυπριακής φιλοξενίας, να έχουν δίπλα τους παραδοσιακά κοφίνια γεμάτα σταφύλι. Κάτι τέτοιο μπορούν να κάνουν και τις άλλες εποχές, προσφέροντας πορτοκάλια ή μανταρίνια. Έτσι πράττοντας τα πιο πάνω δημιουργούμε για τους τουρίστες του νησιού μια θετικότητα πρώτη εντύπωση.

Φανταστείτε με μια τέτοια πράξη πόσο μικρό θα είναι το κόστος και πόσο μεγάλο το όφελος της Κύπρου, χρησιμοποιώντας φρούτα, τα οποία το πιο πιθανόν θα υφίσταντο σήψη, εγκατελειμμένα στα χωράφια ή θα κατέληγαν στη χωματερή σαν πλεονάζοντα.

Ø Να προωθηθεί η Κύπρος στον παγκόσμιο χάρτη και σαν ένας εξειδικευμένος και οργανωμένος τουριστικός προορισμός για γυμναστική (ατομική γυμναστική, προετοιμασία αθλητικών ομάδων, κλπ). Όμως πρώτα πρέπει να δημιουργηθούν οι αναγκαίες υποδομές όπως γήπεδα, πολυδύναμα γυμναστικά κέντρα, κλπ, να λειτουργούν με όλο το απαιτούμενο εξειδικευμένο προσωπικό. Κάτω από τέτοιες συνθήκες, αρκετοί τουρίστες οι οποίοι στη χώρα τους δεν διαθέτουν ελεύθερο χρόνο για την εκγύμναση τους, θα συνδυάζουν τα θαλάσσια μπάνια των διακοπών τους με οργανωμένη γυμναστική. Άρα, θα παραμένουν περισσότερες μέρες στην Κύπρο για διακοπές με όλα τα θετικά παρεπόμενα. Όλοι δε οι αθλητές, που έρχονται είτε σαν άτομα είτε σαν οργανωμένα σύνολα το χειμώνα για προετοιμασία μαζί με φίλους τους, θα βάζουν στο μυαλό τους την Κύπρο σαν πρώτη επιλογή για τις καλοκαιρινές τους διακοπές μετά την ευχάριστη εμπειρία τους χειμώνα.

Ø Πρέπει να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις ώστε η Κύπρος να καταστεί χώρος ιατρικού τουρισμού, ώστε πολλοί επισκέπτες να συνδυάζουν το τερπνό μετά του ωφελίμου. Για παράδειγμα, να έρθουν για ιατρικό σκοπό στην Κύπρο, όπου υπάρχει λιγότερη σχέση μεταξύ ποιότητας και τιμής και συνάμα να απολαύσουν κατά τις διακοπές τους τις φυσικές καλλονές του νησιού αυτού. Η φήμη σαν ιατρικός προορισμός αναμένεται να πάρει διαστάσεις με τις έρευνες που θα διεξάγει εδώ το πανεπιστήμιο του Χάρβαντ των ΗΠΑ, με την προσέλκυση καταξιωμένων ακαδημαϊκών και άλλων ερευνητών παγκόσμιας εμβέλειας. Έτσι, θα προτιμούν την Κύπρο και οι ασθενείς με πολύ ισχυρά βαλάντια με ότι αυτό εξυπακούει.

Ø Να υπάρχουν στα ορεινά μας ειδικές μονάδες για ασθματικούς, επισκέψεις σε ιαματικά λουτρά για θεραπεία. Να υπάρχουν στις παραλίες ξενοδοχεία με εγκαταστάσεις θαλασσοθεραπείας και τόσα άλλα συναφή.

Ø Εμπλοκή των τουριστών σε οργανωμένους περιπάτους σε μονοπάτια της φύσης είτε σαν πεζοί είτε καβάλα σε γαϊδουράκια κάτω από την επίβλεψη και προστασία ειδικών. Όμως για να επιτύχει αυτό, πρέπει πρώτα να ανέβει πιο ψηλά ο πήχης των περιβαλλοντικών απαιτήσεων και πρακτικών, που δεν είναι τίποτε άλλο απο περισσότερο σεβασμό προς το φυσικό περιβάλλον.

Ø Κάποιες επιχειρήσεις είναι ανάγκη να δημιουργήσουν ειδική προσωπικότητα και μορφή, ξεφεύγοντας από τα γνωστά στερεότυπα ώστε να εντυπωσιάζουν και να προσελκύουν τους τουρίστες. Για παράδειγμα μια δισκοθήκη-μεσαιωνικό κάστρο, μια μπιραρία-σπηλιά κλπ.

Ø Τα καταστήματα ενθυμιών (souvenir shops) να διαθέτουν προς πώληση εκθέματα άμεσα συνδεδεμένα με την Κύπρο και όχι την Κορέα ή την Κίνα. Να υπάρχει, δηλαδή, χρώμα, άρωμα ή και γεύση κυπριακή με την Κύπρο αποτυπωμένη. Για παράδειγμα κυπριακά αρωματικά φυτά, μέλι, χαρούπια, παστέλι, σουτζούκο, ζιβανία κλπ, δοχεία κάποιας καλλιτεχνικής αξίας, κατασκευασμένα στην Κύπρο με την Κύπρο αποτυπωμένη πάνω.

Ø Δημιουργία περισσότερων εστιατορίων υψηλής ποιότητας μαγειρικής, καθαριότητας και ειδικών χαρακτηριστικών, άλλα και με υψηλή εξειδίκευση και σε κάποια κυπριακά φαγητά, όπως ο ταβάς, το ψητό, ο μουσακάς κλπ, ή και ελλαδικά φαγητά.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το δυναμικό τουριστικό μάρκετινγκ είναι οπωσδήποτε περισσότερο από απλά και μόνο ένα θέμα στάσης απέναντι πελατών τουριστικών αγορών και ανταγωνιστών. Είναι η ετοιμότητα που το διακρίνει και η δυνατότητα που έχει να εφαρμόσει σύγχρονες διοικητικές μεθόδους και τεχνικές σε ότι αφορά στον προγραμματισμό, στην εκτέλεση και στον έλεγχο των δραστηριοτήτων τουριστικού μάρκετινγκ που αναπτύσσονται σε ορισμένη τουριστική αγορά ή έστω σε κάποιο τμήμα ή σε κάποια τμήματα της εκ μέρους μιας τουριστικής επιχείρησης ή ενός τουριστικού οργανισμού.

Γνωρίζουν όλοι καλά πως βασική προϋπόθεση επιτυχίας μιας επιχείρησης είναι οι καλές δημόσιες σχέσεις. Οι κυριότεροι στόχοι αυτών των σχέσεων σε μία τουριστική επιχείρηση πρέπει να είναι η δημοσιότητα στις ειδήσεις που βγάζει, οι σχέσεις με τους tour operators και τους τουριστικούς πράκτορες, τα υπουργεία τουρισμού όλων των χωρών, τον ελεύθερο αιθέρα και τέλος οι σχέσεις με τους πελάτες. Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μιας καμπάνιας δημοσίων σχέσεων συχνά κάθε άλλο παρά εύκολη είναι και αυτό γιατί οι στόχοι τους εκτός του ότι είναι μακροχρόνιοι, δεν είναι μόνο ποσοτικοί αλλά και ποιοτικοί.

Το μέλλον του τουρισμού φαίνεται να είναι αισιόδοξο αφού γίνει σκληρή δουλειά, ακόμα θα έρθουν και δύσκολες μέρες αλλά στο τέλος του τούνελ υπάρχει φως. Φτάνει να γίνει αντιληπτό από όλους ότι πρέπει να δουλέψουν όλοι σκληρά για τον κοινό στόχο διότι δεν γίνεται να δουλεύουν οι ιδιώτες και το κράτος να μένει απαθής ή και το αντίθετο. Συνοδοιπότος και ο πρόεδρος του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, με καλές συνεργασίες μεταξύ των φορέων του ιδιωτικού και του κρατικού τομέα, θα έρθουν οι καλύτερες μέρες για τον τουρισμό της Κύπρου σε όλες τις μορφές του.

Παραδοσιακά η Κύπρος ήταν προορισμός 12 μηνών λόγω των πολύ καλών καιρικών συνθηκών. Όμως τελευταία έχει μείνει λίγο πίσω και αρκετοί ξενοδόχοι προτιμούν να κλείνουν τα ξενοδοχεία ιδιαίτερα στις ελεύθερες περιοχές της Αμμοχώστου στην Αγία Νάπα, τον Πορταρά κλπ, διότι είναι τόσο περιορισμένη η κίνηση και με το υψηλό κόστος λειτουργία που υπάρχει και δεν συμφέρει. Όμως μέσα από την υλοποίηση κάποιων προγραμμάτων του στρατηγικού σχεδίου που αφορούν

είτε τον θρησκευτικό τουρισμό είτε το γκολφ που προσελκύει ποιοτικό τουρισμό μέσα στη χειμερινή περίοδο, θα βοηθήσουν να επανακτήσει το νησί αυτό που είχε στο παρελθόν δηλαδή τη μακρά τουριστική περίοδο

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κυπριακός τουρισμός είναι καλώς γνωστά σε όλους τους επαίοντες, αλλά και στο ευρύ κοινό, λόγω των συνεχών αναφορών που γίνονται από τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας. Είναι καλώς γνωστά, γιατί οι οποιοσδήποτε δυσλειτουργίες του κυπριακού τουρισμού επιφέρουν και δυσλειτουργίες σε όλους τους τομείς της κυπριακής οικονομίας, εφόσον ο Τουρισμός αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους της τομείς, με συνεισφορά στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν 12,40% το 2006, ενώ το 2001 ήταν της τάξης του 20,53%. Και μπορεί αυτό να είναι και συνέπεια της ραγδαίας ανάπτυξης των υπόλοιπων Τριτογενών κυρίως Τομέων της Οικονομίας, δεν παύει όμως να σημαίνει ότι ο τουρισμός τα τελευταία χρόνια διολισθαίνει συνεχώς.

Οι αφίξεις το 2001 ήταν 2,7 εκατομμύρια, ενώ το 2007 ήταν 2,4 εκατομμύρια. Τα εισοδήματα από αφίξεις τουριστών πολυήμερης διαμονής το 2001 ήταν £1.271,6 εκατομμύριο, ενώ το 2007 έπεσαν στο £1.087,5 εκατομμύριο. Δεν είναι σκοπός του παρόντος πονήματος να καταλογισθούν ευθύνες, είτε στο κράτος είτε στην ιδιωτική πρωτοβουλία είτε στον ΚΟΤ, για τη συνεχή διολίσθηση του τουρισμού. Δεν παύει, όμως, να είναι γεγονός ότι η κατιούσα πορεία του τουρισμού προκαλεί κλυδωνισμούς και δυσλειτουργίες στην κυπριακή οικονομία, με απρόβλεπτες συνέπειες.

Ο παγκόσμιος τουρισμός συνεχώς αυξάνεται, ενώ ο κυπριακός τουρισμός συνεχώς διολισθαίνει και αυτό δεν οφείλεται μόνο στις πολιτικές αναταράξεις της περιοχής μας ή/και σε διάφορους άλλους εξωγενείς παράγοντες, αλλά κατά κύριο λόγο σε μας τους ίδιους. Τα πρόσφατα ενθαρρυντικά αποτελέσματα, αναφορικά με τις αυξήσεις στις αφίξεις και τα έσοδα, είναι καλοδεχούμενα και αποδεικνύουν ότι οι συντονισμένες και μεθοδικές ενέργειες όλων των εμπλεκόμενων είναι δυνατό να αναστείλουν την πτωτική πορεία του κυπριακού τουρισμού. Δεν πρέπει όμως με κανέναν τρόπο να εφησυχάζουμε, αλλά τουναντίον να προχωρούμε μπροστά, με αποφασιστικά βήματα, με προγραμματισμό και συνεχή προσπάθεια.

Τι δέον γενέσθαι, λοιπόν, που δεν είναι μεν εύκολο να πραγματοποιηθεί, αλλά είναι απαραίτητο, αν πιστεύει κανείς στον τουρισμό και στη συνεισφορά του στο ευ ζην όλων, όπως περιγράφηκε στην πιο πάνω μελέτη. Ας σκύψουμε λοιπόν στα προβλήματα με σοβαρότητα και μεθοδικότητα, και όλοι μαζί ας πάρουμε αποφασιστικά τολμηρές αποφάσεις, για να επαναφέρουμε τον τουρισμό μας σε σταθερά ανοδική πορεία.

Με την δημιουργία ανεξάρτητου Υπουργείου Τουρισμού, το συνταγματικό κώλυμα λύεται, με την ομαδοποίηση Υπουργείων. Συμμετοχή στα Δ.Σ. ΚΟΤ και των κρατικών αερομεταφορέων (Κυπριακές Αερογραμμές και Eurocypria) και απαραίτητη η συμμετοχή στα Δ.Σ. του ΚΟΤ και των δύο κρατικών αερομεταφορέων, ατόμων με βαθιά γνώση του τουρισμού τα οποία πρέπει να προέρχονται από τους μεγάλους συναφείς επαγγελματικούς συνδέσμους. Να δοθούν «υπερεξουσίες» στον ΚΟΤ έτσι ώστε με τη συμμετοχή των εκπροσώπων και των μεγάλων επαγγελματικών συνδέσμων στο Δ.Σ. του ΚΟΤ να δοθούν «υπερεξουσίες» στον ΚΟΤ, για οριζόντιες αλλά και κάθετες παρεμβάσεις σε Υπουργεία και κρατικούς φορείς, για να γίνει αποτελεσματικότερος ο προγραμματισμός, η παρακολούθηση και η υλοποίηση των σχεδίων δράσης.

Εντατικοποίηση της προσπάθειας για να αποκτήσει η Κύπρος δική της αποκλειστική ταυτότητα, για να ξεχωρίζει από τους πολλούς άλλους παρόμοιους προορισμούς. Ισχυροποίηση της νέας εκστρατείας του ΚΟΤ με το νέο σύνθημα «Love Cyprus», με ενδεχόμενη σμίκρυνση των κειμένων. Άμεση αναγκαιότητα σημαντικής αύξησης των διαθέσιμων κονδυλίων. Παράδειγμα προς μίμηση τα κονδύλια που διαθέτουν οι ανταγωνιστικοί με την Κύπρο προορισμοί.

Κατεπείγουσα εκπόνηση/εφαρμογή σχεδίου δράσης για απάμβλυνση της εποχικότητας, η οποία κατά τη χειμερινή περίοδο 2006/2007 σημείωσε «θλιβερή» επιδείνωση. Μείωση του κόστους λειτουργίας των αδειούχων τουριστικών καταλυμάτων τους χειμερινούς μήνες, με «επιδοτήσεις» των τιμών των καυσίμων, ηλεκτρισμού κλπ. Αύξηση των εκδηλώσεων για αξιοποίηση του χρόνου των τουριστών τρίτης ηλικίας. «Υποχρεωτική» λειτουργία, κατά το δυνατόν, του αριθμού των λειτουργούντων κατά τους χειμερινούς μήνες ξενοδοχειακών καταλυμάτων, των χώρων εστίασης και αναψυχής. Μείωση του κόστους ξεναγήσεων τους χειμερινούς

μήνες. Εντατικοποίηση του στοχευμένου μάρκετινγκ για προσέλκυση τουρισμού κατά τους μήνες χαμηλής κίνησης. Ενδεχόμενη δυνατότητα αξιοποίησης ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Σχετικά με τις υπαλλακτικές μορφές τουρισμού είναι απαραίτητη η δυναμικότερη προώθησή τους. Όπως για παράδειγμα ο Ιατρικός Τουρισμός, ο Τουρισμός Συνεδρίων και Κινήτρων κ.κ. Ειδικότερα και ενόψει της παταγώδους αποτυχίας στην ανάπτυξη του Αθλητικού Τουρισμού (ελλιπής υποδομή, αδυναμία διαχείρισης κρατήσεων κ.κ.), να εκπονηθεί άμεσα σχέδιο αναβάθμισης όλων των προσφερόμενων αθλητικών χώρων αλλά και ανέγερσης νέων, για προπονήσεις και να καταρτισθεί χωρίς καμιά καθυστέρηση από τον ΚΟΑ και τον ΚΟΤ ηλεκτρονικό σχέδιο διαχείρισης κρατήσεων των αθλητικών χώρων που προσφέρουν πλήρεις υπηρεσίες.

Όσον αφορά την γήρανση προϊόντος-αναβάθμιση ξενοδοχειακών μονάδων-μετατροπή ξενοδοχείων, λόγω μειωμένων κερδών ή/και σημαντικών ζημιών αποφεύγονται ανακαινίσεις και υποβαθμίζονται με εξοικονομήσεις οι παρεχόμενες υπηρεσίες. Απαραίτητη προϋπόθεση η άμεση εισαγωγή κινήτρων/επιδοτήσεων τόσο για ανακαινίσεις ξενοδοχείων, αλλά και για μετατροπή κάποιων από αυτά σε boutique ή/και club hotels. Το πρόσφατα εξαγγελθέν σχέδιο επιδοτήσεων με βάση ευρωπαϊκές επιδοτήσεις κρίνεται ως ανεπαρκές.

Στον τομέα που είναι οι αρχαιολογικοί χώροι για παράδειγμα η επιτάχυνση των έργων αναβάθμισής τους και ξεχωριστό μάρκετινγκ για τους αρχαιολογικούς χώρους. Ενδεχόμενη δυνατότητα αξιοποίησης ευρωπαϊκών κονδυλίων. Μέχρι την αποπεράτωση των νέων αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου είναι απαραίτητη η περαιτέρω βελτίωση της λειτουργικότητας των αεροδρομίων, κυρίως τις περιόδους και μέρες αιχμής που παρατηρούνται σημαντικές δυσλειτουργίες.

Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, χωρίς να δημιουργούνται προβλήματα στην προσέλκυση τουριστών από την Αγγλία, που συνεισφέρει πέραν του 56% των αφίξεων, να εκπονηθούν και εφαρμοσθούν τάχιστα σχέδια που θα προσελκύουν και γερμανόφωνους, γαλλόφωνους, ιταλόφωνους τουρίστες.

Καθαριότητα - προστασία του φυσικού περιβάλλοντος - τουριστική συνείδηση. Δεν πρέπει να γίνονται μόνο εκστρατείες, αλλά και συνεχής έλεγχος από τους αρμόδιους φορείς (ΚΟΤ, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης). Καλλιέργεια τουριστικής συνείδησης η οποία θα βοηθήσει όχι μόνο στην καθαριότητα, αλλά και στη συμπεριφορά, τη νοοτροπία και τον τερματισμό της αισχροκέρδειας. Ενδεχόμενη δυνατότητα αξιοποίησης ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Ανεπαρκής ο έλεγχος λόγω ανεπαρκούς στελέχωσης και της αδυναμίας καλλιέργειας τουριστικής συνείδησης στους επαγγελματίες του τουρισμού. Απαραίτητη η προγραμματισμένη και στοχευμένη συνεχής εκπαίδευση όλων όσοι ασχολούνται με τον τουρισμό, που θα έχει ως αποτέλεσμα την άμεση «επαναφορά» της παραδοσιακής κυπριακής φιλοξενίας. Προσοχή στους χώρους που χρησιμοποιείται το ξένο εργατικό δυναμικό. Εμφάνιση/αισθητική των τουριστικών περιοχών, δεδομένης της ακαλαίσθητης εμφάνισης των τουριστικών μας περιοχών (πινακίδες, διαφημίσεις, επιπλώσεις κοκ) καθίσταται απαραίτητη η εκπόνηση και άμεση εφαρμογή σχεδίου για βελτίωση της ακαλαίσθητης/ «αντικυπριακής» εμφάνισης των τουριστικών περιοχών. Ενδεχόμενη δυνατότητα αξιοποίησης ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Να υπάρχει τουριστική Αστυνομία, με κατάλληλα εκπαιδευμένους/μορφωμένους και ξενόγλωσσους αστυνομικούς. Οδική σύνδεση των αερολιμένων με τις τουριστικές περιοχές, άμεση αναγκαιότητα εξεύρεσης τρόπων «οικονομικής» οδικής σύνδεσης των αερολιμένων με τις τουριστικές περιοχές. Δεδομένης της ύπαρξης νομοθετικού πλαισίου, να μελετηθεί το ενδεχόμενο παροχής επιδοτήσεων/κινήτρων προς ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες, όπως γίνεται δηλαδή με τα αστικά λεωφορεία. Ενδεχόμενη δυνατότητα αξιοποίησης ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Απαραίτητη η αύξηση και μετεκπαίδευσή τους σε γλώσσες που δεν καλύπτονται ικανοποιητικά. Άδεια μόνο σε όσους πραγματικά ασχολούνται. Θεσμοθέτηση της λειτουργίας της Σχολής Ξεναγών ανά διετία, δεδομένης της αδυναμίας του ΤΕΠΑΚ (Τεχνικό Πανεπιστήμιο Κύπρου), να την εντάξει στο πρόγραμμά του. Άμεση αναγκαιότητα η επικαιροποίηση /διαφοροποίηση και εφαρμογή του υπό αναθεώρηση στρατηγικού σχεδίου, με την εκπόνηση υλοποιήσιμων σχεδίων δράσης με βάση τα νέα δεδομένα.

Απαραίτητη η άμεση έναρξη και ολοκλήρωση των μεγάλων εμπλουτιστικών έργων (γήπεδα γκολφ, μαρίνες, καζίνο κλπ) που αναντίλεκτα θα προσδώσουν επιπρόσθετη αξία στο τουριστικό μας προϊόν, αυξάνοντας την προσελκυστικότητα στοχευμένων αγορών. Απαραίτητη η συνέχιση του θεσμού των μηνιαίων συναντήσεων των μειζόνων φορέων τουρισμού της ιδιωτικής πρωτοβουλίας με τον ΚΟΤ, που αποτελεί μια πολύ θετική πρακτική, η οποία είναι δυνατόν να αποδώσει πολύ καλά αποτελέσματα.

Κάτι που πρέπει να δοθεί προσοχή είναι κίνητρα στους ταξιδιωτικούς πράκτορες του εξωτερικού, με ευκολία στην εκταμίευση των σχετικών κονδυλίων. Στους ταξιδιωτικούς πράκτορες βασίζεται το 65% του εισερχόμενου τουρισμού στην Κύπρο. Υπάρχουν τρόποι υπερπήδησης των εμποδίων. Στη συνέχεια να ανακληθεί η αύξηση των τελών των αεροδρομίων με παρέμβαση του κράτους για «επιδότηση» των αυξημένων τελών. Ακόμα η αναγκαιότητα μείωσης των ναύλων από τους κρατικούς αερομεταφορείς (με ανάληψη του κόστους από το κράτος) όταν μεταφέρουν οργανωμένο τουρισμό από/προς χώρες/πηγές τουρισμού. Επίσης η εξεύρεση επαρκών εθνικών ή/και κοινοτικών κονδυλίων για εκτέλεση εμπλουτιστικών έργων, που θα αυξήσουν την προσελκυστικότητα της Κύπρου. Τέλος μείωση του συντελεστή ΦΠΑ για την επισιτιστική και εν γένει για την τουριστική βιομηχανία, όπως ισχύει και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Μαζί όλα αυτά θα δώσουν στην Κύπρο, το ολόχρονα ηλιόλουστο αυτό νησί ζωντάνια με ένα ποιοτικό και ποσοτικό τουρισμό σε όλες τις μορφές του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Παραδείγματα άλλων προορισμών:

- **Ντουμπάι**

Ένας αρκετά νέος τουριστικός προορισμός που τα τελευταία χρόνια κερδίζει ολοένα και περισσότερους φίλους. Πριν από λίγα χρόνια ήταν ουσιαστικά μια πόλη στην έρημο, η οποία στηριζόμενη σε μια εκπληκτική υποδομή, μεταμορφώθηκε σε μια μοντέρνα «πόλη της υπερβολής», για το ψηλότερο, το μεγαλύτερο, το πιο χλιδάτο, το πιο εντυπωσιακό.

Η καλύτερη περίοδος για κάποιον να επισκεφθεί το Ντουμπάι είναι από τα τέλη Σεπτεμβρίου έως τις αρχές Μαΐου, καθώς κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, η ζέστη είναι αφόρητη με τη θερμοκρασία να φθάνει ακόμα και τους 50°C. Φθάνοντας κανείς μετά από 3,5-5 ώρες (ανάλογα αν πηγαίνει απευθείας ή μέσω Μπαχρέιν), θα εντυπωσιαστεί από τα τεχνητά νησιά που σχηματίζουν τον παγκόσμιο χάρτη (The World) ή μικρότερους και μεγαλύτερους φοίνικες (The Palm) αλλά και τα πανύψηλα ξενοδοχεία.

Ο βασικότερος λόγος που τόσα εκατομμύρια τουριστών επισκέπτονται το Ντουμπάι, είναι για αχαλίνωτο shopping. Με τα μαγαζιά να μένουν ανοιχτά από τις 9 το πρωί έως τις 11 το βράδυ, τις ιδιαίτερα φθηνές τιμές και την πληθώρα των εμπορικών κέντρων, το Dubai αποτελεί τον παράδεισο του κάθε shopper. Ibn Battuta Mall, Mall of the Emirates, Souk Madinat Jumeirah, Burjuman Centre, Deira City Centre, Wafi Mall και πολλά ακόμα θα μαγνητίσουν και σίγουρα δεν θα περάσουν αδιάφορα από μπροστά του τουρίστα.

Είτε ο επισκέπτης μένει στα πιο οικονομικά ξενοδοχεία στο κέντρο της πόλης, είτε στα συνήθως ακριβότερα παραλιακά (η απόσταση είναι περίπου 20 λεπτά με όχημα), δεν θα μείνει ασυγκίνητος μπροστά στο εκπληκτικό Burj al-Arab, το μοναδικό ξενοδοχείο 7 αστέρων στον κόσμο, όπως αυτοπροσδιορίζεται, με το σχήμα που παραπέμπει σε κατάρτι καραβιού. Η ζήλια όλων για τους τυχερούς που διαμένουν εκεί, είναι δεδομένη!

Ένα ακόμα σημείο που αξίζει την επίσκεψη, είναι το Dubai Museum. Βρίσκεται στο κάστρο Al Fahidi, ένα εντυπωσιακό κτήριο, χτισμένο το 1799 το οποίο μεταφέρει τον επισκέπτη μέσα από φιγούρες, εικόνες και ήχους σε ένα ταξίδι στο χρόνο.

- **Ψυχαγωγία**

Ως η κύρια τοποθεσία για τουρισμό και αναψυχή στην Μέση Ανατολή, το Ντουμπάι επίσης έχει φανταστική νυχτερινή ζωή που μπορεί να ικανοποιήσει όλα τα γούστα, ειδικά όταν πρόκειται για εστιατόρια και μπαρ. Μακριά από τις πλούσιες περιοχές, η πόλη ζει στους δικούς της ρυθμούς, προσφέροντας κάτι για όλους, από βραδιές καραόκε μέχρι τους χορούς της κοιλιάς και από την σάλσα μέχρι τα comedy clubs.

Ο ερχομός της νύχτας φέρνει τη μια ανακάλυψη μετά την άλλη. Καθένας μπορεί να απολαύσει ένα ποτό στα Ιρλανδέζικα παμπ ή να χορεύει όλη νύχτα στους ρυθμούς hip-hop, R&B που ακούγονται από κάθε σπίτι και γκαράζ. Αφήνοντας το κύμα λάμπης να παρασύρει και η ζωντάνια που είναι το μείγμα αυτής της πόλης, της πιο κοσμοπολίτικης πόλης του κόσμου.

- **Παράδεισος για ψώνια**

Τα ψώνια στο Ντουμπάι είναι μια ευχάριστη διαδικασία. Από τα πιο μοντέρνα δυτικά εμπορικά κέντρα μέχρι τα παραδοσιακά σουκς (αγορές), το Ντουμπάι προσφέρει ατελείωτες προσφορές και στον πιο εξεζητημένο αγοραστή. Λόγω της τεράστιας ποικιλίας, ποιότητας και εξυπηρέτησης, το Ντουμπάι δεν συγκρίνεται με καμία άλλη πόλη.

Ανατολίτικες και Δυτικές επιρροές συνδυάζονται μοναδικά για να δημιουργήσουν μια αγορά που δεν της μοιάζει καμία άλλη. Η έλξη των επώνυμων εταιρειών, πολλά χρυσοχορεία και μάρκες απ' όλο τον κόσμο ενισχύεται από το γεγονός ότι όλες οι αγορές είναι TAX-FREE.

Η ετήσια υπερβολή έχει γίνει γρήγορα μια διεθνώς γνωστή περίπτωση, με χιλιάδες ευκαρίες, κληρώσεις δώρων, δείχνει τις παραγωγές και ορισμένες από τις χαμηλότερες τιμές στον κόσμο. Μια ολόκληρη περιοχή του Dubai είναι αφιερωμένη στην Global Village, όπου περίπτερα από πολλές διαφορετικές χώρες πωλούν τοπική χειροτεχνία, ρούχα, τρόφιμα και αγγειοπλαστικής. Το φεστιβάλ είναι ένα από

τα πολλά γεγονότα που καταρτίζει τους τουρίστες και τους κατοίκους σε αυτό το νέο θαυμάσια πόλη. Οι εκδηλώσεις αυτές συμβάλλουν στην αγορά της πόλης, αξιοποιώντας ακόμη περισσότερο τους τουρίστες και τους κατοίκους όλων των νέων πιέζουν προς την κατεύθυνση ενός skyward κυκλοφορία στην αγορά ακινήτων Dubai.

- **Πόλη αναζωογονητική**

Τοποθετημένο στην αιχμή του Αραβικού Κόλπου, το Ντουμπάι προσφέρει μεγάλη πληθώρα εμπειριών, από ρομαντική κρουαζιέρα με ιστιοφόρο κάτω από το σεληνόφως, μέχρι την διανυκτέρευση στην μυστηριώδη έρημο για να βιώσετε την παραδοσιακή Αραβική φιλοξενία. Μπορεί κάποιος να απολαύσει τα θαλάσσια σπορ στα τουρκουάζ νερά του κόλπου ή να παίξει γκολφ στα καλύτερα γήπεδα του κόσμου, να ψωνίσει στα χρυσοχορεία ή να συμμετέχει στο Σαφάρι στην έρημο, βυθίζοντας τον εαυτό του στους αιώνες ιστορίας αυτού του πολιτισμού.

Dubailand Χιονοδρομικό Dome, το χιονοδρομικό κέντρο αυτό των εσωτερικών χωρών, θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, της κατεύθυνσης πίστας σκι και snowboard κομμάτια του (με 6000 τόνους αληθινό χιόνι). Pinguinarium, ενυδρεία τέσσερις εποχές, κρύο και ζεστό spa.

- **Sports in Dubai**

Τα ζεστά νερά του Περσικού Κόλπου είναι ιδανικές για ιστιοπλοΐα, windsurfing, θαλάσσιο σκι, ψαρεμα, snorkeling η scuba diving. Πολλά ξενοδοχεία της παραλίας, Dubai condo κατοικίες, ξενοδοχεία και condo παραλία, λέσχες προσφέρουν εξειδικευμένες εγκαταστάσεις για θαλάσσια σπορ και μαθήματα. Στη γη υπάρχουν πολλά αθλήματα που μπορεί να παίξει ή να απολαύσει ως θεατής. Υπάρχει φάσμα των αθλητικών συλλόγων και τοπικών ανταγωνιστών για τα παιδιά μέχρι και

ανταγωνιστικό επίπεδο ενηλίκων π.χ ράγκμπι, soccer, ice-hockey, σκοποβολή, go-kart, ιπποδρομίες, netball, scuba diving, το ποδόσφαιρο και πολλά άλλα.

Στην πραγματικότητα, τα περισσότερα αθλήματα είναι να τροφοδοτηθεί η πολυμορφία των εθνικοτήτων και των συμφερόντων που απαρτίζουν Dubais πληθυσμού. Το Ντουμπάι επίσης υπερηφανεύεται για πρωτάθλημα έχοντας γήπεδα γκολφ και φιλοξενεί κάθε χρόνο το Dubai Desert Classic, προσελκύοντας πολλούς από τους καλύτερους παίκτες του κόσμου συμπεριλαμβανομένων Tiger Woods και Ernie Els. Οι Montgomery, μια υψηλής ποιότητας διεθνείς φυσικά, και στις παρυφές της πόλης Ντουμπάι Creek Golf and Yacht Club πρωτάθλημα βεβαίως κοντά στο κέντρο της πόλης, με το νερό των πηγών κινδύνου, πονηροί σκυλο-ποδιά και τα εννέα-hole παραρτησφωτιζομενο βέβαια Nad Al Sheba Club, μόλις 10 λεπτά από το κέντρο της πόλης, και της Μέσης Ανατολής η μοναδική φωτιζόμενη 18-hole course. Για θέα στον Κόλπο, Jebel Ali Golf Resort Hotel και το Arabian Ranches προσφέρει μια αυθεντική έρημο.

Πηγαίνοντας στο Ντουμπάι αξίζει να δοκιμάσει κανείς go-carting, ice-skating, τοξοβολία, σκοποβολή στόχου, bowling, τένις ή και off-road οδήγησης. Προσφέρονται πολλές ιδιότητες, τόσο condos και condo ξενοδοχεία στο Dubai Sports Πόλη, Dubailand. Dubai Sports Πόλη, θα είναι μια ολόκληρη ενότητα αφιερωμένη στο Ντουμπάι των αθλητικών και είναι σίγουρο ότι θα θέσει το Dubai πάνω από την κορυφή ως το κορυφαίο αθλητικό προορισμό.

Εδώ είναι η πατρίδα των πιο καθαρών αλόγων κούρσας, αλλά και των πιο πλουσιοπάρων και επιθυμητών κέντρων θαλασσοθεραπείας. Είτε παρακολουθήσει κάποιος τις κούρσες με τις καμήλες, είτε μια ιδιότυπη μονομαχία γερακιών στον ουρανό, ή όποιον άλλον τρόπο ξεκούρασης στην περιοχή, το Ντουμπάι θα μαγέψει.

Αυτό το τεράστιο αθλητικό συγκρότημα 7,5 km² θα φιλοξενήσουν αθλήματα όπως το κρίκετ, γκολφ, ράγκμπι, το ποδόσφαιρο, το αθλητικό του εδάφους, την παρακολούθηση και την ενδοχώρα (παπούτσι του τένις. Χαντμπολ, βολει μπάλα). Ξενοδοχεία, κατοικίες και προβλέπονται ακόμα και βίλες.

Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα είναι επίσης και προορισμός για απανταχού παίκτες γκολφ σε όλον τον κόσμο, καθώς ο καιρός είναι άριστος σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς. Στο Ντουμπάι διοργανώνονται πολλά σημαντικά πρωταθλήματα. Η πόλη διαθέτει πολλές πίστες εξ' ολοκλήρου καλυμμένες από γρασίδι ή μικτές με άμμο και γρασίδι.

- **Σαφάρι στην Έρημο**

Σαφάρι στην έρημο είναι μια μοναδική και διασκεδαστική περιπέτεια. Θα οδηγηθεί ο τουρίστας πάνω στους αμμόλοφους και θα σταματήσει στον ψηλότερο από αυτά για να δει και να βγάλει φωτογραφίες από το όμορφο ηλιοβασίλεμα και να δροσιστεί πίνοντας νερό. Έπειτα θα συνεχίσει στο «κάμπινγκ» των Βεδουίνων, που είναι στην καρδιά της ερήμου, όπου προσφέρουν ποτά, νερό, τσάι και καφέ.

Άλλες εμπειρίες που περιμένουν στο Ντουμπάι είναι η βόλτα με τις καμήλες και η δοκιμή του τοπικού καπνού με διάφορες γεύσεις, γνωστού ως Σίσα ή Χάμπλι-Μπάμπλι. Καθώς ξεκουράζεται ο επισκέπτης στις πολυτελέστατες σκηνές πάνω στα χαλιά και μαξιλάρια, ένα νόστιμο barbecue θα ψηθεί κάτω από τον ζάστερο ουρανό. Και συμπληρώνοντας την εικόνα, μια κοπέλα θα χορεύει τον χορό της κοιλιάς σε ρυθμούς Αραβικής μουσικής. Μετά από αυτό θα απολαύσει το δείπνο.

- **Αλεξάνδρεια**

Η Αλεξάνδρεια είναι πόλη της Αιγύπτου η οποία ιδρύθηκε το 331 π.Χ. από τον Αλέξανδρο τον Μέγα. Υπήρξε το μεγαλύτερο λιμάνι και πρωτεύουσα της χώρας κατά την αρχαιότητα, ενώ στην ακμή της αποτελούσε μία από τις επιφανέστερες εστίες πολιτισμού,

διάσημη για την βιβλιοθήκη της

Η πόλη της Αλεξάνδρειας βρίσκεται στα δυτικά του Δέλτα του Νείλου μεταξύ της Μαρεώτιδος λίμνης και τη νήσου του Φάρου. Συνδεόταν τεχνητά με ένα είδος γέφυρας, το λεγόμενα Επταστάδιο που ενώνε το νησί Φάρος με την πόλη, δημιουργώντας έτσι τα δύο λιμάνια της: τον Μεγάλο Λιμένα στα Ανατολικά και τον Εύνοστο προς τη Δύση. Με τον καιρό οι προσχώσεις πλάτυναν το Επταστάδιο τόσο ώστε τους περασμένους αιώνες να κτιστεί εκεί η τουρκική συνοικία της Αλεξάνδρειας και η Φάρος να γίνει συνέχεια και προέκταση της πόλης στη θάλασσα.

Για να διακρίνεται από τις υπόλοιπες 31 Αλεξάνδρειες έγινε γνωστή ως *Alexandrea ad Aegyptum* (« Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου ») και σήμερα ονομάζεται *Iskanderia*. Νωρίτερα οι Έλληνες είχαν ιδρύσει μίαν άλλην πόλη στο Δέλτα του Νείλου, τη Ναύκρατη, ο Μέγας Αλέξανδρος όμως θέλησε να κατασκευάσει τη νέα στις όχθες αδιαφορώντας για την κακή ποιότητα του χώματος και τους κινδύνους του Δέλτα.

Κατά το πέρασμά του από την Αίγυπτο το 332-332 πΧ ο Αλέξανδρος εμπιστεύτηκε τον έλληνα αρχιτέκτονα Δεινοκράτη τον Ρόδιο, για να χτίσει την πόλη βάση ορθογώνιου πολεοδομικού σχεδίου, με διασταυρούμενες κεντρικές οδούς. Η νέα πόλη περιέβαλε ένα παλιό αιγυπτιακό χωριό (*Rhakotis*) το οποίο αργότερα αποτέλεσε το οικιστικό κέντρο των ιθαγενών. Η πόλη άρχισε να ακμάζει όταν έγινε πρωτεύουσα της Αιγύπτου μετά τον θάνατο του Αλεξάνδρου και κατά τη βασιλεία του Πτολεμαίου, γιού του Λάγου και ιδρυτή της δυναστείας των Λαγιδών.

Από το πρώτο μισό του 3ου αιώνα π.Χ., η Αλεξάνδρεια στολίζεται με μνημεία και αποκτά σταδιακά το χαρακτήρα με τον οποίο θα μείνει γνωστή μέχρι το τέλος της αρχαιότητας: τα Ανάκτορα, το Μουσείο, τη Βιβλιοθήκη, το Σεράπειον (ναός αφιερωμένος στον ελληνοαιγυπτιακό θεό Σέραπι), το ναό της Ίσιδος, αγορές, το θέατρο και φυσικά ένα από τα επτά θαύματα της αρχαιότητας, το φάρο του Σώστρατου πάνω στο νησί Φάρος, από όπου πήραν και το όνομά τους οι φάροι.

Για περισσότερο από μία χιλιετία και μέχρι την κατάκτησή της από τους Άραβες το 641, η Αλεξάνδρεια θα παραμείνει η πολιτιστική και πνευματική πρωτεύουσα μεγάλου μέρους του μεσογειακού κόσμου αφού έχει υπάρξει για τους τρεις τελευταίους αιώνες π.Χ. και η διοικητική πρωτεύουσα της Εξελληνισμένης Αιγύπτου.

Η κοσμοπολίτικη Αλεξάνδρεια που γεννήθηκε κάτω από την διοίκηση της Αιγύπτου από τον Μεχμέτ Αλή και επιβίωσε μέχρι τη διακυβέρνηση του Νάσερ, ήταν η πατρίδα του μεγάλου Αλεξανδρινού ποιητή Κωνσταντίνου Καβάφη, του ιταλού ποιητή Τζιουζέπε Ουνγκαρέτι καθώς και του πατέρα του φουτουρισμού Φιλίππο Μαρινέτι. Η πόλη όμως γοήτευσε και αυτούς που –περαστικοί- έζησαν για κάποιο διάστημα σ'αυτόν τον τόπο. Λογοτεχνικό φόρο τιμής στην Αλεξάνδρεια έχουν αποδώσει ο Λώρενς Ντάρρελ με την τετραλογία του, «Αλεξανδρινό κουαρτέτο» (Ιουστίνη, Βαλτάσαρ, Μαουντόλιβ, Κλέα) - που αποτέλεσε σταθμό στη λογοτεχνία- και ο δικός μας Στρατής Τσίρκας στο συγκλονιστικό τελευταίο μέρος της τριλογίας του «Ακυβέρνητες Πολιτείες», τη «Νυχτερίδα». Πρόσφατα εκδόθηκε στα ελληνικά το βιβλίο «Αλεξάνδρεια. Η πόλη της μνήμης» του Μάικλ Χάαγκ, που παρουσιάζει την πόλη με τα μάτια των Καβάφη, Ντάρρελ και Φόρστερ, κάνοντας έτσι ευρύτερα γνωστή στο ελληνικό κοινό και τη σχέση του Ε.Μ.Φόρστερ με την Αλεξάνδρεια.

Η αρχαία βιβλιοθήκη της πόλης της Αλεξάνδρειας, στην Αίγυπτο, η οποία ιδρύθηκε στην Ελληνιστική εποχή επί διακυβέρνησης Πτολεμαίου Α΄, του επονομαζόμενου Σωτήρος, με την παρότρυνση του Δημήτριου Φαληρέα, και έγινε το εκδοτικό κέντρο του τότε γνωστού κόσμου, υπερσκελίζοντας ως προς τον πλούτο των χειρογράφων της κάθε άλλη γνωστή βιβλιοθήκη της εποχής της και του παρελθόντος.

• Φόρμουλα

Από τις πρώτες ηρωικές προσπάθειες μεσήλικων εραστών των τεσσάρων τροχών μέχρι τις καλοκουρδισμένες μηχανές του 21ου αιώνα, οι έντονες συγκινήσεις δεν σταμάτησαν ποτέ να χαρακτηρίζουν ένα σπορ που μέσα σε μισό αιώνα κατάφερε να μεταμορφωθεί από ένα επικίνδυνο χόμπι για γενναίους σε μια καλοστημένη επιχείρηση θεάματος. Από την πρώτη επίσημη εκκίνηση του πρωταθλήματος στη Βρετανία μπροστά στη βασιλική οικογένεια μέχρι τις αμφίροπες μάχες μηχανών υψηλής τεχνολογίας και αστείρευτων κονδυλίων του σήμερα, από τις επικές μάχες του Fangio και του Stirling Moss μέχρι τις συγκρούσεις του Senna με τον Prost, από το μοιραίο δυστύχημα του Clark έως τη φλεγόμενη

Ferrari του Lauda και από την επέλαση των Βρετανών τη δεκαετία του '60 μέχρι την κυριαρχία των Γερμανών την τελευταία πενταετία, ο ανταγωνισμός, η επιτυχία και το δράμα κατέστησαν το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα της Φόρμουλα 1 το μεγαλύτερο θέαμα του κόσμου.

Σήμερα είναι πλέον έτοιμη και η Ελλάδα, αφού ο καιρός και οι συνθήκες είναι ώριμες για τη διαμόρφωση μιας πίστας διεθνών προδιαγραφών με δυνατότητες φιλοξενίας αγώνων Φόρμουλα 1. Μια δράση που, εφόσον υλοποιηθεί, αναμφίβολα θα συμβάλει στην ανάδειξη μιας επιπλέον πτυχής του Ελληνικού Τουρισμού. Οι λάτρεις των αγώνων ταχύτητας θα έχουν λόγο να επισκέπτονται την Ελλάδα και ταυτόχρονα η χώρα μας θα είναι πλέον σε θέση να στηρίξει από πλευράς υποδομών τη διεξαγωγή ελληνικού Grand Prix Formula 1.

Ο χώρος όπου προορίζεται να εγκαινιαστεί ένα τέτοιο εγχείρημα είναι η περιοχή της Χαλανδρίτσας στην Πάτρα όπου είναι η καταλληλότερη. Το κόστος της κατασκευής του έργου αυτού ανέρχεται σε δεκάδες εκατομμύρια ευρώ, που σημαίνει ότι πρέπει να υπάρξει και κάποιος τρόπος να βρεθούν και να εκταμιευτούν τα χρήματα αυτά. Πόλλα περισσότερα όμως χρήματα απαιτούνται για την έγκριση από την εταιρεία που διαχειρίζεται τα εμπορικά δικαιώματα της F1 για τη διεξαγωγή του ελληνικού Grand Prix.

Η Χαλανδρίτσα είναι μια περιοχή λίγα χιλιόμετρα έξω από την Πάτρα και εκεί, σε έκταση 1.200 στρεμμάτων, θα γίνει η κατασκευή. Για το σκοπό αυτόν έχει συσταθεί εδώ και πολύ καιρό η εταιρεία Αυτοκινητοδρόμιο Πατρών ΑΕ και το έργο έχει δοθεί στην Ιόνιο ΑΤΕ. Ο φάκελος του έργου έχει υπογραφεί και αυτό που απομένει είναι η υπογραφή της τελικής άδειας και η ένταξή του στο νέο αναπτυξιακό νόμο. Οι διαδικασίες αυτές εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθούν στο τέλος Μαρτίου και τότε θα μπορέσουν να ξεκινήσουν τα έργα, για μια κατασκευή η οποία ενδέχεται να κοστίσει έως και 50 εκατ. Ευρώ. Τα έργα θα ολοκληρωθούν στο τέλος του 2009.

Η πίστα που θα κατασκευαστεί θα έχει μήκος 4.863 μέτρα και θα καλύπτει τις προδιαγραφές για όλους τους διεθνείς αγώνες αυτοκινήτου και μοτοσικλέτας, συμπεριλαμβανομένων των Formula 1 και MotoGP. Θα δημιουργηθεί πίστα αγώνων καρτ με προδιαγραφές παγκοσμίου πρωταθλήματος, ανοιχτό θέατρο 7.000 θέσεων,

κτίρια στήριξης 17.000 τ.μ., εκθεσιακοί χώροι, εμπορικό κέντρο, πάρκο αναψυχής, μουσείο αυτοκινήτων, σχολή ασφαλούς οδήγησης και κέντρο εκπαίδευσης νέων οδηγών. Θα υπάρχει η δυνατότητα φιλοξενίας πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων, συναυλιών, καθώς και εκδηλώσεων μοντελισμού και αεραθλητισμού.

Ο τεχνικός διευθυντής της Monza, Giorgio Bartoli, έχει δεχτεί να αναλάβει τεχνικός διευθυντής της νέας πίστας και έχει υποσχεθεί ότι θα φέρει έναν αγώνα MotoGP. Επίσης, είναι σε διαπραγμάτευση η διοργάνωση αγώνων για το DTM και το WTCC ενώ ενδιαφέρον έχουν εκδηλώσει και οι Αμερικανοί. Την οργάνωση των αγώνων θα αναλάβει η Ελληνικό Αυτοκινητοδρόμιο ΑΕ, η οποία έχει υποσχεθεί εγγυημένα κέρδη για τα 5 πρώτα χρόνια λειτουργίας, υποστηρίζοντας ότι μπορεί να φιλοξενήσει τουλάχιστον 4 διεθνείς αγώνες κάθε χρόνο.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να επισημάνουμε ότι δεν υπάρχει καμία δέσμευση από την πλευρά της FOM και του Bernie Ecclestone ότι θα φιλοξενηθεί Grand Prix στην Ελλάδα. Είναι γνωστό ότι ο Ecclestone θα προτιμούσε μια τοποθεσία πιο κοντά στην Αθήνα'.

• Μουσείο του Λούβρου

Το μουσείο του Λούβρου (γαλλικά: Musée du Louvre) είναι ένα από τα μεγαλύτερα και παλαιότερα μουσεία τέχνης στον κόσμο. Βρίσκεται στο κέντρο του Παρισιού και φιλοξενεί περίπου 35.000 μεγάλης αξίας εκθέματα που περιλαμβάνουν έργα της αρχαιότητας και της μεσαιωνικής τέχνης μέχρι το 1848. Οι μόνιμες συλλογές του μουσείου καταλαμβάνουν συνολικά μία έκταση περίπου 60.000 τετραγωνικών μέτρων. Το κτίριο που στεγάζει το μουσείο κτίστηκε αρχικά ως φρούριο από το βασιλιά Φίλιππο Αύγουστο το 1190 και ο Κάρολος Ε΄ ήταν ο πρώτος ένοικός του.

Τον 16ο αιώνα, ο Φραγκίσκος Α΄ το μετέτρεψε σε παλάτι και ξεκίνησε τη βασιλική συλλογή τέχνης με 12 πίνακες από την Ιταλία. Το 1793, το Λούβρο μετατράπηκε σε

μουσείο με την πρώτη έκθεση της συλλογής αυτής. Αργότερα (1852-1857), ο Ναπολέων Γ' προχώρησε σε ριζική ανακαίνιση του Λούβρου. Η συλλογή του Λούβρου εμπλουτίστηκε σημαντικά το 1863, με την απόκτηση της συλλογής του μαρκησίου Campana, την οποία αποτελούσαν περίπου 11.500 αντικείμενα τέχνης, όπως πίνακες, γλυπτά αλλά και αντικείμενα ελληνικής και ετρουσκικής τέχνης.

Το 1871 κάηκε (και τελικά κατεδαφίστηκε το 1882) το παρακείμενο παλάτι Tuilleries, μια καταστροφή που απείλησε και το ίδιο το Λούβρο. Η καταστροφή αυτή, όμως, σηματοδότησε την οριστική γένεση του Μουσείου, επειδή από τότε το κτίσμα σταμάτησε να αποτελεί κέντρο εξουσίας και αφιερώθηκε οριστικά στον πολιτισμό. Παρέμεινε στα κτίσματα του Λούβρου μόνο μια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, ενώ ο μουσειακός χαρακτήρας του κέρδιζε συνεχώς έδαφος. Παράλληλα, τα εκθέματα συνεχώς εμπλουτίζονται, όπως συνέβη το 1888, οπότε και εκτέθηκαν τα ευρήματα του Γάλλου αρχαιολόγου Marcel Dieulafoy στα Σούσα του Ιραν.

Το 1922 αρχίζει να λειτουργεί η πτέρυγα στην οποία εκτίθενται αντικείμενα Ισλαμικής τέχνης. Το 1926 ο τότε διευθυντής του Μουσείου Henri Verne συλλαμβάνει την ιδέα επέκτασης των χώρων έκθεσης του Μουσείου. Οι εργασίες άρχισαν το 1930 και συνεχίστηκαν και κατά τη διάρκεια του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου και μετά τη λήξη του, οπότε και ολοκληρώθηκαν. Να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια του Πολέμου το Μουσείο εκκενώθηκε από τα εκθέματά του. Παρέμειναν σε αυτό μόνο τα πολύ βαρέα εκθέματα, τα οποία προστατεύθηκαν περιτυλισσόμενα με λινάτσες.

Τα εκθέματα μεταφέρθηκαν κυρίως σε φρούρια (chateaux) της περιοχής του Λίγηρα (Loire). Αν και κενό, το Μουσείο άρχισε να υπολειτουργεί το 1940. Το 1945 οι ασιατικές συλλογές του Μουσείου μεταφέρονται στο Μουσείο Guimet, στα πλαίσια μιας αναδιοργάνωσης των χώρων έκθεσης των διαθέσιμων πολιτιστικών θησαυρών. Το 1961 αποχωρεί το Υπουργείο Οικονομικών, επεκτείνοντας έτσι τους χώρους του Μουσείου. Το 1964, με εντολή του υπουργού Πολιτισμού Αντρέ Μαλρώ (Andre Malraux) εκσκάπτεται μια (ξηρή) τάφος γύρω από το Μουσείο. Η οριστική αποχώρηση του Υπουργείου, ωστόσο, γίνεται το 1981 με εντολή του Προέδρου Φρανσουά Μιτεράν (Francois Mitterrand), ο οποίος παρουσιάζει και το μεγάλο σχέδιο ανασυγκρότησής του ολοκληρωτικά πλέον ως Μουσείου.

Η επιμέλεια ανανέωσής του ανατίθεται στον σινοαμερικανό αρχιτέκτονα Ieoh Ming Pei, στον οποίο ανήκει και η σχεδίαση της γυάλινης πυραμίδας που αποτελεί είσοδο στο Μουσείο σήμερα. Η συλλογή του επαυξάνεται συνεχώς και το 1986 εμφανίζεται κρίση χώρου. Για την αντιμετώπισή της πολλά εκθέματα μεταφέρονται από το Λούβρο στο νεοδημιουργηθέν Μουσείο του Orsay. Το 1997 ξεκινά η δεύτερη φάση αναδιοργάνωσης του Μουσείου με άνοιγμα νέων χώρων.

Το σημερινό Λούβρο διαθέτει τρεις πτέρυγες, οι οποίες ονομάζονται Denon, Richelieu και Napoleon. Η είσοδος των επισκεπτών γίνεται πλέον υπόγεια και όχι από τις θύρες των προσώπων (πιθανότατα για λόγους ασφαλείας). Το Μουσείο διαθέτει σήμερα και εκθέτει περίπου 35.000 αντικείμενα τέχνης.

- **Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων (Πάτρας)**

Το καλοκαίρι του 2011, 3,5 χρόνια από την έναρξη των εργασιών τον ερχόμενο Δεκέμβριο, προβλέπεται να παραδοθεί στην κυκλοφορία το τμήμα μέχρι τον Πύργο της Βορειοδυτικής Οδού Πελοποννήσου (Ελευσίνα-Κόρινθος-Πάτρα-Πύργος-Τσακώνα). Η Αττική Οδός οι Σήραγγες στη θέση Κακιά Σκάλα και η ολοκλήρωση της νέας εθνικής οδού Κόρινθος – Πάτρα – Πύργος είναι έργα που θα εξασφαλίσουν την ασφαλή αλλά και πιο εύκολη πρόσβαση στην περιοχή των Καλαβρύτων από την Αθήνα, μέσω του κόμβου Πούντας και θα επιταχύνουν την ήδη μεγάλη τουριστική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.

Η Βορειοδυτική Οδός Πελοποννήσου, όπως έχει ονομαστεί ο άξονας Ελευσίνα – Κόρινθος – Πάτρα – Πύργος – Τσακώνα, είναι ένα τεράστιο έργο και από πλευράς κόστους και από πλευράς δυσκολίας. Ο προϋπολογισμός του είναι μεγαλύτερος από τον προϋπολογισμό της Αττικής Οδού και της γέφυρας Ρίου Αντιρρίου μαζί. Ο δρόμος από Κόρινθο έως Πάτρα θα έχει πλάτος 26,5 μέτρα, με τρεις λωρίδες κυκλοφορίας σε κάθε ρεύμα και με διαχωριστική νησίδα ασφαλείας ανάμεσα στα δύο ρεύματα.

Σύμφωνα με τους ειδικούς, ο δρόμος αυτός θα εξυπηρετεί άνετα, με πλήρη ασφάλεια, υπερτριπλάσια κίνηση από τη σημερινή και θα επιτρέπει σε όλα τα σημεία του την ανάπτυξη ταχύτητας 120 χλμ. την ώρα. Ανάδοχος του έργου είναι ο όμιλος

«ΑΠΙΟΝ ΚΛΕΟΣ» στον οποίο συμμετέχουν οι εταιρείες: VINCI S. A., ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ – ΤΕΒ Α.Ε. ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ, J&P ΑΒΑΞ Α.Ε. HOCHTIEF Projectentwicklung GMBH, ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ.

Εντός 42 μηνών θα ολοκληρωθεί το τμήμα Κόρινθος–Πάτρα-Πύργος και η αναβάθμιση του Τμήματος Ελευσίνα–Κόρινθος. Η Βορειοδυτική Οδός Πελοποννήσου έχει συνολικό μήκος 365,4 χλμ και το έργο παραχώρησης περιλαμβάνει την κατασκευή νέων τμημάτων του αυτοκινητοδρόμου συνολικού μήκους 283,7 χλμ. Και τη συμπλήρωση και βελτίωση υφιστάμενων τμημάτων του αυτοκινητοδρόμου συνολικού μήκους 81,7 χλμ. Τα 120 χλμ. του τμήματος Κόρινθος–Πάτρα, θα κατασκευαστούν, με τέσσερις λωρίδες κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση στα πρώτα 20 χλμ. από κόμβο Τριπόλεως μέχρι Κιάτο, με πέντε λωρίδες κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση στο τμήμα Έξοδος Πάτρας – Διόδια Ρίου μήκους 6 χλμ. και όλο το υπόλοιπο τμήμα με τρεις λωρίδες κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση, διαχωριστική νησίδα ασφαλείας τύπου New Jersey και συνολικό πλάτος 26,5 μέτρα.

Επιπλέον, όλα τα τεχνικά έργα στο τμήμα αυτό των τριών λωρίδων ανά κατεύθυνση, έχουν πλάτος 33,15 μ. ικανό να δεχθεί την προσθήκη μιας τέταρτης λωρίδας κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση, όπου και όταν αυτό καταστεί αναγκαίο. Στο τμήμα Κόρινθος –Πάτρα μήκους 120 χλμ. ο δρόμος, σε όλα τα δύσκολα ή περιβαλλοντικά ευαίσθητα σημεία του, ακολουθεί νέα χάραξη όπου κυριαρχούν οι σήραγγες και οι κοιλαδογέφυρες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

TOURIST ARRIVALS BY MONTH 2006-2008

Month	2008	2007	% Ch. 2008/2007	2006	% Ch. 2007/2006	% Ch. 2008/2006
January	50.658	51.848	-2,3%	54.875	-5,5%	-7,7%
February						
March						
April						
May						
June						
July						
August						
September						
October						
November						
December						
TOTAL	50.658	51.848	-2,3%	54.875	-5,5%	-7,7%

*The figures may not add up to the total due to rounding up at the blowing-up stage.

TOURIST ARRIVALS 2008/2007/2006 (period comparison)

	JAN-DEC 2008	JAN-DEC 2007	Change JAN-DEC 08/07 (%)	JAN-DEC 2006	Change JAN-DEC 07/06 (%)	Change JAN-DEC 08/06 (%)
UNITED KINGDOM	21.641	25.435	-14,9%	29.469	-13,7%	-26,6%
GERMANY	4.704	3.783	24,3%	4.249	-11,0%	10,7%
GREECE	7.183	6.944	3,4%	6.131	13,3%	17,2%
SWEDEN	1.329	928	43,2%	878	5,7%	51,4%
NORWAY	716	764	-6,3%	801	-4,6%	-10,6%
FINLAND	67	72	-6,9%	114	-36,8%	-41,2%
DENMARK	147	72	104,2%	51	41,2%	188,2%
FRANCE	551	769	-28,3%	796	-3,4%	-30,8%
SWITZERLAND	276	384	-28,1%	329	16,7%	-16,1%
NETHERLANDS	548	671	-18,3%	563	19,2%	-2,7%
BELGIUM/LUXEMBURG	760	720	5,6%	604	19,2%	25,8%
AUSTRIA	548	303	80,9%	252	20,2%	117,5%
ITALY	374	302	23,8%	413	-26,9%	-9,4%
IRELAND	424	266	59,4%	323	-17,6%	31,3%
SPAIN	86	108	-20,4%	210	-48,6%	-59,0%
RUSSIA	1.955	1.628	20,1%	1.930	-15,6%	1,3%
BALTIC COUNTRIES	0	259	-100,0%	207	25,1%	-100,0%
POLAND	572	607	-5,8%	555	9,4%	3,1%
HUNGARY	229	172	33,1%	122	41,0%	87,7%
CZECH REPUBLIC	156	109	43,1%	190	-42,6%	-17,9%
BULGARIA	504	564	-10,6%	188	200,0%	168,1%
ROMANIA	1.553	1.037	49,8%	180	476,1%	762,8%
SLOVAKIA	156	75	108,0%	50	50,0%	212,0%
UKRAINE	347	235	47,7%	122	92,6%	184,4%
SERBIA	216	200	8,0%	104	92,3%	107,7%
OTHER EUROPE	311	352	-11,6%	501	-29,7%	-37,9%
LEBANON	655	537	22,0%	627	-14,4%	4,5%
JORDAN	102	175	-41,7%	177	-1,1%	-42,4%
EGYPT	177	281	-37,0%	207	35,7%	-14,5%
U.A.E.	371	404	-8,2%	452	-10,6%	-17,9%
SAUDI ARABIA	143	163	-12,3%	232	-29,7%	-38,4%
BAHRAIN	70	25	180,0%	48	-47,9%	45,8%
KUWAIT	244	58	320,7%	89	-34,8%	174,2%
OTHER ARAB COUNTRIES	196	198	-1,0%	209	-5,3%	-6,2%
ISRAEL	1.132	927	22,1%	1.365	-32,1%	-17,1%
USA	878	909	-3,4%	831	9,4%	5,7%
CANADA	229	249	-8,0%	227	9,7%	0,9%
AUSTRALIA	357	379	-5,8%	378	0,3%	-5,6%
SOUTH AFRICA	184	213	-13,6%	186	14,5%	-1,1%
OTHER COUNTRIES	567	571	-0,7%	515	10,9%	10,1%
TOTAL	50.658	51.848	-2,3%	54.875	-5,5%	-7,7%

ARRIVALS OF EXCURSIONISTS BY MONTH 2007

MONTH	TRANSIT			CRUISE			SAME DAY TOURISTS			ALL EXCURSIONISTS		
	2007	2006	% CHANGE	2007	2006	% CHANGE	2007	2006	% CHANGE	2007	2006	%CHANGE
JANUARY	8	29	-72,4	11462	15376	-25,5	636	473	34,5	12106	10810	12,0
FEBRUARY	15	11	36,4	11175	13642	-18,1	449	376	19,4	11639	14029	-17,0
MARCH	21	25	-16,0	15022	13849	8,5	480	507	-5,3	15523	14381	7,9
APRIL	38	74	-48,6	11945	17889	-33,2	793	579	37,0	12776	18542	-31,1
MAY	67	119	-43,7	23895	11495	107,9	811	792	2,4	24773	12406	99,7
JUNE	71	184	-61,4	27087	16258	66,6	619	695	-10,9	27777	17137	62,1
JULY	77	168	-54,2	24355	21382	13,9	862	943	-8,6	25294	22493	12,5
AUGUST	55	28	96,4	33831	25092	34,8	1247	397	214,1	35133	25517	37,7
SEPTEMBER	48	56	-14,3	32473	22509	44,3	744	559	33,1	33265	23124	43,9
OCTOBER	39	50	-22,0	28046	30871	-9,2	577	651	-11,4	28662	31572	-9,2
NOVEMBER	23	13	76,9	24561	17343	41,6	538	718	-25,1	25122	18074	39,0
DECEMBER	6	5	20,0	2597	14641	-82,3	579	455	27,3	3182	15101	-78,9
TOTAL	468	762	-38,6	246449	220347	11,8	8335	7145	16,7	255252	228254	11,8

CRUISE & TRANSIT BY PORT 2007

	P O R T S						A I R P O R T S		T O T A L		GRAND TOTAL
	L I M A S S O L		L A R N A K A		P A F O S		L A R N A K A	P A F O S	P O R T S & A I R P O R T S		TRANSIT & CRUISE
	TRANSIT	CRUISE	TRANSIT	CRUISE	TRANSIT	CRUISE	TRANSIT	TRANSIT	TRANSIT	CRUISE	
JANUARY	8	11462							8	11462	11470
FEBRUARY	15	11175							15	11175	11190
MARCH	21	15022							21	15022	15043
APRIL	38	11945							38	11945	11983
MAY	67	20903		2992					67	23895	23962
JUNE	71	26991		96					71	27087	27158
JULY	77	24355							77	24355	24432
AUGUST	55	33831							55	33831	33886
SEPTEMBER	48	31578		895					48	32473	32521
OCTOBER	39	28046							39	28046	28085
NOVEMBER	23	24561							23	24561	24584
DECEMBER	6	2597							6	2597	2603
TOTAL	468	242466	0	3983	0	0	0	0	468	246449	246917

CRUISE EXCURSIONISTS 2007

MONTH COUNTRY	JANUARY	FEBRUARY	MARCH	APRIL	MAY	JUNE	JULY	AUGUST	SEPTEMBER	OCTOBER	NOVEMBER	DECEMBER	TOTAL
UNITED KINGDOM	324	506	414	252	4274	3472	3614	4523	5286	3196	4290	75	30226
GERMANY	2385	2902	2657	1091	2013	3097	2464	2499	2035	5213	5089	1932	33377
GREECE	5	7		12	25	10	22	22	35	10	27		175
SCANDINAVIAN COUNTRIES	24	108	111	215	136	121	196	155	310	266	105	4	1751
FRANCE	1850	2813	3642	1860	1459	1023	803	1370	1287	2527	3572	141	22347
BELGIUM/LUX	97	72	125	92	93	75	74	231	217	168	155	9	1408
SWITZERLAND	163	160	341	260	125	186	144	85	228	1201	603	22	3518
HOLLAND	32	70	59	16	106	38	34	56	237	281	159	20	1108
ITALY	5150	3138	3967	1698	1401	3772	1623	3613	4566	5306	4480	184	38898
RUSSIA	27	13	14	10	8	16	15	18	13	19	10	2	165
AUSTRIA	65	217	203	146	167	133	173	126	110	255	311	62	1968
SPAIN	417	263	588	430	223	389	386	627	517	653	379	15	4887
OTHER EUROPE	306	355	163	77	77	147	212	397	435	270	336	10	2785
EASTERN EUROPE	45	50	39	30	43	59	48	89	91	117	122	12	745
ARAB COUNTRIES	8	6	7	7	32		9	61	42	1	1	0	174
ISRAEL		1	1530	5149	12379	12101	12638	17682	11993	5115	5	0	78593
USA	295	199	693	344	750	1813	821	1322	2766	2121	3156	26	14306
CANADA	33	26	187	44	269	225	218	402	935	565	1027	5	3936
OTHER COUNTRIES	236	269	282	212	315	410	861	553	1370	762	734	78	6082
ALL COUNTRIES	11462	11175	15022	11945	23895	27087	24355	33831	32473	28046	24561	2597	246449

ΑΦΙΞΕΙΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΣΥΝΗΘΟΥΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΜΗΝΑ

Χώρα συνήθους διαμονής	2008											
	Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος	Σεπτέμβριος	Οκτώβριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος
ΣΥΝΟΛΟ	50.658	70.140										
ΕΥΡΩΠΗ	45.367	64.133										
ΧΩΡΕΣ Ε.Ε. (27)	41.714	60.503										
Βέλγιο	750	1.255										
Βουλγαρία	504	815										
Τσεχία	156	236										
Δανία	147	926										
Γερμανία	4.704	6.910										
Εσθονία	0	24										
Ελλάδα	7.183	9.146										
Ισπανία	86	77										
Γαλλία	551	1.287										
Ιρλανδία	424	98										
Ιταλία	374	610										
Λετονία	0	70										
Λιθουανία	0	58										
Λουξεμβούργο	10	35										
Ουγγαρία	229	397										
Μάλτα	86	174										
Ολλανδία	548	912										
Αυστρία	548	1.019										
Πολωνία	572	917										
Πορτογαλλία	0	11										
Ρουμανία	1.553	1.154										
Σλοβενία	85	119										
Σλοβακία	156	141										
Φιλανδία	67	574										
Σουηδία	1.329	648										
Ηνωμένο Βασίλειο	21.641	32.877										
ΕΞΕΣ	992	1.150										
Ισλανδία	0	11										
Νορβηγία	716	400										
Ελβετία (περιλ. Λίχτενσταϊν)	276	738										
Άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες	2.660	2.480										
Ρωσία	1.955	1.966										
Τουρκία	13	0										
Γεωργία	0	9										
Λευκορωσία	13	30										
Ουκρανία	347	161										
Σερβία	216	217										
Άλλες	114	93										
ΑΦΡΙΚΗ	482	429										
Νότιος Αφρική	184	179										
Χώρες Β.Δ. Αφρικής	49	29										
Αίγυπτος	177	146										
Άλλες	70	75										
ΑΜΕΡΙΚΗ	1.175	1.166										
Βόρειος Αμερική	1.131	1.100										
Ηνωμένες Πολιτείες	878	858										
Καναδάς	229	223										
Άλλες	23	19										
Νότιος και Κεντρική Αμερική	43	65										
ΑΣΙΑ	3.265	3.918										
Χώρες Κόλπου	912	1.297										
Κουβέιτ	244	258										
Μπαχρέιν	70	167										
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	371	401										
Σαουδική Αραβία	143	243										
Άλλες Χώρες Κόλπου	82	226										
Ιορδανία	102	205										
Ιράν	47	88										
Ιράκ	0	0										
Ισραήλ	1.132	1.421										
Λίβανος	655	636										
Συρία	18	79										
Κίνα	19	49										
Ιαπωνία	0	14										
Νότιος Κορέα	0	0										
Άλλες	376	125										
ΟΚΕΑΝΙΑ	357	410										
Αυστραλία	357	373										
Νέα Ζηλανδία	0	36										
Άλλες	0	0										
ΔΕ ΔΗΛΩΘΗΚΕ	10	79										

Σημ.: Τα σύνολα μπορεί να μη δίνουν το άθροισμα των επί μέρους εξαπίας του στρογγυλέματος των αριθμών ύστερα από την αναγωγή.

(Ενημέρωση 17/03/08)

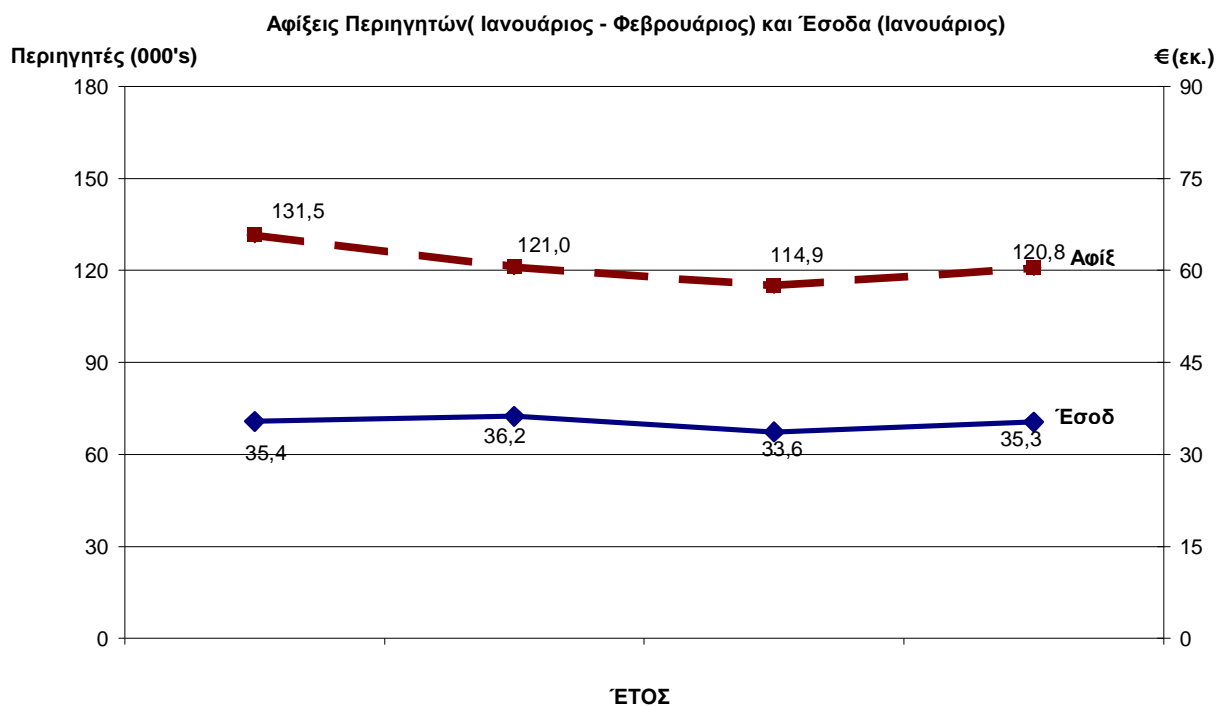
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	Αφίξεις Περιηγητών				Έσοδα (€εκ.)				% Μεταβολή					
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2008/07		2008/06		2008/05	
									Αφίξεις	Έσοδα	Αφίξεις	Έσοδα	Αφίξεις	Έσοδα
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	58.894	54.875	51.848	50.658	35,4	36,2	33,6	35,3	-2,3%	4,9%	-7,7%	-2,5%	-14,0%	-0,2%
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	72.600	66.151	63.098	70.140	40,1	39,4	38,5	-	11,2%	-	6,0%	-	-3,4%	-
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	131.495	121.027	114.947	120.798	75,5	75,6	72,2	-	5,1%	-	-0,2%	-	-8,1%	-
ΜΑΡΤΙΟΣ	137.075	107.071	104.316	-	81,3	66,5	68,5	-	-	-	-	-	-	-
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	183.561	206.548	189.310	-	105,9	127,2	123,7	-	-	-	-	-	-	-
ΜΑΪΟΣ	284.132	283.513	273.058	-	180,1	191,1	204,6	-	-	-	-	-	-	-
ΙΟΥΝΙΟΣ	282.652	280.164	282.465	-	193,6	201,1	207,4	-	-	-	-	-	-	-
ΙΟΥΛΙΟΣ	338.972	341.443	352.423	-	239,4	264,9	287,3	-	-	-	-	-	-	-
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	336.587	314.872	340.534	-	275,6	264,8	306,0	-	-	-	-	-	-	-
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	302.833	296.532	315.437	-	235,6	240,8	263,0	-	-	-	-	-	-	-
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	292.273	283.046	275.103	-	205,8	209,9	206,3	-	-	-	-	-	-	-
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	104.822	95.682	94.741	-	73,7	64,3	67,8	-	-	-	-	-	-	-
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	75.656	71.022	73.742	-	51,8	49,1	51,4	-	-	-	-	-	-	-
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	2.470.063	2.400.924	2.416.081	-	1.718,3	1.755,3	1.858,1	-	-	-	-	-	-	-
% Μεταβολή	5,2	-2,8	0,6	-	2,4	2,2	5,9	-	-	-	-	-	-	-

(Ενημέρωση 17/03/2008)

COPYRIGHT © -2008, REPUBLIC OF CYPRUS, STATISTICAL SERVICE

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2008

	<u>ΙΑΝ</u>	<u>ΦΕΒ</u>	<u>ΜΑΡ</u>	<u>ΑΠΡ</u>	<u>ΜΑΪΟΣ</u>	<u>ΙΟΥΝ</u>	<u>ΙΟΥΛ</u>	<u>ΑΥΓ</u>	<u>ΣΕΠ</u>	<u>ΟΚΤ</u>	<u>ΝΟΕ</u>	<u>ΔΕΚ</u>
ΑΦΙΞΕΙΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΩΝ	50.658											
% μεταβολή	(-2,3)											
Κύριες χώρες												
Ηνωμένο Βασίλειο	21.641											
	(-14,9)											
Γερμανία	4.704											
	(24,3)											
Ελλάδα	7.183											
	(3,4)											
Ελβετία	276											
	(-25,8)											
Νορβηγία	716											
	(-6,3)											
Ρωσσία	1.955											
	(20,1)											
Σουηδία	1.329											
	(43,2)											
Γαλλία	551											
	(-28,3)											
Μέση παραμονή (νύκτες)												
Λιγότερο από ένα μήνα	9,9											
Λιγότερο από ένα χρόνο	11,8											
Σκοπός επίσκεψης (%)												
Διακοπές	57,9											
Επαγγελματικοί λόγοι	21,5											
Επίσκ. σε φίλους και συγγενείς	20,7											
Τύπος καταλύματος (%)												
Ξενοδοχεία αστέρων	47,6											
Οργαν. δ/τα, Τουριστικά χωριά	9,6											
Σε συγγενείς και φίλους	29,3											
Ιδιόκτητη κατοικία	5,2											
Αλλού	8,3											
Τοποθεσία διαμονής (%)												
Πάφος και Πόλις	34,6											
Παραλίμνι	3,1											
Αγ. Νάπια	7,2											
Λεμεσός	18,0											
Λάρνακα	14,6											
Λευκωσία	15,9											
Αλλού	6,8											
Αριθμός επισκέψεων(%)												
Πρώτη φορά	35,4											
Δύο ή περισσότερες	64,6											
Τύπος ταξιδιού (%)												
Οργανωμένο ταξίδι	33,9											
Μη οργανωμένο ταξίδι	66,1											
Ηλικία (%)												
20-31 χρονών	14,8											
32-44 χρονών	24,2											
45-64 χρονών	40,7											
Φύλο (%)												
Άντρες	49,7											
Γυναίκες	50,3											
Έσοδα από Τουρισμό (€εκ.)	35,3											
% μεταβολή	4,9											

(Ενημέρωση 03/03/2008)

COPYRIGHT © :2008, REPUBLIC OF CYPRUS, STATISTICAL SERVICE

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΙ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2007 / ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2008

Χώρα συνήθους διαμονής	Ιανουάριος 2007			Ιανουάριος 2008		
	Μέση Διάρκεια Παραμονής	Δαπάνη (€)		Μέση Διάρκεια Παραμονής	Δαπάνη (€)	
		Κατά Κεφαλή	Κατά Ημέρα		Κατά Κεφαλή	Κατά Ημέρα
Συνολική Μέση Δαπάνη	11,1	648,8	58,2	11,8	696,4	59,2
Γαλλία	9,1	865,7	95,0	9,7	641,3	66,2
Ολλανδία	9,4	705,4	74,8	8,9	693,2	78,1
Γερμανία	9,0	638,5	71,2	9,8	578,3	59,1
Ιταλία	8,4	662,7	79,2	6,3	455,1	72,1
Ηνωμένο Βασίλειο	12,0	664,9	55,2	11,3	601,7	53,1
Ιρλανδία	9,2	626,2	68,1	7,2	724,5	100,1
Δανία	2,6	475,3	184,8	7,2	689,9	96,3
Ελλάδα	9,9	457,0	46,0	8,7	372,6	42,6
Βέλγιο	10,4	733,4	70,2	8,5	484,6	57,3
Νορβηγία	22,9	927,8	40,6	18,6	847,9	45,6
Σουηδία	20,7	719,7	34,7	21,1	775,9	36,7
Φιλανδία	1,0	111,7	111,7	22,3	818,0	36,6
Αυστρία	10,8	794,8	73,9	8,5	582,1	68,1
Ελβετία	8,6	778,6	90,1	9,7	882,0	91,0
Ρωσσία	10,7	835,6	78,2	10,4	933,9	90,1
Ην. Πολιτείες Αμερικής	18,6	553,1	29,7	14,1	617,5	43,9
Ισραήλ	3,5	296,0	83,5	4,5	432,6	96,8
Άλλες Χώρες	12,2	770,1	63,1	10,6	711,8	67,4

(Ενημέρωση 25/02/08)

COPYRIGHT © :2008, REPUBLIC OF CYPRUS, STATISTICAL SERVICE

REVENUE ESTIMATES FROM TOURISM

PERIOD	2007		2006		% CHANGE 2007/2006	
	ARRIVALS OF TOURISTS	REVENUE (C€mn)	ARRIVALS OF TOURISTS	REVENUE (C€mn)	ARRIVALS OF TOURISTS	REVENUE
JANUARY	51.848	19,7	54.875	21,2	-5,5	-7,1
FEBRUARY	63.098	22,6	66.151	23,1	-4,6	-2,2
MARCH	104.316	40,1	107.071	38,9	-2,6	3,1
APRIL	189.310	72,4	206.548	74,5	-8,3	-2,8
MAY	273.058	119,8	283.513	111,9	-3,7	7,1
JUNE	282.465	121,4	280.164	117,7	0,8	3,2
JULY	352.423	168,1	341.443	155,0	3,2	8,5
AUGUST	340.534	179,1	314.872	155,0	8,1	15,5
SEPTEMBER	315.437	154,0	296.532	140,9	6,4	9,3
OCTOBER	275.103	120,7	283.046	122,9	-2,8	-1,7
NOVEMBER	94.741	39,7	95.682	37,6	-1,0	5,5
DECEMBER	73.742	30,1	71.022	28,8	3,8	4,5
JANUARY - DECEMBER	2.416.081	1.087,5	2.400.924	1.027,3	0,6	5,9

(Last Updated 28/01/08)

COPYRIGHT © :2008, REPUBLIC OF CYPRUS, STATISTICAL SERVICE

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2008

	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ (περ. Εκδρομείς)												
Αφίξεις	147.290											
Αναχωρήσεις	166.108											
ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ												
? ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ	66.517											
ΗΜΕΡΗΣΙΟΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ	15.859											
Συμμετέχοντες σε κρουαζιέρα (& Διερχόμενοι από τα λιμάνια)	15.191											
Ημερήσιοι τουρίστες	668											
ΠΕΡΙΗΓΗΤΕΣ (ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ)	50.658											
? ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΚΥΠΡΟΥ	78.021											
? ΆΛΛΟΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ (Μετανάστες, Προσωρινοί Εργάτες κ.λ.π.)	2.752											

(Τελευταία Ενημέρωση (12/03/2008)

COPYRIGHT © :2008, REPUBLIC OF CYPRUS, STATISTICAL SERVICE

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 1999 - 2007

	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>
ΑΦΙΞΕΙΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΩΝ (Χιλ.)	2.434,3	2.686,2	2.696,7	2.418,2	2.303,2	2.349,0	2.470,1	2.400,9	2.416,1
% μεταβολή	(9,5)	(10,3)	(0,4)	(-10,3)	(-4,8)	(2,0)	(5,2)	(-2,8)	(0,6)
Κύριες χώρες									
Ηνωμένο Βασίλειο	1.155,6 (13,8)	1.362,9 (17,9)	1.486,7 (9,1)	1.337,6 (-10,0)	1.347,0 (0,7)	1.332,9 (-1,1)	1.391,8 (4,4)	1.360,1 (-2,3)	1.282,9 (-5,7)
Γερμανία	238,8 (14,6)	233,7 (-2,1)	214,2 (-8,3)	173,7 (-18,9)	129,0 (-25,7)	161,6 (25,2)	182,7 (13,1)	152,8 (-16,4)	138,5 (-9,4)
Ελλάδα	83,1 (17,5)	100,1 (20,5)	89,8 (-10,3)	93,2 (3,8)	110,2 (18,2)	133,4 (21,0)	130,2 (-2,4)	126,8 (-2,6)	139,8 (10,3)
Ελβετία	88,7 (6,0)	79,0 (-10,9)	76,6 (-3,0)	64,6 (-15,7)	37,5 (-41,9)	41,3 (10,0)	40,2 (-2,6)	41,3 (2,8)	41,4 (0,2)
Νορβηγία	52,7 (13,4)	60,1 (14,0)	61,6 (2,5)	57,7 (-6,3)	56,1 (-2,8)	50,7 (-9,6)	48,3 (-4,8)	50,7 (4,9)	53,4 (5,5)
Ρωσία	113,5 (-35,4)	129,9 (14,4)	116,5 (-10,3)	108,8 (-6,6)	105,1 (-3,5)	83,8 (-20,2)	97,6 (16,4)	114,8 (17,6)	145,9 (27,1)
Σουηδία	126,7 (12,5)	127,5 (0,6)	127,4 (-0,1)	99,8 (-21,7)	86,8 (-13,0)	84,0 (-3,3)	88,1 (5,0)	94,0 (6,7)	121,0 (28,7)
Γαλλία	32,5 (13,5)	36,6 (12,7)	32,8 (-10,3)	29,5 (-10,0)	31,4 (6,3)	46,8 (48,9)	52,8 (12,8)	37,8 (-28,4)	41,4 (9,6)
Μέση παραμονή (νύκτες)									
Λιγότερο από ένα μήνα	10,3	10,4	9,8	10,3	10,0	9,9	9,6	9,5	9,1
Λιγότερο από ένα χρόνο	11,3	11,6	10,8	11,2	10,9	10,7	10,5	10,4	10,0
Σκοπός επίσκεψης (%)									
Διακοπές	94,8 ¹	94,6 ¹	91,1	89,8	89,1	89,4	88,8	87,1	81,7
Επαγγελματικοί λόγοι	5,2	5,4	4,8	5,4	5,5	5,9	5,8	6,3	7,2
Επίσκεψη σε φίλους και συγγενείς	3,9	4,6	5,3	4,5	5,1	6,6	11,1
Τύπος καταλύματος (%)									
Ξενοδοχεία αστέρων	43,4	43,5	45,4	46,8	48,0	47,5
Οργαν. δ'τα, Τουριστικά χωριά	29,6	30,0	26,7	23,1	22,1	21,0
Σε συγγενείς και φίλους	7,9	8,9	10,7	12,5	12,6	13,8
Ιδιόκτητη κατοικία	4,7	5,4	5,5	5,1	5,3	5,7
Αλλού	14,4	12,2	11,7	12,5	12,0	12,0
Τοποθεσία διαμονής (%)									
Πάφος και Πόλης	29,5	30,6	34,6	34,5	34,8	35,3	33,6
Παραλίμνι	14,8	19,1	18,1	16,3	14,7	14,7	14,9
Αγ. Νάπα	21,0	18,1	16,4	15,7	16,5	17,0	17,0
Λεμεσός	17,5	16,7	15,9	16,3	16,1	14,2	13,8
Λάρνακα	9,4	8,6	8,2	9,3	9,2	9,0	9,8
Λευκωσία	4,7	2,8	3,2	3,6	3,4	4,6	5,3
Αλλού	3,1	4,1	3,6	4,3	5,3	5,2	5,5

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 1999 - 2007

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ΑΦΙΞΕΙΣ ΠΕΡΙΓΗΓΤΩΝ (Χιλ.)	2.434,3	2.686,2	2.696,7	2.418,2	2.303,2	2.349,0	2.470,1	2.400,9	2.416,1
% μεταβολή	(9,5)	(10,3)	(0,4)	(-10,3)	(-4,8)	(2,0)	(5,2)	(-2,8)	(0,6)
Κύριες χώρες									
Ηνωμένο Βασίλειο	1.155,6 (13,8)	1.362,9 (17,9)	1.486,7 (9,1)	1.337,6 (-10,0)	1.347,0 (0,7)	1.332,9 (-1,1)	1.391,8 (4,4)	1.360,1 (-2,3)	1.282,9 (-5,7)
Γερμανία	238,8 (14,6)	233,7 (-2,1)	214,2 (-8,3)	173,7 (-18,9)	129,0 (-25,7)	161,6 (25,2)	182,7 (13,1)	152,8 (-16,4)	138,5 (-9,4)
Ελλάδα	83,1 (17,5)	100,1 (20,5)	89,8 (-10,3)	93,2 (3,8)	110,2 (18,2)	133,4 (21,0)	130,2 (-2,4)	126,8 (-2,6)	139,8 (10,3)
Ελβετία	88,7 (6,0)	79,0 (-10,9)	76,6 (-3,0)	64,6 (-15,7)	37,5 (-41,9)	41,3 (10,0)	40,2 (-2,6)	41,3 (2,8)	41,4 (0,2)
Νορβηγία	52,7 (13,4)	60,1 (14,0)	61,6 (2,5)	57,7 (-6,3)	56,1 (-2,8)	50,7 (-9,6)	48,3 (-4,8)	50,7 (4,9)	53,4 (5,5)
Ρωσία	113,5 (-35,4)	129,9 (14,4)	116,5 (-10,3)	108,8 (-6,6)	105,1 (-3,5)	83,8 (-20,2)	97,6 (16,4)	114,8 (17,6)	145,9 (27,1)
Σουηδία	126,7 (12,5)	127,5 (0,6)	127,4 (-0,1)	99,8 (-21,7)	86,8 (-13,0)	84,0 (-3,3)	88,1 (5,0)	94,0 (6,7)	121,0 (28,7)
Γαλλία	32,5 (13,5)	36,6 (12,7)	32,8 (-10,3)	29,5 (-10,0)	31,4 (6,3)	46,8 (48,9)	52,8 (12,8)	37,8 (-28,4)	41,4 (9,6)
Μέση παραμονή (νύκτες)									
Λιγότερο από ένα μήνα	10,3	10,4	9,8	10,3	10,0	9,9	9,6	9,5	9,1
Λιγότερο από ένα χρόνο	11,3	11,6	10,8	11,2	10,9	10,7	10,5	10,4	10,0
Σκοπός επίσκεψης (%)									
Διακοπές	94,8 ¹	94,6 ¹	91,1	89,8	89,1	89,4	88,8	87,1	81,7
Επαγγελματικοί λόγοι	5,2	5,4	4,8	5,4	5,5	5,9	5,8	6,3	7,2
Επίσκεψη σε φίλους και συγγενείς	3,9	4,6	5,3	4,5	5,1	6,6	11,1
Τύπος καταλύματος (%)									
Ξενοδοχεία αστέρων	43,4	43,5	45,4	46,8	48,0	47,5
Οργαν. δ/τα, Τουριστικά χωριά	29,6	30,0	26,7	23,1	22,1	21,0
Σε συγγενείς και φίλους	7,9	8,9	10,7	12,5	12,6	13,8
Ιδιόκτητη κατοικία	4,7	5,4	5,5	5,1	5,3	5,7
Αλλού	14,4	12,2	11,7	12,5	12,0	12,0
Τοποθεσία διαμονής (%)									
Πάφος και Πόλη	29,5	30,6	34,6	34,5	34,8	35,3	33,6
Παραλίμνι	14,8	19,1	18,1	16,3	14,7	14,7	14,9
Αγ. Νάπα	21,0	18,1	16,4	15,7	16,5	17,0	17,0
Λεμεσός	17,5	16,7	15,9	16,3	16,1	14,2	13,8
Λάρνακα	9,4	8,6	8,2	9,3	9,2	9,0	9,8
Λευκωσία	4,7	2,8	3,2	3,6	3,4	4,6	5,3
Αλλού	3,1	4,1	3,6	4,3	5,3	5,2	5,5

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ, 1980 - 2007

	1980	1985	1990	1995	1996	1997	1998	1999
ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ (περ. Εκδρομείς)								
Αφίξεις	528.288	1.075.386	1.933.583	2.685.321	2.512.270	2.646.363	2.871.042	3.142.293
Αναχωρήσεις	526.586	1.080.214	1.906.165	2.681.438	2.509.473	2.647.289	2.870.465	3.145.956
ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ								
? ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ								
	403.420	921.572	1.675.856	2.253.400	2.088.526	2.193.532	2.356.949	2.577.541
ΗΜΕΡΗΣΙΟΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ								
Συμμετέχοντες σε κρουαζιέρα (& Διερχόμενοι από τα λιμάνια)	54.890	151.845	114.377	153.400	138.526	105.532	134.243	143.256
Ημερήσιοι τουρίστες	50.045	107.965	75.686	93.400	86.526	94.532	114.229	126.164
Διερχόμενοι μέσω Κύπρου από την κρίση στο Λίβανο	4.845	43.880	38.691	60.000	52.000	11.000	20.014	17.092
Διερχόμενοι μέσω Κύπρου από την κρίση στο Λίβανο
ΠΕΡΙΗΓΗΤΕΣ (ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ)								
	348.530	769.727	1.561.479	2.100.000	1.950.000	2.088.000	2.222.706	2.434.285
? ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΚΥΠΡΟΥ								
	121.638	151.204	234.678	360.000	364.700	422.000	484.082	540.396
? ΆΛΛΟΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ (Μετανάστες, Προσωρινοί Εργάτες κ.λ.π.)								
	3.230	2.610	23.049	71.921	59.044	30.831	30.011	24.356

(Τελευταία Ενημέρωση 30/01/2008)

COPYRIGHT © :2008, REPUBLIC OF CYPRUS, STATISTICAL SERVICE

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ, 1980 - 2007

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ (περ. Εκδρομείς)								
Αφίξεις	3.534.880	3.554.314	3.263.822	3.182.929	3.381.159	3.620.235	3.656.480	3.795.326
Αναχωρήσεις	3.528.983	3.558.873	3.243.742	3.174.752	3.385.060	3.621.908	3.663.909	3.777.448
ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ								
? ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ								
	2.912.300	2.840.646	2.495.262	2.416.253	2.477.544	2.656.703	2.683.011	2.671.333
ΗΜΕΡΗΣΙΟΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ								
Συμμετέχοντες σε κρουαζιέρα (& Διερχόμενοι από τα λιμάνια)	226.095	143.914	77.024	113.006	128.532	186.640	282.087	255.252
Ημερήσιοι τουρίστες	209.579	124.871	63.943	96.933	120.860	178.085	221.107	246.917
Διερχόμενοι μέσω Κύπρου από την κρίση στο Λίβανο	16.516	19.043	13.081	16.073	7.672	8.555	7.145	8.335
Διερχόμενοι μέσω Κύπρου από την κρίση στο Λίβανο	53.835	...
ΠΕΡΙΗΓΗΤΕΣ (ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ)								
	2.686.205	2.696.732	2.418.238	2.303.247	2.349.012	2.470.063	2.400.924	2.416.081
? ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΚΥΠΡΟΥ								
	587.622	684.197	744.167	737.309	859.454	913.820	932.116	1.080.512
? ΆΛΛΟΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ (Μετανάστες, Προσωρινοί Εργάτες κ.λ.π.)								
	34.958	29.471	24.393	29.367	44.161	49.712	41.353	43.481

(Τελευταία Ενημέρωση 30/01/2008)

COPYRIGHT © :2008, REPUBLIC OF CYPRUS, STATISTICAL SERVICE

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

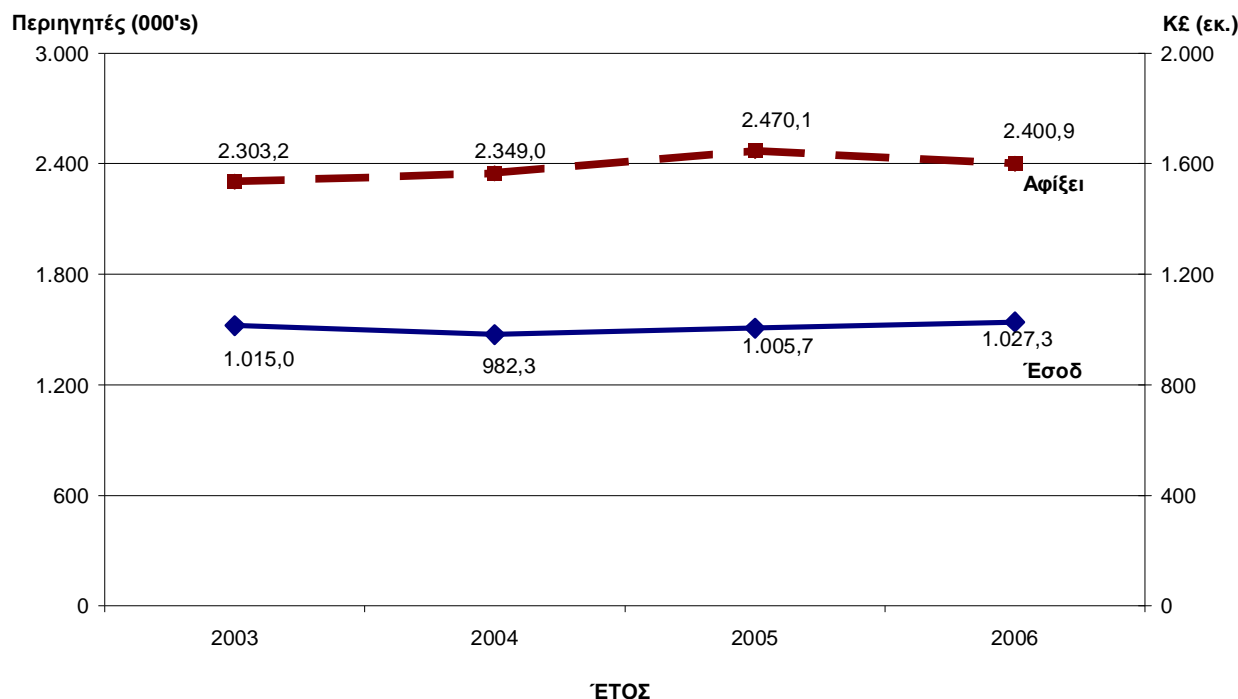

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	Αφίξεις Περιηγητών				Έσοδα (Κ€ εκ.)				% Μεταβολή					
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2006/05		2006/04		2006/03	
									Αφίξεις	Έσοδα	Αφίξεις	Έσοδα	Αφίξεις	Έσοδα
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	59.529	56.504	58.894	54.875	25,6	21,8	20,7	21,2	-6,8%	2,4%	-2,9%	-2,8%	-7,8%	-17,4%
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	77.972	75.705	72.600	66.151	31,4	25,4	23,5	23,1	-8,9%	-1,7%	-12,6%	-9,2%	-15,2%	-26,6%
ΜΑΡΤΙΟΣ	91.634	111.945	137.075	107.071	37,8	42,1	47,6	38,9	-21,9%	-18,3%	-4,4%	-7,5%	16,8%	2,8%
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	169.891	191.251	183.561	206.548	67,1	72,1	62,0	74,5	12,5%	20,2%	8,0%	3,3%	21,6%	11,0%
ΜΑΪΟΣ	231.527	261.646	284.132	283.513	92,5	99,5	105,4	111,9	-0,2%	6,1%	8,4%	12,4%	22,5%	20,9%
ΙΟΥΝΙΟΣ	262.100	264.799	282.652	280.164	114,8	109,3	113,3	117,7	-0,9%	3,8%	5,8%	7,7%	6,9%	2,5%
ΙΟΥΛΙΟΣ	318.143	305.978	338.972	341.443	152,4	135,1	140,1	155,0	0,7%	10,6%	11,6%	14,7%	7,3%	1,7%
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	325.390	305.926	336.587	314.872	165,3	148,1	161,3	155,0	-6,5%	-3,9%	2,9%	4,7%	-3,2%	-6,2%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	287.358	303.506	302.833	296.532	134,1	141,2	137,9	140,9	-2,1%	2,2%	-2,3%	-0,2%	3,2%	5,1%
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	271.980	278.976	292.273	283.046	112,4	115,9	120,5	122,9	-3,2%	2,0%	1,5%	6,0%	4,1%	9,3%
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	123.800	114.048	104.822	95.682	48,7	43,1	43,1	37,6	-8,7%	-12,7%	-16,1%	-12,7%	-22,7%	-22,7%
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	83.919	78.723	75.656	71.022	32,9	28,8	30,3	28,8	-6,1%	-5,2%	-9,8%	-0,1%	-15,4%	-12,5%
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	2.303.247	2.349.012	2.470.063	2.400.924	1.015,0	982,3	1.005,7	1.027,3	-2,8%	2,2%	2,2%	4,6%	4,2%	1,2%
% Μεταβολή	-4,8	2,0	5,2	-2,8	-10,4	-3,2	2,4	2,2	-	-	-	-	-	-

(Ενημέρωση 01/02/07)

COPYRIGHT © 2007, REPUBLIC OF CYPRUS, STATISTICAL SERVICE

Αφίξεις Περιηγητών και Έσοδα (Ιανουάριος-Δεκέμβριος)

Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Μεγάλη Κυπριακή Εγκυκλοπαίδεια

Φυλλάδια από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού-ΚΟΤ

Πληροφορίες από υπεύθυνους του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού-ΚΟΤ

Στατιστικές έρευνες από την Υπηρεσία Στατιστικών Ερευνών

Μηνιαία Εφημερίδα του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού

Άρθρα από κυπριακή καθημερινή εφημερίδα 'Φιλελεύθερος'

Μάρκετινγκ, Διδακτικό Βιβλίο του κλάδου Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Κύπρου

Βιβλίο 'Η Κύπρος', από την Κυπριακή Βιβλιοθήκη του Δημαρχείου

Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων, Λαλούμης Δ.-Ρούπας Β. (1993)
Εκδ. Νέα Γράμματα, Αθήνα

Tourism Marketing, Crampon-Rothfield-Wahab (1976)
Εκδ. International Press N.Y.

The business of tourist market, J.Christopher Halloway (1989)
Εκδ. 3rd Edition Pitman Publishing London

Τουριστικό Φυλλάδιο 'Κύπρος'

Κύπριακό περιοδικό, Έρευνα Τουριστικής Αγοράς Κύπρου

- Διαδικτυακές σελίδες - Internet:

<http://www.kypros.org>

<http://www.visitcyprus.org.cy>

<http://www.agrotourism.com>

<http://www.agrotravel.gr>

<http://www.in.gr.agrotourismos>

<http://www.buildings.gr>

<http://www.visitcyprus.biz>

<http://www.athinorama.gr/extra/summer2003/kypros>

<http://www.cyta.com.cy/pr/newsletter/Archive2002/September/KaiTalla/kaitalla>

<http://www.inastros.gr/eu/index.php?option=com>

<http://www.creative.com.cy>

<http://www.el.wikipedia.org/wiki>

<http://www.ikypros.com/>

http://www.europa.eu/abc/european_countries/eu_members/cyprus/index_el